

STORTINGET

Dokument 15:12

(2024–2025)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1651-1800
17.03.–30.03.2025

Innhold

1651. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. møter energiminister Terje Lien Aasland har hatt med Fornøybar Norge, Distriktsenergi og Samfunnsbedriftene, besvart av energiminister	11
1652. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. vindkraftturbiner, besvart av energiminister	12
1653. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. arbeidsmiljøloven, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	12
1654. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. prisen på brukerstyrt personlig assistanse voldsomt, besvart av helse- og omsorgsminister	13
1655. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. utdypingstiltaka ved Fosnavåg havn, besvart av fiskeri- og havminister	14
1656. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. regler som sikrer at det offentlige ikke kan overta omsorgen til barn, uten at det er alvorlige forhold, som omsorgssvikt, besvart av helse- og omsorgsminister	15
1657. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. kvifor ein EU-kontroll av norske bilar IKKJE kan gjennomførast i eit EU-land, besvart av samferdselsminister	16
1658. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. kaos på OSL 13. mars, besvart av samferdselsminister	17
1659. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. funksjonsassistent, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	18
1660. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. de fem gjenstående rettsaktene i renenergipakken fra EU, besvart av energiminister	18
1661. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. arbeidet med å følge opp vedtak fattet 07.12.23 i Innstilling 89 L (2022 - 2023), besvart av justis- og beredskapsminister	20
1662. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Bergstøl Andersen, vedr. tilgang til nødvendige digitale verktøy for personer med funksjonsnedsettelse, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	21
1663. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. styringsforordningen, besvart av energiminister	22
1664. Fra stortingsrepresentant Per Olav Tyldum, vedr. søknad om midler til Hannah Ryggen-senter i Ørland Kommune, besvart av kultur- og likestillingsminister	22
1665. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Bergstøl Andersen, vedr. ny E39 mellom Herdalen og Røyskår i Lyngdal, besvart av samferdselsminister	23
1666. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. energiministermøtet i EU, besvart av energiminister	24
1667. Fra stortingsrepresentant Erlend Svandal Bøe, vedr. brudd på arbeidstidsbestemmelsene i de regionale helseforetakene, besvart av helse- og omsorgsminister	26
1668. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. forbudet mot pride i Ungarn, besvart av kultur- og likestillingsminister	29
1669. Fra stortingsrepresentant Sigrud Simensen Ilsøy, vedr. villrein i Nordfjella, besvart av klima- og miljøminister	30
1670. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. unntaksordningen for legemidler, besvart av helse- og omsorgsminister	31
1671. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. provenyvirkingen av å innføre et generelt kontraktsunntak for strøm, besvart av finansminister	33
1672. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. Lotteri- og Stiftestilsynet, besvart av kultur- og likestillingsminister	34
1673. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. utleiegårder, besvart av finansminister	35
1674. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. skog som er blitt vernet siden stortingsvalget i 2021, besvart av klima- og miljøminister	36
1675. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. gratis ferge til øyer og andre samfunn uten fastlandsforbindelse, besvart av samferdselsminister	36
1676. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. norske gjenstander oppbevart ved utenlandske museer, besvart av kultur- og likestillingsminister	38
1677. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. soldatene tilknyttet KNM Harald Haarfagre, besvart av forsvarsminister	38
1678. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. formuesskatten, besvart av finansminister	39
1679. Fra stortingsrepresentant Sigrud Simensen Ilsøy, vedr. nitrogenrensing, besvart av kommunal- og distriktsminister	40

1680. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. reindrifta i Røyrvik i Trøndelag, besvart av kommunal- og distriktsminister	41
1681. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. reetablering av treforedlingsvirksomhet på Follum ved Hønefoss, besvart av klima- og miljøminister	42
1682. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. den urovekkande utviklinga for skeives rettar i Tyrkia, besvart av utenriksminister	42
1683. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. ladestasjonen fjerna i ytre del av Stad kommune i Vestland, besvart av samferdselsminister	43
1684. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. Stiftinga Hjørundfjord prestegårds sitt juridiske eierskap etter overgangen fra Opplysningsvesenets Fond (OVF) til Allstad As, besvart av kultur- og likestillingsminister	44
1685. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. Kragerø fengsel, besvart av justis- og beredskapsminister	45
1686. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. hvor mye offentlig støtte som må bevilges til energiltak i perioden 2026 – 2030, besvart av energiminister	46
1687. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. Riksrevisjonens undersøkelse av rehabilitering i helse- og omsorgstjenestene, besvart av helse- og omsorgsminister	47
1688. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. signalene som kom i helse- og samhandlingsplanen om innretningen på anbudene innenfor rehabilitering, besvart av helse- og omsorgsminister	49
1689. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. Holmenbrua i Drammen, besvart av samferdselsminister	50
1690. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. EUs bærekraftsregelverk, inkludert bærekraftsdirektivet (CSRD), aktsomhetsdirektivet (CSDDD) og taksonomiregelverket, besvart av finansminister	51
1691. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. Enova, besvart av klima- og miljøminister	52
1692. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. kostnaden av å innføre en nasjonal ungdomsbillett på kollektivtransport, besvart av samferdselsminister	53
1693. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. skogvern, besvart av klima- og miljøminister	53
1694. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. å leie inn lokomotiver på Nordlandsbanen, besvart av samferdselsminister	54
1695. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. industri på Holmaneset, besvart av kommunal- og distriktsminister	55
1696. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. å spare strøm, besvart av energiminister	56
1697. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. politiet i Innlandet, besvart av justis- og beredskapsminister	57
1698. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. pengebruken i 2025 på planleggingsmidler på prosjekter som ikke har prioritet i NTP, besvart av samferdselsminister	57
1699. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. Bosnia-Hercegovina, besvart av utenriksminister	58
1700. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. godstogstrategi, besvart av samferdselsminister	59
1701. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. engstelse blant jødiske pasienter knyttet til hvordan de kan bli møtt og behandlet av helsepersonell, besvart av helse- og omsorgsminister	59
1702. Fra stortingsrepresentant Per Olav Tyldum, vedr. kostnaden ved å mellomlande et fly i Namsos, besvart av samferdselsminister	60
1703. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. økte midler til det norske forsvaret, besvart av finansminister	61
1704. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. Heimevernet, besvart av forsvarsminister	62
1705. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. dobbelt statsborgerskap i norske fengsler, besvart av justis- og beredskapsminister	63
1706. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. personer som er ansatt med direktør i tittelen i norsk helsebyråkrati, besvart av helse- og omsorgsminister	63
1707. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. urfolks rettigheter, besvart av kommunal- og distriktsminister	64
1708. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. kvalitetsnorm for villrein for Knutshø, Snøhetta og Rondane villreinområder, besvart av klima- og miljøminister	66
1709. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. Nordlandsbanen, besvart av samferdselsminister	67

1710. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. hvilke norske toll- og avgiftsregler som er økt eller strammet inn under dagens regjering, besvart av finansminister.....	68
1711. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. regninga for rovvilttap, besvart av klima- og miljøminister	70
1712. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. Tømmerkaia i Skien, besvart av kommunal- og distriktsminister	71
1713. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. høye timepriser for innleide vikarer gjennom bemanningsbyråer til kommunene og sykehusene, besvart av helse- og omsorgsminister	72
1714. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. jordbruksavtalen, besvart av landbruks- og matminister	72
1715. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. restaurantnæringa, besvart av helse- og omsorgsminister	73
1716. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. statsborgerprøva, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	74
1717. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. norskopplæring, besvart av kunnskapsminister	75
1718. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. opprinnelsesgarantier, besvart av energiminister.....	76
1719. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. eiendomsskatt, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	77
1720. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. turistskatt, besvart av næringsminister	96
1721. Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. utviklingen i Tyrkia, besvart av utenriksminister	97
1722. Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. Temu, besvart av helse- og omsorgsminister	97
1723. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. bruvedlikehald, besvart av samferdselsminister	98
1724. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. ferjesambandet Hufthamar - Krokeide, besvart av samferdselsminister.....	99
1725. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Politietatens uavhengige varslingsombud, besvart av justis- og beredskapsminister	100
1726. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. sykepenger, besvart av kommunal- og distriktsminister	101
1727. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. ITC – Inter-Transmission System Operator Compensation ordningen, besvart av energiminister	102
1728. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. Statkraft, besvart av næringsminister	102
1729. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. adopsjonsfeltet, besvart av barne- og familieminister	104
1730. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. forbudet mot fremvisning av film på kinoer før kl. 13.00 på søndager, besvart av barne- og familieminister	105
1731. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. driften av et laboratorium på Hawaii, besvart av utenriksminister	105
1732. Fra stortingsrepresentant Per Olav Tyldum, vedr. privatisering av eierskap og drift av krematorier, besvart av barne- og familieminister	106
1733. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. lav bemanning i barnehagene, besvart av kunnskapsminister	107
1734. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. vedlikeholdsprosjekter på jernbane i 2025, besvart av samferdselsminister.....	108
1735. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. protestene i Tyrkia, besvart av utenriksminister	108
1736. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. marint vern, besvart av klima- og miljøminister.....	109
1737. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. Nordlandsbanen, besvart av samferdselsminister.....	110
1738. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. ein risiko dersom norske bilar som er EU-godkjent i eit EØS-land, besvart av samferdselsminister.....	111
1739. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. veitilknytning til Kopstad godsterminal i Horten, besvart av samferdselsminister	112
1740. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. mulig endring av helligdagsfredslovens forbud mot kinovisninger på helligdager mellom kl. 06.00 og 13.00, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	113
1741. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. skredsikring av strekningen E6 Langfjorden i Alta kommune, besvart av samferdselsminister	113
1742. Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. årsaker til tap av natur og beslagleggelse av arealer i Norge, besvart av kommunal- og distriktsminister	114
1743. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. bistand, besvart av utviklingsminister	115

1744. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. norsk støtte til det globale fondet for hjelpemidler til funksjonshemmede (ATscale), besvart av utviklingsminister.....	116
1745. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. grensekryssende transport i Norden, besvart av samferdselsminister.....	117
1746. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. reguleringsplan for E39 Ådland- Svegatjørn, besvart av samferdselsminister.....	118
1747. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. regionale helseforetakene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	119
1748. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. antall overtidstimer for helsepersonell, besvart av helse- og omsorgsminister	122
1749. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. fengsling av opposisjonspolitikere i Tyrkia, besvart av utenriksminister	125
1750. Fra stortingsrepresentant Gro-Anita Mykjåland, vedr. andre land tjener store summer på norsk kraft, besvart av energiminister.....	125
1751. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. kvinnesykdommer, besvart av helse- og omsorgsminister.....	126
1752. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. personar med direktørtittel i departement, direktorat, tilsyn og ulike nasjonale og regionale helseforetak, besvart av helse- og omsorgsminister.....	128
1753. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. Bukspyttkjertelkreft, besvart av helse- og omsorgsminister	129
1754. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. hvor mye elektrisk kraft petroleumsnæringen bruker til plattformer og installasjoner til havs og på land, besvart av energiminister.....	130
1755. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. konsesjonskraft, besvart av energiminister.....	131
1756. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. sykehuskolen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	132
1757. Fra stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen, vedr. menneskerettighetene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	132
1758. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. ein «tillitsreform» for å redusere detaljstyringa og auke handlingsrommet for tilsette i offentlig sektor, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	134
1759. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. vareinnførsel i Norge fra de kinesiske digitale markedsplassene, besvart av finansminister	134
1760. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. fisk frå russiske fartøy, besvart av fiskeri- og havminister	135
1761. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. å trygga afghanske kvinner i Noreg, besvart av justis- og beredskapsminister.....	136
1762. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. villaksen i Skjoma, besvart av energiminister.....	137
1763. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. nedlegging av funksjoner på sykehuset i Vefsn, besvart av helse- og omsorgsminister	137
1764. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. gjennomføringsrekkefølge på E39 Vik-Molde, besvart av samferdselsminister.....	138
1765. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. BNP Fastlands-Norge, besvart av finansminister	139
1766. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. pilegrimer, besvart av kultur- og likestillingsminister	139
1767. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. mineralprosjekter, besvart av næringsminister.....	140
1768. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. selvforsyningsgraden dersom man ikke medregnet nordmenns sukkerforbruk, besvart av landbruks- og matminister	142
1769. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. elektrifisering av bilparken i Norge med hensyn til beredskapen i en krigs- eller krisesituasjon, besvart av samferdselsminister.....	142
1770. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. pumpeprisen på bensin og diesel, besvart av klima- og miljøminister	143
1771. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. E18 Retvet-Vinterbro, besvart av samferdselsminister.....	144
1772. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. lange køer for å få pass i Norge, besvart av justis- og beredskapsminister.....	144
1773. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. lang saksbehandlingstid i klareringssaker hos NSM, FSA, og SKM, besvart av justis- og beredskapsminister.....	145

1774. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. produsentrettigheter for litteratur, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	146
1775. Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. fullskalainvasjonen, besvart av utenriksminister	146
1776. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. eiendomsskatt, besvart av finansminister.....	147
1777. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. gjenåpning av Moss lufthavn Rygge, besvart av samferdselsminister.....	148
1778. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. husleielov, besvart av kommunal- og distriktsminister	149
1779. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. KI i offentlig sektor, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	150
1780. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. Norges årlige kostnad knyttet til alle EU-programmer Norge deltar i, besvart av utenriksminister	151
1781. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. å styrke barnehusa, besvart av justis- og beredskapsminister.....	155
1782. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. drikkevannssituasjonen på Svalbard, besvart av justis- og beredskapsminister.....	156
1783. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. at norske spedbarn kan få et godt forebyggende tilbud mot den alvorlige luftveisinfeksjonen som RS-virus er, besvart av helse- og omsorgsminister	157
1784. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. funksjonsnedsettelse i det norske rettssystemet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	158
1785. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. innsigelsessaker fra statsforvalter, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	159
1786. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. produksjonskapasitet, besvart av energiminister	160
1787. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. banevedlikehold midt i påsken på Bergensbanen, besvart av samferdselsminister	161
1788. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. etterspørselen etter frukt og grønt, besvart av helse- og omsorgsminister.....	162
1789. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. vaksiner til barn i fattige land gjennom vaksinealliansen Gavi, besvart av utviklingsminister.....	163
1790. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. at rullestolbrukere beholder sin gamle manuelle rullestol som reservestol ved tildeling av ny, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	164
1791. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. de store kostnadsforskjellene mellom etablering av CAOC i Rygge og Bodø, besvart av forsvarsminister	165
1792. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. statens momsinntekter, besvart av finansminister.....	165
1793. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. en analyse som fremskriver energibruken i bygg mot 2030 i første kvartal 2025, besvart av energiminister	166
1794. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. at det iverksettes sikringstiltak på Grenlandsbrua på samme måte som Breviksbrua er sikret for å hindre at personer hopper fra brua, besvart av samferdselsminister	167
1795. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. pukkindustrien, besvart av klima- og miljøminister	167
1796. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. visumreglene, besvart av justis- og beredskapsminister.....	168
1797. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. skjemavelde i norsk næringsliv, besvart av næringsminister	169
1798. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. tilsetningsstoffet titandioksid i mat, besvart av helse- og omsorgsminister.....	170
1799. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. nedbyggingen av matjord, besvart av kommunal- og distriktsminister	172
1800. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. moms på nettleien, besvart av finansminister.....	172

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1651 - 1800) for sesjonen 2024-2025**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Almeland, Grunde (V)	1663, 1672, 1749
Andersen, Alf Erik Bergstøl (FrP)	1662, 1665
Astrup, Nikolai (H)	1660
Aydar, Seher (R)	1713, 1752
Bastholm, Une (MDG)	1695, 1731, 1799
Bjørlo, Alfred Jens (V)	1683, 1720, 1758, 1760
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	1701, 1751, 1788, 1790
Bøe, Erlend Svardal (H)	1667, 1782, 1783
Ellingsen, Cato Brunvand (SV)	1757
Eskeland, Liv Kari (H)	1700, 1746, 1787
Fagerås, Mona (SV)	1692, 1694, 1734
Farahmand, Mahmoud (H)	1671, 1765
Fiskaa, Ingrid (SV)	1699, 1735, 1761
Foss, Ingunn (H)	1661
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	1723
Halleland, Terje (FrP)	1690, 1754, 1755
Haltbrekken, Lars (SV)	1680, 1707, 1708, 1784, 1786
Hansson, Rasmus (MDG)	1686, 1696, 1736, 1767
Heiberg, Sigrid Zurbuchen (MDG)	1721, 1722, 1742, 1775
Hjemdal, Silje (FrP)	1729, 1730
Hoksrud, Bård (FrP)	1670, 1712, 1794
Ilsøy, Sigrid Simensen (Sp)	1669, 1679
Jønnes, Kari-Anne (H)	1756
Jørgensen, Geir (R)	1718, 1737
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	1656, 1759
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	1716, 1717
Klinge, Jenny (Sp)	1714, 1715, 1798
Larsen, Erlend (H)	1658
Lie, Kathy (SV)	1668, 1689
Lien, Geir Inge (Sp)	1684, 1764, 1766
Limi, Hans Andreas (FrP)	1710, 1770, 1792
Linnestad, Anne Kristine (H)	1659, 1771
Listhaug, Sylvi (FrP)	1769
Lund, Tobias Drevland (R)	1675, 1726, 1778, 1779
Lysbakken, Audun (SV)	1674, 1698
Marhaug, Sofie (R)	1651, 1652, 1793, 1800
Martinussen, Marie Sneve (R)	1673
Mossleth, Siv (Sp)	1762, 1763
Mykjåland, Gro-Anita (Sp)	1750
Nilsen, Marius Arion (FrP)	1727, 1728
Njåstad, Helge André (FrP)	1724, 1725, 1772, 1773
Orten, Helge (H)	1745
Pettersen, Tage (H)	1676, 1740, 1774, 1791

Raja, Abid (V)	1733
Rotevatn, Sveinung (V)	1682
Sande, Erling (Sp)	1795, 1797
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	1685
Stokkebø, Aleksander (H)	1653, 1677, 1704, 1705, 1785
Stordalen, Morten (FrP)	1739, 1741
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	1697, 1711, 1780, 1781
Strifeldt, Bengt Rune (FrP)	1681, 1768
Sve, Frank Edvard (FrP)	1655, 1657, 1738
Thorheim, Bård Ludvig (H)	1666, 1678, 1709
Toppe, Kjersti (Sp)	1687, 1688
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	1747, 1748
Tyldum, Per Olav (Sp)	1664, 1702, 1732
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	1743, 1753, 1789
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	1691, 1693, 1744
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	1703, 1706
Wiborg, Erlend (FrP)	1719, 1776, 1777
Wold, Grete (SV)	1796
Øvstegård, Freddy André (SV)	1654

STORTINGET

Dokument 15:12

(2024–2025)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1651

Innlevert 18. mars 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 24. mars 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvor mange møter har energiminister Terje Lien Aasland hatt med Fornybar Norge, Distriktsenergi og Samfunnsbedriftene (enkeltvis eller samlet) fra han tiltrådte 7. mars 2022 til 18. mars 2025?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålet gjelder både fysiske og digitale møter, og det gjelder både møter som står på den ukentlige kalenderen som publiseres av departementet, og møter som ikke er oppført på denne kalenderen.

Vennligst oppgi tidspunkt for møtet, tema for møtet og hvor møtet ble avholdt hvis det var et fysisk møte.

Svar:

Jeg legger stor vekt på å ha en god og tett dialog med bransjeorganisasjonene for å sikre en grundig forståelse av bransjens utfordringer, behov og perspektiver. En slik dialog er viktig for å kunne vurdere hvordan ulike rammevilkår og reguleringer påvirker aktørene i kraftsektoren, og for å sikre at beslutninger bygger på et bredt og godt informert grunnlag.

I den forbindelse har jeg hatt flere møter med Fornybar Norge, Distriktsenergi og Samfunnsbedriftene, og jeg har hatt stor nytte av disse samtalene. Møtene har gitt verdifulle innspill til pågående prosesser og har bidratt til en bedre forståelse av hvordan regelverk og politiske beslutninger virker i praksis. Som en del av denne

dialogen har jeg blant annet hatt halvårslige møter om inntektsrammereguleringen og oppfølging av regjeringens handlingsplan for raskere nettutbygging og bedre utnyttelse av nettet. I tillegg til disse faste møtepunktene har jeg også hatt flere møter om enkeltsaker av særlig betydning, blant annet om Norgespris.

Jeg tilstreber å imøtekomme forespørsler om møter fra bransjeorganisasjoner som ønsker dialog, og anser det som en viktig del av arbeidet å være tilgjengelig for aktører som ønsker å drøfte relevante problemstillinger.

Møter som er planlagt legges inn i min kalender på regjeringen.no, og representanten kan finne mer informasjon om de enkelte møtene der.

SPØRSMÅL NR. 1652**Innlevert 18. mars 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 25. mars 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Har ministeren en oversikt over hvor mange ulykker vi har hatt de siste ti årene, der hele eller deler av vindkraft-turbiner eller -anlegg har gått i stykker, og hvordan ansvarliggjør myndighetene vindindustrien for den risikoen slike skader utgjør for mennesker og natur?

BEGRUNNELSE:

Denne helgen ble det oppdaget at et turbinblad på Sørmarkfjellet i Osen og Flatanger har falt ned. Skaden skyldes ikke ekstremvær, ifølge Aneo, som angivelig jobber med å finne årsaken til ulykken.

Dette er imidlertid ikke første gang deler av vindturbiner går i stykker og skapt potensielt farlige situasjoner for mennesker og natur. I april i fjor falt et turbinblad i bakken i Nord-Odal, tilsynelatende grunnet en produksjonsfeil. Summen av slike ulykker er uklar, men det er liten tvil om at slike store industrianlegg kan skape stor fare for omgivelsene, og at disse ufrivillige demonteringene utgjør et miljøproblem som sådan. Dette er en risiko det har

blitt snakket lite om, og spørteren frykter at det først og fremst er lokalsamfunnet som må betale prisen for denne usikkerheten.

Svar:

Konsesjonærene orienterer NVE om feil eller skader, og NVE fører en intern oversikt basert på kommunikasjon med konsesjonærer, overvåkning og delvis rapportering. Med forbehold om at oversikten ikke er fullstendig, så viser den at det har vært ti tilfeller de siste ti årene der turbinblader har falt ned. Ved nye anleggskonsesjoner er det et standardkrav om at uønskede hendelser skal rapporteres til NVE. Ved å stille krav til konsesjonærene og følge opp anlegg gjennom tilsyn, bidrar NVE til å redusere risikoen for slike uønskete hendelser. Det stilles krav om at anlegg skal være dimensjonert for sikker drift på den aktuelle lokaliteten, at anleggene skal holdes i tilfredsstillende driftsikker stand og at virksomhetene skal ha system og rutiner for vedlikehold og kontroll. NVE følger opp uønskede hendelser, og kan veilede, kontrollere og gi pålegg.

SPØRSMÅL NR. 1653**Innlevert 18. mars 2025 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø****Besvart 24. mars 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Jeg viser til den gjennomførte høringen om "endringer i arbeidsmiljøloven - gjennomgang av Arbeidstilsynets virkemidler og forslag til nye hjemler". Det er nå gått lang tid siden Stortinget ba om grep for å styrke tilsynets verktøykasse i møte med arbeidslivskriminaliteten.

Jeg skjønner at man ikke vil garantere noe, men vil regjeringen forsøke å få levert saken innen fristen for å få behandlet den før sommeren, eller i all fall legge den frem før sommeren, eller må man påregne at det vil ta lenger tid?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til den gjennomførte høringen om "endringer i arbeidsmiljøloven - gjennomgang av Arbeidstilsynets virkemidler og forslag til nye hjemler". Det er nå gått lang tid siden Stortinget ba om grep for å styrke tilsynets verktøykasse i møte med arbeidslivskriminaliteten. I svar på mitt forrige spørsmål, om når regjeringen vil legge frem sin sak, svarer statsråden at det vil skje "så raskt som mulig". Stortinget har allerede ventet lenge og bør kunne få et mer presist svar på tidsplanen i saken.

Svar:

Regjeringen tar sikte på å fremme lovproposisjon med forslag til endringer i arbeidsmiljøloven mv. om Arbeidstilsynets virkemidler for Stortingets så raskt som mulig.

SPØRSMÅL NR. 1654

Innlevert 18. mars 2025 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 21. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Fredrikstad kommune har økt prisen på brukerstyrt personlig assistanse voldsomt. For enkelte kan prisøkningen bety månedlige regninger på nesten 6 000 kroner, for tjenester som er til for å kunne leve et normalt liv.

Mener statsråden at en slik "ekstraskatt" på funksjonshindring er akseptabelt, hvilket inntektsnivå etter egenandeler mener regjeringen er tilstrekkelig for å kunne "dekke personlige behov og bære sitt ansvar som forsørger" og vil statsråden ta initiativ til å sette grenser for årlig prisvekst?

BEGRUNNELSE:

Brugerstyrt personlig assistanse (BPA) er en måte å organisere praktisk bistand på. Den praktiske bistanden kan være hjelp til å gjøre ting som andre kan gjøre selv. Eksempler på dette er å kle på seg og gjøre husarbeid, komme seg til skole og arbeidsplass, hente i barnehage, støvsuge, handle og lage mat, være sammen med venner og familie og engasjere seg i samfunnet.

Hjemmelen for å fastsette nivået på egenandeler for BPA finnes i Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. Denne slår fast at:

«Egenandelen kan ikke settes høyere enn at vedkommende beholder tilstrekkelig til å dekke personlige behov og bære sitt ansvar som forsørger.»

Hovedprinsippet for helse- og omsorgstjenester i hjemmet er at disse er begrenset av selvkost. I tillegg foreligger det krav om at kommunene må ta moderasjonshensyn i fastsettelsen av gebyrene. Dette løser de fleste kommunene ved å sette et egenandelstak, det vil si at de setter en makspris på hva en person med BPA skal betale i egenandel. Maksprisene varierer etter hvor stor husstandsinntekten er, målt i folketrygdens grunnbeløp (heretter kalt G).

En undersøkelse fra Norges Handikapforbund viser at en del kommuner setter timeprisen på praktisk bistand som BPA svært høyt. Enkelte kommuner krever opp mot 15 % av årlig husstandsinntekt i egenandeler på brukerstyrt personlig assistanse. Ifølge forskriften skal man sitte igjen med tilstrekkelig til å forsørge seg selv og familien sin.

Når Fredrikstad kommune har valgt å øke de årlige egenandelene med nær 50 000 kroner, er det vanskelig å forstå at de faktisk vurderer om den enkelte da har tilstrekkelig igjen til å forsørge seg selv.

Det sier seg selv at så høye avgifter på nødvendige tjenester er svært belastende for de det gjelder, og utgjør en form for ekstraskatt på funksjonshindring. Selv om forskriften slår fast at det skal stå igjen nok penger til personlige behov og å være forsørger, virker det ikke å være gitt tydelige føringer på hva dette betyr i praksis. Det er vanskelig å se fra "prislistene" at kommuner faktisk gjør individuelle vurderinger knyttet til dette, blant annet fordi antall medlemmer i husstanden ikke ser ut til å være del av vurderingen.

Svar:

Det er riktig som representanten sier at kommunen i prinsippet selv kan fastsette regler for betaling av egenandel og betalingssatser for praktisk bistand og opplæring som er tildelt i samsvar med bestemmelsene i helse- og omsorgstjenesteloven. Dette gjelder også når tjenestene er organisert som brukerstyrt personlig assistanse. Det ligger imidlertid en viktig begrensning i forskriften ved at kommunen ikke kan kreve egenandel for tjenester – herunder praktisk bistand – som er til «personlig stell og egenomsorg». Med «personlig stell og egenomsorg» menes hjelp til å stå opp og legge seg, personlig hygiene, toalettbesøk, til å kle av og på seg, hjelp til å spise, nødvendig tilsyn og

tilsvarende grunnleggende behov. Disse tjenestene er altså gratis.

Når det gjelder tjenester utover personlig stell og egenomsorg, og som kommunen kan kreve egenandeler for, er det et krav om at egenandelen ikke kan settes høyere enn at vedkommende beholder tilstrekkelig til å dekke personlige behov og bære sitt ansvar som forsørger. Det fremgår derfor av forskriften at når kommunen bestemmer den maksimale egenandelen en person skal betale pr. år, skal betalingen beregnes på grunnlag av husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag. Siste tilgjengelige skatteligning pr. 1. januar i det aktuelle året legges til grunn med mindre inntekten er vesentlig endret. Dersom husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag er under 2 G, skal den samlede egenandelen for disse tjenestene ikke overstige kroner 240 pr. måned. Forskriften forutsetter altså på denne måten at det foretas en individuell vurdering av betalingssatsen.

Forskriften bygger på det prinsipp at det ikke kreves egenandel for grunnleggende helse- og omsorgstjenestene som gis hjemmeboende tjenestemottakere. Utover dette kan kommunen kreve egenandel opp mot selvkost under forutsetning av at vedkommende beholder tilstrekkelig til å dekke personlige behov og bære sitt ansvar som forsørger. Når en her ikke har valgt å forskriftsfeste faste betalingssatser, skyldes det at kommunene organiserer og drifter disse tjenestene svært forskjellig. Lokale forhold som for eksempel geografi og demografi tilsier at de kommunale prisene for disse tjenestene vil variere.

Dersom den enkelte tjenestemottaker er av den oppfatning at kommunen ikke i tilstrekkelig grad har hensyntatt de forskriftsfestede skjermingsbestemmelsene, herunder ikke i tilstrekkelig grad har vurdert de individuelle forhold, kan vedtaket påklages til statsforvalteren i samsvar med bestemmelsene i pasient- og brukerrettighetsloven.

SPØRSMÅL NR. 1655

Innlevert 18. mars 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 25. mars 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Kan statsråden forklare kvifor staten ved AP-regjeringa setter Herøy kommune i "stikken" og springer ifrå rekninga, og lar ei lita kommune som Herøy sete igjen med heile rekninga på 9,1 million kr etter ein forskotteringsavtale med Kystverket og staten, i ei sak der staten ved Kystverket og statsforvaltaren heile tida har vore ansvarleg part i planarbeidet som kommunen har gjennomført på vegner av staten?

GRUNNGJEVING:

Utbedring/utdyping av Fosnavåg havn har vore inne i fleire Nasjonale transportplanar.

Det har heile tida vore staten gjennom Kystverket som har stått for som oppdragsgjevar og har hatt ansvaret for å planlegge og gjennomføre utdypingstiltaka ved Fosnavåg havn samt gjennomføre nødvendige undersøkinger og forarbeide.

Herøy kommune tok likevel på seg å svare initiativet frå Kystverket med å greie ut saka og gjennomføre nødvendige rapportar, og etter kvart fekk godkjent med Kystverket ein så kalla forskotteringsavtale med staten.

Avtalen om forskottering ligg sjølvsagt i ordet at dette skulle betalast attende frå staten til kommunen på eit tidspunkt når arbeidet var gjennomført og ferdigstilt.

Staten har gjennom Kystverket og Statsforvaltaren heile tida drege i trådane, lagt føringar og styrt prosessen.

Dei har inkludert utbetringane av Fosnavåg havn i Nasjonale transportplanar, kravd stadig nye undersøkingar, og stilt strenge krav til kommunen for kvart steg i prosessen.

Dette har resultert i fleire rapportar om utdyping av havna, miljørapportar og oppryddingsarbeidet som måtte gjennomførast, kravd spesielt av Statsforvaltaren.

Alt dette står kystverket som reell oppdragsgjevar for, og kommunen som gjennomførande og forskotterande part.

Statsforvaltaren har bede Herøy kommune trekke forskotteringsrolla i denne saka med bakgrunn i den økonomiske situasjonen til kommunen og risikoen ikring dette.

No har angjeveleg Nærings og Fiskeridepartementet samt Kystverket konkludert med at Herøy kommune IKKJE får refundert dei 9,1 million kr som kommune har forskottert på vegner av staten.

Når ei kommune tar på seg og får godkjent av staten å gjennomføre nødvendige tiltak for staten i ei forskottering, er det åpenbart praksis at staten gjer opp for seg og betalar attende til kommunen ei slik forskottering.

Rapportane og arbeidet som er lagt ned ikring Fosnavåg havne ligger der, og vil uansett vere grunnlaget og bli brukt av Kystverket i framtida, alt anna vil vere utenkjeleg.

Såleis er dette svært uryddig og direkte useriøst av regjeringa, som fyrst godkjenner ei forskottering for så i ettertid springe ifrå rekninga, og lar ei lita kommune sete igjen med heile rekninga.

Svar:

Eg må først seie at det sjølvsagt er leit at det ikkje har latt seg gjere for Herøy kommune å realisere denne planlagde utbygginga.

Under den førre regjeringa blei det inngått avtaler mellom staten og seks kommunar om forskottering av fiskerihavneprosjekt, utan at det var finansiering for desse prosjekta. Avtalene blei inngått etter søknad frå kommunane. Det går fram av desse avtalene at det avtalte beløpet skulle bli betalt ut etter at prosjekta var gjennomført, utan kompensasjon for renter eller prisstigning, og at staten ikkje kunne bli halden økonomisk ansvarleg som følge av manglar eller avvik ved gjennomføringa. Det var

dermed kommunane som bar den økonomiske risikoen i prosjekta.

I slike større utbyggingsprosjekt ligger det alltid ein risiko for å møte på uføresette utfordringar og auka kostnader. Også andre kommunar som inngjekk forskotteringsavtaler har opplevd auka kostnader i prosjekta, og har bedt om kompensasjon for dette. På same måte som for prosjektet i Fosnavåg fiskerihamn, har Nærings- og fiskeridepartementet avslått desse krava.

Herøy kommune varsla i fjor at dei hadde gjort vedtak om ikkje å realisere forskotteringsprosjektet. Årsaka var mellom anna vanskar med å handtere dei forureina massane i prosjektet innanfor forskotteringsavtalens rammer.

Forskotteringsavtalen med Herøy kommune slår fast at dersom kommunen ikkje gjennomfører tiltaket i tråd med avtalen, eller dersom den avtalte framdriftsplanen ikkje blir følgt, så faller forskotteringsavtalen bort. Utbetaling skulle skje etter at prosjektet var gjennomført. Ettersom kommunen ikkje har gjennomført tiltaket i tråd med i avtalen, og ansvarsforholdet for den økonomiske risikoen er tydeleg avtalt, er det ikkje grunnlag for utbetaling.

Prosjektet er prioritert i Meld. St. 14 (2023-2024) Nasjonal transportplan 2025-2036, og vil framleis vere del av Kystverkets prosjektportefølje.

SPØRSMÅL NR. 1656

Innlevert 18. mars 2025 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 24. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Barn har rett til å leve med foreldrene sine. Vanligvis er det svært strenge regler som sikrer at det offentlige ikke kan overta omsorgen til barn, uten at det er alvorlige forhold, som omsorgssvikt. For funksjonshindrede barn virker det som kommunene opptrer med andre grenser, ved å true med å fjerne tjenester tvinger de barn ut av familiens hjem.

Hvor mener statsråden at grensen for kommunal maktbruk mot familier med funksjonshindrede barn går, og er det andre grenser her enn for andre barn?

BEGRUNNELSE:

Viser til sak i NRK der en kommune i Trøndelag mener at to barn skal flyttes ut av foreldrehjemmet og på institusjon. Foreldrene settes i en tvangssituasjon ved at kommunen truer med å fjerne livsviktig tjenestetilbud for barna.

I realiteten stiller kommunen foreldrene i en situasjon der de ikke har noe reelt valg. Egentlig er dette en tvangsflytting av to barn fra foreldrene og familien sin. For andre barn gjelder strenge regler for omsorgsovertakelse fra det offentlige. Barnevernet kan ikke hente barn etter eget forgodtbefinnende.

Det kan se ut som det er en utvikling i retning av at kommunene gjør mer og mer av dette, og det er behov for at regjeringen slår fast at funksjonshindrede barn har en

selvsagt rett til et familieliv og rettssikkerhet på lik linje med alle barn.

Svar:

Jeg har fått oversendt spørsmålet fra representant Kaski fra Barne- og familieministeren, og vil besvare det etter som dette faller inn under Helse- og omsorgsdepartementets ansvarsområder.

For å være helt tydelig: Loven er lik for alle. All maktbruk i Norge skal være i samsvar med loven og underlagt gode tilsyns- og klageordninger. Innenfor helse- og omsorgssektoren kan tvang kun brukes for å hindre eller begrense vesentlig skade. Dette er avgjørende for rettssikkerheten.

På samme måte skal alle utviklingshemmede sikres et godt tilbud, som er trygt og i samsvar med loven. Kommunene er etter helse- og omsorgstjenesteloven pålagt å sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Tjenestetilbudet som tilbys skal være forsvarlig, adekvat og verdig.

For å oppnå dette må tjenestetilbudet utformes ut fra en individuell vurdering av den enkelte tjenestemottaker sett opp mot tilgjengelige ressurser og muligheter.

Jeg vil også vise til pasient- og brukerrettighetsloven som i kapittel 3 har nærmere bestemmelser om rett til medvirkning og informasjon. Bestemmelsene forutsetter dialog mellom tjenestemottaker og tjenesteyter slik at en kan komme frem til en best mulig ordning.

Dersom kommunen og brukerne ikke kommer frem til en god løsning, vil statsforvalter som tilsynsmyndighet kunne vurdere saken. Jeg har forsikret meg om at Statens helsetilsyn gjør et grundig arbeid med oppfølgingen av rettssikkerheten til utviklingshemmede, med gjennomgang av vedtak og andre tiltak som skal sikre en lik praksis hos statsforvalterne i samsvar med loven. Jeg har også i 2025 gitt Helsedirektoratet i oppdrag å utrede behov for tiltak som skal bidra til gode vedtaksprosesser for kommunale helse- og omsorgstjenester. Tiltakene skal bidra til åpen og god dialog med tjenestesøker og pårørende gjennom hele søknadsprosessen.

SPØRSMÅL NR. 1657

Innlevert 18. mars 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 24. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren forklare kvifor ein EU-kontroll av norske bilar IKKJE kan gjennomførast i eit EU-land av godkjente verkstadar til slike kontrollar der?

GRUNNGJEVING:

Det er i dag her i landet krav om EU kontroll av bilar over ein viss alder. Disse kontrollane kan takast ved verkstadar som er godkjente for å kunne gjennomføre slike EU-kontrollar.

Så opplever enkelte som er i utlandet på langtidsferie at EU-kontrollen nærmer seg fristen for datoen dette skal vere gjennomført, og ønsker å ta denne EU-kontrollen i til dømes Tyskland, Spania eller i Italia.

Då får desse beskjed om at dei fint må køyre bilen tilbake til Norge, og at denne så kalla EU-kontrollen IKKJE kan takast i eit til dømes EU-land.

Med andre ord, ein eigar av ein Ford kan altså ikkje køyre inn på eit stort Ford-senter i til dømes Spania, Italia

eller i Tyskland for å kunne gjennomføre ein EU-kontroll som er heilt lik i heile EU og som Norge også følger.

Svar:

Periodisk kontroll av køyretøy, også kjend som EU-kontroll, byggjer på harmoniserte minimumskrav som alle medlemsland i EØS må følgje når dei kontrollerer køyretøy registrert i sitt eige land. Det vil så vere opp til kvart enkelt land å tilpasse si kontrollordning utover desse minimumskrava.

Hovudregelen er at medlemslanda i EØS godkjenner kontrollar gjennomførte av kontrollorgan i sitt eige land. Det er gjort mange nasjonale tilpassingar i kontrollane grunna det enkelte medlemsland sin geografi, klima med vidare. Dei nasjonale kontrollane skil seg difor frå kvarandre når det kjem til omfang og metode. I Noreg har vi til dømes eigne, nasjonale kontrollpunkt for køyretøy med elektrisk eller hybrid framdrift, som ikkje nødvendigvis vil bli sjekka i ein kontroll gjord i eit anna land. Skulle vi i Noreg opna for godkjenning av kontrollar gjen-

nomført i eit anna EØS-land, ville det difor vere ein risiko for at køyretøyet får køyre på norske vegar utan at våre nasjonale kontrollpunkt er kontrollerte.

I Noreg har vi gjort tiltak for å verifisere at kontrollørane er godkjende, mellom anna ved at kontrollørane skal nytte ID-porten for kvar enkelt innrapportering av kontrollresultat. Tilsvarande løysing finst ikkje internasjonalt for å verifisere til dømes kontrollsedlar, kontrollørar og kontrollorgan frå EU-kontrollar i andre land.

I 2018 blei regelverket endra slik at ein sjølv kan velje når ein ønsker å gjennomføre EU-kontrollen, så

lengje køyretøyet er godkjend innan fristen. Til dømes er det mogleg å gjennomføre EU-kontrollen sommaren før, sjølv om kontrollen er på vinteren, viss ein for eksempel slik representanten viser til planlegg ein tur til utlandet, eller har ein bobil som berre blir nytta om sommaren. Fristen for neste kontroll blir rekna frå tidspunktet for når siste kontroll er gjennomført.

Eg meiner gjeldande reglar på dette området er hensiktsmessige. Fleksibiliteten i regelverket som det er vist til ovanfor, sørgjer for at dei som vil ta med seg bilen til eit anna land, kan gjennomføre EU-kontrollen i forkant av reisa.

SPØRSMÅL NR. 1658

Innlevert 18. mars 2025 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 20. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden gi en redegjørelse for hva som skapte de store køene, og hvilken læring dagen har gitt for å unngå at dette skal gjenta seg?

BEGRUNNELSE:

Torsdag den 13. mars var det kaos på OSL. Midt i rush-perioden gjennomførte Avinor en passasjertest. Mediene skriver at Avinor hadde en lavere bemanning på grunn av at nye passasjerprosesser skulle testes. De skriver også om frustrasjon, gråt og sinne blant de reisende - i tillegg til dårlig informasjon fra Avinor sin side.

Svar:

Jeg har lagt spørsmålet fram for Avinor AS (Avinor):

Avinor viser til at EØS-avtalens overvåkingsorgan (EFTA Surveillance Authority – ESA) gjennomførte et myndighetstilsyn på Oslo lufthavn første uken i mars (uke 10). Tilsynet avdekket at det var behov for å gjøre forbedringer i sikkerhetskontrollen. Som en følge av ESAs funn iverksatte Avinor tiltak.

Den 13. mars førte disse tiltakene til en utilsiktet reduksjon i gjennomstrømningen i sikkerhetskontrollen. I denne situasjonen ble slusene oppbemannet med alt tilgjengelig personell. Dette var imidlertid ikke tilstrekkelig til å håndtere køene som hadde oppstått. Samtidig økte antallet ankomende passasjerer utover ettermiddagen, og det oppsto etter hvert lange køer. For å informere

publikum om situasjonen ble det gjort opprop i terminal hvert 10. minutt. Samtidig informerte Avinor et stort antall medier om situasjonen.

Avinor beklager at denne hendelsen oppsto. Hendelsen er blitt evaluert, og Avinor har gjennomført tiltak for å forhindre at slike hendelser skal gjenta seg framover. Ifølge Avinor var køene igjen akseptable allerede fra fredag 14. mars. Avinor opplyser at selskapet i det videre vil ha ekstra høy oppmerksomhet på gjennomstrømningen og kvaliteten i sikkerhetskontrollen. Dette for å kunne være i forkant med riktig bemanning slik at lignende køsituasjoner ikke oppstår i framtiden.

SPØRSMÅL NR. 1659**Innlevert 18. mars 2025 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 21. mars 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hvor mange har funksjonsassistent og hvor mange har søkt og ikke fått innvilget funksjonsassistent?

BEGRUNNELSE:

I en tid der vi trenger at alle som kan jobbe jobber bør vi ha et arbeidsliv som kan legge til rette for at mennesker med funksjonsnedsettelse får en jobb å gå til. Det er flere verktøy den enkelte kan benytte, for eksempel funksjonsassistent. I NOU 2023:13 På høy tid Realisering av funksjonshindredes rettigheter, kunne man lese at om lag 12 300 har tilrettelegging eller funksjonsassistent i Norge.

Ønsker svar som både viser de som har søkt og ikke fått innvilget på grunn av de ikke oppfyller kriteriene, og hvor mange som har søkt, men ikke fått innvilget på grunn av at potten til funksjonsassistent har vært brukt opp i 2023 og 2024.

Svar:

Etter forskrift om arbeidsmarkedstiltak skal funksjonsassistanse i arbeidslivet bidra til at tiltaksdeltakere skaffer seg eller beholder ordinært arbeid. Funksjonsassistanse kan gis til personer som har omfattende fysiske funksjonsnedsettelse, og til blinde og sterkt svaksynte. Funksjonsassistenten bistår med praktiske formål i arbeidssituasjonen slik at tiltaksdeltaker kan utføre sine ordinære arbeidsoppgaver.

Funksjonsassistanse er en rammestyrte ordning som er finansiert over statsbudsjettets kapittel 634, post 79. Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser at det i gjennomsnitt var 343 tiltaksdeltakere på funksjonsassistanse i 2023, mens det i 2024 var 379 tiltaksdeltakere i gjennomsnitt. Det ble ikke gitt noen avslag i 2023 eller 2024, verken på grunn av manglende oppfylte kriterier eller manglende budsjettmidler. Bevilgningen ble styrket i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2023, blant annet for å sikre inntak av nye brukere ut året, og er økt ytterligere i både 2024 og 2025.

SPØRSMÅL NR. 1660**Innlevert 18. mars 2025 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup****Besvart 26. mars 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvilke konkrete nasjonale interesser er det regjeringen mener blir utfordret av de fem gjenstående rettsaktene i renenergipakken fra EU, som rettferdiggjør at regjeringen velger å utsette implementeringen av dem i norsk rett i minimum fem år, hvilke utfordringer vil det eventuelt skape for norske aktører at rettsaktene ikke blir implementert før tidligst i 2030, og hvilke konsekvenser vil utsettelsen få for implementeringen av andre EØS-relevante rettsakter på energiområdet?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til spørsmål om det samme temaet datert 29. januar, og svar fra energiministeren 11. februar. Energi-

ministeren besvarte ikke mitt spørsmål utover generelle betraktninger om energimarkedet i EU.

Jeg vil videre vise til at spørsmålet ble stilt på nytt under Europautvalgsmøtet 6. mars, både til energiministeren og utenriksministeren. Heller ikke i Europautvalget ble spørsmålet tilfredsstillende besvart.

Jeg ber derfor om en gjennomgang av de fem gjenstående rettsaktene, elmarkedsdirektivet, elmarkedsforordningen, ACER-forordningen, styringsforordningen og risikoberedskapsforordningen, der statsråden konkret svarer på hvilke utfordringer hver av disse utgjør for Norge, som rettferdiggjør at implementering kan vente til etter 2029.

Det bes også redegjort for eventuelle utfordringer og ulemper for norske aktører, herunder forbrukere, nettoperatører mv, ved å vente med implementeringen.

Til sist bes det om en redegjørelse for hvilke konsekvenser utsettelse av disse fem rettsaktene vil ha for implementering av EØS-relevante rettsakter som er vedtatt i EU etter ren energipakken.

Svar:

«Ren energi-pakken» ble vedtatt i EU i 2018 og 2019, og består av åtte rettsakter. Regjeringen har besluttet at fornybardirektivet, energieffektiviseringsdirektivet og bygningsenergidirektivet skal tas inn i EØS-avtalen. Når fornybardirektivet, energieffektiviseringsdirektivet og bygningsenergidirektivet med underliggende rettsakter er innlemmet, vil det såkalte EØS-eterslepet på energiområdet være omtrent halvert. Dette er et tydelig signal om at Norge tar sine EØS-forpliktelser på alvor.

EØS-avtalen forplikter oss til å innlemme EU-regelverk i avtalen uten unødig opphold. Men det betyr ikke at vi gjør det ukritisk. Vi må bruke nødvendig tid, og sikre oss forståelse fra EU-siden for tilpasninger. Dette gjør seg også gjeldende for markedsregelverket i Ren energi-pakken.

Elektrisitetsforordningen viderefører i stor grad bestemmelsene og hovedprinsippene i den tidligere forordningen som er innlemmet i EØS-avtalen som del av tredje energimarkedspakke. Forordningen er mer detaljert enn forgjengeren, og omhandler alle markedssegmentene i engrosmarkedet for elektrisk kraft. Forordningen inneholder blant annet bestemmelser om effektiv håndtering av flaskehals i overføringsnettet gjennom inndeling i budområder, for å øke utnyttelsen av eksisterende grensekryssende infrastruktur. Forordningen oppretter regionale koordineringssentre for transmisjonssystem-operatørene og et nytt europeisk samarbeidsorgan for operatører av distribusjonsnett (DSO-er).

Elmarkedsdirektivet innfører nye bestemmelser blant annet knyttet til energilagring, forbrukerrettigheter og lokale energisamfunn.

ACER-forordningen: Sentrale bestemmelser i ACER-forordningen som ble innlemmet i EØS-avtalen som en del av tredje energimarkedspakke videreføres. Det er samtidig slik at den reviderte ACER-forordningen i Ren energi-pakken i noe grad styrker posisjonen til ACER, blant annet ved at flere forslag til vilkår og metoder skal oversendes ACER for revisjon og godkjenning.

Vi er i en situasjon med stor ustabilitet i de europeiske kraftmarkedene, med høye og svært ustabile priser. Dette skyldes bortfall av russiske gassleveranser til EU og omlegging til et mer fornybart kraftsystem i Europa, i kombinasjon med rask utfasing av kjernekraft. Det er også utfordringer knyttet til enkelte EU-lands nasjonale energipolitikk, herunder spørsmål om prisområder. Regjeringen mener derfor ikke det er riktig å knytte oss tettere

til det europeiske kraftmarkedet ved å innlemme disse rettsaktene i EØS-avtalen slik situasjonen er nå.

Det betyr imidlertid ikke at det er aktuelt å benytte reservasjonsretten. I stedet vil vi jobbe sammen med EU og europeiske land om å forbedre det europeiske kraftsystemet. Også EU er opptatt av lavere og mer stabile strømpriser, og er i ferd med å lansere nye tiltak for å redusere strømprisene og bedre Europas konkurransekraft. Vi vil ta aktiv del i den europeiske diskusjonen knyttet til dette.

Det er også viktig å presisere at EU reviderte elektrisitetsforordningen og elmarkedsdirektivet i 2024. Det vil være naturlig å inkludere de nyeste endringene av regelverket når vi vurderer konsekvensene av innlemmelse i EØS-avtalen.

Det er knyttet egne problemstillinger til forordningen om energi- og klimaplaner (styringssystem-forordningen) og risikoberedskapsforordningen. Sistnevnte forordning berører forsyningssikkerhet, et område der vi i liten grad har innlemmet regler i EØS-avtalen. Vi må derfor vurdere presedensvirkninger i tillegg til det materielle innholdet i forordningen. Førstnevnte rettsakt handler om rapportering på en rekke energi- og klimarelaterte områder. Utvalgte bestemmelser knyttet til klima ble i 2019 innlemmet i EØS-avtalens protokoll 31 som del av avtalen om felles oppfyllelse av utslippsmålene for 2030. De energirelaterte delene av styringssystemforordningen er foreløpig ikke innlemmet i EØS-avtalen. Det er derfor flere EØS-rettslige problemstillinger som gjør seg gjeldende for denne forordningen, og det vil være behov for tilpasninger.

SPØRSMÅL NR. 1661**Innlevert 18. mars 2025 av stortingsrepresentant Ingunn Foss****Besvart 25. mars 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hva er status i arbeidet med å følge opp vedtak fattet 07.12.23 i Innstilling 89 L (2022 - 2023) om barn som plasseres på hemmelig adresse/kode 6 og at det må fremgå direkte av loven at hensyn til barn skal ha særlig vekt i vurderingen om elektronisk kontroll ved besøksforbud er nødvendig og forholdsmessig?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok blant annet:

“Stortinget ber regjeringen utrede bruk av omvendt voldsalarm før beslutning om at barn må flytte og bo på hemmelig adresse/kode 6.”

“Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag om at det skal fremgå direkte av loven at hensynet til barn skal ha særlig vekt i vurderingen av om elektronisk kontroll ved besøksforbud er nødvendig og forholdsmessig.”

Det har nå gått mer enn 15 måneder siden de nevnte vedtakene ble fattet og jeg lurer på hva som er satt i gang av arbeid med vedtakene.

Svar:

I bakgrunnen for sitt spørsmål viser representanten til Stortingets to anmodningsvedtak knyttet til behandlingen av Innstilling 89 L (2023–2024) om Endringer i straffeprosessloven mv. (elektronisk kontroll av besøksforbud).

I vedtak I bes regjeringen om å utrede bruk av omvendt voldsalarm før beslutning om at barn må flytte og bo på hemmelig adresse/kode 6. Vedtaket ligger til behandling i Justis- og beredskapsdepartementet.

Adressesperre er ett av flere tiltak politiet eller barneverntjenesten kan ta i bruk for å beskytte personer som står i fare for å bli utsatt for alvorlig og potensielt livstruende vold. Det er politiet som beslutter adressesperre for voksne. Ved en slik beslutning sperres også adressen til eventuelle barn og resten av husstanden. Barnevernstjenesten beslutter adressesperre for barn.

På oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet og Barne- og familiedepartementet har NOVA ved OsloMet, gjennomført en evaluering av adressesperre (kode 6 og 7) som beskyttelsestiltak i saker om vold i nære relasjoner. Evalueringen viser at tiltaket gir beskyttelse mot alvorlig vold, men at det er et svært inngripende tiltak å leve med, både for voksne og ikke minst for barn.

Det skal være en høy terskel for bruk av adressesperre, og tiltaket skal kun benyttes i de tilfellene hvor mindre inngripende beskyttelsestiltak ikke anses tilstrekkelige. Politiet har en rekke tiltak til rådighet for å beskytte trusselutsatte personer, og vurderer allerede i dag andre egnede beskyttelsestiltak, herunder omvendt voldsalarm, før det eventuelt besluttes hemmelig adresse/kode 6.

Siden 2014 har det vært en positiv nedgang i bruken av adressesperre, mens det siden lovendringen 1. april 2024 om bruk av elektronisk kontroll ved brudd på besøksforbud, har vært en kraftig økning i bruken av omvendt voldsalarm. Dette er en villet utvikling som flytter byrden ved beskyttelsestiltak fra trusselutsatt til trusselutøver.

I sin evalueringsrapport fra 2024 anbefaler NOVA flere tiltak som kan styrke praktiseringen av adressesperretiltaket, der det viktigste er å utvikle helhetlige og alternative tiltak som kan bidra til å redusere bruken av adressesperre til et minimum. NOVA viser blant annet til viktigheten av å øke bruken av omvendt voldsalarm i de sakene der dette kan være et alternativ til sperret adresse. NOVAs evalueringsrapport følges nå opp både i det politifaglige og barnevernsfaglige sporet.

I vedtak II er regjeringen bedt om å komme tilbake til Stortinget med et forslag om at det skal fremgå direkte av loven at hensynet til barn skal ha særlig vekt i vurderingen av om elektronisk kontroll ved besøksforbud er nødvendig og forholdsmessig. Vedtaket ligger til behandling i Justis- og beredskapsdepartementet.

I dag følger det av lovgivningen at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger og avgjørelser som berører barn. Dette er slått fast i Grunnloven § 104 annet ledd og i Barnekonvensjonen artikkel 3, som er gjort til norsk lov gjennom menneskerettsloven § 2 nr. 4. Disse overordnede normene har forrang for bestemmelser i annen lovgivning, og gjelder også i vurderingen av elektronisk kontroll ved besøksforbud, jf. straffeprosessloven § 222 g. En særregulering av vekten av hensynet til barn i vurderinger av elektronisk kontroll ved besøksforbud krever nærmere utredning. Blant annet må det sikres at en slik særregulering ikke får utilsiktede konsekvenser ved at hensynet til barn oppfattes å skulle ha mindre vekt i andre vurderinger hvor dette ikke fremgår særskilt.

SPØRSMÅL NR. 1662**Innlevert 18. mars 2025 av stortingsrepresentant Alf Erik Bergstøl Andersen****Besvart 27. mars 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at personer med funksjonsnedsettelser får tilgang til nødvendige digitale verktøy som Bank-ID, slik at de kan delta i samfunnet på lik linje med andre?

BEGRUNNELSE:

Foreldre og verger til barn og voksne med funksjonsnedsettelser kan oppleve store utfordringer med å få Bank-ID til deres barn/den som er under vergemål. Praksisen mellom bankene varierer, men enkelte banker begrunner avslag med at dersom personen ikke er i stand til å håndtere et bankkort, så trenger vedkommende heller ikke Bank-ID. Dette skaper store praktiske problemer, blant annet ved betaling av regninger og tilgang til offentlige tjenester som Helse Norge. I slike tilfeller kan verge ende opp med å måtte betale regninger fra egen konto og få dette refundert senere, en praksis som satsforvalterens vergemålsavdelinger ikke anser som ønskelig. Mangel på Bank-ID kan også medføre tap av viktige helseinformasjon fordi informasjon ikke er tilgjengelig for den enkelte.

Svar:

For å få tilgang til en rekke sentrale digitale tjenester er brukeren avhengig av eID på høyt sikkerhetsnivå. For de fleste kan BankID være løsningen. Løsningen for de som av ulike grunner ikke får utstedt, eller ikke selv kan bruke BankID, er i dag en fullmakt eller vergemål. En fullmektig eller vergehaver kan bruke sin egen eID for å få tilgang til tjenester på vegne av den han er vergehaver eller fullmektig for.

Dersom en vergehaver for eksempel skal betale regninger på vegne av sin verge, må fullmakten legges fram for den banken som vergen har konto i. Deretter kan vergehaver betale regninger på vegne av vergehaver. Jeg er også kjent med at Finans Norge har lansert en bransjenorm for finansiell inkludering. Denne gir bl.a. retningslinjer for hvordan bankene skal møte ikke-digitale kunder. Analoge alternativer er imidlertid ikke alltid tilstrekkelig for de som faktisk ønsker å benytte seg av de mange gode digitale løsningene som er tilgjengelige i dag.

Digitaliseringsdirektoratet utvikler nå en digital fullmaktsløsning som skal gjøre det lettere å få tilgang til digitale offentlige tjenester uten at vergehaver vil være nødt til å presentere sin fullmakt for hver tjeneste. Løsningen skal kunne registrere fullmakter som kan gi tilgang til

tjenester som finnes i Altinn, blant annet fra Skatteetaten. Løsningen skal, etter planen, gjøres tilgjengelig i 2025. Det er også planer om å inkludere vergemål i løsningen mot slutten av året.

Regjeringen ønsker bedre digital inkludering. Et viktig tiltak i handlingsplanen til den nasjonale strategien for eID i offentlig sektor er derfor å utrede hvordan vi kan sikre at alle får tilgang til den eID-en de har behov for, slik at så mange som mulig kan få tilgang til digitale offentlige tjenester. Digitaliseringsdirektoratet, sammen med Skattedirektoratet og Utlendingsdirektoratet, utreder nå hvordan det kan etableres, i offentlig regi, en komplementær eID til eksisterende løsninger i markedet. Utredningen skal foreligge ved utgangen av 2025, deretter skal den kvalitetssikres før utviklingsarbeidet tar til.

Regjeringen arbeider altså langs flere spor med å forhindre digitalt utenforskap, men det er også bransjenes ansvar å ivareta sine kunder på en god måte, blant annet ved å gi god og tilpasset informasjon om muligheter for å få BankID og muligheter til å opptre digitalt på vegne av andre.

SPØRSMÅL NR. 1663**Innlevert 18. mars 2025 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 26. mars 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hva er det ved styringsforordningen, som stiller krav til helhetlige energi- og klimaplaner, som gjør det uakseptabelt for statsråden å innlemme den i EØS-avtalen nå, og heller ikke i neste stortingsperiode?

BEGRUNNELSE:

Energi- og klimapolitikken henger uløselig sammen. Likevel har regjeringen valgt å ikke innføre de fem gjenværende rettsaktene fra Ren energipakke i denne eller neste stortingsperiode. Styringsforordningen er en av disse, som pålegger land å utarbeide helhetlige energi- og klimaplaner, slik våre naboland i EU gjør og slik både energikommisjonen og klimautvalget 2050 har anbefalt Norge å gjøre.

Riksrevisjonen har nylig kritisert energidepartementets manglende samordnede og helhetlige planlegging av strømmettet og peker på at «manglende nettkapasitet hindrer næringsutvikling, bremser omstillingen til lavutslippssamfunnet og har bidratt til nasjonale prisforskjeller.» Riksrevisjonen påpeker også at departementet ikke har gjort nødvendige endringer i virkemidler eller tiltak for å sikre tilstrekkelig kapasitet.

Klimastatus og -plan viser framdrift i klimapolitikken, hvordan planen fra i fjor har blitt forsterket og hvordan vi ligger an til å nå klimamålene. Den gir imidlertid

ikke svar på hvordan vi skal sikre tilstrekkelig kraft for å gjennomføre utslippskuttene som er nødvendige for å nå klimamålene. Regjeringen påpeker selv i planen at vi ligger langt etter for å nå målene for ikke-kvotepliktig sektor, og Miljødirektoratet har understreket at kraft er en viktig forutsetning for utslippsreduksjoner.

Dette taler for at regjeringen bør innføre styringsforordningen, og dermed forplikte seg til å utarbeide en helhetlig energi- og klimaplan.

Svar:

EØS-avtalen forplikter oss til å innlemme EU-regelverk i avtalen uten unødig opphold. Men det betyr ikke at vi gjør det ukritisk. Vi må bruke nødvendig tid, og sikre oss forståelse fra EU-siden for tilpasninger. Dette gjør seg også gjeldende for forordningen om energi- og klimaplaner (styringsystemforordningen).

Forordningen handler om rapportering på en rekke energi- og klimarelaterte områder. Utvalgte bestemmelser knyttet til klima ble i 2019 innlemmet i EØS-avtalens protokoll 31 som del av avtalen om felles oppfyllelse av utslippsmålene for 2030. De energirelaterte delene av styringsystemforordningen er foreløpig ikke innlemmet i EØS-avtalen. Det er derfor flere EØS-rettslige problemstillinger som gjør seg gjeldende for denne forordningen, og det vil være behov for tilpasninger.

SPØRSMÅL NR. 1664**Innlevert 18. mars 2025 av stortingsrepresentant Per Olav Tyldum****Besvart 26. mars 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Hva er status i saken rundt søknad om midler til Hannah Ryggen-senter i Ørland Kommune (Det vises til saksnummer 24/3567)?

BEGRUNNELSE:

I møte den 18. juni 2024 fikk Ørlandet Kommune gleden av å vise og presentere Hannah Ryggen-senteret til Kultur- og likestillingsministeren. Senteret ble presentert slik det fremstår i dag, samt nye skisser og planer for ombygging av Hannah Ryggen-senteret og formidling av hennes kunst i dagens kontekst og i vår tid. Ordfører viser til en veldig god dialog!

Formidling av kunst står overfor ei ny tid der innovative metoder søkes for formidling og lære om Hannah Ryggens kunst. Ørland kommune, sammen med Nordenfjeldske kunstindustrimuseum og MiST, ønsker å utvikle Hannah Ryggen-senteret inn i vår tid med mål om å presentere Hannah Ryggen og hennes kunst i dagens kontekst og initiere fremtidige steg for å kontinuerlig ivareta Hannah Ryggens arv. Det nye senteret skal inneholde originale verker av kunstneren, ha fokus på formidling til barn og unge, og ta i bruk ny teknologi i formidlingsarbeidet.

Kommunens ønsker med søknaden er å sikre det økonomiske grunnlaget for å formidle Hannah Ryggens kunst, og gjennom det forvalte en viktig del av kommu-

nens kulturarv. Dette i tett samarbeid med Nordenfjeldske kunstindustrimuseum og MiST.

Svar:

Hannah Ryggen skapte viktige kunstverk og hennes kunst er godt representert ved Museene i Sør-Trøndelags (MiST) avdeling Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum, i Nasjonalmuseet og i mange andre museumssamlinger.

KUD mottar årlige søknader fra både faste og nye søkere, som med et samlet beløp langt overstiger tilgjengelige budsjetttrammer. Søknaden fra Ørland kommune oppnådde ikke å bli prioritert i budsjettet for 2025. Dersom de søker for 2026, vil søknaden bli vurdert på vanlig måte i budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 1665

Innlevert 18. mars 2025 av stortingsrepresentant Alf Erik Bergstøl Andersen

Besvart 26. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsminister ta et initiativ til at ny E39 mellom Herdalen og Røyskår i Lyngdal vil bli bomfri eller med svært redusert takst slik at trafikken vil flyttes over på en ny og trafikksikker vei, inntil strekningen er ferdig utbygd til Mandalskrysset i øst?

BEGRUNNELSE:

Sommeren 2025 åpner den 9 kilometer lange strekningen mellom Herdalen og Røyskår i Lyngdal kommune. Bompengeskiltet lyser allerede og takstene er klare. Veien er ikke tilkoblet i øst til ny strekning østover mot Mandal. Det som er helt klart er at omkjøringen i Herdalen for å komme inn på denne strekningen er lang og i tillegg med en betydelig bompengebelastning. Dermed vil bilistene ikke spare tid og det er åpenbart at bilistene heller ikke vil velge en vei med bompengebelastning når det ikke er noe tid å spare. Den gamle veien vil bli brukt, og den er svært ulykkesbelastet.

Svar:

Finansiering og bompengeopplegg for strekningen E39 Kristiansand vest–Røyskår følger av Prop. 89 S (2022–2023) Endringer i utbyggingen og bompengeopplegget for E39 Kristiansand vest–Røyskår i Agder fylke. Satsene

for det enkelte bomsnitt følger av gjennomsnittstaksten. Stortinget har vedtatt etter lokalpolitiske vedtak i berørte kommuner.

Jeg er kjent med problemstillingen og deler bekymringen representanten viser til, som også har vært omtalt i media lokalt og regionalt. Jeg gjør for ordens skyld oppmerksom på at takstene for delstrekningen mellom Herdal og Røyskår ikke er endelig fastsatt, da Vegdirektoratet per dags dato ikke har fattet takstvedtak. Det er bompengeselskapet som sender takstsøknad til Vegdirektoratet. Vegdirektoratet fatter selve takstvedtaket.

Bompengeselskapet, som har påtatt seg låneforpliktelser ved utbyggingen, har en innkrevingsrett når den aktuelle bompengefinansierte veistrekningen åpner. Dette er nødvendig for at bompengeselskapet skal kunne ivareta sine økonomiske forpliktelser og også for fylkeskommunen, som har garantert for bompengelånet. Stortingets vedtak i Prop. 89 S (2022–2023) legger opp til at bompengeinnkrevingen skal starte opp når delstrekningen åpner for trafikk. Det skisserte opplegget er tilsvarende som for bompengeinnkreving i andre strekningsvise prosjekter.

Det vedtatte bompengeopplegget er basert på lokalpolitiske vedtak. Det er fylkeskommunen som har stilt garanti for bompengeselskapets lån, og som dermed bærer risikoen for bompengeselskapets økonomi. Et eventuelt initiativ til endret opplegg for bompengeinnk-

revingen som følge av manglende balanse i økonomien til

bompengeselskapet, må eventuelt komme fra de lokale partene.

SPØRSMÅL NR. 1666

Innlevert 18. mars 2025 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 26. mars 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva var statsrådets hovedbudskap i forkant av energiministtermøtet i EU den 17. mars, hvor mange uformelle og formelle energiministtermøter i EU er blitt avholdt i stortingsperioden, og på hvor mange av dem har energiministeren stilt til uformelt forberedende møte i nordisk krets?

BEGRUNNELSE:

Stortingsperioden har vært preget av en strømpriskrise i hele Europa etter skiftet vekk fra russiske gassleveranser etter oppbyggingen til og krigen mot Ukraina.

Energiministeren har anledning til å delta på uformelle forberedende møter til EUs energiministtermøter, og da særlig sammen med nordiske kolleger som er EU-medlemmer og deltar i de formelle møtene også.

Denne stortingsperioden har vært preget av utformingen av en rekke direktiver på energiområdet med stor relevans for Norge, initiativer for å frakoble strømpris fra gasspris, energisikkerhetsspørsmål, forslag til strømarkedsreform, og utredninger av modeller for mellomlandsforbindelser. Dette er områder av stort betydning for Norge og det er derfor av interesse å vite hvor mange av de forberedende møtene den norske energiministeren har deltatt på, ikke minst for å påvirke politikken i tidlig fase, koordinere med nordiske kolleger, og gjøre kjent norske syn som en energistormakt i Europa.

Møtet den 17. mars var agendaen særlig viktig for Norges del hvor sikkerhet for gassforsyninger og kraftsystemet stod på agendaen, mellomlandsforbindelser, initiativ for lavere strømpriser og ny politikkutforming på energiområdet. Det må legges til grunn at den norske energiministeren var til stede, og det er i den forbindelse nyttig å vite hvilke norske interesser og synspunkter energiministeren gjorde til kjenne og hvilken inntrykk han tar med seg tilbake.

Svar:

Det er viktig at Norge deltar i diskusjoner i EU om områder av stor betydning for Norge og påvirker politikken i tidlig fase. Jeg samarbeider derfor tett med nordiske kolleger og fremmer norske interesser overfor Europakommisjonen og medlemslandene.

Før siste energiministtermøtet i EU hadde jeg samtale med den svenske energiministeren Ebba Busch. Her diskuterte vi EUs handlingsplan for rimelige energipriser og hvilke utfordringer dette fører til for de nordiske landene. Både Norge og Sverige er opptatt av å få mer grunnlast inn i kraftsystemet, bygge ut mer nett og å bruke eksisterende kraftressurser på en god måte. Vi mener EU ikke i tilstrekkelig grad ser de nordiske utfordringene som følger av et europeisk kraftsystem som i økende grad er basert på uregulerbar kraftproduksjon. Vi ønsker derfor et felles initiativ for å ta opp det nordiske perspektivet.

Videre hadde jeg i januar et godt møte med min danske kollega Lars Aagaard, der vi diskuterte kraftutveksling og problemstillinger knyttet til prissmitte.

Det avholdes flere formelle energiministtermøter i året i EU. I forbindelse med energikrisen i Europa har det også vært avholdt en rekke ekstraordinære møter. Siden Norge ikke er medlem i EU, kan jeg ikke delta på formelle energiministtermøter, dette har også vært tilfelle for de ekstraordinære møtene. I tillegg til formelle energiministtermøter, arrangeres det uformelle energiministtermøter der EFTA-landene inviteres. Norge har deltatt på politisk nivå på alle uformelle energiministtermøter i perioden, med unntak av møtet i Budapest i 2024.

Det har ikke blitt arrangert uformelle forberedende møter i nordisk krets i forkant av energiministtermøtene de siste årene. Vi diskuterer imidlertid aktuelle energipolitiske saker både med EU-siden og i bilaterale møter med europeiske land, inklusive våre nordiske naboland. Vi har også jevnlig energidialog med EU på politisk nivå, der vi fremmer norske syn på regelverksutviklingen og energipolitikken i EU.

Der det er hensiktsmessig og relevant, sender vi også skriftlige innspill til politiske diskusjoner og regelverksprosesser i EU, for å bidra til at nytt regelverk ut-

vikles på en hensiktsmessig måte og ivaretar norske interesser.

Oversikt over energiministtermøtene med deltagelse i inneværende stortingsperiode følger under.

Uformelle møter – Norge blir invitert og deltar

20-22 januar 2022 - Amiens, Frankrike – politisk deltagelse

11-12 oktober 2022 – Praha, Tsjekkia – politisk deltagelse

27-28 februar 2023 – Stockholm, Sverige – politisk deltagelse

11-12 juli 2023 – Valladolid, Spania – politisk deltagelse

15-16 april 2024 – Brussel, Belgia – politisk deltagelse

15-16 juli 2024 – Budapest, Ungarn – deltagelse på embetsnivå

Formelle møter – Norge har ikke anledning til å delta

Slovensk formannskap

26. oktober 2021

2. desember 2021

Fransk formannskap

28. februar 2022

2. mai 2022 – ekstraordinært

27. juni 2022

Tsjekkisk formannskap

26. juli 2022 - ekstraordinært

9. september 2022

30. september 2022 – ekstraordinært

25. oktober 2022

24. november 2022 - ekstraordinært

13. desember 2022- ekstraordinært

19. desember 2022

Svensk formannskap

28. mars 2023

19. juni 2023

Spansk formannskap

17. oktober 2023

19. desember 2023

Belgisk formannskap

4. mars 2024

30. mai 2024

Ungarsk formannskap

15. oktober 2024

5. desember 2024

Polsk formannskap

17. mars 2025

SPØRSMÅL NR. 1667

Innlevert 19. mars 2025 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe
Besvart 1. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvor mange brudd på arbeidstidsbestemmelsene er registrert i de regionale helseforetakene?

BEGRUNNELSE:

Ønsker en tabell med oversikt over de ulike RHF-ene, hvilke type brudd og årlig utvikling fra og med 2019 til i dag.

Svar:

De etterspurte opplysningene knytter seg til en problemstilling som i utgangspunktet er innrammet av et regelverk som er både omfattende, komplekst og detaljert. Det er innledningsvis behov for å klargjøre at det er forskjell på avvik fra arbeidsmiljøloven og brudd på arbeidsmiljøloven. Det er også slik at enkeltavvik kan generere flere mulige brudd på flere arbeidstidsbestemmelser, samtidig. Dette innebærer at én hendelse eller situasjon, kan være opphav til mange mulige brudd.

Utfordringer med komplekse arbeidstidsordninger og brudd på arbeidsmiljølovens bestemmelser ble i sin tid grundig belyst av Arbeidstidsutvalget (jf. NOU 2016:1). Utvalget var imidlertid tydelige i sin vurdering av

at nivået av mulige brudd i spesialisthelsetjenesten ble ansett som lavt, selv om absolutte tall kan framstå høye.

Helse- og omsorgsdepartementet har ikke detaljert oversikt over alle etterspurte opplysninger representanten ber om. Det er imidlertid innhentet opplysninger fra de regionale helseforetakene i anledning spørsmålet, som gir et bilde på situasjonen. Opplysningene og registreringene er noe ulikeartede, men likevel informative om det etterspurte per region. Det anses ikke mulig innenfor tidsrammene for besvarelse av et skriftlig spørsmål, å detaljere dette ytterligere. Jeg er kjent med at det har vært stilt lignende spørsmål om temaet fra Stortinget under forrige regjering, og også av disse svarene fremgår kompleksiteten relatert til å forstå og vurdere denne type registreringer og datamateriale.

For ordens skyld minnes det om at perioden det etterspørres tall for, inkluderer både pandemi og store omstillingsprosjekter som innføring av Helseplattformen i Helse Midt-Norge. Dette er selvfølgelig viktige bakenforliggende forhold som har bidratt til å påvirke tallene.

Helse Sør-Øst

Helse Sør-Øst RHF har oversendt statistikk fra foretaksgruppen knyttet til AML-brudd, som viser opplysninger både om antall og andel av vakter.

Tabellen under viser antall AML-brudd.

År	Totalt antall brudd
2019	242 726
2020	225 983
2021	294 076
2022	320 488
2023	306 209
2024	277 131
2025	50 774
Antall ansatte i 2024	84 972
Antall vakter i 2024	13 049 577

Tabellen under viser andel vakter i prosent med AML-brudd i perioden

År	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
2019	1,6	2,0	2,0	1,9	2,0	2,4	3,1	2,3	1,9	1,7	1,9	2,1
2020	1,5	1,7	2,3	1,8	1,6	1,6	2,4	2,1	1,6	1,8	1,9	1,9
2021	1,9	1,9	1,9	1,9	2,3	2,1	3,5	2,6	2,2	2,7	2,6	3,0
2022	2,2	2,5	2,3	2,4	2,3	2,5	4,2	2,5	2,1	2,4	2,3	2,8
2023	2,0	2,0	2,0	2,4	2,2	2,3	3,6	2,3	2,3	2,2	2,4	3,2
2024	1,7	1,9	2,1	1,7	1,9	2,4	2,9	2,2	2,2	2,0	2,3	2,3
2025	2,1	2,3										

Helse Sør-Øst RHF har detaljerte oversikter over bruddårsak og hvordan dette fordeler seg per helseforetak og gjennom året og etter bruddtype, som ikke anses hensiktsmessig å gjengi her. De største bruddtypene relaterer seg til kategoriene «samlet tid per dag», «ukentlig arbeidsfri», «arbeidsfri før vakt» og «AML timer per uke». Antall ansatte i helseforetaksgruppen utgjorde ca. 85 000 i 2024. Antall vakter i 2024 var totalt 13 049 577 og andelen vakter med AML-brudd var i gjennomsnitt om lag 2,1 prosent i 2024.

Helse Vest

Helse Vest RHF har oversendt oversikt over antall mulige AML-brudd i den etterspurte perioden fordelt på det enkelte helseforetak i regionen.

Tabellen under viser antall mulige AML-brudd i perioden 2019 tom 2024.

Virksomheter	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Helse Bergen HF	30 502	19 122	28 925	29 508	28 970	27 361
Helse Fonna HF	16 214	12 749	19 835	18 223	19 697	17 296
Helse Førde HF	18 309	17 174	22 784	23 155	19 123	18 860
Helse Stavanger HF	39 962	32 831	36 964	40 265	42 132	39 741
Helse Vest adm.	36	49	267	63	20	8
Helse Vest IKT AS	3 620	3 410	4 344	3 334	3 164	3 068
Sjukehusapoteka Vest	97	48	109	102	173	136
Totalsum	108 740	85 383	113 228	114 650	113 279	106 470
Antall ansatte						35 754
Totalt antall vakter						3 944 905

Tabellen under viser antall mulige AML-brudd i perioden januar og februar 2025.

Virksomheter	2025 (januar og februar)
Helse Bergen HF	3 846
Helse Fonna HF	2 356
Helse Førde HF	2 446
Helse Stavanger HF	5 556
Helse Vest adm.	24
Helse Vest IKT AS	343
Sjukehusapoteka Vest	15
Totalsum	14 586

Utviklingen innen området følges nøye av Helse Vest RHF, hvor en rekke dimensjoner, inkludert detaljert årsak til mulige brudd, følges opp. Helse Vest RHF gjør oppmerksom på at mange av de mulige bruddene utløses av medarbeideres egne ønsker om å bytte vakter; eksempelvis utgjorde dette for Helse Stavanger HFs del om lag 13,6% av mulige AML-brudd i 2024. Antall ansatte i foretaksgruppen var i 2024 totalt 35 754. Antall vakter i 2024 var totalt 3 944 905 og andelen vakter med mulige AML-brudd var i gjennomsnitt om lag 2,7 prosent i 2024.

Helse Midt-Norge RHF

Helse Midt-Norge RHF har oversendt samlet oversikt over tall for hele helseforetaksgruppen. De presiserer at deres opplysninger omfatter avvik fra AML og ikke brudd på AML, i tråd med hvordan deres registreringssystem er innrettet. Det vil naturlig nok være langt flere avvik enn brudd på AML. Antall ansatte i foretaksgruppen utgjorde i 2024 i gjennomsnitt 22 683.

Antall arbeidstidsavvik tom. februar er oppgitt for 2025.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Daglig arbeidstid	11 347	10 291	16 188	19 791	15 610	17 113	2 027
Hviletid	25 734	23 121	24 609	30 070	26 235	25 129	3 650
Overtid 4 uker ihht AML	395	566	7 550	20 423	24 854	28 137	3 227
Overtid pr uke ihht AML		2	3	9 881	24 001	25 033	2 749
Overtid pr år ihht AML	4 972	3 537	6 901	17 613	14 845	3 596	2
Samlet arbeidstid	36 190	33 849	39 389	46 464	32 451	32 130	4 452
Ukentlig arbeidstid	7 013	6 046	4 303	4 787	5 960	5 780	789
Ukentlig arbeidstid, 8 uker		2	4	2 859	6 693	6 375	950
Ukentlig fritid	33 395	32 505	29 057	29 110	26 376	26 269	3 311
Totalsum	119 046	109 919	128 004	180 998	177 026	169 562	21 157
Antall ansatte						22 683	

Helse Midt-Norge RHF har ikke oppgitt totalt antall vakter, men tabellen under viser avvik fordelt på prosent og type avvik per år.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Daglig arbeidstid	0,37 %	0,32 %	0,50 %	0,60 %	0,47 %	0,50 %	0,34 %
Hviletid	0,83 %	0,73 %	0,76 %	0,92 %	0,79 %	0,74 %	0,61 %
Overtid 4 uker ihht AML	0,01 %	0,02 %	0,23 %	0,62 %	0,75 %	0,83 %	0,54 %
Overtid pr. uke ihht AML		0,00 %	0,00 %	0,30 %	0,72 %	0,74 %	0,46 %
Overtid pr. år ihht AML	0,16 %	0,11 %	0,21 %	0,54 %	0,45 %	0,11 %	0,00 %
Samlet arbeidstid	1,17 %	1,07 %	1,22 %	1,42 %	0,98 %	0,95 %	0,74 %
Ukentlig arbeidstid	0,23 %	0,19 %	0,13 %	0,15 %	0,18 %	0,17 %	0,13 %
Ukentlig arbeidstid, 8 uker		0,00 %	0,00 %	0,09 %	0,20 %	0,19 %	0,16 %
Ukentlig fritid	1,08 %	1,02 %	0,90 %	0,89 %	0,79 %	0,77 %	0,55 %

Helse Nord RHF

Helse Nord RHF har oversendt nedenstående tabell som viser utviklingen av AML-brudd (antall brudd og type brudd) fra 2019 og fram til og med 26. mars 2025, samlet for hele foretaksgruppen. Antall ansatte var i 2024 og 19 881. Antall vakter i 2024 var totalt 2 372 385 og andelen vakter med AML-brudd var i gjennomsnitt om lag 5,5 prosent i 2024.

Bruddtype	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
AML-timer per uke	24 454	25 082	28 674	29 045	29 463	28 218	6 410
AML-timer per 4 uker	14 568	6 692	8 105	8 229	8 767	8 815	2 058
AML-timer per år	9 128	7 863	12 415	12 206	12 633	12 889	115
Samlet tid per dag	13 480	13 598	15 052	16 164	16 752	16 455	3 399
Samlet tid per uke	16 292	17 405	18 921	22 171	23 077	14 721	4 430
Søndager på rad	15 941	18 494	19 264	19 699	19 963	16 730	5 136
Planlagt tid per uke	6 491	7 243	7 350	8 211	9 043	8 517	6 425
Ukentlig arbeidsfri	19 621	22 545	23 634	23 855	24 657	25 170	8 576
Totalsum	119 975	118 922	133 415	139 580	144 355	131 515	36 549
Antall ansatte						19 881	
Totalt antall vakter						2 372 385	

De respektive regionale helseforetak har alle oppmerksomhet rettet mot behov for oversikt over brudd og mulige brudd på arbeidstidsbestemmelsene, og innsatser for å kunne redusere omfanget.

SPØRSMÅL NR. 1668

Innlevert 19. mars 2025 av stortingsrepresentant Kathy Lie
Besvart 26. mars 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Vil kulturministeren nå gå ut og gi en offentlig fordømmelse av forbudet mot pride i Ungarn, og hvilke tiltak vil hun iverksette for å trygge skeive nordmenn som nå føler på uro?

BEGRUNNELSE:

Den ungarske regjeringen har nylig innført et forbud mot pride-arrangementer, noe som har skapt stor bekymring blant LHBTQ+-samfunnet både i Ungarn og internasjo-

nalt. Dette forbudet representerer et alvorlig angrep på menneskerettighetene og ytringsfriheten. Mange skeive nordmenn føler nå på økt uro og usikkerhet som følge av denne utviklingen. Det er derfor viktig at Norge, som et land som verdsetter likestilling og menneskerettigheter, tar et klart standpunkt mot slike diskriminerende tiltak. Jeg ønsker å vite hvilke konkrete handlinger kulturministeren vil ta for å fordømme dette forbudet og for å sikre tryggheten til skeive nordmenn.

Svar:

Det ungarske parlamentet vedtok 18. mars i år en endring i loven om forsamlingsfrihet. Endringen oppfattes av de fleste å innebære et forbud mot en offentlig Pride-markering i Ungarn, og rammer både arrangører og deltakere i Pride. Jeg tar sterk avstand fra denne utviklingen. Vedtaket er et angrep på ytringsfriheten, forsamlingsfriheten og friheten til å være den du er. Vi ser i økende grad at hatefulle ytringer og vold mot lhbt+-personer sprer om seg i og utenfor Europa. Det gir særlig grunn til bekymring når statlige aktører både begrenser den enkeltes rettigheter og sårbare gruppers rettigheter til å uttrykke seg.

Sammen med flere andre land sto Norge tilsluttet et meget kritisk innlegg om den ungarske lovendringen i Europarådets Ministerkomité onsdag 19. mars. Innlegget uttrykker bl.a. dyp bekymring for lovendringen og det gir klar støtte til lhbt+-personer. Norge har også tatt opp situasjonen i Ungarn med ungarske myndigheter ved flere anledninger, og de er godt kjent med våre synspunkter. Ambassaden i Budapest støtter lhbt+-rettighetskampen sammen med andre ambassader i Budapest og gjennom

deltakelse på forskjellige arrangementer i Ungarn. Dette vil vi fortsette med.

Menneskerettighetene gjelder selvfølgelig for alle, uavhengig av seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og kjønnskarakteristika. Norge spiller en aktiv rolle internasjonalt for å bekjempe vold mot og diskriminering av lhbt+-personer.

Innenfor rammen av Europarådet og EU-EØS-samarbeidet arbeider Norge sammen med andre europeiske land systematisk for å fremme like rettigheter og motvirke diskriminering av lhbt+-personer. Felleseuropeiske tiltak for å fremme og motvirke diskriminering av skeives rettigheter er viktige for Norge i en verden hvor disse negative strømningene ikke kjenner geografiske grenser. Høsten 2025 vil Norge i samarbeid med Europarådet arrangere en nasjonal rundebordskonferanse om bekjempelse av hatefulle ytringer mot lhbt+-personer.

Jeg har forståelse for at flere skeive i Norge nå er urolige. Det er jeg også. Alle skal ha like muligheter til å leve trygge, frie liv i samfunnet vårt – få være den de er og elske den de vil – uten å risikere å bli diskriminert eller hetset. Norge vil derfor fortsette å være en klar og tydelig stemme til støtte for lhbt+-rettigheter.

SPØRSMÅL NR. 1669

Innlevert 19. mars 2025 av stortingsrepresentant Sigrid Simensen Ilsøy

Besvart 26. mars 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Det er 7 år siden den statlige nedskytingen av over 2 000 villrein i Nordfjella sone 1 ble avslutta.

Når vil avgjørelsen om reetablering av villrein i Nordfjella sone 1 fattes, med bakgrunn i Stortinget sitt vedtak fra 13. juni 2024?

BEGRUNNELSE:

Etter at det ble påvist skrantesjuka (CWD) på villreinen i Nordfjella sone 1 i 2016, er det nå 7 år siden nedskytingen ble avsluttet. Det ble lagt til grunn at reetablering skulle gjennomføres etter fem år. Det er hvert år felt dyr i sone 2, uten at det er påvist smitte.

Stortinget gjorde 13. juni 2024 slikt vedtak:

«Stortinget ber regjeringa snarast mogleg reetablere villrein i Nordfjella i sone 1 med villrein frå sone 2 når denne kjeldebestanden er friskmeld på bestandsnivå, slik at risikoen for re-smitte er handtert på eit akseptabelt nivå.»

Mattilsynet har satt som krav at det skal være 99 % sannsynlighet for fravær av smitte før reetablering kan skje, basert på en konservativ, teoretisk modell. Etter jakta i 2024 er tallet 98,4 %, noe som må være et «akseptabelt nivå». At 99 % skal være absolutt uten bruk av skjønn blir oppfattet som svært urimelig og teoretisk, ikke minst når en ser hvor mange prøver som må til for å nå de siste tidels prosentene. Stortinget sitt vedtak om «akseptabelt nivå» blir vurdert som sunn fornuft og en tilråding om bruk av politisk skjønn.

Selv om reetablering er en statlig avgjørelse, er kommunene og lokal forvaltning bevisst sin rolle og føler et sterkt ansvar for at kommende prosesser for reetablering skal lykkes. Men det råder nå en stor frustrasjon lokalt etter at det har vært gitt tydelig signal fra politisk ledelse forrige høst om at et vedtak om reetablering skulle fattes i løpet av 2024. Dette ble kommunisert fra Klima- og miljøministeren i møter om tiltaksplaner for villreinen på Geilo 16. september 2024 og senere også fra Landbruks-

og matministeren i digitalt møte med ordførerkollegiet for Nordfjella 8. november samme år der det ble uttalt at «vedtaket er noen uker unna».

Videre prosess for tiltaksplaner for villreinen både i Nordfjella og på Hardangervidda er utsatt som følge av manglende avgjørelse knyttet til reetablering i Nordfjella. Dette er uheldig for forvaltningen av disse viktige fjellområdene.

Det er en samstemt og tydelig beskjed om at reetablering blir satt i verk omgående fra kommunene i Nordfjella, Vestland og Buskerud fylkeskommuner, Nordfjellrådet, villreinnemd og villreinutvalg.

Svar:

Spørsmålet ble rettet til landbruks- og matministeren, men ansvaret for å besvare spørsmålet er overført til mitt departement som rette vedkommende. Det er Klima- og miljødepartementet som har hovedansvaret for reetablering av villrein i Nordfjella sone 1, i samarbeid med Landbruks- og matdepartementet.

Jeg vil innledningsvis forsikre representanten llsøy om at arbeidet med oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak fra 13. juni 2024 har hatt høy prioritet. Det vil bli reetablert villrein i Nordfjella sone 1 med villrein fra sone 2 i tråd med Stortingets anmodningsvedtak.

Reetableringen i Nordfjella er en stor og krevende oppgave. Det har tatt tid å få nok prøvemateriale og analyseresultater som kan si nok om smittestoffssituasjonen. Regjeringen har hatt behov for å innhente faglige vurderinger fra våre underliggende virksomheter. I tillegg har det vært viktig for Regjeringen å ivareta synspunktene lokalt og Stortingets anmodningsvedtak.

Regjeringen vurderer på nåværende tidspunkt at risikoen for re-smitte anses akseptabel og at reetableringen i Nordfjella sone 1 iverksettes så raskt som mulig.

Før villrein rent faktisk skal drives fra sone 2 over i sone 1, må vi ha en plan for gjennomføringen som inkluderer hvilke risikoreduserende tiltak som er nødvendige før, under og etter reetableringsprosessen. Derfor vil jeg i samråd med Landbruks- og matministeren opprette en prosjektgruppe for reetableringen som skal vurdere hvilke risikoreduserende tiltak som er nødvendige for å få tilbake villreinen i Nordfjella på en trygg måte. Når prosjektgruppens rapport foreligger, etter planen i løpet av november 2025, vil departementene vurdere rapporten. Reetableringen skal skje så raskt det lar seg gjøre etter at nødvendige tiltak er på plass. Dersom ny kunnskap tilsier at risikoen for re-smitte ikke lenger er akseptabel, vil regjeringen vurdere om prosjektet med reetableringen skal utsettes.

SPØRSMÅL NR. 1670

Innlevert 19. mars 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 26. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvor mange ganger har unntaksordningen for legemidler rettet mot særskilt små pasientgrupper med svært alvorlige tilstander, som beskrevet av Direktoratet for medisinske produkter, blitt benyttet siden dens etablering, og hvilke resultater er dokumentert gjennom oppfølging og monitorering av disse tilfellene?

BEGRUNNELSE:

Personer med sjeldne tilstander møter store utfordringer med tilgang til nye legemidler, grunnet høye kostnader og strenge dokumentasjonskrav. I 2019 ble finansieringsansvaret for sjeldne diagnoser overført til sykehusene, og alle nye behandlinger måtte metodevurderes. Dette inne-

bærer at de vurderes etter samme kriterier som for større pasientgrupper, inkludert krav til kostnadseffektivitet.

Regjeringen skriver i «Nasjonal strategi for sjeldne diagnoser» (2021) at målet er likeverdig tilgang til behandling. Likevel viser praksis noe annet. Ifølge IQVIA W.A.I.T.-rapporten (2023) ble kun 19 % av sjeldne legemidler med europeisk markedsføringstillatelse (2019–2022) gjort tilgjengelige i Norge. Dette viser at ambisjonene i strategien ikke er fulgt opp i praksis.

Direktoratet for medisinske produkter åpner for lavere dokumentasjonskrav og høyere ressursbruk ved legemidler for «særskilt små pasientgrupper med svært alvorlig tilstand». Denne unntaksordningen, i tråd med Prioriteringsmeldingen (2016), skulle sikre kritisk behandling. Likevel er kriteriene strenge: Tilstanden må ha

et absolutt prognosetap på over 30 år, og behandlingen må gi minst to ekstra kvalitetsjusterte leveår.

Erfaringer tyder på at ordningen ikke fungerer som tiltenkt, og at mange legemidler for sjeldne sykdommer vurderes etter de samme kriteriene som for større diagnosegrupper. Dette fører til systematisk diskriminering av små pasientgrupper.

Det er derfor viktig å kartlegge hvor ofte unntaksordningen brukes og hvilke resultater den gir. Statistikk og analyser kan avdekke hvorvidt den sikrer reell tilgang til behandling og om justeringer er nødvendige. En slik gjennomgang er avgjørende for rettferdighet og legitimitet, slik at pasienter med sjeldne, alvorlige tilstander ikke blir stående uten behandlingsalternativer.

Svar:

Ordningen for særskilt små pasientgrupper med svært alvorlig tilstand er en ordning i System for Nye metoder som har til hensikt å åpne for en særlig høy betalingsvillighet for særskilt små pasientgrupper. Ordningen ble innført av System for Nye metoder gjennom møte i Beslutningsforum 2. februar 2018. I blåreseptordningen er tilsvarende ordning innført med regelverksendringene fra 1. januar 2018.

Ettersom ordningen for særskilt små pasientgrupper med svært alvorlig tilstand åpner for å utløse en betalingsvillighet som er betydelig høyere enn i andre saker, må det stilles strenge vilkår til hva som skal vurderes i ordningen. Sjeldenhet er ikke i seg selv et kriterium, og ordningen gjelder kun for sjeldne tilstander med høy alvorlighetsgrad der aktuell behandling gir god nytte for pasientene.

Ordningen har derfor tre veiledende kriterier som alle må være tilfredsstilt for at metoder kan kvalifisere til ordningen for særskilt små pasientgrupper med svært alvorlig sykdom:

1. Særskilt liten pasientgruppe:
 - a) Mindre enn ca. 1 pasient per 100 000 innbyggere på verdensbasis per metode (prevalens på verdensbasis)
 - b) Mindre enn ca. 50 pasienter i Norge per metode (steady state prevalens i Norge)
2. Svært alvorlig tilstand: Alvorlighetsgrad målt ved absolutt prognosetap tilsvarer minimum ca. 30 tapte gode leveår.
3. Stor forventet nytte av legemiddel/metode: Forventet nytte av den aktuelle behandlingen er betydelig og minimum ca. 2 vunnet gode leveår sammenlignet med standard behandling.

Det er viktig å være oppmerksom på at ordningen er ment å gi produsenter ekstra økonomiske insentiver, i form av høyere betaling, til å utvikle legemidler til særskilt små pasientgrupper. Hvis et legemiddel brukes

til flere ulike små pasientgrupper, som til sammen utgjør mange pasienter, er det imidlertid ikke grunnlag for de samme insentivene. De regionale helseforetakene opplyser at seks legemidler er blitt vurdert å oppfylle vilkårene for ordningen for særskilt små pasientgrupper med svært alvorlig tilstand, og disse er behandlet i System for Nye metoder ved Beslutningsforum med bakgrunn i den særlig høye betalingsvilligheten i ordningen. Det gjelder Spinraza, Luxturna, Libmeldy, Crysvita, Vimizim og Myalepta. Ingen legemidler er vurdert i den tilsvarende ordningen for blåresept.

System for Nye metoder og Direktoratet for medisinske produkter åpner for lavere dokumentasjonskrav i mange saker med mindre pasientgrupper, og langt flere saker enn de som er omfattet av ordningen for særskilt små pasientgrupper med svært alvorlig tilstand. Det er en utfordring at i mange av disse saker kombineres dårlig dokumentasjon med svært høye priskrav.

Jeg skal om kort tid legge frem en ny stortingsmelding om prioritering i helsetjenesten som fremmer regjeringens politikk for å sikre rask og likeverdig tilgang til metoder også for pasienter med sjeldne tilstander.

SPØRSMÅL NR. 1671**Innlevert 19. mars 2025 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand****Besvart 25. mars 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Hva er provenyvirkningen av å innføre et generelt kontraktsunntak for strøm solgt til fastpris i grunnrenteskattene på kraft, og kan det bes lagt til grunn at salget må skje på en regulert markedsplass med armlengdes avstand mellom aktørene, slik at salgsprisene reflekterer reell markedspris?

Svar:

Kraften verdsettes som hovedregel til spotmarkedspris i grunnrenteskattene for vannkraft og for landbasert vindkraft. Spotmarkedsprisen gir et objektivt uttrykk for hva kraften på ethvert tidspunkt kan selges til, og gir derfor et godt uttrykk for grunnrenten. Spotmarkedspriser fungerer også som en normpris som begrenser skattyters muligheter til skattemessige tilpasninger.

Det er likevel gjort unntak fra hovedregelen om spotmarkedspris ved beregning av grunnrenteinntekt. For vannkraft gjelder det blant annet for avtaler om industrikraft og konsesjonskraft. I grunnrenteskatten for landbasert vindkraft er det unntak for fastprisavtaler inngått før forslaget om innføring av grunnrenteskatten ble offentliggjort, samt enkelte fremtidige fastpriskontrakter. Kontraktsunntaket for standardiserte fastprisavtaler i grunnrenteskattene for vannkraft og landbasert vindkraft ble innført etter innspill fra næringen, for å legge til rette for forutsigbare strømutgifter for næringslivet i en periode med ekstraordinært høye strømpriser.

Spørsmålet gjelder provenyeffekten av et generelt kontraktsunntak. Hvordan et utvidet unntak utformes, vil påvirke provenyet fra grunnrenteskatten. Et generelt kontraktsunntak for strøm solgt til fastpris i grunnrenteskattene på kraft, reiser flere spørsmål som måtte utredes nærmere. Det er derfor ikke mulig å gi et provenyanslag.

Unntak som innebærer at større volum verdsettes til fastpris, vil gjøre at grunnrenteskatten i større grad tar utgangspunkt i oppnådde priser, og i mindre grad reflekterer løpende markedspris, som representerer den faktiske grunnrenten. Hvis markedet forventer at kraftprisene skal øke over tid, vil prisene på markedsmessige fastprisavtaler ligge over spotprisen. Sammenlignet med dagens regler kan da statens inntekter fra grunnrenteskatt skyves nærmere i tid og gi økte inntekter i begynnelsen av perioden, men lavere inntekter mot slutten av perioden. Motsatt vil markedsforventninger om fallende kraftpriser føre til at provenyet skyves utover i tid.

I spørsmålet fra stortingsrepresentanten brukes formuleringen «strøm solgt til fastpris». Dette kan tolkes som at det gjelder avtaler om fysisk levering av kraft. Innføring av et generelt kontraktsunntak som også omfatter finansiell prissikring, vil kunne innebære mye større volum. Det vil være krevende å utforme på en god måte, som ikke åpner for tilpasningsmuligheter og spekulasjon. Finansielle avtaler er ikke nødvendigvis knyttet til bestemte kraftanlegg, og kan også overstige det volumet som et selskap eller konsern fysisk kan levere til spotmarkedspris. Omfanget av unntaket vil ha stor betydning for hvor store volum det er naturlig å forutsette at vil bli omfattet av et utvidet kontraktsunntak, og dermed for provenyvirkningen.

Provenyeffekten, og de administrative kostnadene ved kontroll, vil også avhenge av om unntaket utformes på en måte som begrenser uønskede skattemessige tilpasninger. Vannkraftprodusentene har en effektiv marginal skattesats på 67 pst. Det vil være sterke insentiver til å flytte overskudd fra grunnrenteskattepliktig kraftproduksjon til strømlleverandører som bare betaler ordinær selskapskatt på 22 pst., når disse er i samme konsern. I kontraktsunntaket for standard fastprisavtaler stilles det blant annet krav om standardiserte avtalevilkår for at kontraktsprisen skal kunne legges til grunn ved beregningen av grunnrenteinntekten. Det såkalte nord/sør-unntaket hindrer at fastpriser i Midt- og Nord-Norge kan legges til grunn for produksjon i Sør-Norge, ved at det settes vilkår om at både kraftprodusent og sluttbruker befinner seg innenfor et samlet, sørlig eller et samlet, nordlig prisområde. Det maksimale prispåslaget innebærer at strømlleverandørene maksimalt kan legge på 2,5 øre/kWh på den fastprisen leverandørene betaler til kraftprodusentene. Det skal motvirke skattemessige tilpasninger og overskuddsflytting ved interessefellesskap mellom kraftprodusent og strømlleverandør.

Departementet vurderte etablering av en markedsplass ved behandlingen av forslaget om kontraktsunntaket for standard fastpriskontrakter. Man så det da ikke hensiktsmessig å stille krav om at avtalene er inngått på en regulert markedsplass for å komme inn under kontraktsunntaket. Departementet uttalte imidlertid i Prop. 1 LS (2022–2023) at: «Departementet er positiv til etablering av en markedsplass, og legger til grunn at markedet selv kan komme opp med slike løsninger, dersom aktørene finner det hensiktsmessig».

Departementet har tidligere vist at grunnrenteskatt beregnet ved spotmarkedspriser verken hindrer eller for-

sterker selskapenes muligheter til å prissikre produksjonen, for eksempel ved å inngå fastpriskontrakter. Dette er illustrert i St.prp. nr. 1 (2006–2007) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, boks 2.2 og i Prop. 2 LS (2023–2024) boks 5.1. Selskapene må bare tilpasse volumet som prissikres ut fra gjeldende skattevilkår. Med en grunnrenteskatt som beregnes etter spotmarkedspris, behøver ikke produsenten å prissikre en like høy andel av produksjonen for å oppnå en gitt inntektssikring etter skatt. Det kommer av at

staten gjennom grunnrenteskatten tar prisrisikoen for en andel av kraften tilsvarende den formelle grunnrenteskattesatsen, som er 57,7 pst. for vannkraft og 32,1 pst. for vindkraft. Vind- og vannkraftkraftprodusenter kan oppnå en fast inntekt etter skatt ved å prissikre den delen av produksjonen som staten ikke tar prisrisikoen for gjennom grunnrenteskatten, dvs. 42,3 pst. for vannkraft og 67,9 pst. for vindkraft.

SPØRSMÅL NR. 1672

Innlevert 19. mars 2025 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 26. mars 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Vil statsråden pålegge Lotteri- og Stiftelsestilsynet å uttømme mindre inngripende virkemidler før de fatter vedtak om DNS-blokkering av nettsider som tilbyr pengespill?

BEGRUNNELSE:

DNS-blokkering av nettsider er et alvorlig inngrep i norske borgeres rett til å søke informasjon på internett og det er et inngrep i selskapers rett til å tilby en tjeneste til norske brukere. Det er derfor svært viktig at DNS-blokkering ikke skjer uten at de formelle reglene er fulgt, blant annet at selskapene som rammes av DNS-blokkering får mulighet til å imøtegå grunnlaget for vedtaket på en tilfredstillende måte og at det forsetas en forholdsmessighetsvurdering av hvert enkelt vedtak.

Det har hele tiden vært en forutsetning for å kunne gjennomføre DNS-blokkering at forholdsmessighetsprinsippet fortsatt er gjeldende og at selskapene kan utøve sin rett til kontradiksjon, slik det er uttrykt i Prop 6 L (2023–2024) på s. 5. Her er man også tydelig på hva som er lovlig fremgangsmåte til myndighetene, samt understreker retten til kontradiksjon.

Lotteri- og Stiftelsestilsynets skriver på sine hjemmesider skriver at de har sendt forhåndsvarsel til internettilbydere om at de vurderer DNS-blokkering av rundt 70 ulike nettsider. I nettsaken fremgår det også at de vil fatte vedtak på om hvilke nettsider som skal blokkeres i løpet av våren.

Jeg har forstått det slik at Lotteri- og Stiftelsesselskapet har sendt forhåndsvarsel om DNS-blokkering uten at det i forkant er gjort forsøk på mindre inngripende til-

tak, slik forarbeidene legger opp til. Altså er det flere tilfeller hvor Lotteri- og Stiftelsestilsynet ikke har vært i direkte kontakt med det aktuelle spillselskapet med pålegg om retting eller stans av den aktuelle nettsiden etter pengespilloven § 32, eller at det først er truffet vedtak om tvangsmulkt etter pengespilloven § 33.

Det problematiske ved å gå rett til DNS-blokkering etter pengespilloven § 32a er for det første at selskapene da ikke får noen konkret tilbakemelding fra Lotteri- og Stiftelsestilsynet på hvilke faktiske forhold som tilsier at de operer i strid med norsk lov, med den følgen at de heller ikke får kontradiksjon og mulighet til å rette nettsiden slik at den er i henhold til norsk lov. Statsråden har i tidligere svar til meg den 19.09.2024, vært tydelig på at også grundig forholdsmessighetsvurdering er noe av det som forventes at Lotteri- og stiftelsestilsynet gjennomfører før en eventuell DNS-blokkering.

Svar:

Som det vises til i spørsmålets begrunnelse, har representant Almeland forstått det slik at Lotteritilsynet har sendt ut forhåndsvarsel om DNS-blokkering uten at det i forkant er gjort forsøk på mindre inngripende tiltak. Representanten oppfatter det videre som at spillselskapene ikke har fått noen konkret tilbakemelding fra Lotteritilsynet på hvilke faktiske forhold som tilsier at de operer i strid med norsk lov, med den følge at de heller ikke får utøvd retten til kontradiksjon eller muligheten til å rette nettsiden slik at den er i henhold til norsk lov.

Jeg kan betrygge representanten med at dette ikke stemmer.

Prosesen fram til Lotteritilsynet sendte ut forhåndsvarsel om vedtak om DNS-blokkering har vært omfattende og grundig, og pengespillselskapene har fått flere muligheter til å utøve kontradiksjon.

De største spillselskapene har tidligere mottatt varsel og vedtak med pålegg om stans, men flere av disse har ikke innrettet seg etter vedtaket. Tilsynet erfarer dessuten at det fins flere selskaper i samme konsern som fremdeles opererer i strid med norsk pengespillov, til tross for at morselskapet allerede har mottatt varsel og vedtak med pålegg om stans. Disse selskapene må derfor anses å allerede være godt kjent med norsk regelverk, og Lotteritilsynet har derfor ikke sett grunn til å starte nye, individuelle tilsynssaker mot alle selskap som inngår i samme konsern.

Pengespillselskapene som Lotteritilsynet vurderte å fatte vedtak overfor om DNS-blokkering, mottok alle individuelle informasjonsbrev i 2024. Informasjonsbrevene ble sendt både på norsk og engelsk, og inneholdt opplysninger om følgende:

- Beskjed om at Lotteritilsynet hadde undersøkt det konkrete nettstedet og vurdert det som ulovlig,
- informasjon om relevante regelverk og en punktliste over faktiske forhold som ble vektlagt i vurderingen av om nettstedet er ulovlig,
- informasjon om hva spillselskapet kan gjøre for å unngå at deres nettsted blir DNS-blokkert,
- kontaktinformasjon til Lotteritilsynet dersom spillselskapet har spørsmål eller behov for veiledning.

Etter en ny tilsynsrunde sendte Lotteritilsynet i 2025 ut et felles informasjonsbrev til de aktuelle spillselskapene, vedlagt et varsel om at det ville bli fattet vedtak om DNS-blokkering av et eller flere av deres nettsteder.

I brevet ble det opplyst at spillselskapenes nettsted var omfattet av varselet, samt hva Lotteritilsynet hadde lagt vekt på i denne vurderingen. Det ble videre opplyst om at spillselskapet kunne komme med merknader til varselet, for å sikre kontradiksjon. I selve varselet er alle pengespillnettsted nevnt, og det er spesifisert hvilke av disse som er omfattet på bakgrunn av f.eks. bruk av norsk språk eller andre forhold. Varselet viste videre til at enkelte selskaper nylig hadde initiert dialog med Lotteritilsynet basert på det første informasjonsbrevet. Det ble i den sammenheng informert om at selskaper som opplyser at de vil innrette seg etter reglene og der de faktiske forholdene gir reell grunn til å tro at de vil gjøre det innen kort tid, ikke var omfattet av varselet. Det ble presisert at dette var fordi tilsynet vurderte at man i disse tilfellene kunne oppnå lik beskyttelse med mindre inngripende virkemidler. Det ble også presisert i varselet at Lotteritilsynet har dokumentasjon for sine funn knyttet til det enkelte nettsted i sakens dokumenter, og at spillselskapene har rett til partsinnsyn i saken og kan komme med merknader til varselet.

Lotteritilsynet opplyser videre at bruk av mindre inngripende virkemidler har vært og er en kontinuerlig vurdering gjennom hele tilsynsprosessen. Et konkret utslag av det, er at de nærmere 100 nettstedene som mottok individuelle informasjonsbrev som nevnt over, deretter ble redusert til 70 nettsteder som mottok varsel om vedtak, og det ser nå ut til at det faktiske vedtaket vil omfatte rundt 50 nettsteder. Disse justeringene skyldes enten at det er gjort faktiske endringer som medfører at det ikke lenger er grunnlag for blokkering, eller at tilbakemeldingen og dialogen har gitt tilsynet grunn til å tro at etterlevelse av norsk pengespillov kan oppnås ved mindre inngripende virkemidler.

SPØRSMÅL NR. 1673

Innlevert 19. mars 2025 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 25. mars 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Er statsråden enig i at det haster å tette skattehullet som gjør det mulig å selge utleiegårder uten å betale skatt av gevinsten, og vil han fremme forslag om å tette hullet?

BEGRUNNELSE:

Finansavisen skrev fredag 14. mars at eiendomsaktører har omgjort minst 156 utleiegårder med totalt 5800 leiligheter til borettslag for salg de siste to årene. Den potensielle skattebesparelsen av denne manøveren anslås av Finansavisen 30. juli 2024 til å være i milliardklassen.

I Dokument nr. 15:2465 (2023-2024) oppgav finansministeren at departementet ville vurdere hvordan slik uønsket skatteplanlegging kan motvirkes.

Svar:

Jeg viser til brev til Stortinget fra tidligere finansministeren Trygve Slagsvold Vedum 6. august 2024, jf. Dokument nr. 15:2465 (2023-2024). I brevet uttrykker finansminister Vedum at unngåelse av skatt på verdistigning ved salg av

boliger gjennom bruk av den såkalte borettslagsmodellen gir en uønsket effekt. Dette gjelder selv om hvert enkelt ledd i transaksjonsrekken isolert sett kan være i samsvar med etablert praksis. Jeg deler min forgjengers vurdering av at virkningene av disse tilpasningene er uønskede. Departementet er i gang med å vurdere hvordan denne uønskede skatteplanleggingen kan motvirkes. Jeg er samtidig opptatt av at eventuelle regelendringer skal være godt utredet.

SPØRSMÅL NR. 1674

Innlevert 19. mars 2025 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 24. mars 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvor mye skog er blitt vernet siden stortingsvalget i 2021, og hvor mye nærmere har vi kommet å nå 10 prosentsmålet for skogvern siden da?

Svar:

I perioden fra stortingsvalget i 2021 og fram til nå er det vernet i alt 268 skogområder med et samlet areal på 563

kvadratkilometer hvorav 325 kvadratkilometer er produktiv skog.

I samme periode er omfanget av skogvern økt fra ca. 5,1 prosent til ca. 5,4 prosent av skogen i Norge, og fra ca. 3,8 prosent til ca. 4,1 prosent av den produktive skogen i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1675

Innlevert 19. mars 2025 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 28. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Gratis ferge til øyer og andre samfunn uten fastlandsforbindelse har vært en viktig sak for regjeringen denne stortingsperioden.

Er det regjeringens politikk at alle slike ferger skal være gratis, eller mener regjeringen at ferger som ikke er del av riks- eller fylkesveinettet, ikke skal være omfattet av denne ordningen?

BEGRUNNELSE:

6. oktober 2022 sendte regjeringen ut en pressemelding med tittel "Regjeringa innfrir ferjelovnadene i Hurdal-plattformen".

Der sier samferdselsminister Nygaard blant annet:

"Vi sørger nå for at ferjetakstane blir halverte, og innfører gratis ferje til øyar og samfunn utan veg til fastlandet".

Dette har sitt utspring i Hurdalsplattformen, hvor det står at regjeringen vil:

“Innføre en ordning med gratis ferje for øyer og andre samfunn uten veiforbindelse til fastlandet og gjøre alle fergesamband med under 100 000 passasjerer årlig gratis.”

Halveringen i takster for ferger generelt er blitt knyttet til riksvei- og fylkesveiferger. Ordningen med gratis ferje har derimot ikke fått noe slikt forbehold, hverken i regjeringens kommunikasjon eller i Hurdalsplattformen.

Dette er to og et halvt år siden. Pengene til gratis ferje er kanalisert gjennom fylkeskommunene, som en permanent økning i overføringene fra staten.

Like lenge har det vært et spørsmål hvordan dette skal håndteres for et lite antall ferger til øysamfunn uten fastlandsforbindelse som i utgangspunktet ikke var del av fylkesveinettet. Dette gjelder for eksempel ferje i Hvaler kommune, i Nygaards hjemfylke Østfold. Der er ferje gratis. I blant annet Kragerø er det derimot en pågående dialog om dette mellom kommunen og fylkeskommunen.

Det er lett å lese regjeringens kommunikasjon som at også fergene til øysamfunn i Kragerø-skjærgården selvsagt skal være gratis, i tråd med løftene. Slik har det hele veien blitt kommunisert utad og gjennom mediene. Det er derimot vanskeligere å finne definitive svar på dette. Statsbudsjettene regjeringen har lagt frem for 2023, 2024 og 2025 har heller ikke avklart spørsmålet.

Denne representant tar for gitt at alle øyer og veiløse samfunn med ferje, også dem som ikke er del av det definerte riks- og fylkesveinettet, selvsagt skal være omfattet. Å utelate noen øyer og veiløse samfunn, basert på om veien det siste strekket frem til fergekaia er kommunal vei eller fylkesvei/riksvei, fremstår vilkårlig og derfor urettferdig, og det fremstår heller ikke i tråd med regjeringens intensjon.

Svar:

Regjeringens satsing på ferje har bidratt til reduserte reisekostnader for både privatpersoner og næringstransport i store deler av landet. Ordningene med reduserte takster og gratis ferje på riks- og fylkesveiferjer ble innført gradvis i perioden 2021–2024, jf. [Prop. 1 S \(2021–2022\)](#). Fylkeskommunene har blitt kompensert gjennom økte overføringer over rammetilskuddet.

I Hurdalsplattformen var det for fireårsperioden 2021–2025 satt mål om å innføre en ordning for å halvere takstene i ferjedriften sammenliknet med 2021. Tilsvarende var det et mål om å innføre en ordning med gratis ferje til øyer og andre samfunn uten veiforbindelse til fastlandet og å gjøre ferjesamband med under 100 000 passasjerer årlig gratis. Dette ble gjennomført fra 16. august 2023, med helårseffekt fra 2024-budsjettet.

Da regjeringen la til rette for reduserte takster og innføring av gratis ferje ble ordningene begrenset til sam-

band som inngår i beregning av ferjekriteriet i inntektssystemet til fylkeskommunene. I dette inngår ikke kommunale og private samband som blir delvis finansiert med fylkeskommunale tilskudd, jf. [Prop. 1 S Tillegg 1 \(2017–2018\)](#). I tillegg har takstene blitt redusert på 15 av 16 riksveiferjesamband, samt at det har blitt gratis ferje på strekningene i riksveiferjedriften som går til øyene Ombo, Røst og Værøy.

Det finnes enkelte fylkesveisamband som grenser direkte mot kommunalt veinett på ett eller flere av anløpsstedene. Disse sambandene er likevel stort sett definert som fylkesveisamband. I inntektssystemet regnes et samband som fylkeskommunalt så lenge det er fylkeskommunen som har finansieringsansvaret og er ansvarlig for driften av sambandet (enten i egenregi eller som oppdragsgiver for en ekstern operatør), uavhengig av om det tilstøtende veinettet er kommunalt eller fylkeskommunalt. Kragerø-sambandene som representanten trekker frem regnes som fylkeskommunalt i inntektssystemet og er dermed inkludert i beregningsgrunnlaget for kompensasjon til fylkeskommunene for reduserte ferjetakster og gratis ferje jf. [Prop. 115 S \(2021–2022\)](#).

Representanten viser også til Hvalerferja i sin begrunnelse. Sambandet tilfredsstilte fra 2023 kriteriene for å bli inkludert i ferjekriteriet i inntektssystemet til fylkeskommunene og ble derfor en del av ordningene for reduserte takster og gratis ferje jf. [Prop. 1 S Tillegg 1 \(2022–2023\)](#). Sambandet er registrert som et fylkeskommunalt samband.

SPØRSMÅL NR. 1676**Innlevert 19. mars 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 27. mars 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Har statsråden kunnskap om hvorvidt utenlandske museer oppbevarer norske gjenstander, som norske museer ønsker tilbakelevert til Norge, og kan statsråden i så fall gi en oversikt over hvilke gjenstander dette gjelder?

BEGRUNNELSE:

For Høyre er et av de fremste målene i kulturpolitikken å ivareta den norske kulturarven. Vi mener det gjøres best i Norge.

Svar:

Innledningsvis må jeg understreke at museene i Norge er knyttet til flere departementer, og at det som i denne sammenhengen først og fremst måtte angå universitetsmuseene ligger utenfor ansvarsfeltet til Kultur- og likestillingsdepartementet. Dette presiseres fordi Nationalmuseet i København forvalter et betydelig antall objekter fra middelalderen med proveniens fra norsk område.

Av kulturhistorisk materiale fra etterreformatorsk tid ble det i siste halvdel av 1800-tallet foretatt betydelige innsamlinger til Nordiska Museet i Stockholm. Det meste av dette ble imidlertid tilbakeført til Norsk Folkemuseum

på 1980-tallet. Enkelte gjenstandsgrupper er også blitt tilbakeført fra Sverige til Kulturhistorisk museum ved Universitetet i Oslo.

En samisk tromme (runebomme) som ble forvaltet av Nationalmuseet i København, men som i flere tiår hadde vært deponert ved RiddoDuottarMuseat i Karasjok, er formelt overført til samisk eie. Et tilsvarende objekt fra sørsamisk område (Freavnantjahke gievrie) ble i 2023 tilbakeført fra et museum i Meiningen i Tyskland til Sæmien Sijte på Snåsa. Det tyske museet utviste stor velvilje i løsningen av denne saken,

De siste årene er det blitt gjennomført et prosjekt for å kartlegge samisk materiale i tyske museer. Flere interessante objekter er funnet, men det kan ofte være vanskelig å fastslå om objektet stammer fra den norske, svenske eller finske delen av Sápmi. Fra samisk hold er det først og fremst seremonielle gjenstander, runebommer o.a., som ble konfiskert av øvrigheten i tidligere hundreår, som ønskes tilbakeført.

Det finnes utvilsomt museer og fagpersoner som gjerne skulle sett at gjenstand X befant seg i et museum i Norge, men dersom slike spørsmål skal tas videre til angjeldende institusjoner og myndigheter i andre land, må det foreligge et historisk grunnlag for å ta opp spørsmålet om tilbakeføring. Det foreligger ingen oversikt over mulige slike saker.

SPØRSMÅL NR. 1677**Innlevert 19. mars 2025 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø****Besvart 26. mars 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Vil soldatene tilknyttet KNM Harald Haarfagre få økt øvingsaktivitet i 2025 sammenliknet med 2024?

«Regjerings budsjettforslag legger til grunn en økning av aktiviteten i hele sektoren, med styrking av både driftsrammene og investeringsaktiviteten».

Jeg ønsker å vite status for KNM Harald Haarfagre.

BEGRUNNELSE:

Forsvarsdepartementet svarer i spørsmål nr. 800 i forbindelse med behandlingen av Prop. 1 S (2024-2025):

Svar:

Rekruttskolen KNM Harald Haarfagre på Madla utdanner rekrutter til Sjø- og Luftforsvaret, i tillegg til en mindre gruppe rekrutter som er øremerket HV.

Forsvaret opplyser at rekruttene på KNM Harald Haarfagre følger utdanningsprogrammet «FRU» (Forsvar-

ets rekruttutdanning) på lik linje med rekrutter i Hæren. Leksjonsopplegget i FRU er tilsvarende for alle rekrutter og følger en fast oppsatt plan. FRU lå til grunn for opplæringen ved KNM Harald Hårfagre i 2024, og tilsvarende gjelder for 2025.

SPØRSMÅL NR. 1678

Innlevert 19. mars 2025 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 25. mars 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Fiskeribedrifter i Nordland reduserer driften og permitterer ansatte, samtidig som det må betales formuesskatt på bygninger og eiendeler som nå ikke gir inntjening.

Er finansministeren enig i at formuesskatten her slår uheldig ut?

BEGRUNNELSE:

Fiskerinæringen er en av Norges eldste og viktigste eksportnæringer og har i generasjoner sikret arbeidsplasser og verdiskaping i kystsamfunnene. Nå står næringen i en krevende situasjon med lavere kvoter, høyere kostnader og usikkerhet i eksportmarkedene. Mange bedrifter har allerede sett seg nødt til å permittere ansatte, samtidig som de fortsatt må håndtere høye skatter og avgifter. Dette rammer ikke bare enkeltbedrifter, men hele verdikjeden – fra fartøy og landindustri til leverandører av utstyr og tjenester.

NHO Nordland har nylig besøkt en rekke fiskerisamfunn i Nordland og fått tydelige tilbakemeldinger fra bedriftseiere som opplever en alvorlig skvis: De har måttet redusere driften og permittere ansatte, samtidig som de må betale formuesskatt på bygninger og eiendeler som nå ikke genererer inntjening. Dette gjelder særlig eiere av lokale, familieeide bedrifter, som må ta ut midler fra selskapet for å betale skatten, noe som forverrer den økonomiske situasjonen i en allerede krevende tid. Dette er en ekstra byrde norskeide selskaper har, som deres utenlandske konkurrenter ikke rammes av. Mange eiere frykter nå at skattebelastningen i nedgangstider vil tvinge dem til å selge seg ut, med risiko for at bedriftene flyttes ut av lokalsamfunnene eller at driften avvikles. Dette svekker grunnlaget for langsiktig verdiskaping og innovasjon i

en av Norges mest bærekraftige og tradisjonsrike eksportnæringer.

Svar:

Ulike former for skatter har ulike effekter for næringslivet. Det er lite som tyder på at formuesskatten slår spesielt uheldig ut. Det er først og fremst selskapsskatten som har betydning for selskapenes investeringer i Norge. Betydningen av selskapsskatten øker jo mer åpen økonomien er og jo mer mobil kapitalen er over landegrensene. Regjeringen har prioritert å holde selskapsskatten i ro og på et moderat nivå på 22 pst.

Kapitalmarkedene er velfungerende i Norge, og lønnsomme prosjekter synes samlet sett å ha god tilgang på kapital. Studier på norske data viser at manglende likviditet til å betale formuesskatt ikke er særlig utbredt blant bedriftseiere, se NOU 2022: 20 Et helhetlig skattesystem (Torvik-utvalget), punkt 10.2.5.3.

Dette utelukker imidlertid ikke at formuesskatten i enkelte tilfeller kan bidra til likviditetsproblemer. Derfor vil regjeringen sende et forslag på høring om utsatt betaling av formuesskatt. Ordningen er ment å være varig og vil være til hjelp for eiere av bedrifter med likviditetsproblemer.

De fleste selskap er ikke børsnoterte. Aksjer i disse selskapene verdsettes ut fra de underliggende eiendelene i selskapet. Lav verdsetting av enkelte eiendeler, og unntak for forretningsverdi (goodwill) og mange egenutviklede immaterielle rettigheter, gjør at ikke-børsnoterte aksjer ofte verdsettes langt lavere enn børsnoterte aksjer. For mange ikke-børsnoterte aksjer kommer altså den formelle generelle verdsettelsesrabatten på 20 pst. på toppen av allerede lav verdsetting av selskapets eiendeler.

Jeg er åpen for å diskutere forbedringer i formuesskatten og viser til initiativet til å sette ned en skattekommisjon for å få råd om hvordan ulike hensyn for skattesystemet kan avveies. Dette kunne på sikt ende i et

skatteforlik med flere partier for å skape forutsigbarhet og stabilitet for årene fremover. Denne invitasjonen står fortsatt ved lag.

SPØRSMÅL NR. 1679

Innlevert 19. mars 2025 av stortingsrepresentant Sigrid Simensen Ilsøy

Besvart 26. mars 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Mener statsråden det er bærekraftig bruk av offentlige midler at kommuner, for å kunne utvikle og bygge i lokalsamfunn, må bruke flere ti-talls millioner kroner for å etablere midlertidige forbedringstiltak på VA-renseanlegg som skal fases ut om maksimalt 5 år til fordel for nye planlagte og vedtatte anlegg som imøtekommer statlige krav om nitrogenrensing?

BEGRUNNELSE:

Som mange av kommunene rundt Oslo- og Drammensfjorden har Lier et renseanlegg for vann og avløp (VA) som ikke oppfyller dagens rensekraft innen organisk stoff. Kommunestyrene i Lier, Asker og Drammen kommuner vedtok i 2023 et forpliktende samarbeid for å løse utfordringer knyttet til økte krav til vann- og avløpsrensing. Dette for å imøtekomme statlige krav til nitrogenfjerning og eventuelt nye, fremtidige krav på VA-området. Det er igangsatt reguleringsplanarbeid og prosjektering av et nytt, regionalt VA-renseanlegg i Norbykollen i Drammen. Reguleringsplanen forventes sluttbehandlet i 2025, og anlegget er planlagt å stå klart i 2030.

Myndighetene har skjerpet inn sin praksis betydelig med hensyn på oppfyllelse av rensekraft knyttet til vann og avløp. For Lier har dette medført byggestopp i store deler av kommunen. For å løse dette må Lier kommune nå utbedre dagens renseanlegg for ca. 60 mill. kroner for noen få års drift, for så å legge det ned i 2030 når det regionale renseanlegget står klart. Uavhengige analyser utført av konsultantselskap sier at resultatet av disse tiltakene ikke vil være målbare i Drammensfjorden og at tilknytning av 150 nye abonnenter per år vil medføre en økning i utslipp på ca. 0,65 %.

Kongsberg kommune opplever nå at alle nye reguleringsplaner får innsigelser fra Statsforvalteren ved Klima- og miljøvernavdelingen som følge av påviste mindre avvik i VA-renseanleggets drift. Blant planene med innsi-

gelse er 554R Reguleringsplan Utsikten. Planen skal legge til rette for å videreutvikle Kongsberg Teknologipark ved å åpne for høyere tillatt utnyttelse i området. Utvidelsen er viktig for at forsvarsindustrien i kommunen skal kunne ha forutsigbarhet for å bidra i realiseringen av regjeringens stortingsmelding om langtidsplan for Forsvaret – Forsvarsløftet.

For Kongsberg nye renseanlegg er forprosjekt gjennomført og rammetillatelse gitt. Byggetrinn 1 har fått igangsettingstillatelse (IG) og er planlagt ferdigstilt på nyåret i 2027. Når dette er i stabil drift, vil gammelt VA-renseanlegg rives. På det gamle anlegget brukes det nå millioner av kroner for å separere ut overflatevann og grave nye ledninger for å redusere belastningen. Byggetrinn 2 av nytt anlegg som skal inneholde nitrogenrensing skal stå klart i mars 2029.

Svar:

Etterslepet i avløpssektoren er stort. En tilsynsaksjon ved kommunale renseanlegg i 2021 fant brudd på miljøregelverket ved 50 av de totalt 55 renseanleggene som ble kontrollert. Lav fornyelsesgrad av ledningsnett og manglende oppgraderinger av avløpsrenseanlegg medfører fare for forurensing av drikkevann og vannforekomster. Det er behov for å få på plass bedre avløpsrensing ved mange avløpsrenseanlegg over hele landet.

Miljøtilstanden i Oslofjorden er særlig alvorlig, og det er avgjørende å redusere utslipp fra avløp for å beskytte disse sårbare økosystemene. Allerede i 2022 sendte Miljødirektoratet brev til statsforvalterne om at kommuner og IKS-er i Oslofjordens nedbørsfelt må forvente at det kommer krav om nitrogenfjerning i årene fremover, og at det er behov for at kommunene starter utredning og planlegging av nitrogenfjerning så raskt som mulig. Noen kommuner er godt i gang med arbeidet. For eksempel har Øvre Eiker kommune nylig ferdigstilt et nytt renseanlegg med nitrogenfjerning. Fredrikstad, Hvaler og

Sarpsborg er også i gang med bygging av nye avløpsrenseanlegg som skal være ferdig i 2026. Dette er en nødvendig innsats for å forbedre vannkvaliteten og sikre bærekraftig bruk av Oslofjorden.

Statsforvalteren er forurensningsmyndighet og stiller nødvendige krav i tillatelser til kommunene for å sikre at miljøpåvirkningen fra utslipp ikke blir for stor. Miljødirektoratet er klageinstans. Departementet vurderer derfor ikke renskrav eller midlertidige løsninger i konkrete saker.

Regjeringen prioriterer Oslofjordarbeidet høyt, og vi har derfor etablert en tilskuddsordning for planlegging

og prosjektering av nye renseanlegg med nitrogenfjerning. For 2025 er det bevilget over 50 millioner kroner til denne ordningen. Vi har også styrket statsforvalteren og Miljødirektoratet for å sikre raskere saksbehandling av utslippstillatelser og god veiledning til kommunene.

Jeg vil understreke at det er viktig at statsforvalter setter tilstrekkelige renskrav, og at arbeidet med å få på plass bedre rensing følges opp av regjeringen, statsforvalter og kommunene. Hurtig innsats er avgjørende for å redde fjorden, og derfor må alle kommunene bidra. Dette er nødvendig for å sikre god vannkvalitet på kort og lang sikt.

SPØRSMÅL NR. 1680

Innlevert 20. mars 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 26. mars 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Reindrifta i Røyrvik i Trøndelag er bekymra for at de kumulative konsekvensene av å gjenåpne for gruvedrift i Røyrvik ikke utredes skikkelig før kommunaldepartementet sluttbehandler reguleringsplanen for gruvedriften. 18. mars kom også FNs ekspertorgan for urfolks rettigheter med en rekke anbefalinger til Norge om hvordan vi kan sikre urfolks rettigheter. Et av deres råd er at konsekvensutredninger må redegjøre for de kumulative effektene av flere prosjekt over tid i samiske områder. Kumulative miljø og sosiale konsekvenser er avgjørende å vurdere, særlig i lys av klimakrisens konsekvenser på bla reindrift.

Kan statsråden love at det ikke fattes noen beslutning i KDD før de kumulative konsekvensene slik reindrifta ber om, er utredet?

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet har reguleringsplan for Joma Gruver i Røyrvik til behandling grunnet uløst innsigelse fra Sametinget. Planens formål er å legge til rette for å igangsette ny drift av en kobber- og sinkgruve, hvor det var drift i perioden 1972 til 1998. Sametinget har i innsigelsen blant annet pekt på bit for bit nedbygging av reinbeiteland med de konsekvensene dette har for reindrifta, og at forholdet til reindrifta fremstår som uavklart i planforslaget. Kommunestyret i Røyrvik vedtok planen 5. september 2023, uten å ta innsigelsen til følge. Kommunen vedtok samtidig at det skal gjennomføres en regional,

kumulativ konsekvensutredning for reindrift før igangsettingstillatelse blir gitt.

Representanten Haltbrekken viser til rapport 18. mars 2025 fra FNs ekspertmekanisme for urfolks rettigheter, som inneholder anbefalinger overfor Norge for å ivareta samenes rettigheter som urfolk. Jeg vil understreke at i gjeldende forskrift om konsekvensutredninger er det allerede bestemmelser om vurdering av kumulative virkninger av planer og tiltak. Der hvor reindriftsinteresser blir berørt, skal de samlede virkningene av planer og tiltak innenfor det aktuelle reinbeitedistriktet vurderes. Det er bestemmelsene i forskriften om konsekvensutredninger som vil ligge til grunn for departementets vurdering av saken.

Jeg kan ikke si noe om utfallet av departementets behandling. Jeg kan imidlertid forsikre om at saken vil bli nøye vurdert før det treffes en beslutning.

SPØRSMÅL NR. 1681**Innlevert 20. mars 2025 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt****Besvart 26. mars 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Det er nå gått over ett år siden søknad om utslippstillatelse ble oversendt Miljødirektoratet. Dette er en kritisk faktor for videre framdrift i reetableringen av industri på Follum.

Hva kan klima- og miljøministeren gjøre for å få fortgang i prosessen for med utslippstillatelse for dette viktige prosjektet?

BEGRUNNELSE:

Billerud Viken AS som er et samarbeid mellom Viken Skog SA og det svenske treforedlingskonsernet Billerud AB, søkte 17. januar 2024 om tillatelse etter forurensningsloven §11 til reetablering av treforedlingsvirksomhet på Follum ved Hønefoss. Billerud Vikens søknad omfatter produksjon av 300 000 tonn fibermasse som skal bruke til produksjon av bærekraftig emballasje som i stor grad vil erstatte fossilbasert plast. I tillegg vil prosjektet gi andre grønne produkter fra skogen som biogass og restvarme til fjernvarme.

Det vil gjøres betydelige investering i renseteknologi, fabrikken vil være best i klassen på energieffektivitet og fabrikken bygges for fleksibilitet i effektforbruk. Til dette siste har prosjektet fått betydelig støtte fra ENOVA.

Arbeidet med reetablering har vært en lang prosess siden nedleggelsen av Norske Skog Follum i 2012. Statsminister og næringsminister besøkte selskapet i august 2022 og la da i sine uttalelser vekt på en effektiv prosess med nødvendige tillatelser.

Fabrikken er i dag ferdig prosjektert, har fått godkjent rammetillatelse for bygging og har fått tilsagn om nødvendig nettkapasitet. Miljødirektoratet avslo søknaden om utslippstillatelse 9. september 2024. Billerud Viken klaget på vedtaket 31. oktober 2024.

Konsekvensutredningen konkluderer med at tiltaket ikke vil føre til en forringelse av vannforekomstene eller at miljømålene ikke vil nås. Tiltaket er en videreføring og medfører ingen ny aktivitet på området.

Det er brukt store ressurser på utvikling av prosjektet som vil kunne bli den største investeringen i norsk skogindustri på mer enn 30 år. Det er i dag stor usikkerhet om og når prosjektet kan gjennomføres på grunn av usikkerhet rundt prosessen med utslippstillatelsen.

Svar:

Jeg forstår ønsket om en rask behandling av Billerud Viken AS' klage og er enig i at saksbehandlingstiden må være så rask som mulig innenfor det som er forsvarlig. Klima- og miljødepartementet har bedt Miljødirektoratet om å prioritere saken. Miljødirektoratet har opplyst at saken er høyt prioritert hos dem, og har forklart at saksbehandlingen blant annet er krevende på grunn av at bedriften har levert en svært omfattende klage. All dokumentasjon gjennomgås nå av Miljødirektoratet, slik at de kan ta stilling til om det er grunnlag for å endre sitt vedtak eller om klagen skal oversendes til Klima- og miljødepartementet for behandling.

SPØRSMÅL NR. 1682**Innlevert 20. mars 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 27. mars 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Korleis vurderer utanriksministeren den urovekkande utviklinga for skeives rettar i Tyrkia, og kva grep tar norske styresmakter i møte med avsløringane om lovgiving som vil kriminalisere såkalla "promotering" av LHBT+?

GRUNNGJEVING:

I følge eit utkast til dokument frå det tyrkiske justisdepartementet, som den skeive menneskerettsorganisasjonen Kaos GL har fått tak i, vil "biologisk kjønn" bli lovfesta og såkalla "promotering" av LHBT+-rettar bli kriminalisert.

Vidare vil den tyrkiske regjeringa foreslå fengselsstraff for dei som gjennomfører ekteskapssermoniar mellom to av same kjønn.

Ei føresegn som skal inn i den tyrkiske straffelova medfører at ein “person som offentleg oppmuntrar, rosar eller promoterer haldningar og åtferd i strid med det biologiske kjønnnet ved fødsel og offentleg moral skal dømmast til fengsel frå eitt til tre år”.

Dersom personar av same kjønn gjennomfører truloving eller ekteskapsseremoni, skal dei dømmast til fengsel frå eitt år og seks månader til fire år, følgjer det vidare av dokumentet.

Andre delar av lovforslaget medfører å auke alderen der ein kan starte prosessen med kjønnskifte frå 18 til 21 år, og gjere det vanskelegare å endre kjønn på offisielle dokument.

Svar:

Eit mogleg lovforslag om innskrenkingar i skeives rettar i Tyrkia er vorten kjent. Ei slik lov, om ho leggjast fram for parlamentet og vedtas, vil kunne vere i strid med Tyrkias internasjonale forpliktingar, mellom anna som medlem av Europarådet og dermed part til Den europeiske menneskerettskonvensjonen og Den europeiske menneskerettsdomstol. Dette vil i så fall vere bekymringsfullt. Noreg støttar aktivt desse institusjonane. Som del av Noregs internasjonale arbeid mot diskrimining støttar vi og det skeive miljøet i Tyrkia, mellom anna gjennom finansiell støtte til LHBTI+-organisasjonar.

SPØRSMÅL NR. 1683

Innlevert 20. mars 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 26. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Noreg er elbil-land nr. 1. I 2025 skal alle nye bilar vere elbilar, og det er krav om elbil i drosjeløyve og offentlege bilkjøp. Likevel er ladeinfrastrukturen mange stader fråverande, til dømes i ytre del av Stad kommune i Vestland, eitt av landets mest populære reisemål om sommaren. Her er den einaste ladestasjonen fjerna, og kommune og offentleg eigde ladeselskap skuldar på kvarandre og driv «peikeleiken».

Kva vil Statsråden gjere for at det skal bli reelt mulig å lade elbil og bevege seg utsleppsfritt over heile landet?

GRUNNGJEVING:

Den tidlegare ladestasjonen i Selje/Stadlandet var eigd og driven av “Mer”, som er eit selskap heileigd av staten gjennom Statkraft. Dei vil no ikkje lenger drive ladestasjon i Selje/Stadlandet utan at kommunen betaler for det. Eitt anna stort ladeselskap på Vestlandet, Eviny, er også heileigd av det offentlege (stat, fylkeskommune og kommuner) - men seier i media at det er unødvendig med ladestasjon på Stadlandet på grunn av “ikkje så lang avstand til Nordfjordeid og Måløy”. Frå ytst på Stadlandet er det ca. 1 time og 30 minutt køyring til Nordfjordeid eller Måløy. Dersom offentleg eigde aktørar reknar så lang reisetid til næraste ladestasjon som “heilt greitt” - for ein

region der det bur fleire tusen menneske og det er svært stor turisttrafikk om sommaren - då er det interessant å høyre om statsråden meiner dette er tilfredsstillande - og i tilfelle ikkje: Kva han vil gjere med det.

Svar:

Dei siste åra har talet på offentleg tilgjengelege hurtigladdarar for elektriske personbilar vakse kraftig, og kraftigare enn talet på elbilar. Mens det var 103 bilar per ladar ved utgangen av 2020, var det 83 bilar per ladar ved utgangen av 2024. Det betyr eit betre tilbod og færre og kortare ladekøar for bilistane. Tilbodet av hurtiglading veks stadig, og på reint kommersielt grunnlag. Veksten varierer mellom regionane.

Sidan 2015 har Enova hatt ulike støtteprogram retta mot ladeinfrastruktur for personbilar, mellom anna til ladeinfrastruktur i kommunar med færre enn to stasjonar frå før og til utvalde område kor elbilsatsinga ikkje var kome ordentleg i gong. Fleire lokale styresmakter har òg gitt tilskot til ladeinfrastruktur. Marknaden for hurtiglading av personbilar blir no rekna som moden, og Enova prioriterer tilskot til lading av lastebilar og bussar. Eg legg til grunn at vidare utbygging av hurtiglading for lette køyretøy vil skje på kommersielt grunnlag.

SPØRSMÅL NR. 1684**Innlevert 20. mars 2025 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien****Besvart 26. mars 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre rede for Stiftinga Hjørundfjord prestegårds sitt juridiske eierskap etter overgangen fra Opplysningsvesenets Fond (OVF) til Allstad AS og vil statsråden se på muligheten for en tettere dialog med vertskommuner i spørsmålet rundt eierskap?

BEGRUNNELSE:

Etter overgangen fra OVF til Allstad AS er det opplevd stor uro rundt faktisk eierforhold til prestegårder i landet.

Ifølge Stiftelsestilsynet er det slått fast at Hjørundfjord prestegård er å oppfatte som ei stifting. I dag oppleves det slik at Stiftelseslova settes til side når man opplever at Allstad AS har til hensikt å selge gården på det åpne markedet.

Det er fra tidligere statsråd Kjersti Toppe tatt til orde for at spesielle eierforhold til de ulike prestegårder må sees på før man iverksetter eventuelle salg. Statsråden var opptatt av å sikre lokale prosesser rundt avklaring i overgangen OVF og Allstad AS

Spørsmålsstiller er kjent med at vertskommunen har mottatt beklagelser fra OVF/ Allstad AS om måten prestegårder er blitt forsømt på over tid. Til tross for dette er det å oppfatte at prestegårder med uklare eierforhold blir ekspropriert og regnet som selskapets eiendom.

Stiftinga Hjørundfjord prestegård oppfattes å tilhøre bygda der eierskapet er regulert gjennom Stiftelsesloven. Derfor finner vertskommunen det høyst beklagelig at man er villig til å foreta salg av eiendommer uten å ha avklart eierforholdet.

Svar:

Eierskapet til Hjørundfjord prestegård ble avgjort da Stortinget vedtok lov om omdanning av Opplysningsvesenets fond til aksjeselskap i juni 2024, jf. Prop. 82 L (2023–2024) og Innst. 359 L (2023–2024). Da Opplysningsvesenets fond (Ovf) ble omdannet til aksjeselskapet Allstad AS 1. september 2024 overtok Allstad eiendomsretten til fast eiendom med særlige hjemmelsforhold som tidligere var forvaltet av Ovfv, jf. omdanningslovens § 4. Hjørundfjord Prestegård var en av disse eiendommene.

Bakgrunnen for omdanningslovens § 4 om særlige hjemmelsforhold var ønsket om endelig avklaring om hvordan eiendommene med særlige hjemmelsforhold, som hadde vært forvaltet av Ovfv i generasjoner, skulle forvaltes i fremtiden. Bestemmelsen innebærer at Allstad,

på tidspunktet for omdanningen fra Ovfv, skulle overta eierskapet til disse eiendommene. Hvis andre enn Ovfv eide eiendom med særlige hjemmelsforhold før omdanningen, innebærer overdragelsen av eiendomsretten en ekspropriasjon av vedkommendes rett. Det er derfor presisert i loven at ekspropriasjonserstatningsloven gjelder i slike tilfeller. Den som eventuelt hevder rett til eiendommen før Allstad overtok den, kan med andre ord gå til sak og kreve ekspropriasjonserstatning. Det kommer frem av proposisjonen at Barne- og familiedepartementet (BFD) vurderte at ekspropriasjon mot full erstatning ikke utgjorde et urimelig inngrep i eiendomsretten tatt i betraktning Ovfv's lange historiske tilknytning til, og rådighet over eiendommene. Departementets lovforslag var basert på en bred høringsrunde høsten 2023. Da loven ble vedtatt i juni 2024, medførte det blant annet at eiendomsretten til Hjørundfjord prestegård tilhører Allstad AS fra 1. september 2024.

Forvaltningsansvaret for statens eierskap i Allstad AS ble overført fra BFD til NFD med virkning fra og med 1. november 2024. Det fremgår av Prop. 1 S (2023–2024) BFD at staten har «ingen særskilde grunner for eigerskapen» i Allstad og at statens «mål er hogast mogleg avkasting over tid innanfor berekraftige rammer for den kommersielle og største delen av verksemda, og dessutan berekraftig og kostnadseffektiv forvaltning av høg kvalitet for dei kulturhistorisk viktige bygga, eigedommane og landbrukseigedommane som er att i selskapet.» Allstad er lagt i eierkategori 1. Staten som eier har satt rammer for Allstads virksomhet gjennom vedtekter. Disse fremgår av selskapets hjemmesider. Det vedtektsfestede formålet til Allstad er å forvalte og videreutvikle verdier i selskapets portefølje av eiendommer og bygg på forretningsmessig måte. Det betyr blant annet at salg av eiendom skal skje på markedsvilkår. Bygg, eiendommer og landbrukseieendommer som er kulturhistorisk viktige skal Allstad forvalte kostnadseffektivt, bærekraftig, og med høy kvalitet. Hvis Allstad beslutter å selge slike eiendommer, skal det også skje på markedsvilkår.

Allstad må drive sin virksomhet innenfor rammene som er satt. Den konkrete oppfølgingen av eiendommer er en del av den daglige forvaltningen av selskapet som styret har ansvaret for jf. rolle- og ansvarsfordelingen som selskapslovgivningen bygger på og som også fremgår av eierskapsmeldingen, Meld. St. 6 (2022–2023). Allstad har opplyst at de er i en prosess hvor selskapet vurderer ulike alternativer for Hjørundfjord prestegård. Jeg legger

til grunn at selskapet gjør sine vurderinger innenfor de rammene loven og vedtektene gir.

SPØRSMÅL NR. 1685

Innlevert 20. mars 2025 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 25. mars 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

I mars i fjor ga Kriminalomsorgsdirektoratet og Statsbygg ut en rapport der de anbefaler å legge ned fengslet i Kragerø. Tidligere justisminister Emilie Enger Mehl har sagt at det er uaktuelt å legge ned fengsler uten at det er bygget nye.

Vil justis- og beredskapsministeren følge opp Mehl sin garanti og garantere at Kragerø fengsel ikke vil bli lagt ned?

BEGRUNNELSE:

I rapporten fra Kriminalomsorgsdirektoratet og Statsbygg fra mars i fjor, anbefales det å legge ned en rekke fengsel inkludert fengselet i Kragerø på grunn av bygningenes alder, vedlikeholdsbehov og begrenset kapasitet. Rapporten peker på at det vil være mer kostnadseffektivt å bygge nye, moderne fengsler som kan tilby bedre sikkerhet og fasiliteter for rehabilitering.

Senterpartiet er imidlertid bekymret for at nedleggelse av disse fengslene vil føre til tap av viktige soningsplasser og svekke det lokale tilbudet. Små fengsler som det i Kragerø spiller en viktig rolle i å tilby et mer personlig og lokalt forankret soningstilbud, som kan være gunstig for rehabilitering og tilbakeføring til samfunnet.

Tidligere justisminister Emilie Enger Mehl har derfor slått fast at det er uaktuelt å legge ned fengsler uten at det er bygget nye. Det er derfor viktig å få en avklaring fra nåværende justis- og beredskapsminister om denne garantien fortsatt gjelder, og om statsråden kan bekrefte at Kragerø fengsel vil bli bevart.

Svar:

Det er et stort vedlikeholdsetterslep i fengselsporteføljen, og mange fengsler er gamle og ikke egnet for dagens eller fremtidens kriminalomsorg, selv med betydelige investeringer. Dette var bakgrunnen for at Statsbygg og Kriminalomsorgsdirektoratet i 2023 fikk i oppdrag fra Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet og Justis- og

beredskapsdepartementet om å blant annet kartlegge og vurdere fengslenes bygningsmessige tilstand og egnethet.

I rapporten Fremtidig fengselskapasitet. Vurderinger og anbefalinger fra Kriminalomsorgsdirektoratet og Statsbygg fremkommer det at 50 prosent av enhetene vil ha behov for større tiltak umiddelbart eller i nær framtid (innen ti år). Flere av fengslene har i tillegg et betydelig funksjonsetterslep med mangelfulle lokaler til bl.a. aktivitet og fellesskap for de innsatte. Samtidig fremkommer det også at kriminalomsorgen i overskuelig framtid bør ha en tilgjengelig kapasitet på om lag 4 000 fengselsplasser, en økning på 400 plasser fra i dag. Jeg vil nå sette meg nærmere inn i rapporten.

SPØRSMÅL NR. 1686**Innlevert 21. mars 2025 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 28. mars 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvorfor har ikke regjeringen utredet hvor mye offentlig støtte som må bevilges til energiltak i perioden 2026 – 2030, for å nå mål om 10 TWh redusert strømforbruk i bygg og 8 TWh solkraft?

BEGRUNNELSE:

31 organisasjoner skrev i innspill til statsbudsjettet for 2026 at de har en forventning til at høringsnotatet til ny lov om Norgespris og strømtønad til husholdninger når det kommer på høring inneholder en utredning av hva som kreves av bevilgninger til energiltak i perioden 2026– 2030.

Dette skrev de 31 organisasjonene i sitt innspill til statsbudsjett for 2026 som ble oversendt til regjeringen 7. mars 2025:

«Når forslaget om Norgespris sendes på offentlig høring ber vi om at det er utredet hvor mye offentlig støtte som må bevilges til energiltak i perioden 2026 – 2030, for å nå mål om 10 TWh redusert strømforbruk i bygg og 8 TWh solkraft.»

Svar:

Utviklingen i nivå og sammensetning av både forbruk og produksjon avhenger av en rekke usikre utviklingstrekk og aktørenes egne preferanser og beslutninger. De siste årene har vi lagt bak oss en særskilt periode i energi- og kraftmarkedet, som har påvirket både energi- og kraftpriser, så vel som kostnadene ved ny produksjon. Det vil derfor aldri være et entydig svar på hva som kreves for å nå gitte tallfestede ambisjoner på forbruk og produksjon. Regjeringens strategi for å redusere strømbroken og øke solkraftproduksjonen, som en del av arbeidet med å styrke kraftsystemet, er bl.a. omtalt i Prop. 1 S (2024-2025) i forbindelse med redegjørelsen om regjeringens oppfølging av Energikommisjonen.

Regjeringen har styrket arbeidet med energieffektivisering betydelig. Høsten 2023 la regjeringen frem en egen handlingsplan for energieffektivisering. Handlingsplanen setter retning for hvordan myndighetene og andre skal jobbe med energieffektivisering, og inneholder en rekke nye virkemidler, herunder videreutvikling av informasjonsvirkemidlene, særskilte krav til industrien og videreutvikling av virkemidlene for energieffektivitet i bygg. Regjeringen har en bred satsing på energieffektivisering i bygg, med en rekke virkemidler som adresserer ulike barrierer for å gjennomføre energiltak. Dette inkluder-

er reguleringer, informasjon og økonomisk støtte. I 2025 har regjeringen bevilget 1,1 mrd. kroner til energiltak i boliger, gjennom Enova og Husbanken. Gjennom denne stortingsperioden har regjeringen sørget for i overkant av 4 mrd. kroner til energiltak i bygg gjennom Enova og Husbanken. Det er mer enn en dobling av det som gikk til energieffektivisering i bygg under Høyre-regjeringen i forrige stortingsperiode.

I handlingsplanen ble det varslet at man ville utrede konsekvensene av et mål om 10 TWh redusert strømforbruk i hele bygningsmassen innen 2030, sammenlignet med 2015. Regjeringen fastsatte et slikt mål i 2024, og rapporterte på dette for første gang i budsjettet for 2025. Departementet vil orientere om status for målet til Stortinget i de årlige budsjettene.

I revidert nasjonalbudsjett for 2024 la regjeringen fram en tiltaksplan for økt utbygging av solenergi og lokal energiproduksjon, og har fulgt opp med flere tiltak for å legge til rette for økt utbygging av bygningsmontert og bakkemontert solkraft. Plusskundeordningen, investeringsstøtte fra Enova og Husbankens tilskudd til energiltak i kommunale boliger er viktige virkemidler som er videreført. På slutten av 2024 ble det lagt fram forslag til en ny og mer omfattende delingsordning tilpasset næringsområder og vi tar sikte på å iverksette endringene fra 1. juli 2025. I februar 2025 ble det fastsatt endringer i energilovforskriften om å innføre en nedre effektgrense på 10 MW installert effekt for når et solkraftanlegg krever konsesjon etter energiloven. Solkraftanlegg med mindre effekt enn 10 MW, trenger ikke konsesjon fra NVE, men behandles av kommunen etter reglene i plan- og bygningssloven. Forskriftsendringene trer i kraft 1. juli 2025.

SPØRSMÅL NR. 1687**Innlevert 21. mars 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 31. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

I hvilken grad har rekrutterings- og samhandlingstilskuddet blitt tatt i bruk, og i hvilken grad omfatter dette tiltak innen rehabilitering?

BEGRUNNELSE:

I Riksrevisjonens undersøkelse av rehabilitering i helse- og omsorgstjenestene ble det konkludert med at samhandlingen mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten ikke fungerer godt nok. Som et ledd i oppfølgingen av Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024-2027 har det blitt etablert et rekrutterings- og samhandlingstilskudd. Tilskuddet skal gi kommuner og sykehus større insentiver til å etablere lokale samarbeid om gode tjenester. Rehabilitering er nevnt som ett av flere særlig prioriterte tiltak i ordningen. Søknader skal utarbeides i samarbeid mellom kommune(r) og helseforetak og behandles i helsefellesskapene for godkjenning, vurdering og prioritering. For 2025 ble det totalt bevilget 286 millioner kroner til sammen til de regionale helseforetakene. Blant annet har Helse Vest, i et brev til Hjerterådet som svar på spørsmål fra aktørnettverket for en nasjonal rehabiliteringsreform, opplyst at det er stor interesse for midlene.

Svar:

I Nasjonal helse- og samhandlingsplan (Meld. St. 9 (2023–2024)) foreslo regjeringen at det skulle etableres et varig rekrutterings- og samhandlingstilskudd som et økonomisk virke-middel for å understøtte tjenesteutvikling og gode pasientforløp mellom spesialisthelse-tjenesten og de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Tilskuddet skal også understøtte tiltak som fremmer rekruttering og god bruk av personell i helseregionen på tvers av nivåene, for eksempel utprøving og etablering av kombinerte stillinger.

Helse Nord RHF ble tildelt 40 mill. kroner i rekrutterings- og samhandlingstilskudd i Prop. 1 S (2023–2024). I revidert nasjonalbudsjett 2024 (Prop. 104 S (2023–2024)) ble tilskuddet utvidet med ytterligere 90 mill. kroner til Helse Nord RHF. I tillegg ble det bevilget 150 mill. kroner i rekrutterings- og samhandlingstilskudd til de øvrige helseregionene, som ble fordelt etter vanlig inntektsfordelingsnøkkel. For 2025 er det bevilget totalt 286 millioner kroner, fordelt mellom de regionale helseforetakene.

Rekrutterings- og samhandlingstilskuddet har blitt tatt i bruk i alle helseregionene. Midlene er øremerket tiltak som styrker samhandling mellom kommunehelsetjenesten og spesialist-helsetjenesten. De regionale helseforetakene har rapportert på bruken av rekrutterings- og samhandlingstilskuddet i årlig melding for 2024, og i annen rapportering til Helse- og omsorgsdepartementet.

Før midlene har kunnet tas i bruk har kommuner og helseforetak først måttet etablere søknadsbaserte ordninger, kriterier og fordelingsmodeller for å bli enige om hva midlene skal brukes til. Mange helsefellesskap har brukt høsten 2024 på dette. Noen prosjekter krever rekruttering av personell, som kan være tidkrevende. Flere helsefellesskap har valgt å satse på større prosjekter fremfor mange små tiltak, noe som har krevd mer tid til planlegging. Flere helsefellesskap har nå ferdige modeller for tildeling, slik at bruken av midlene kan komme raskere i gang i 2025. De regionale helseforetakene rapporterer at det er stor interesse for tilskuddet.

Helse Nord RHF ble som omtalt tildelt 40 mill. kroner i Prop. 1S (2023-2024), som ble fordelt etter ordinær fordelingsnøkkel til helseforetakene. Helsefellesskapene ble benyttet for å oppnå enighet om hva midlene skulle brukes til. Status per utgangen av 2024 viser at midlene er foreløpig fordelt til prosjekter og tiltak som er i startfase, og midlene er således ikke disponert. For de ytterligere 90 mill. kronene bevilget i revidert nasjonalbudsjett 2024 (Prop 104 S (2023–2024)), besluttet Helse Nord RHF å etablere en søknadsbasert ordning hvor helsefellesskapene sender sine prioriterte søknader til Tildelingsutvalg for rekrutterings- og samhandlingstilskudd. Utvalget består av kommunale representanter og representanter fra helseforetakene og det regionale helseforetaket. Søknadsfrist til tildelingsutvalget er 1. april 2025.

Helse Sør-Øst RHF ble tildelt 92,9 mill. kroner i rekrutterings- og samhandlingstilskudd i revidert nasjonalbudsjett 2024 (Prop 104 S (2023 – 2024)). Helse Sør-Øst RHF har fordelt midlene i tråd med ordinær fordelingsnøkkel. Alle helsefellesskapene i regionen har drøftet og vurdert hvordan tilskuddet skal brukes. Helsefellesskapene Vest-Viken og Østfold har gjennomført utlysning og tildeling i 2024. I helsefellesskapene i Agder, Vestfold og Ahus skal midlene brukes til å sette i gang/utvide samarbeidprosjekter som ligger i tidligere vedtatte planer. Helsefellesskapet i Oslo besluttet å koordinere sine prioriteringer gjennom en prosess der de fire lokale samarbeidsutvalgene spilte sine respektive forslag inn til Strategisk samarbeidsutvalg (SSU), og der endelig forde-

ling av midlene skjer gjennom inngåelse av avtaler mellom Helsebyråden og hvert enkelt sykehus. Helsefellesskap i hhv. Telemark og Innlandet har lyst ut midlene med søknadsfrist tidlig i 2025.

Helse Vest RHF ble tildelt 32,9 mill. kroner i revidert nasjonalbudsjett 2024. Det regionale helseforetaket har fordelt midlene til helseforetakene i tråd med ordinær fordelingsnøkkel. Helsefellesskapene har i løpet av høsten 2024 bestemt at ulike former for søknadsbaserte ordninger skal tas i bruk for å fordele midlene, og kriterier for vurdering av søknader bygger både på helsefellesskapene sine egne strategier og handlingsplaner og på nasjonale føringer for bruken av midlene.

Helse Midt-Norge RHF ble i revidert nasjonalbudsjett 2024 tildelt 24,3 mill. kr. Beløpet tildeles i henhold til den regionale inntektsfordelingsmodellen. I tillegg til føringene for midlene som fremkommer av Nasjonal helse- og samhandlingsplan og ifm. tilleggsdokument til oppdragsdokument etter Stortingets behandling av Prop. 104 S (2023-2024), har Helse Midt-Norge RHF oppgitt at tilskuddet også kan benyttes til samhandlingsprosjekter med bruk av Helseplattformen. Helsefellesskapet søndre Trøndelag har gitt tilslutning til at rekrutterings- og samhandlingstilskuddet for 2024 tildeles tiltak/prosjekter som er igangsatt for oppfølging av helsefellesskapets vedtatte strategi/handlingsplan 2022-2024. I helsefellesskapet nordre Trøndelag er midlene utdelt til bl.a. prosjektf finansiering av «helhetlige pasientforløp fra hjem til hjem» og følgeforskning av implementeringsprosessen. Helsefellesskapet Møre og Romsdal har i løpet av høsten 2024 utarbeidet egne søknads-kriterier, og første frist for søknader var 1. desember 2024.

Noen eksempler på områder som helsefellesskapene har prioritert:

- Digital hjemmeoppfølging
- Utskrivningsklare pasienter
- Bedre pasientforløp og kombinerte stillinger
- Psykisk helse for barn og unge og voksne
- Skrøpelighe og eldrehelse.

Rehabilitering er et prioritert område i flere helsefellesskap og helseforetak og noen eksempler på dette er:

- Sunnaas sykehus HF er tildelt 0,5 millioner kroner som de vil bruke til å forsterke arbeidet med hjemreise og overgang til kommunene for pasienter med rus- og psykisk helseproblematikk.
- Helsefellesskapet Ahus og kommunene oppgir at de prioriterer gode pasientforløp, og delte stillinger, blant annet innen rehabilitering.
- Helsefellesskapet Møre og Romsdal har utarbeidet egne søknadskriterier hvor de fremhever god bruk av personell på tvers av nivå, f.eks. kombinerte stillinger, tiltak som kan bidra til bedre samhandling, reduserte ventetider, reduserte antall utskrivningsklare pasient-

er på sykehus, tiltak rettet mot de fem pasientgruppene og rehabilitering.

- Helsefellesskapet i Oslo (Diakonhjemmet sektor) oppgir at de prioriterer psykisk helse for barn og unge, samt rehabilitering.

Flere prosjekter synes også å støtte opp under integrerte helsetjenester og opprettholdelse av funksjon for pasienter, og noen eksempler på dette er:

- Helsefellesskapet Vest-Viken har satt i gang «Kongsberg samhandlingsarena», som er et prosjekt mellom Kongsberg kommune, Responssenteret på Kongsberg og Vestre Viken HF v/ Kongsberg sykehus. Målet er å utvikle en mer sammenhengende helsetjeneste til eldre med skrøpelighe, med innsats rettet mot å forebygge skrøpelighe, hindre forverring og tilby tjenester til pasienter i samskaping mellom kommune, sykehus og frivilligheten.
- Helsefellesskapet Troms og Ofoten har satt av midler til “Ernæringsoppfølging for skrøpelige eldre” og “Eldre-løftet – tjenesten fra samme hus”.
- Helsefellesskapet i Oslo (Oslo universitetssykehus’ sektor) har tildelt midler til prosjektet «Nytt pasientforløp for eldre med skrøpelighe og benskjørhet (osteoporose).»
- Helse Nord RHF viser til flere prosjekter i de fire helsefellesskapene i regionen om digital hjemmeoppfølging, inkludert oppfølging av pasienter med KOLS, kreft og andre kroniske tilstander.

SPØRSMÅL NR. 1688**Innlevert 21. mars 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 30. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan har de regionale helseforetakene fulgt opp signalene som kom i helse- og samhandlingsplanen om innretningen på anbudene innenfor rehabilitering?

BEGRUNNELSE:

Anbudsutlysningene på rehabilitering i Helse Midt og Helse Sør-Øst ble stoppet i påvente av Stortingets behandling av St.meld. nr. 9 (2023-2024) Helse- og samhandlingsplanen. Følgende signaler ble gitt om anbudenes innretning: - Et desentralisert tjenestetilbud skal ivaretas i de regionale helseforetakenes kjøp av private og ideelle tjenestetilbud, og anbudsprosessene må innrettes slik at desentraliserte tilbud ivaretas.

- Pasienter med nevrologiske sykdommer skal ivaretas gjennom de kommende anskaffelsene innen spesialisert rehabilitering. Det må opprettholdes tilbud til minst like mange pasienter som i dag og med mulighet for desentraliserte opphold. Oppholdslengde skal tilpasses pasientens sykdomsstadium.
- Arbeidsrettet rehabilitering skal være en egen kategori og inngå i tilbudet med tilstrekkelig plasser med overnatting.

Svar:

Ved Stortingets behandling av Meld. St. 9 (2023-2024) Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024-2027, ble ulike tema innenfor rehabilitering omtalt, jf. Innst 387 S (2023-2024). Jeg har innhentet nærmere informasjon fra de regionale helseforetakene og oppfatter at alle har oppmerksomhet om desentraliserte tjenestetilbud, oppholdslengde, nevrologiske sykdommer og arbeidsrettet rehabilitering i sine anskaffelser når det gjelder rehabilitering.

Helse Midt-Norge RHF opplyser at de har bedt om tilbud til like mange pasienter med nevrologiske sykdommer som tidligere, i den pågående anskaffelsen av spesialiserte rehabiliteringstjenester. Det framgår ifølge Helse Midt-Norge RHF av konkurransegrunnlaget at oppholdslengde alltid skal tilpasses pasientens sykdomsstadium og at det fortsatt vil være mulig med individuelle tilpassninger. Planlagte opphold kan ha en varighet inntil 21 døgn, noe som er godt over gjennomsnittlig liggetid for rehabilitering innen de vanligste nevrologiske diagnosene i helseforetak.

Helse Midt-Norge RHF opplyser at i den pågående anskaffelsen vil det legges vekt på geografisk fordeling for

å sikre desentraliserte tilbud. Arbeidsrettet rehabilitering er en egen kategori i anskaffelsen, og det er lagt opp til en kombinasjon av plasser med og uten overnatting for å sikre mulighet for bruk av tjenestetilbudet for alle uavhengig av bosted.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at kjøp av helsetjenester tar utgangspunkt i en forutgående behovsvurdering og at anskaffelsene gjennomføres i tråd med regelverk for offentlige anskaffelser. Helse Sør-Øst RHF kan avgrense en anskaffelse til et geografisk område. En slik avgrensning må være begrunnet i ulikt behov innad i regionen, men innen rehabilitering er det vurdert at det ikke foreligger slike grunner. Det er således ikke foretatt en geografisk inndeling basert på desentraliserte områder. Hensikten med den geografiske innretningen i den pågående anskaffelsen, er å få en spredning av tilbud i regionen. Helse Sør-Øst RHF vurderer likevel at anskaffelsen innen rehabilitering er innrettet slik at desentraliserte tilbud ivaretas. I dette ligger at desentraliserte tilbud ikke gis noen fordel inn i anskaffelsen, men at de gis samme mulighet til å vinne som tilbud i sentrale strøk.

Helse Sør-Øst RHF viser til at det de senere år har vært en dreining fra døgn- til dagopphold og økende bruk av digital oppfølging i spesialisthelsetjenesten. Denne endringen er gjennomført i sykehusene, men i liten grad hos private med avtale. I den pågående anskaffelsen har Helse Sør-Øst RHF innført et nytt omsorgsnivå «dag med overnatting». Dette nye omsorgsnivået gjør at desentrale tilbud har samme mulighet til å delta og vinne i konkurransen, noe en ikke ville kunne gjort ved utelukkende en overgang fra døgn til ordinær dagbehandling.

I Helse Sør-Øst RHF opplyser at i pågående anskaffelse av behandlingstilbud for nevrologiske sykdommer, er antall pasienter beregnet ut fra at alle pasienter benytter maksimal oppholdstid. (Døgn: inntil 21 dager. Dag med overnatting: inntil 10 dager). Det er variasjon i pasientgruppen, og det vil være variasjon i oppholdstiden. Selv med maksimal oppholdstid for alle pasienter, så legger den pågående anskaffelsen til rette for at minst like mange pasienter skal få et tilbud hos private leverandører innen delytelsen nevrologi og nevrologiske sykdommer, som tidligere. Dag med overnatting vil ofte være for nydiagnostiserte pasienter med stort fokus på læring og mestring. De ulike omsorgsnivåene legger godt til rette for at pasientene innen denne delytelsen er i ulike stadier i sykdommen og dermed har ulike behov.

Helse Sør-Øst RHF har kjøp av arbeidsrettet rehabilitering som en egen delytelse. Det er etterspurt 36 000

dager med overnatting og 3360 dagopphold. Over 90 prosent omhandler derfor tilbud med overnatting. Til informasjon har Helse Sør-Øst RHF også avtaler innen helse og arbeid som varer ut 2026. Disse avtalene inneholder både døgn- og dagopphold.

Helse Vest RHF og Helse Nord RHF hadde allerede før Stortingets behandling av St.meld. nr. 9 (2023-2024), gjennomført anskaffelser innen rehabiliteringsområdet. Departementet har likevel bedt om at også disse regionale helseforetakene gir noen refleksjoner rundt de forholdene Stortinget var opptatt av i forbindelse med dette spørsmålet til skriftlig besvarelse.

Helse Vest RHF opplyser at de har inngått nye avtaler om spesialisert rehabilitering med åtte private rehabiliteringsinstitusjoner i regionen. Avtalene trådte i kraft 01.04.24. Gjennom anskaffelsen har Helse Vest RHF vektlagt å gjøre gode prioriteringer for å sikre mest mulig nytte innenfor den økonomiske rammen som er fastsatt. Nasjonal veileder for habilitering, rehabilitering, individuell plan og koordinator ble lagt til grunn. Helse Vest RHF opplyser at de har prioritert tilbud til barn og unge, og delytelser som har en intensitet, kompleksitet og spesialisering av en slik grad at tilbud ikke kan gis i primærhelsetjenesten.

I anbudsprosessen var det viktig for Helse Vest RHF å sikre en god geografisk fordeling av tjenestetilbudet i regionen, og det er inngått avtaler innenfor alle helseforetaksområdene i regionen. Det vurderes at et desentralisert tjenestetilbud med dette er ivaretatt. Gjennom de nye avtalene har Helse Vest RHF opprettholdt tilbudet for pasienter med nevrologiske sykdommer, med en liten økning i antall oppholdsdøgn for pasientgruppen. Tilbudet er desentralisert og det er inngått avtaler i tre av fire helseforetaksområder.

Helse Vest RHF stiller krav om at oppholdslengden skal være tilpasset individuelle behov, og bestemmes ut fra mål for oppholdet og faglige vurderinger. Det skal likevel legges til rette for kortere oppholdstider og økt gjennomstrømming av pasienter. Tett og tidlig samhandling med pasientens hjemkommune er viktig i denne sammenheng. I avtalene som Helse Vest RHF har inngått, er arbeidsrettet rehabilitering en egen delytelse. Delytelsen inngår i avtalene med fire institusjoner. Det er valgt å prioritere dagopphold innenfor denne delytelsen, men avtalene omfatter også 3000 oppholdsdøgn som er vurdert å være tilstrekkelig.

Helse Nord RHF gjennomførte i 2023 en konkurranse om kjøp av spesialiserte somatiske habiliterings- og rehabiliteringstjenester fra private avtaleparter i samsvar med lov om offentlige anskaffelser. Avtalene har en varighet på fire år. Helse Nord RHF har opplyst at de alltid tilrettelegger anskaffelsesprosesser med mål om å etablere desentraliserte tilbud, noe som er ivaretatt også i denne konkurransen. Helse Nord RHF har fem tilbud lokalisert i Nordland, Troms og Finnmark.

Helse Nord RHF opplyser også at pasienter med nevrologiske sykdommer i regionen er sikret et tilpasset tilbud. Behandlingskapasiteten er økt med 31 % sammenlignet med forrige avtale, og alle pasienter får individuelt tilpasset behandling.

I anskaffelsesprosessen er det stilt krav om at leverandørene skal ha personell med kompetanse innen arbeidsrettet rehabilitering. Denne kompetansen er etterspurt for alle ytelser, ettersom Helse Nord RHF forventer at arbeidsrettet rehabilitering skal være en integrert del av tilbudet.

SPØRSMÅL NR. 1689

Innlevert 21. mars 2025 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 25. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I Drammens Tidende i februar 2024 kunne vi lese at Holmenbrua i Drammen er inne på 6. plass på nasjonal transportplan. I mars 2024 kom det kontrabeskjed og at den falleferdige brua ikke vil kunne erstattes i nærmeste fremtid, i alle fall ikke før 2030.

Hva er status?

BEGRUNNELSE:

Holmenbrua i Drammen er en sterkt trafikkert bro over Drammenselva sentralt i Drammen by. Den er en flaskehals som preges av kø kork og kaos. Den har dårlige forhold for gående og syklende, men verst av alt så har den stått langt ut over normal levetid og er i svært dårlig forfatning. Det har lenge vært jobbet for å få brua prioritert

i NTP. Nå er det mange som lurer på hva som er status for bygging av ny Holmenbru.

Svar:

Jeg er godt kjent med tilstanden og vektbegrensningene på Holmenbrua. Frem til ny bru kan etableres gjør Statens vegvesen nødvendige vedlikeholdstiltak for å holde brua åpen for trafikk. Ny bru vil bli en 4-felts bru som også ivaretar gående og syklende på en bedre måte enn dagens bru.

I Meld. St. 14 (2023-2024) Nasjonal transportplan 2025-2036 (NTP 2025-2036) er prosjektet prioritert som en del av planporteføljen. I Prop. 1 S (2024-2025) har regjeringen gitt føringer for den videre oppfølgingen av planporteføljen etter Stortingets behandling av NTP, jf. Innst. 439 S (2023-2024). Det er et mål å gjennomføre prosjektet i planperioden. I NTP 2025-2036 er systemet med porteføljestyring videreført. Statens vegvesen skal årlig presentere sin anbefaling av prosjektenes omfang og rekkefølge i en porteføljeprioritering, basert på kriterier og føringer gitt i Prop. 1 S (2024-2025). Første porteføljeprioritering vil foreligge i mai 2025.

SPØRSMÅL NR. 1690

Innlevert 21. mars 2025 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 31. mars 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hva gjør statsråden for å sikre at også norsk næringsliv kan tilpasse seg de endringer i bærekraftsrapporteringen som EU nå legger opp til?

BEGRUNNELSE:

EU-kommisjonen la 26. februar på bakgrunn av Draghi-rapporten frem et omfattende forslag om å forenkle EUs bærekraftsregelverk, inkludert bærekraftsdirektivet (CSRD), aktsomhetsdirektivet (CSDDD) og taksonomiregelverket.

Dersom forslaget vedtas vil omtrent 80 % færre selskaper i EU være rapporteringspliktige sammenlignet med dagens lovverk.

Svar:

Jeg viser til mitt svar 21. mars 2025 på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1611 fra stortingsrepresentant Tuva Moflag om samme tema. Som det fremgår av svaret, mener jeg det er viktig at norske foretak kan forholde seg til samme regelverk som foretak i EU.

Dersom forslaget om utsatt rapporteringsplikt for foretak som omfattes av de nye reglene fra og med regnskapsårene 2025 og 2026, vedtas i EU, tar jeg sikte på å endre våre overgangsregler slik at norske foretak får samme utsettelse som foretak i EU. Det er usikkert når EU-kommisjonens forslag om endringer i virkeområdet for krav til bærekraftsrapportering vil bli behandlet og eventuelt

vedtatt i EU, og hvilke endringer Rådet og Parlamentet vil gjøre. Regjeringen vil vurdere hvordan eventuelle endringer i virkeområdet for krav til bærekraftsrapportering bør gjennomføres i Norge etter at det er oppnådd enighet i EU. Mitt utgangspunkt i denne saken er at norske foretak til enhver tid bør stå overfor de samme kravene som foretak i EU.

SPØRSMÅL NR. 1691

Innlevert 21. mars 2025 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 28. mars 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvor mye har blitt bevilget til Enova fra statsbudsjettet for 2022 og til i dag, og kan det bes om å få skilt ut a) hvor mye av dette som har gått til enøk og b) differansen i bevilgningen sammenlignet med hva regjeringen opprinnelig har foreslått til Enova i de ulike budsjetttrundene?

Svar:

Enova forvalter midlene i Klima- og energifondet. Overføringer til Klima- og energifondet fremgår av kap. 1428, post 50 i Klima- og miljødepartementets budsjett og kapittel 1825 post 50 over Energidepartementets budsjett (fra og med 2024).

Tabellen under viser overføringer til Klima- og energifondet inkludert påslaget på nettariffen for statsbudsjettet for 2022 til 2025.¹ Kolonnene viser regjeringens forslag for hvert år, samt endelig bevilgning som Stortinget har vedtatt. Tallene er oppgitt i 1000 kroner.

Statsbudsjett år	Regjeringens forslag	Vedtatt bevilgning
2025	8 058 575 Hvorav 6 781 575 over Klima- og miljødepartementets budsjett ² , og 1 277 000 over Energidepartementets budsjett	9 158 575 Hvorav 7 781 575 over Klima- og miljødepartementets budsjett, og 1 377 000 over Energidepartementets budsjett.
2024	5 841 669 Hvorav 5 661 669 over Klima- og miljødepartementets budsjett, og 180 000 over Energidepartementets budsjett	8 361 669 Hvorav 7 481 669 over Klima- og miljødepartementets budsjett, og 880 000 over Energidepartementets budsjett
2023	4 536 183	5 436 183
2022	3 384 013	4 134 013
(Regjeringen Solberg)		

Bevilgninger på henholdsvis 880 mill. kroner og 687 mill. kroner over Energidepartementets budsjett i 2024 og 2025 var rettet mot virkemidler for energieffektivisering. Ut over dette har en betydelig del av den samlede bevilgningen til klima- og energifondet blitt benyttet til energieffektivisering.

Enova har flere støtteprogrammer som bidrar til energieffektivisering. Enovas støtte til energieffektivisering i husholdninger består av ulike tiltak under Enovatilskuddet, og program rettet mot boligselskap og boligsameier. For både yrkesbygg og husholdninger innebærer programmene støtte til både energieffektivisering og lokal energiproduksjon, men også støtte til kartlegging av potensial for energieffektivisering.

Tabellen på neste side viser Enovas vedtatte støtte til energieffektiviseringstiltak til yrkesbygg og husholdninger (inkl. boligselskap og boligsameier) fra 2022 og hittil i 2025. Tallene er oppgitt i 1000 kroner.

År	2022	2023	2024	2025 - YTD	Sum
Yrkesbygg	102 000	175 000	798 000	126 000	1 074 000
Husholdninger	318 000	791 000	738 000	128 000	1 847 000
Sum	420 000	966 000	1 535 000	254 000	2 921 000

Enova har i tillegg andre støtteprogrammer som bidrar til energieffektivisering. For eksempel innenfor industrien har Enova programmer rettet mot energibruk i industrien generelt, som inkluderer både energieffektivisering i stort og avkarbonisering av energibruk. Typiske tiltak er utnyttelse av overskuddsenergi, bruk av varmepumper samt elektrifiser-

1 Tallene inkluderer ikke midler til midlertidig energitilskuddsordning for næringslivet (kapittel 1428, post 52).
2 Inkluderer 100 mill. kroner tilskudd til landstrøm (kap. 1428 post 52 på Klima- og miljødepartementets budsjett).

ing av arbeidsprosesser, og forflåter. Enova har også støtteordninger for varmesentraler, fjernvarme og ulike fleksibilitetssløsninger som bidrar til redusert strømforbruk og mindre belastning på nettet.

SPØRSMÅL NR. 1692

Innlevert 21. mars 2025 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 27. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er anslag på kostnaden av å innføre en nasjonal ungdomsbillett på kollektivtransport?

BEGRUNNELSE:

Fortrinnsvis for all kollektivtransport, inkludert studenter/lærlinger/unge under 30 år, og gjerne for ulike summer på billettprisen, men eventuelt bare de anslagene som er tilgjengelig.

Svar:

Representanten etterspør kostnadene ved å innføre en nasjonal 30-dagers ungdomsbillett for alle under 30 år, fortrinnsvis for all kollektivtransport (fylkeskommunal kollektivtransport og tog).

Dersom billettprisen settes til 350 kroner, omtrent som snittprisen for fylkeskommunale ungdomsbilletter, har Jernbanedirektoratet med disse forutsetningene grovt anslått det årlige finansieringsbehovet til 1,7 milliarder

2025-kroner. Ved en pris på 500 kroner, reduseres behovet til 1,3 milliarder kroner.

En nasjonal billett med statlig fastsatt pris og vilkår er i strid med dagens ansvarsdeling, der fylkeskommunene har ansvar for takster i lokal kollektivtransport. Også en ungdomsbillett som kun gjelder tog reiser utfordringer, ettersom togtilbudet i mange områder er en del av takstsamarbeid hvor fylkeskommunene har takstmynighet. En nasjonal billett som omfatter togreiser innenfor disse områdene, vil kunne føre til inntektsbortfall for fylkeskommunene og en evt. endelig kostnad må avklares i dialog med dem.

En nasjonal ungdomsbillett med statlig fastsatt pris vil reise en rekke praktiske og prinsipielle spørsmål som tidligere har blitt ansett som krevende å løse, og som vil kreve en bred utredning av organiseringen og finansieringen av lokal kollektivtransport. Regjeringen fikk derfor ved behandlingen av RNB 2024 tilslutning til å bedre rabattene i høst til barn og studenter fra 1.okt 2024. Rabattene gjelder på fjern- og regiontog på alle strekninger som ikke er omfattet av rute-, takst- og billettsamarbeid der passasjerene reiser med tog til fylkespriser.

SPØRSMÅL NR. 1693

Innlevert 21. mars 2025 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 26. mars 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvor mye har blitt bevilget til skogvern fra statsbudsjettet for 2022 og til i dag, og kan det bes om å få skilt ut differansen i bevilgningen sammenlignet med hva regjering-

en opprinnelig har foreslått til skogvern i de ulike budsjetttrundene?

Svar:

Over statsbudsjettene er det fra og med 2022 til og med 25. mars 2025 bevilget til sammen ca. 2,799 milliarder kroner til skogvern.

Dette er fordelt på følgende vedtatte bevilgninger til skogvern for hvert enkelt år:

2022: 435,7 millioner kroner. Bevilgningen ble i stortingsforliket om saldert budsjett økt med 120 millioner kroner utover regjeringens forslag i tilleggsproposisjonen etter valget.

2023: 739,3 millioner kroner i 2023. Bevilgningen ble økt utover regjeringens forslag med 224 millioner kroner i stortingsforliket om saldert budsjett, med 100 millioner kroner i stortingsforliket om revidert nasjonalbudsjett og med 200 millioner kroner i stortingsforliket om nysalderingen.

2024: 1067,9 millioner kroner. Bevilgningen ble økt utover regjeringens forslag med 449 millioner kroner i stortingsforliket om saldert budsjett og med 270 millioner kroner i stortingsbehandlingen av nysalderingen.

2025: 556 millioner kroner. Bevilgningen ble økt utover regjeringens forslag med 200 millioner kroner i nysalderingen 2024 som en del av stortingsforliket om 2025-budsjettet.

Regjeringens forslag til bevilgninger til skogvern over statsbudsjettene har i perioden fra og med 2022 til og med 25. mars 2025 vært til sammen ca. 1,186 milliarder kroner.

Dette er fordelt på følgende forslag til bevilgninger til skogvern for hvert enkelt år:

Forslag 2022: 315,7 millioner kroner foreslått av regjeringen Støre i tilleggsproposisjon etter valget. Avtroppende regjering Solberg hadde foreslått 435,7 mill. kroner i Prop. 1 S. Stortingsforliket om saldert budsjett økte bevilgningen igjen med 120 mill. kroner til 435,7 mill. kroner. I revidert nasjonalbudsjett foreslo regjeringen en reduksjon på 50 mill. kroner, dette ble reversert i stortingsforliket om RNB.

Forslag 2023: 200,7 millioner kroner i Prop. 1 S. I tillegg 14,6 millioner kroner i ekstraordinær prisjustering i revidert nasjonalbudsjett.

Forslag 2024: 351,4 millioner kroner. Reduksjon på 2,5 mill. kroner omdisponert til saksbehandling for skogvern hos statsforvalterne i revidert nasjonalbudsjett.

Forslag 2025: 356,2 millioner kroner.

SPØRSMÅL NR. 1694

Innlevert 21. mars 2025 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 28. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er status for prosessen med å leie inn lokomotiver på Nordlandsbanen, og hvilke ulike alternative løsninger vurderes nå?

BEGRUNNELSE:

Nordlandsbanen har stått uten et fullstendig togtilbud siden oktober i fjor, og situasjonen er uholdbar. Norske tog er i prosess med å leie inn materiell til erstatning for lokomotivet som ble ødelagt etter den tragiske ulykken i oktober i fjor. Etter flere anbudsrunder har det ikke lyktes Norske tog å få inn anbud på tog som møter behovet på strekningen, og selskapet har uttalt at de nå skal snu absolutt alle steiner for å få tak i egnet lokomotiv. Dersom det ikke lykkes Norske tog å leie inn erstatningsmateriell kan

passasjerene på Nordlandsbanen risikere å måtte vente helt til nye fjerntog kommer i 2029/2030 før de igjen kan ta nattog og få et helhetlig togtilbud. Det er alt for lenge å vente.

Jeg lurar derfor på hva som er status for prosessen med å leie inn lokomotiver til Nordlandsbanen og hvilke alternativer som vurderes.

Svar:

Kort tid etter ulykken på Nordlandsbanen åpnet regjeringen i nysalderingen for 2024 for innleie av lokomotiver. Arbeidet pågår for fullt i Norske tog og departementet følger saken tett. Det har dessverre ennå ikke lyktes Norske tog å finne ett eller flere diesellokomotiver som overholder drifts- og sikkerhetskrav for persontogtrafikk på

Nordlandsbanen. Arbeidet med å få togtilbudet på Nordlandsbanen tilbake til normalen er høyt prioritert fra departementet og de berørte aktørene.

Den beste løsningen for Nordlandsbanen vil være innleie av lokomotiv som allerede er godkjent for passasjertrafikk. Det har ikke lyktes Norske tog, etter å ha lett i markedet i flere måneder, å få tilbud om lokomotiv som er godkjent for å kjøre personvogner i Norge.

Alternativet er å undersøke muligheten for å ta i bruk godslokomotiv som ikke er klargjort for persontrafikk, forutsatt at de kan bygges om for å møte kravene for passasjertrafikk. Det er andre krav til persontrafikk enn til godstrafikk. Det handler om sikkerhet. Godslokomotivene mangler kritiske sikkerhetsfunksjoner som dørsty-

ring, strømforsyning til vogner og nødbremsoverkobling. Norske tog søker derfor etter lokomotiv som allerede er ombygd, eller som kan ombygges, for å tilfredsstille kravene til persontrafikk.

Norske tog kontakter selskap i Europa som kan tenkes å ha diesellokomotiv som kan benyttes på Nordlandsbanen tilgjengelig. Norske tog har blant annet kontaktet alle de største utleieselskapene for jernbanekjøretøy, samt tyske og norske godsselskaper. Så langt har det vært dialog med over 10 aktører. Norske tog opplyser at det er flere forhold som må vurderes, herunder alternativenes tekniske og økonomiske forutsetninger. Dette arbeidet tar noe tid.

SPØRSMÅL NR. 1695

Innlevert 21. mars 2025 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 26. mars 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

På Holmaneset i Bremanger planlegges en fabrikk for framstilling av ammoniakk fra elkraft og prosjektet har nå fått klarsignal fra kommunestyret. Området har den eldste kjente furuskogen på Vestlandet der statsforvalteren ser svært stor nasjonal verneverdi. I tillegg er det stor fare for å skade det viktige marine miljøet i Holmasundet. Alternativvurderingene er mangelfulle.

Vil statsråden stanse planene om industri på Holmaneset og sørge for å ta vare på de nasjonalt viktige naturverdiene?

BEGRUNNELSE:

Statsforvalteren i Vestland fraråder utbyggingen og har blant annet skrevet følgende i sin uttalelse om saken:

«Området har nasjonalt viktige naturverdiar, og konsekvensane for naturmangfaldet av ei utbygging vil bli så omfattande at det etter gjeldande retningslinjer er grunnlag for å fremje motsegn, jf. rundskriv T-2/16. Klimaeffekten av eit anlegg for grøn energi, som denne planen legg opp til, er heller ikkje avhengig av ei etablering på dette konkrete arealet. Utan å fremje motsegn rår vi, på bakgrunn av dei store naturverdiane som går tapt, sterkt frå å gå vidare med planen for utbygging på Holmaneset.»

Svar:

Jeg har tidligere denne måneden svart på spørsmål fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug om samme sak, jf. spørsmål nr. 1457.

Det er klima- og miljøministeren som gir føringer for statsforvalterens innsigelsespraksis på miljøområdet. Hva som er nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet følger av rundskriv T-2/16 som representanten Bastholm viser til i sitt spørsmål.

Rundskriv T-2/16 inneholder også føringer for miljøforvaltningens innsigelsespraksis. I tillegg til en vurdering av hvorvidt miljøverdiene er av nasjonal eller vesentlig regional verdi og planforslagets konsekvens for miljøverdiene, skal statsforvalteren også vurdere det aktuelle tiltakets samfunnsmessige nytte, muligheter for alternative løsninger og avbøtende tiltak og en samlet vurdering av fordeler og ulemper. Statsforvalterens beslutning av om det skal fremmes innsigelse eller ikke skal altså baseres på en helhetlig vurdering, ikke utelukkende på planen eller tiltakets miljømessige virkninger.

Også i Kommunal- og distriktsdepartementets rundskriv H-2/14 Retningslinjer for innsigelse i plansaker etter plan- og bygningsloven, er det gitt generelle føringer for statsetatenes innsigelsespraksis. Her heter det blant annet at det må vurderes konkret i den enkelte sak om innsigelse faktisk er nødvendig, eller om det er tilstrekkelig å gi uttalelse med faglige råd eller anbefalinger.

Jeg har tillit til at statsforvalterne gjør grundige vurderinger når de skal ta stilling til om innsigelse skal fremmes, og jeg har ikke planer om å gripe inn i den aktu-

elle saken i Bremanger når den er vedtatt av kommunestyret uten innsigelser.

SPØRSMÅL NR. 1696

Innlevert 21. mars 2025 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 1. april 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvilke priselastisiteter for strøm legger statsråden til grunn, på kort og lang sikt, i sine vurderinger av hvilken effekt Norgespris vil ha på husholdningens vilje til å spare strøm?

BEGRUNNELSE:

I et tidligere innsendt spørsmål, jf. Dokument 15:1328 (2024-2025), spurte jeg statsråden om departementet bruker Vista Analyses (2022) kortsiktige og langsiktige priselastisiteter for husholdninger og næringsliv, eller om departementet bruker andre analyser. Svaret fra statsråden var som følger:

“Husholdningene er en forbrukergruppe som er antatt å ha begrenset prisfleksibilitet på kort sikt.”

Statsråden skriver videre at

“... hvor stor effekt en fastprisordning vil ha på forbruket sammenlignet med dagens strømtønadsordning eller andre tiltak, er usikkert.”

Statsråden oppgir imidlertid ikke i svaret hvilke priselastisiteter departementet legger til grunn, verken på kort eller lang sikt.

Statsråden har gjentatte ganger argumentert for at Norgespris i liten grad vil påvirke husholdningenes strømforbruk. Derfor hadde det vært interessant å vite hvilke priselastisiteter for strøm departementet legger til grunn på kort og lang sikt, og hvilke faglige kilder departementet bruker i beregningen av priselastisitet.

Svar:

Priselastisiteten til husholdningene avhenger av mange faktorer, blant annet tid på året og egenskaper ved de ulike husholdningene, som størrelse, inntekt, boligsituasjon og substitusjonsmuligheter. Hva slags priselastisitet husholdningene til enhver tid har kan også være situasjons-

bestemt. Derfor finnes det ulike anslag på og vurderinger av hva den kortsiktige og langsiktige elastisiteten er, avhengig av hvilke perioder som er undersøkt og hvilken periode det sammenliknes med. Hvilken elastisitet man legger til grunn vil i stor grad påvirke vurderingen av eventuelle virkninger på strømbruken av Norgespris sammenliknet med dagens strømtønadsordning.

Departementet benytter ikke en fast elastisitet i sine vurderinger, og jeg mener man bør være varsom med å overføre anslagene på priselastisitet fra en konkret situasjon i kraftmarkedet til en annen. Dette gjelder for eksempel de siste årenes situasjon med energikrise, rekordhøye kraftpriser og dyrtid i både Norden og Europa. Jeg mener videre at overføringsverdien av anslag på prisfølsomheten for elektrisitet fra andre land er begrenset. De fleste andre land i og utenfor Europa benytter elektrisitet til andre formål enn Norge og har ofte andre klimaforhold.

Sett over de siste 30 årene har det samlede kraftforbruket i husholdningene endret seg lite om vi ser utviklingen opp mot økningen i velferd og at det i dag er 500.000 flere husholdninger enn i 1995. Norske husholdningers behov for kraft er i stor grad knyttet til nødvendig behov for oppvarming av areal og varmt vann, og varierer med værforholdene fra år til år. Slik vil det også være framover. Regjeringen har foreslått Norgespris som et valgfritt alternativ til dagens strømtønadsordning, for å gi husholdninger mer forutsigbare strømregninger. I en tid med stor ustabilitet i energimarkedene og usikkerhet om strømprisen, mener regjeringen at hensynet til husholdningenes trygghet for forutsigbare strømregninger må veie tungt.

SPØRSMÅL NR. 1697**Innlevert 21. mars 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 28. mars 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Nye tjenestesteder, bemanning og kriminelle nettverk er tilført nye midler oppå eksisterende drift. Politiet i Innlandet må kutte 86 mill. kr og en del årsverk, og i tillegg vurderes sammenslåing av de tre geografiske distriktsenhetene.

Hvordan forklarer statsråden dette kuttet, og vil hun stoppe sentralisering av GDE-ledelse og ev. andre politifunksjoner?

BEGRUNNELSE:

Senterpartiet har lagt til grunn at aktiv tjeneste og førstelinja skal styrkes gjennom store budsjettøkninger for å sikre mer tilstedeværende politi og økt etterforskningsskapasitet. Å slå sammen GDE-er frykter jeg vil svekke prioriteringen av hvert enkelt polititjenestested, og at færre ledere for politiet i førstelinja vil gjøre det enda mer krevende å sikre at økte bevilgninger i Stortinget faktisk går til aktivt politi.

Svar:

Politiets budsjett har vært prioritert i denne regjeringsperioden. Driftsbudsjettet er nominelt styrket med 5,4 milliarder kroner siden vi tiltrådte i 2021.

Det er Politidirektoratet som har ansvaret for å fordele midler mellom politidistrikter og andre enheter i tråd med føringene som er gitt av Stortinget og departementet. I følge Politidirektoratet er budsjettet til Innlandet politidistrikt økt med om lag 100 millioner kroner i 2025 sammenliknet med 2024. Økningen inkluderer ikke kompensasjon for lønnsoppgjør 2024 som fordeles i etterkant pga. forsinket lønnsoppgjør i 2024. Politimesteren i hvert distrikt har ansvar for å fordele midler innenfor politidistriktets budsjett, og prioriterer etter lokale forhold og behov. Politiet har i tillegg myndighet til å fastsette innretning av de geografiske driftsenhetene. Jeg har tillit til at politimestrene gjør de prioriteringene som er riktige for sitt distrikt, både hva gjelder fordeling av budsjettmidler og organiseringen generelt.

SPØRSMÅL NR. 1698**Innlevert 21. mars 2025 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 28. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva er pengebruken i 2025 på planleggingsmidler på prosjekter som ikke har prioritet i NTP, brutt ned på de enkelte prosjektene, hvor også andel arbeid utført i 2024 der betalingen skjer i 2025 oppgis?

BEGRUNNELSE:

Viser til statsrådens svar på mitt skriftlige spørsmål Dokument nr. 15:1513 (2024-2025), og ber om at planlagt pengebruk i 2025 per prosjekt oppgis. Ber også om at andelen som gjelder arbeid utført i 2024, men der betalingen skjer i 2025, oppgis for hvert prosjekt.

Svar:

I tidligere svar på skriftlig spørsmål nr. 1240 av 14. februar har jeg opplyst at Statens vegvesen pr. februar 2025 har anslått en ressursbruk på Hordfast på om lag 55 mill. kr i 2025 og at om lag halvparten av dette er knyttet til arbeid utført i 2024, men der utbetalingen skjer i 2025.

I tidligere svar på skriftlig spørsmål nr. 1513 av 17. mars har jeg informert om at det pr. februar 2025 i tillegg til Hordfast er lagt opp til planleggingsaktivitet på prosjekter som ikke ligger i planporteføljen i Nasjonal transportplan 2025–2036 (NTP) på om lag 90 mill. kr i 2025. Her fremkommer det også at dette inkluderer arbeid utført i 2024 der betalingen skjer i 2025.

Samferdselsdepartementet har fått opplyst fra Statens vegvesen at det pr. februar 2025 er lagt opp til plan-

leggingsaktivitet på følgende prosjekter som ikke ligger i planporteføljen i NTP (prognose for 2025 i parentes):

- E18 Ramstadsletta–Nesbru (33 mill. kr)
- E10 Fiskebøl–Nappstraumen (6,2 mill. kr)
- E39 Julbøen–Molde (0,2 mill. kr)
- E39 Ådland–Svegatjørn inkl. Fjordkrysning av Bjørnafjorden (55 mill. kr, hvorav 27 mill. kr går til å dekke tidligere forbruk)
- Rv. 5 Kaupanger–Loftenes (1 mill. kr, hvorav 0,1 mill. kr går til å dekke tidligere forbruk)
- E39 Knarvik–Ostereidet (0,7 mill. kr)
- E39 Vegsund–Breivika (0,8 mill. kr, hvorav 0,3 mill. kr går til å dekke tidligere forbruk)
- E39 Byrkjelo–Sandane (1,6 mill. kr)
- E39 Fjøsanger–Arna (9,9 mill. kr)
- E39 Byrkjelo–Svarstad (0,7 mill. kr)
- E8 Storskreda–Kantornes (3 mill. kr, hvorav 2,9 mill. kr går til å dekke tidligere forbruk)
- E39 Bokn–Bømlafjorden (35 mill. kr, hvorav 4,3 mill. kr går til å dekke tidligere forbruk)

For E18 Ramstadsletta–Nesbru er det i tillegg foreløpig lagt opp til at om lag 10 mill. kr i bompenger fra Oslopa-kke 3 vil benyttes til planleggingsaktivitet i 2025.

SPØRSMÅL NR. 1699

Innlevert 21. mars 2025 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 28. mars 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Den politiske situasjonen i Bosnia-Hercegovina er svært spent. Delstatsleiaren Milorad Dodik ynskjer å lausriva Republika Srpska og har forsøkt seg på grunnlovsstridige vedtak om utestenging av bosnisk politi og rettsvesen, som svar på at han i februar vart dømd til eit års fengsel og seks års forbod mot offentleg embete. Norsk-bosniarar er bekymra for at Dayton-avtala frå 1995, som sørga for slutt på borgarkrigen, er i spel.

Kva gjer utanriksministeren for å medverka til å stabilisera situasjonen i Bosnia-Hercegovina?

Svar:

Den politiske situasjonen i Bosnia-Hercegovina er fastlåst og meir spent enn på lenge. Styresmaktene i Republika Srpska-entiteten (RS), leia av president Milorad Dodik, har den siste tida gjennomført fleire omstridte og lovstridige grep som bidreg til å undergrave statens integritet. Dodik vart i slutten av februar dømt til eitt års fengsel og mellombels utestenging frå embetet som entitetspresident for å ikkje etterkome Høgrepresentantens avgjersler.

Lovvedtaka og dei politiske utspela frå leiande politikarar i RS skaper frykt og uro i samfunnet. Det internasjonale samfunnet må bidra til demping av spenningsnivået, og Europa har eit særleg ansvar. Ei eskalering av den politiske krisa og eit meir ustabilt Bosnia-Hercegovina vil få alvorlege konsekvensar, ikkje berre for Bosnia-Hercegovina, men også for regionen og resten av Europa.

Noreg står saman med europeiske partnerar og USA samla i å oppmode alle politiske representantar i Bosnia-Hercegovina til å respektere landets institusjonar og la dei gjera jobben sin. NATOs generalsekretær Rutte gjesta nyleg Sarajevo for å stadfeste alliansens urokkelege støtte til Bosnia-Hercegovinas territorielle integritet og stabilitet. Han åtvara mot provoserande retorikk og handlingar som kan undergrave freden, og understreka NATOs forpliktingar til Dayton-avtalen. EUs militære operasjon i landet, EUFOR Althea, som skal bidra til stabilitet, er blitt styrkja.

Norske styresmakter deler uroen over utviklinga i Bosnia-Hercegovina og har uttrykt vår tydelege og klare støtte til Bosnia-Hercegovinas territorielle integritet, suverenitet og konstitusjonelle orden. Vi følgjer utviklinga tett og har kontakt med alle relevante aktørar, ikkje minst gjennom vår ambassade i Sarajevo som no òg ivaretek rollen som kontaktpunkt for NATO i landet. Frå norsk side søker vi å bidra til å finne løysingar på utfordringane, samt tilrettelegge for framdrift for reformer, som kjem heile folket til gagn. Det er viktig å halde fast ved målet om at framtida til Bosnia-Hercegovina og landa i regionen ligg i tettare integrasjon med EU og NATO.

Bosnia-Hercegovina har vore eit av landa på Vest-Balkan som har mottatt omfattande bistand frå Noreg dei siste tiåra. Noreg prioriterer prosjekt som går på tvers av etniske skiljelinjer og som støttar det naudsynete reformarbeidet for at Bosnia-Hercegovinas skal lukkast med å bli tettare integrert med resten av Europa.

Noreg har brei tillit i Bosnia-Hercegovina og vert rekna for å vera eit truverdig og venlegsinna land. Vår rolle gjennom mange år har vore å bruke denne tilliten til å søke løysingar gjennom dialog med alle relevante aktørar

i landet. Regjeringen vil halde fram med dette arbeidet. I samarbeid med nære partnarar vil vi frå norsk side gjere det vi kan for å roe situasjonen.

SPØRSMÅL NR. 1700

Innlevert 17. mars 2025 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 26. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Når kan godstogstrategien ventes å vera ferdig?

GRUNNGJEVING:

I NTP er det sagt at det skal lages godstogstrategi. Denne skal bl.a. bygge på KS1 for Nord-Norgebanen. Dette KS1 dokumentet vart levert i Q4 2024. Godstogstrategien er vestlig for videreutvikling av Nordlandsbanen og Ofotbanen.

Svar:

Jernbanedirektoratet fikk i fjor vår i oppdrag å gjennomføre tre utredninger av jernbanetilbudet mot 2050; for fjerntog, gods og kollektivtilbudet på Østlandet. Utredningene skal gi et oppdatert og relevant kunnskapsgrunnlag for den videre utviklingen av jernbanestrategien i neste rullering av Nasjonal transportplan. Godsutredningen for gods på jernbane frem mot 2050 skal gi et beslutningsgrunnlag for hva som skal være jernbanens rolle i godstransport i et 2050-perspektiv, hvilken tilrettelegging det eventuelt vil være behov for, og på hvilke strekninger.

Jernbanedirektoratets frist for å levere de tre strategiene er 1. april 2026.

SPØRSMÅL NR. 1701

Innlevert 18. mars 2025 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 31. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Det er en stigende engstelse blant jødiske pasienter knyttet til hvordan de kan bli møtt og behandlet av helsepersonell, b.l.a. som følge av at ansatte uttrykker sterke politiske synspunkter og bærer politiske symboler på jobb. Enkelte skjuler sin jødiske identitet av frykt for negative reaksjoner.

Hva konkret vil helseministeren gjøre for å sikre at jødiske pasienter igjen kan føle seg fullstendig trygge og ivaretatt i det norske helsevesenet?

BEGRUNNELSE:

Det er viktig at alle pasienter opplever helsevesenet som et trygt sted der de behandles med respekt og uten frykt for diskriminering eller represalier. Når en gruppe pasienter nå uttrykker betydelig engstelse, og enkelte velger å skjule viktige deler av sin identitet av frykt for reaksjoner, kreves det konkrete tiltak for å gjenopprette tilliten. Bekymringen som nå kommer frem må tas alvorlig, og det er nødvendig at helseministeren tydeliggjør hvilke handlinger som skal iverksettes for å sikre at ingen pasienter skal føle

seg utsatt eller marginalisert på grunn av sin identitet eller religiøse tilknytning.

Sentrale jødiske ledere sendte 11. mars et brev til en rekke helseorganisasjoner og til statsråden. Det er undertegnet styrelederne Marius Gaarder i DMT i Oslo og John Arne Moen i Det Jødiske Samfunn i Trondheim (DJST). De skriver:

«Årsaken til henvendelsen bunner i at ledelsen i DMT og DJST allerede kort tid etter 7. oktober 2023, parallelt med den økende anti-israelske mobiliseringen blant deler av de ansatte i primær- og spesialisthelsetjenesten, opplevde at medlemmer hos oss ga uttrykk for bekymring dersom det skulle vise seg nødvendig for dem å oppsøke en helseinstitusjon – dersom de skulle bli identifisert som jøder.»

I brevet oppsummerer de situasjonen med jødiske pasienters frykt på denne måten:

«Noe tilsvarende har vi aldri opplevd etter andre verdenskrig.»

Helseministeren har selv uttalt at det er et lokalt ansvar å skape et inkluderende miljø, men situasjonen tilsier at sentrale myndigheter bør ta et tydeligere ansvar. Helseministerens uttalelser om at dette er et lokalt ansvar oppleves som utilstrekkelige, og det er derfor nødvendig at helseministeren nå presiserer hvordan regjeringen konkret vil sikre at norske jøder trygt kan motta helsehjelp uten å frykte diskriminering eller negative reaksjoner basert på deres identitet eller tro. Undertegnede forventer som statsråden at alle behandles med respekt, men jeg savner at statsråden er konkret på vegne av jødiske pasienter som han har øverste ansvaret for. Derfor vil jeg si meg helt enig med lederen i sykepleierforbundet som uttaler at jødiske pasienters utrygghet i norsk helsevesen er fullstendig uakseptabelt.

Svar:

La meg først fastslå at alle pasienter skal oppleve at de er trygge og blir godt ivaretatt i vår felles offentlige helsetjeneste. Jeg legger til grunn at ingen skal være engstelige når de oppsøker og/eller mottar behandling i helsetjenesten, og jeg forventer at alle blir møtt med respekt og verdighet. Dette oppfatter jeg å være et kvalitetstegn og et viktig verdigrunnlag i våre felles helsetjeneste, som helsepersonell og ledere har høy grad av bevissthet rundt og som også klart framgår av lovgivningen for helse- og omsorgstjenestene våre. Det er den enkelte virksomhets ansvar å sørge for at helsetjenesten oppfattes som trygg og forsvarlig for den enkelte bruker av den offentlige helsetjenesten.

I Nasjonal helse- og samhandlingsplan slår regjeringen fast at helse- og omsorgspolitikken handler om å skape et helsefremmende samfunn, som skal forebygge sykdom og sikre en desentralisert helse- og omsorgstjeneste som yter gode, trygge og likeverdige tjenester til alle i hele landet. Dette innebærer at tjenestene skal være av god kvalitet, tilgjengelige, og tilpasset den enkeltes behov, og dette gjelder for alle uavhengig av etnisitet, bosted, alder, kjønn mv. Videre innebærer det at alle skal oppleve at helsetjenesten skal være et trygt sted der alle skal behandles med respekt og uten frykt for diskriminering og represalier.

Regjeringen la 11. november i fjor fram en ny handlingsplan mot antisemittisme. Denne strategien er en del av regjeringens arbeid med å forsterke og fornye innsatsen mot rasisme, hets og diskriminering på grunn av etnisitet og religion. Som det går fram i strategien er likesstilling, ikke-diskriminering og antirasisme verdier regjeringen setter høyt. Vi har derfor definert følgende tre innsatsområder i handlingsplanen: 1) dialog og demokrati; 2) kunnskap og kompetanse; og 3) trygghet og sikkerhet. Oppfølgingen av denne pågår nå.

SPØRSMÅL NR. 1702

Innlevert 18. mars 2025 av stortingsrepresentant Per Olav Tyldum

Besvart 28. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er kostnaden ved å mellomlande et fly i Namsos, som allerede er i flybevegelse fra Trondheim med destinasjon Rørvik og som fra før ligger inne i FOT-ruteavtalene og vil man kunne vurdere kost nytte opp mot effekten av å forbedre tilbudet til Namsos?

BEGRUNNELSE:

Det vises til tidligere spørsmål og statsrådets svar om flytilbudet ved Namsos lufthavn. I svarbrevet fra statsråden vises det til de endringer som er gjort innenfor gjeldende juridiske og økonomiske rammer der endringer vil skje

med virkning fra 1. april i år. Statsråden henviser til dialog med Widerøe for ytterligere ønsker om justeringer.

Stortinget forholder seg til statsråden, og ikke kommersielle selskap. Når det søkes informasjon og svar knyttet til offentlige kjøp hvor budsjettet avgjøres i stortinget så forventes svar fra statsråden direkte og ikke fra tilbyder.

Fra 1. april i år er ruteområdet for Namsos lufthavn omgjort fra å ha et samarbeid mot Helgeland til å få et trekantsamarbeid mellom Namsos, Rørvik og Trondheim. Det er en løsning som hilses velkommen og der dagens rutetider for flybevegelser er justert til det bedre etter denne datoen samt deling av den første og den siste flyavgangen i dette trekant-samarbeidet.

Den store utfordringen er at første ankomst fra Trondheim til Namsos er kl. 18:20.

Etter 1. april er det satt opp en flybevegelse fra Trondheim til Rørvik 08:35 med ankomst 09:10, men da uten mellomlanding i Namsos. Dette er en flybevegelse som ligger inne i FOT-ruteavtalene.

Tilsvarende gjelder også for kveldsflyet som går fra Trondheim 17:45 som lander i Namsos 18:20 før det returnerer til Trondheim.

Begge disse flybevegelsene som går fra Trondheim til henholdsvis Rørvik og Namsos i hver sine ruter er ønskelig å kunne dele. Det er et forslag og et ønske om å gjøre tilbudet betydelig bedre i trafikken fra Trondheim til Namsos på morgenen, men også for Rørvik på tidlig kveld.

Dette er forslag til løsninger som ordfører i Namsos, Amund Lein og ordfører i Nærøysund, Amund Hellesø enige i og støtter opp om. Tilsvarende er luftfartsforum Namdal samla bak forslaget.

Svar:

Det gjeldende ruteprogrammet på FOT-ruten Namsos–Trondheim imøtekommer kravene til transportstandard som er fastsatt av Samferdselsdepartementet.

Når det gjelder merkostnaden for en ekstra mellomlanding, vil det på generelt grunnlag kunne utløse en rekke kostnader for operatøren. Dette kan være avgifter, kostnader ved bruk av bakketjenester, samt drivstoff-, personal- og vedlikeholdskostnader. I tillegg kan selv mindre endringer på et sted i en større rutekombinasjon medføre ulemper for andre ruter i samme region.

Samferdselsdepartementet har vært i dialog med operatøren om problemstillingen som representanten Tyldum tar opp. Operatøren har opplyst departementet om at selskapet har vurdert handlingsrommet for å forbedre rutetidene på flyruten Namsos–Trondheim.

Mannskapsplanene til operatøren tillater imidlertid ikke tidligere avgang fra Trondheim, noe som i tillegg ville ha svekket korrespondansemulighetene fra Oslo. Avgangen fra Trondheim kan heller ikke legges senere, da det samme flyet benyttes for å ivareta FOT-rutetilbudet til og fra Brønnøysund. En eventuell forbedring på Namsos vil dermed utløse behov for ytterligere mannskap og flykapasitet. Dette utgjør en terskelkostnad som erfaringssmessig vil være svært høy.

Eventuelle endringer i rutetids- og ruteføringskravene på FOT-rutene vurderes i forkant av utlysningen av konkurransene for en ny avtaleperiode. Inneværende avtaleperiode for FOT-rutene i Nord-Norge utløper 31. oktober 2028.

SPØRSMÅL NR. 1703

Innlevert 19. mars 2025 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 28. mars 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Er statsråden enig i at det i tillegg til prioritering av økte midler til Ukraina også må settes av økte midler til det norske forsvaret allerede i revidert nasjonalbudsjett, og at det med bakgrunn i dette er nødvendig å redusere bevilgningene til andre områder som havvind, skogkreditter og «grønn industrifinansiering»?

BEGRUNNELSE:

Det er stort behov for å prioritere økt pengebruk på samfunnsformål som forsvar og trygghet den kommende tiden. Partiene på Stortinget er enige om å øke støtten til Ukraina, og det vil også være behov for mer midler til Forsvaret.

Det er mulig å frigjøre store midler gjennom å nedprioritere andre formål. Eksempler på dette er utlysningen av nye havvindfelt i år. I statsbudsjettet for innevæ-

rende år er det satt av en ramme på 35 milliarder kroner til flytende havvind på Vestavind B og Vestavind F.

Et annet område det er mulig å spare penger på, er å stoppe kjøpet av skogkreditter for utslipp Norge reelt sett ikke har. Rammen for dette i statsbudsjettet er 3 milliarder kroner.

En tredje område er støtteordningen «Grønn industrifinansiering» der det er stilt 5 milliarder kroner tilgjengelig.

Svar:

Forsvaret av Norge er en hovedprioritet for regjeringen. I 2024 ble alle partiene på Stortinget enige om en ny langtidsplan for Forsvaret. Planen innebærer en økning på 611 milliarder kroner (2024-prisnivå) over de neste 12 årene. I planen er det lagt til grunn at den økonomiske opptrappingen skal skje ved tre markante løft av forsvarsbudsjettet i 2025, 2028 og 2031, og en jevn opptrapping i årene

mellom løftene. Stortinget fulgte opp langtidsplanen i 2025, gjennom økte bevilgninger på 15,5 mrd. kroner. Norge overoppfyller nå NATOs mål om å bruke to prosent av brutto nasjonalprodukt (BNP) på forsvar.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen endrer seg raskt, og det er flere forhold som kan påvirke måloppnåelsen i den nye langtidsplanen. Regjeringen vil før sommeren legge frem en stortingsmelding om gjennomføringen av langtidsplanen. Regjeringen foretar som en del av den kontinuerlige langtidsplanleggingen, løpende vurderinger av behovet for å endre prioriteringene og ambisjonene i langtidsplanen. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte om dette.

I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2025 vil regjeringen legge frem et helhetlig og ansvarlig forslag til revisjon av budsjettet i tråd med det finanspolitiske rammeverket.

SPØRSMÅL NR. 1704

Innlevert 19. mars 2025 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø

Besvart 31. mars 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Vil soldatene tilknyttet Heimevernet generelt, og HV-08 spesielt, få økt øvingsaktivitet i 2025 sammenliknet med 2024?

Heimevernet (HV) generelt, og HV-08 spesielt, sammenliknet med 2024.

BEGRUNNELSE:

Forsvarsdepartementet svarer i spørsmål nr. 800 i forbindelse med behandlingen av Prop. 1 S (2024-2025):

«Regjeringens budsjettforslag legger til grunn en økning av aktiviteten i hele sektoren, med styrking av både driftsrammene og investeringsaktiviteten».

Jeg ønsker å vite status for Heimevernet og den spesifikke situasjonen for HV-08.

Svar:

Som grunnlag for å svare ut dette spørsmålet har jeg innhentet informasjon fra Forsvaret om planlagt utvikling i øvingsaktivitet i Heimevernet (HV) fra 2024 til 2025. Forsvaret opplyser at de på nåværende tidspunkt i 2025 planlegger noe økt øvingsaktivitet både for soldater tilknyttet

SPØRSMÅL NR. 1705**Innlevert 19. mars 2025 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 31. mars 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hvor stor er andelen innsatte med dobbelt statsborgerskap i norske fengsler, og hvordan har utviklingen vært siden 2019?

BEGRUNNELSE:

IMDi og tidligere justisminister har vist til at andelen innsatte med utenlandsk statsborgerskap har sunket fra 34 % i 2015 til 25 % i 2024. Samtidig viser analyser fra SSB - ifølge mine opplysninger - at andelen utenlandske statsborgere i Norge har gått ned siden innføringen av dobbelt statsborgerskap i 2020.

Rapporten fra IMDi viser også at andelen innsatte med norsk statsborgerskap har økt i takt med nedgangen i antallet innsatte med utenlandske statsborgerskap. Jeg ønsker derfor å kartlegge andelen innsatte med dobbelt

statsborgerskap – siden den aktuelle endringen av statsborgerloven – for å få bedre innsikt i utviklingen.

Svar:

Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) har ikke oversikt over personer med dobbelt statsborgerskap i sitt nåværende saksbehandlingssystem. Ved regelverksendringen om dobbelt statsborgerskap 1.januar 2020, var KDI i gang med å anskaffe et nytt datasystem. KDI sitt nåværende system kan ikke registrere denne typen (ny) informasjon, og under den pågående anskaffelsesprosessen er all utvikling i det eksisterende systemet lagt i bero. Det betyr at registrering av dobbelt statsborgerskap først vil bli mulig når det nye systemet er på plass. Etter implementering av kriminalomsorgens nye datasystem (KODA) vil det være mulig å registrere dobbelt statsborgerskap.

SPØRSMÅL NR. 1706**Innlevert 20. mars 2025 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 7. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvor mange personer er ansatt med direktør i tittelen i norsk helsebyråkrati, hva er i dag snittlønnen for disse, og hvor mange intensivsenger er det på norske sykehus til sammen i dag?

BEGRUNNELSE:

Med helsebyråkrati må det inkluderes blant annet Direktoratet for E-helse, Helsedirektoratet, Helsetilsynet, Helsedepartementet, Pasientreiser, Helsetjenestens driftsorganisasjon, Norsk helsenett, og samtlige regionale helseforetak med underliggende foretak og virksomheter.

Svar:

For å kunne svare på spørsmålet har departementet hentet inn opplysninger fra:

- Bioteknologirådet
- Direktoratet for medisinske produkter
- Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet
- Folkehelseinstituttet
- Helsedirektoratet
- Norsk klageorgan for helsetjenesten
- Norsk pasientskadeerstatning
- Statens helsetilsyn
- Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten (Ukom)
- Helse Midt-Norge RHF
- Helse Nord RHF
- Helse Sør-Øst RHF
- Helse Vest RHF
- Helsetjenestens driftsorganisasjon for nødnett HF
- Luftambulansetjenesten HF
- Pasientreiser HF
- Sykehusbygg HF

- Sykehusinnkjøp HF
- Norsk helsenett SF

I tillegg kommer opplysninger om ansatte i departementet. AS Vinmonopolet er ikke medregnet i oversikten. Direktoratet for e-helse ble fra 1. januar 2024 slått sammen med Helsedirektoratet, og eksisterer ikke lenger som selvstendig etat.

Ut fra opplysningene departementet har fått, er det om lag 338 personer med «direktør» i sin formelle stillingstittel i virksomhetene som er omtalt over, inkludert Helse- og omsorgsdepartementet. Snittlønnen til disse 338 personene er rundt 1,4 mill. kroner. Tallene omhandler kun ansatte med «direktør» i sin formelle stillingstittel. Gruppen består av personer med svært ulik kompetanse og ansvar. Ikke alle har personalansvar. Det er i tillegg mange med stillingskoden «fagdirektør» i norsk helseforvaltning, og det er stor variasjon mtp. om disse er ledere eller ikke. Mange er saksbehandlere med et definert ansvarsområde. Det finnes også stillingskoder for ledere som ikke har direktør i sin tittel, for eksempel seksjonsledere og klinikkledere, og disse er ikke inkludert.

I 2022 ble det innført en ny metode for å beregne intensivkapasitet ved norske sykehus ved at det er definert ulike kategorier senger. Det ble også utarbeidet en felles metodikk for beregning av intensivkapasitet ved normal drift, ved økt kapasitet og kapasitet ved beredskap. Det er derfor ikke mulig å sammenligne tall for intensivplasser før og etter 2022.

Kategori 0 er senger ved ordinær sengepost. Kategori 1 er forsterkede observasjonssenger, kategori 2 er en sengeplass som skal ha ressurser i form av utstyr, kompetanse og bemanning for organstøttende behandling av

to organ. Sengeplassen skal være tilgjengelig som akutthjelp hele døgnet, hele året, uavhengig av helg og høytid (24/7/365). Kategori 3 er en sengeplass som skal ha ressurser i form av utstyr, kompetanse og bemanning til fullverdig intensivmedisinsk behandling inkludert sedasjon, invasiv mekanisk ventilasjon og annen nødvendig organstøttende behandling. Sengeplassen skal være tilgjengelig som akutthjelp hele døgnet, hele året, uavhengig av helg og høytid (24/7/365).

Kategori 2 og 3 er de sengene som inngår i rapporteringen for antall intensiv- og overvåkingsenger i normal drift i årlig melding til departementet. Rapporteringen så langt viser at det i 2024 var 466 intensiv- og overvåkingsenger i normal drift (kategori 2 og 3)

I en situasjon med full beredskap og behov for flere intensiv- og overvåkingsenger, slik som det for eksempel var under pandemien, vil kapasiteten innen kategori 2 og 3 kunne utvides betydelig. Sengetallene for beredskapskapasitet vil dermed være langt høyere enn tallet for kategori 2 og 3 senger. Rapporteringen fra helseregionene viser at det er 832 senger i kategori 2 og 3 ved full beredskap.

Korreksjon av svar. Datert 30. april 2025

I svaret på spørsmålet har jeg ved en inkurie svart at det er om lag 338 personer med «direktør» i sin formelle stillingstittel i virksomhetene som ble omtalt i det opprinnelige svaret. Dette tallet reflekterer ansatte med «direktør» i sin formelle stillingstittel i kun spesialisthelsetjenesten. For både den statlige helseforvaltningen og spesialisthelsetjenesten, så er det korrekte svaret at det er om lag 644 personer med «direktør» i sin formelle stillingstittel.

SPØRSMÅL NR. 1707

Innlevert 20. mars 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 31. mars 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

18. mars 2025 kom FNs ekspertorgan for urfolks rettigheter med en rekke råd til Norge og hvordan vi kan sørge for at det tas tilstrekkelig hensyn til urfolks rettigheter. Rapporten fra FN organet er svært viktig ikke bare ifht. de mange inngrepssakene i samiske områder, men også som et ledd i arbeidet med oppfølgingen av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport.

Kan jeg derfor be om å få regjeringens reaksjon på hver enkelt anbefaling fra ekspertorganet og hvordan regjeringen planlegger å følge opp rådene som kommer?

Svar:

EMRIP (Expert Mechanism on the Rights of Indigenous Peoples) er et ekspertorgan med sju medlemmer, oppnevnt av FNs menneskerettighetsråd. Ekspertorganet

utarbeider blant annet årlige tematiske rapporter med utgangspunkt i bestemmelser i FNs urfolkserklæring, og kan bistå statene med teknisk assistanse knyttet til gjennomføringen av urfolks rettigheter. Etter anmodning fra Samerådet (en samisk sivilsamfunnsorganisasjon) var tre medlemmer fra EMRIP på landbesøk i Norge 7.–15. mars 2024. Samerådet hadde bedt EMRIP om å bistå norske myndigheter med teknisk assistanse i forbindelse med håndtering av ulike industriprosjekter som berører samenes tradisjonelle kulturutøvelse.

Rapporten ble sendt til Kommunal- og distriktsdepartementet tirsdag 18. mars 2024, og berører flere departementer. Det vil ta noe tid å sette seg inn i alle deler av rapporten.

Jeg vil nevne at landbesøket og anbefalingene i rapporten ikke er knyttet til de faste overvåkingssystemene som gir anbefalinger om Norges oppfølging av konvensjonene Norge har forpliktet seg til, etter faste rapporteringsrutiner. Det er derfor ikke planer om å gi noen formell tilbakemelding om hver enkelt anbefaling EMRIP har kommet med. Norge vil delta på EMRIPs sesjon i Genève i juli, hvor det vil være naturlig at Kommunal- og distriktsdepartementet gir en tilbakemelding på hovedpunktene i rapporten. For øvrig vil regjeringen ta anbefalingene med seg i det videre arbeidet med samiske saker.

Anbefalingene som gjelder såkalt «fritt og informert forhåndssamtykke» har fått oppmerksomhet i nyhetsbildet de første dagene etter at rapporten ble offentlig. EMRIP anbefaler blant annet at norske myndigheter skal gjennomføre krav om fritt og informert forhåndssamtykke i utbyggingssaker. Det er ikke helt klart hva ekspertmekanismen legger i fritt og informert forhåndssamtykke, men det ser ut som det menes en generell rett for samiske rettighetshavere til å stoppe utbyggingssaker de ikke samtykker til. Det ville i praksis bety en vetorett i slike saker.

En slik rett til å stoppe utbyggingssaker er det ikke aktuelt for regjeringen å innføre. Det vil kunne hindre gjennomføring av viktig infrastruktur og ny, nødvendig energiproduksjon. Et tilsvarende forslag var oppe ved Stortingets behandling av sannhets- og forsoningskommisjonens rapport, men fikk ikke flertall (mindretallsforslag nr. 43, jf. Innst. 30 S (2024–2025)). Det beste er selvsagt når det oppnås enighet med samiske rettighetshavere, men jeg mener at det verken kan eller skal være slik at samiske rettighetshavere skal ha rett til å stoppe alle utbyggingssaker.

En generell rett for samiske rettighetshavere til å nekte utbygging i alle saker, ved ikke å gi samtykke, følger heller ikke av folkeretten, eller av FNs erklæring om urfolks rettigheter (UNDRIP). Departementet kjenner ikke til andre stater som har en slik oppfatning av folkeretten som EMRIP legger til grunn på dette punktet.

Det som imidlertid følger av folkeretten, og som allerede i dag et tydelig krav i sameloven, er at myndighetene har plikt til å konsultere med samiske interesser i saker som direkte påvirker dem. Det innbefatter et krav om at konsultasjonene skal gjennomføres i god tro og med formål om å oppnå enighet eller samtykke. Samelovens bestemmelser om konsultasjoner er i samsvar med kravene som stilles i folkeretten, og ligger tett opptil ordlyden i ILO-konvensjonen nr. 169 om urfolksrettigheter (art. 6) og forpliktelsene etter UNDRIP (art. 19 og 32(2)). Bestemmelsene vi har i sameloven ble vedtatt i 2021, etter at Sametinget hadde gitt sitt samtykke til forslaget, med de forutsetningene som hadde blitt lagt i lovproposisjonen.

Videre er det allerede slik, både etter folkeretten og norsk lov, at desto viktigere eller mer inngripende en sak er for det samiske samfunnet, jo mer kreves av staten for å oppfylle kravet om faktisk søke å få til enighet. ILO-konvensjon nr. 169 artikkel 16 og UNDRIP artikkel 10 spesifiserer at fritt og informert forhåndssamtykke er et krav ved utbyggingsprosjekter som er så inngripende at livsgrunnlaget ødelegges eller at urfolket må flytte fra sine områder.

Og, ikke minst gir menneskerettsloven allerede et klart vern mot brudd på samenes menneskerettigheter. Denne loven sikrer, gjennom art. 27 i FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter, at samtykke er et krav i tilfeller der menneskerettighetene ville ha blitt brutt uten slikt samtykke. Menneskerettsloven har forrang foran andre norske lover, og ved motstrid vil den gå foran annen lovgivning. Det gir et sterkt vern. Den fastsetter et forbud mot at staten kan fatte vedtak i strid med de menneskerettighetskonvensjonene som er tatt inn i denne loven. Dette er en av grunnene til at for eksempel flere prosjekter som kommer på Energidepartementets bord til vurdering, ikke har blitt realisert.

Norge er forpliktet til å ivareta det materielle grunnlaget for den samiske kulturutøvelsen, og sikre reindriften og andre samiske næringer. Det foreligger et omfattende system for planavklaring og konsesjonsbehandling, herunder krav til vurdering av samenes menneskerettigheter, og ankemuligheter. Når det gjelder energisaker særskilt, arbeider regjeringen med å følge opp de ulike tiltakene i regjeringens tiltakspakke for reindrift og energi.

Når det gjelder stortingsrepresentantens henvisning til arbeidet med å følge opp Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport, har Stortinget etter sin behandling 12. november 2024 sendt 16 anmodningsvedtak til regjeringen for oppfølging. Mange av vedtakene handler på ulike måter om språk og kultur. Regjeringen er i gang med å følge opp vedtakene og skal rapportere til Stortinget om oppfølgingen i forbindelse med statsbudsjettet hvert år og i en stortingsmelding i hver stortingsperiode, den første i 2027.

SPØRSMÅL NR. 1708**Innlevert 20. mars 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 26. mars 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

4. mars sendte Klima- og miljødepartementet forslag til tiltaksplaner etter kvalitetsnorm for villrein for Knutshø, Snøhetta og Rondane villreinområder på offentlig høring. I høringsnotatet skriver departementet "Overordnet vurderer departementet at tiltaksplanene som foreslås vil ha liten mulighet til å stoppe den negative utviklingen for villreinen i Knutshø, Snøhetta og Rondane villreinområder innen 2030."

Betyr tiltaksplanene at regjeringen har avskrevet Knutshø og Rondane som villreinområder?

BEGRUNNELSE:

Ved behandlingen av Meld. St. 18 (2023–2024) «Ein forbetra tilstand for villrein» sluttet Stortinget seg til målsetningene om å:

- stoppe den negative utviklinga i villreinområdene innen 2030
- oppnå minimum middels kvalitet for alle villreinområdene innen 2050
- oppnå god kvalitet for alle nasjonale villreinområder innen 2100

Klima og miljødepartementet har nå sendt på høring tiltaksplaner for Rondane, Snøhetta og Knutshø. Overordnet vurderer departementet at tiltaksplanene som foreslås vil ha liten mulighet til å stoppe den negative utviklingen for villreinen i Knutshø, Snøhetta og Rondane villreinområder innen 2030, og begrensa muligheter for å oppnå middels kvalitet innen 2050.

Det er virkelig grunn til å spørre om regjeringen mener at tiltaksplanene svarer ut følgende:

- a. Forpliktelser etter internasjonale avtaler og konvensjoner?
- b. Naturmangfoldlova § 13 om kvalitetsnormen?
- c. Meld. St. 18 (2023–2024) «Ein forbetra tilstand for villrein»?

Hvis statsråden ikke mener at tiltaksplanene oppfyller det Stortinget har sagt, naturmangfoldloven og våre internasjonale forpliktelser er det grunn til å spørre hvorfor de i det hele tatt er sendt på høring.

Svar:

Først vil jeg forsikre representanten om at regjeringen på ingen måte har avskrevet Knutshø, Snøhetta og Rondane som villreinområder, snarere tvert imot. Regjeringen ar-

beider målrettet for å forbedre tilstanden for villreinen, både gjennom arbeidet med tiltaksplaner etter kvalitetsnormen, og gjennom oppfølging av villreinmeldingen som et bredt flertall på Stortinget sluttet seg til.

Forslagene til tiltaksplaner for de nevnte områdene inneholder en rekke ulike tiltak som i sum vil kunne redusere den samlede negative påvirkningen på villreinen. Planforslagene er et viktig første skritt på veien til å snu den negative utviklingen og på sikt oppnå en forbedret tilstand for villreinen i Knutshø, Snøhetta og Rondane. Som representanten påpeker erkjennes det samtidig at tiltaksplanene som er foreslått trolig ikke er kraftige nok til å alene stoppe den negative utviklingen i disse villreinområdene allerede innen 2030. Forslaget til tiltaksplaner er første viktige steg på vei mot å nå disse målsetningene.

Arbeidet med å forbedre tilstanden for villrein er svært langsiktig, og målsetningene fra villreinmeldingen strekker seg frem til år 2100. For å lykkes med disse målsetningene, må tiltaksplanene som skal fastsettes ha legitimitet og god forankring lokalt, både på kort sikt og over tid. Det er etter min mening helt avgjørende for oppslutningen og gjennomføringen av tiltaksplanene at det er vilje til å være med på tiltak lokalt og blant berørte aktører i de enkelte villreinområdene. Samtidig må staten stille opp med kompetanse og ressurser, og sørge for at staten selv reduserer sin negative påvirkning på villreinen og dens leveområder.

SPØRSMÅL NR. 1709**Innlevert 21. mars 2025 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 31. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva gjør regjeringen for å skaffe nye lokomotivsett for Nordlandsbanen, og dermed sikre pålitelig og stabil togtrafikk både for gods- og persontransport, hva er regjeringens tidsperspektiv for å gjenopprette full drift, inkludert nattogtilbudet, og hva er regjeringens svar til næringslivet i Nordland med hensyn til de betydelige ekstrakostnadene som følge av jernbanens manglende pålitelighet?

BEGRUNNELSE:

Nordlandsbanen er en kritisk transportåre for både personer og gods, men den gjentatte svikten i tilbudet skaper store utfordringer for næringslivet i regionen. Flere bedrifter rapporterer om alvorlige økonomiske konsekvenser og svekket konkurransekraft som følge av ustabil togtrafikk, noe som truer verdiskaping og arbeidsplasser.

Hepro på Rognan, en ledende bedrift innen velferdsteknologi og hjelpemidler, har opplevd økte transportkostnader og dagsbøter fra noen av sine viktigste kunder som følge av forsinkelser etter stengningen av Nordlandsbanen. Bedriften er pålagt å finne alternative transportløsninger for å levere produktene sine, noe som har ført til betydelige merkostnader og utfordringer med å opprettholde avtaler.

Meyership i Mo i Rana, en av de største logistikkoperatørene på Helgeland, har også blitt hardt rammet. Nøye planlagte ruter for transport av sjømat fra Ytre Helgeland til Mo og videre sørover med tog har brutt fullstendig sammen, og mesteparten av fraktvolumet har måttet over på vei.

Situasjonen for begge disse bedriftene, så vel som de mange andre bedriftene og togpassasjerene som benytter Nordlandsbanen, er preget av en grunnleggende mangel på forutsigbarhet for når togtilbudet vil være stabilt igjen. Det skaper stor usikkerhet for folk og næringsliv som virker og holder til i et av landets fremste eksportfylker.

Mangel på tilgjengelige lokomotiver forsterker utfordringene. Når det oppstår problemer på andre banestrekninger, blir Nordlandsbanen nedprioritert, noe som ytterligere forverrer situasjonen. I dette perspektivet er det oppsiktsvekkende at Norske Tog hevder å ha tilbudt lokomotiv uten at regjeringen har respondert. Nattog forventes å kanskje komme i drift nærmere 2030. Dette er en uholdbar situasjon.

Høyre har nylig foreslått en omfattende plan for å bedre togdriften i Norge, inkludert gjennomgang av Bane

Nor og Jernbanedirektoratets roller, bedre vedlikehold og en materiellplan for økt beredskap. Nordlandsbanen er en livsnerve for Nord-Norge, og det haster med løsninger. På denne bakgrunn bes regjeringen svare på spørsmålene stilt innledningsvis.

Svar:

Like etter ulykken på Nordlandsbanen åpnet regjeringen i nysalderingen for 2024 for innleie av lokomotiver. Arbeidet med innleie pågår for fullt i Norske tog og departementet følger opp overfor Norske tog og Jernbanedirektoratet. Jeg viser ellers til mitt svar på spørsmål 1694 (2024-2025) for status på arbeidet og hvilke tiltak som er til vurdering.

Det offentlig kjøpte persontogtilbudet på Nordlandsbanen består av gjennomgående fjerntog Trondheim-Bodø og fjerntog på delstrekningene Trondheim-Mo i Rana og Bodø-Mosjøen. Den siste tiden har det manglet togmateriell til det gjennomgående fjerntogtilbudet Trondheim-Bodø. I trafikkavtalen med SJ Norge er det forutsatt at det daglig skal kjøres én dagavgang og ett nattog hver vei mellom Trondheim og Bodø. Etter avsporingen på Bjerka i oktober 2024, finnes det kun fire diesellokomotiver tilgjengelig i Norske tog sitt eie. Disse lokomotivene er gamle, som innebærer dårlig kvalitet og behov for omfattende revisjoner med jevne mellomrom for å opprettholde sikker drift. Gjeldende revisjonsplan tilsier at SJ Norge, i fravær av innleie av lokomotiver, kun vil ha tilgang på tre av fire lokomotiver i 2025 og 2026. Det er ikke tilstrekkelig for å kjøre avtalt rutetilbud i trafikkavtalen. Nattogene på Nordlandsbanen må derfor dessverre innstilles frem til innleie av lokomotiver er på plass.

Regjeringen ønsker å legge til rette for mer gods på jernbane. Vi vet hvor mye et pålitelig frakttilbud betyr for vareeiere og bedrifter i hele landet. Vi ser at de mange hendelsene på infrastrukturen de siste årene har gitt vanskelige rammevilkår for å drive med godstransport på bane. Det viktigste langsiktige arbeidet vi gjør er å øke innsatsen til vedlikehold og fornying av infrastrukturen for å bedre driftsstabiliteten og dermed jernbanens attraktivitet som transportform. Regjeringen har i 2025-budsjettet fulgt opp denne satsingen med en kraftig økning i bevilningene til drift, vedlikehold og fornying. I 2025 planlegger Bane NOR å bruke om lag 340 mill. kr på vedlikehold og fornyelse i strekningsområdet Nordland. Dette omfatter blant annet sporfornyelser og fornyelser av dreneringsan-

legg som vil redusere antall feil og bidra til bedre driftsstabilitet og klimatilpasning.

Regjeringen har også gjort en rekke tiltak for å utvikle person- og godstogtilbudet på Nordlandsbanen. I tråd med regjeringens jernbanestrategi skal jernbanen styrkes der den er den beste løsningen på mobilitets- og transportutfordringene i samfunnet. For Nordlandsbanen betyr det blant annet at det skal legges til rette for

flere godstog mellom Trondheim og Bodø. Tiltakene som skal bidra til dette er prioritert for oppstart i andre seksårsperiode av NTP. Et av de kapasitetsøkende tiltakene er et nytt kryssingsspor. Regjeringen har også prioritert en rekke tiltak fra Trøndelag og mot Oslo som vil bedre togtilbudet for både passasjerer og vareeiere. Det er også kjøpt nye fjerntog, som vil gi et langt mer komfortabelt persontogtilbud.

SPØRSMÅL NR. 1710

Innlevert 21. mars 2025 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 28. mars 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over hvilke norske toll- og avgiftsregler som er økt eller strammet inn under dagens regjering og som dermed kan være årsak til at EU ser mindre positivt på norsk handelspolitikk?

BEGRUNNELSE:

Under forrige «handelskrig» mellom EU og USA klarte regjeringen Solberg å fremforhandle enighet med EU hvor Norge unngikk tollmur mellom EU og Norge. Med EØS-avtalens ordlyd i bunn er det noe man nesten må kunne ta for gitt. Likevel gir dagens regjering inntrykk av at det er høyst usikkert om man får til noen avtale med EU i denne runden. Det sies at fra EU-hold ligger det en dyp irritasjon over de siste års politikk med tolløkninger fra norsk side. Slik usikkerhet er ikke bra for norsk næringsliv, og kommer dessverre på toppen av den usikkerhet og uforutsigbarhet dagens regjering har påført næringslivet de siste 3,5 år.

Svar:

Særavgifter og merverdiavgift behandler importerte og egenproduserte varer og tjenester likt. Alle EU-land har merverdiavgift, og flere EU-land har også særavgifter på mange av de samme varene som Norge. Det er derfor liten grunn til å tro at slike avgifter skal ha betydning for EUs anseelse av norsk handelspolitikk.

Under regjeringen Støre har tollsatsen blitt endret fra kroner per kg til pst. av verdi på issalat, knollselleri, rødbeter, kålrot og poteter, se tabell 1.

Tabell 1. Endring i tollavgiftssatser under regjeringen Støre

Varenr.		Tollavgiftssats	Tollavgiftssats
		Før 2024	fra 2024
07.01	Poteter, friske eller kjølte		
.1000	Settepoteter	1,51 kr/kg	95%
.9011	Nypoteter, i tiden 15. mai - 15. juli	2,17 kr/kg	191%
.9018	Andre poteter enn sette- eller nypoteter, i tiden 15. mai - 15. juli, ikke skrelte/avskallede eller oppdelte	2,17 kr/kg	191%
.9022	Nypoteter, i tiden 1. april - 14. mai	1,12 kr/kg	100%
.9028	Andre poteter enn sette- eller nypoteter, i tiden 16. juli - 14. mai, ikke skrelte/avskallede eller oppdelte	1,12 kr/kg	100%
07.05	Salat (<i>Lactuca sativa</i>) og sikori (<i>Cichorium spp.</i>), frisk eller kjølt.		
.1112	Hel issalat, i tiden 1. mars – 31. mai	16,31 kr/kg	226 %
.1122	Hel issalat, i tiden 1. juni – 30. november	10,95 kr/kg	147 %
07.06	Gulrøtter, neper, rødbeter, havrerøtter, knollselleri, reddiker og liknende spiselige røtter, friske eller kjølte.		
.9010	Knollselleri	7,93 kr/kg	230 %
.9040	Rødbeter	2,56 kr/kg	158 %
07.12	Tørkede grønnsaker, hele, oppdelte, knuste eller pulveriserte, men ikke videre tilberedte.		
.9011	Poteter, tørkede, også oppdelte, ikke videre tilberedte	12,38 kr/kg	209%
.9012	Poteter, tørkede, også knuste eller pulveriserte	12,38 kr/kg	209%
11.05	Mel, pulver, flak, granuler og pelleter av poteter.		
.1000	Poteter, mel og pulver	12,38 kr/kg	209%
.2000	Poteter, flak, granuler og pelleter	12,38 kr/kg	209%
12.14	Kålrot, förbeter, förrøtter, høy, luserne (alfalfa), kløver, esparsett, förkål, lupiner, vikker og liknende förprodukter, også i form av pelleter.		
.9011	Hel kålrot	1,59 kr/kg	288 %

SPØRSMÅL NR. 1711**Innlevert 21. mars 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 28. mars 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Gausdal kommune, som ligger i beiteprioritert sone i region 3 Oppland, opplevde en brutal episode med en streifullv som gjorde stor skade midt under beiteslipp. Enkeltbønder kan ikke bære store økonomiske omkostninger og måtte legge ned andre arbeidsoppgaver fordi det tilfeldigvis kommer en streifullv.

Mener statsråden det er rett at bønder, lokalsamfunn og kommuner skal ta regninga for rovvilttap, viser denne utbetalinga at potten ikke er stor nok, og vil statsråden ta initiativ til økt kompensasjon og økte midler?

BEGRUNNELSE:

Midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak knytta til rovvilt og tap av beitedyr er viktig for å opprettholde beitebruk og sjølforsyning av norsk mat på norske ressurser. Det står blant annet i innledningen i rovviltforliket Dokument 8:163 S (2010-2011) at «All forvaltning av rovdyr skal bygge på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap. Videre skal det legges vekt på regional forvaltning, respekt for eiendomsretten, og enkeltmenneskers og lokalsamfunns livskvalitet.» Det står også at «Dyr på utmarksbeite har mange positive kvaliteter, og det er viktig å sikre levedyktig næringsvirksomhet i landbruket i områder med rovvilt. Forlikspartene viser til den todelte målsettingen etter rovviltforliket fra 2004, og at utfordringen ligger i å ivareta begge deler uten at konfliktene mellom dem blir større enn nødvendig. Det er et mål at den regionale myndigheten i rovviltforvaltningen skal styrkes. Rovdyrforvaltningen må baseres på en politikk der hensynet til å sikre overlevelse til alle de store rovviltartene i norsk natur må kombineres med en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet innenfor den todelte målsettingen.»

For Gausdal, skapte det stor uro for hvordan beitesesongen kom til å bli og om det ville være mulig å beite og deretter dekke forbeholdet ved bortfall av beite. Andre planlagte arbeidsoppgaver måtte settes på vent. Det er vanskelig å forutse og forebygge ulveangrep og spesielt når man i tillegg ligger i beiteprioritert sone. Angrepet medførte et stort arbeid med å samle inn igjen sau, som akkurat var sluppet på beite, og mye ekstra ettersyn for å se etter ulike gardbrukere sine sauer og finne kadaver. Det ble søkt om kompensasjon. Etter en klagesak, er det klart at Statsforvalteren og Miljødirektoratet ikke kompenserer for merarbeidet fullt ut. Statsforvalteren har ikke nok FKT-midler i sitt budsjett til å gi mer enn til det akutte tilsynet.

Merarbeidet som følger med når det er uavklart situasjon må løses.

Svar:

I samsvar med gjeldende forskrifter yter staten full erstatning for tapet og følgekostnader når husdyr og tamrein blir drept eller skadet av rovvilt. Dette er en lovfestet rett i naturmangfoldloven for dyreeier. I tillegg kompenseres en rekke andre utgifter gjennom tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader. Samlet mener jeg dette er meget gode økonomiske ordninger som sikrer at utgifter i forbindelse med tap av beitedyr til rovvilt blir rimelig kompensert.

Når det gjelder tilskudd til forebyggende tiltak er dette en søknadsbasert ordning. Tiltakene må avtales med statsforvalteren på forhånd slik at myndighetene kan vurdere om tiltaket er egnet for å avverge skader i den aktuelle situasjonen, og for å prioritere mellom innsendte søknader innenfor gjeldende budsjettramme. I denne saken ga Statsforvalteren i Innlandet kr 55 000,- til akutt tilsynsaktivitet i det aktuelle området på bakgrunn av skadesituasjonen

som oppstod i slutten av mai 2024. Det er vilkår i tilsagnet om at tilsynet kommer i tillegg til ordinært tilsyn og skal gjennomføres kveld/natt/morgen da faren for rovviltangrep er størst. Miljødirektoratet har i klagebehandlingen også pekt på at regelverket har som formål å tildele tilskudd som benyttes for å forhindre tap av beitedyr til rovvilt, og at kun ordinær tilsynsaktivitet har begrenset effekt for å forhindre tap til rovvilt. Miljødirektoratet har blant annet på den bakgrunn opprettholdt Statsforvalteren i Innlandet sitt vedtak og ikke åpnet for dekning av alle utgifter knyttet til timebruken til beitebrukere, kilometergodtgjørelse og kjøring med traktor, slik klagen omhandler. I denne sammenheng vil jeg også vise til at det følger krav til dyreeier i forskrift om velferd for småfe knyttet til det ansvar som påligger dyreeier både om å føre et regelmessig tilsyn med dyr i utmark og om å intensivere tilsynet med dyr i utmark ved mistanke om økt fare slik at skadde dyr m.m. oppdages så tidlig som råd er.

Det er en realitet i flere deler av landet at søknadssummen til forebyggende og konfliktdempende tiltak overgår de tildelte budsjettmidlene. Isolert sett kan dette tyde på et behov for økt tildeling. Samtidig er formålet at tilskuddsordningen skal benyttes til tiltak som forhindrer tap av beitedyr til rovvilt, og alle søknader oppfyller ikke dette kravet eller vurderes å være overdimensjonerte.

Dette er noe jeg ønsker å kartlegge nærmere, og jeg har tatt opp spørsmålet med samtlige av landets regionale rovviltnemnder for å få bedre oversikt over om det er et

merbehov. Det mener jeg er et nødvendig grunnlag for i neste omgang å vurdere om det er behov for å foreslå endringer på budsjettposten.

SPØRSMÅL NR. 1712

Innlevert 21. mars 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 31. mars 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Tømmerkaia i Skien er en flott bydel hvor det er bygd fine leiligheter til utleie, hvor man kan bo til en rimelig pris. Der bygges det nå omsorgsboliger for eldre etter samme konsept, og kommunen har tilvisningsavtale. Flere kommuner har kontaktet utbygger om å bygge omsorgsboliger hos seg. Departementet sier likevel nei til at utbyggere skal kunne få lån i Husbanken til omsorgsboliger hvis kommunen får investeringstilskudd.

Hvorfor har departementet gjort denne vurderingen, og ønsker ikke statsråden at det skal bygges flere omsorgsboliger for å møte en økende andel eldre når antallet sykehjemsplasser nå har gått ned?

BEGRUNNELSE:

Tømmerkaia i Skien har blitt bygd ut til en bydel godt tilpasset eldre, hvor kommunen leier leilighetene med tidsubestemte kontrakter og kun indeksregulert leie. Skien kommune har også tilvisningsavtale på hele tømmerkaia.

Prosjektet ble finansiert gjennom at prosjektet fikk lån i husbanken på ca. 50 % av prosjektets samlede kostnader, basert på reglene om «lån til boligkvalitet». I tillegg fikk Skien kommune investeringstilskudd tilsvarende 1,7 millioner per omsorgsbolig. Kommunen leier hele bygget fra ferdigstillelse.

Flere andre kommuner har tatt kontakt med utbygger for å sikre tilsvarende konsepter i sine kommuner, men for at dette skal være mulig å gjennomføre krever det tilsvarende finansiering. Det har departementet sagt nei til.

For undertegnede er det en merkelig vurdering å hindre utbygging av omsorgsboliger når regjeringen i fjor sikret at det i 2024 var færre sykehjemsplasser i Norge enn det var i 2023. Det sier seg selv at de eldre trenger gode steder å bo, og når regjeringen bygger ned sykehjemstilbudet i landet burde man ikke hindre utbygging av omsorgsboliger.

Svar:

Regjeringen har store ambisjoner for å øke boligbyggingen. En konsekvens av dette er at vi løpende vurderer hvordan ulike virkemidler kan bidra til å realisere flere boligprosjekter.

I Husbankens tildelingsbrev for 2025 står følgende: «Husbanken skal henvise kommuner til andre kredittinstitusjoner hvis de søker om lån til omsorgsboliger eller sykehjemsplasser. Lån til boligkvalitet skal ikke gis i prosjekter der kommunen skal benytte tildelt investeringstilskudd til leie av omsorgsplasser.»

Bakgrunnen for denne føringen, er at Husbanken den siste tiden har fått flere henvendelser om lån til boligkvalitet fra private aktører som ønsker å bygge og tilby omsorgsboliger til kommuner. Kommunene kan da leie omsorgsplasser av disse private aktørene, heller enn å bygge og drifte boligene selv. Kommunene kan da bruke investeringstilskuddet til å leie plassene av de private aktørene.

Dette er store prosjekter som tar en betydelig andel av den totale lånerammen til Husbanken. Når man mottar investeringstilskudd fra Husbanken som tar ned kostnadene, er det min vurdering at disse aktørene bør kunne ta opp lån i det private kredittmarkedet. Dessuten er det Husbankens erfaring at dette ofte er aktører med god kredittverdighet.

Jeg ønsker at lånemidlene fra Husbanken heller skal gå til å realisere flere boligprosjekter, enn til noen få store prosjekter. Med den nye føringen i tildelingsbrevet er også regelen for lån lik både for kommuner og private aktører som bygger omsorgsboligene.

SPØRSMÅL NR. 1713**Innlevert 21. mars 2025 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 31. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kommunene og sykehusene betaler høye timepriser for innleide vikarer gjennom bemanningsbyråer. Det er bedre for økonomien, beredskapen og arbeidsmiljøet å heller investere i egne ansatte. Det er derfor positivt når en som har vært innleid får tilbud om fast ansettelse. Det er lov å bytte arbeidsgiver uten økonomisk kompensasjon.

Er det lovlig at bemanningsbyråer krever at sykehus, kommuner eller legesenter betaler byrået penger for å få ansette noen som tidligere har vært utleid gjennom byrået?

Svar:

Regjeringen har en klar målsetting om å redusere innleie og la faste og hele stillinger være det bærende prinsipp for arbeidslivet, også i helse- og omsorgstjenesten. Unntaket som ble gjort for innleie av helsepersonell ved innstramminger i regelverket for innleie fra bemanningsbyråer som trådte i kraft 1. april 2023, var begrunnet i behov for å sikre forsvarlig drift av helse- og omsorgstjenester. Faste ansettelser bidrar både til å gi den beste pasientbehandlingen og stabilitet i tjenesten og arbeidsmiljøet – og er best for den enkelte ansatte. Omfanget av innleie er imidlertid relativt begrenset.

Det er stilt tydelige eierkrav overfor de regionale helseforetakene om å foreta kritisk gjennomgang av behovene for innleie, og redusere dette. Dette arbeidet pågår i alle helseregioner, og gir resultater i form av redusert bruk av innleie. I kommunesektoren pågår det også mye godt arbeid for å løse personellutfordringer, både på kort og lang sikt. Blant annet skal Tørn-programmet bidra til en mer hensiktsmessig oppgavefordeling mellom personell, og mer effektiv organisering av den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Det er også iverksatt flere tiltak gjennom Nasjonal helse- og samhandlingsplan, Kompetanseløft 2025 og Opptrappingsplan for heltid og god bemanning i omsorgstjenestene, der formålet er å bidra til at tjenestene har tilstrekkelig og kompetent bemanning.

Når det gjelder spørsmålet om økonomisk kompensasjon og lovlighet, så må dette nødvendigvis vurderes i det konkrete tilfellet. Det er imidlertid en kjent og etablert praksis for mange bemanningsbyråer at det stilles krav om en økonomisk kompensasjon dersom utleid medarbeider velger å bli ansatt i den virksomheten hvor vedkommende har vært innleid. Det er opp til avtalepartene å konkret vurdere lovligheten knyttet til slike kontraktsvilkår.

Jeg vil avslutningsvis nevne at det aktuelle regelverket som regulerer slike forhold sorterer under Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Arbeidstilsynets ansvarsområde.

SPØRSMÅL NR. 1714**Innlevert 22. mars 2025 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 28. mars 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Dersom vi skal nå målet om auka sjølvforsyning, må vi som eit absolutt minimum sikre at den no brakklagte matjorda kan og vil bli teken i bruk igjen. Vi bør også hindre attgroing der dette er i startfasen.

Kva for konkrete tiltak - i eller utanfor rammene av jordbruksavtalen - meiner statsråden bør gjennomførast

for å sikre at den brakklagte matjorda igjen kan takast i bruk til produksjon av mat?

GRUNNGJEVING:

Matjorda vi har tilgang på i dag er ofte resultat av nordmenns strev og slit gjennom mange generasjonar. Dessverre gror mange flekkar med matjord att i løpet av

få år. Det hastar å sikre at brakklagt jord ikkje gror att for å unngå å miste tilgang til mykje verdifullt areal som kan brukast til auke norsk matproduksjon og sjølvforsyningsgraden vår. Dette handlar om areal som etter attgroing både vil vera tidkrevande og dyrt å sette i stand til matproduksjon igjen, og som såleis også vil vera udugeleg i beredskapssamanheng.

Det beste er å få jorda i drift igjen til matproduksjon ved å stimulere til nettopp bruk. Også andre verkemiddel for å halde matjorda open til framtidig matproduksjon kan og bør vurderast. Eg ser for meg at dette hovudsakleg bør vera verkemiddel som er retta mot jordbruket og grunneigarane/gardbrukarane sjølve. Det kan likevel gjerne også vurderast verkemiddel retta mot andre aktørar der dette kan vera aktuelt og nyttig for å sikre føremålet om å halde brakklagt matjord i hevd. Poenget er uansett at det hastar med å gjennomføre eit krafttak for å bruke/sikre denne jorda til framtidig matproduksjon.

Svar:

Regjeringen la i mars 2024 fram sin strategi for økt selvforsyning av jordbruksvarer (Meld. St. 11 (2023–2024)). Hovedstrategien som ligger til grunn for regjeringen sitt arbeid med økt selvforsyning, er å forbedre og øke produksjon av planteprodukter, både til mat og fôr, på en måte som styrker jordbruket sin konkurransekraft mot

import. Det viktigste bidraget fra regjeringen til å sikre norsk jordbruk og matproduksjon er gjennom de årlige jordbruksforhandlingene.

I vedtak 850 i Innst. 448 S (2023–2024) ble regjeringa bedt om å utrede en tiltakspakke for å redusere jordbruksareal som er ute av drift, fram mot jordbruksoppgjøret i 2025. Staten legger fram sitt tilbud i jordbruksoppgjøret i starten av mai, etter at jordbruket har fremmet sitt krav. Stortingets vedtak vil bli fulgt opp i statens tilbud i jordbruksoppgjøret.

I jordbruksoppgjøret 2024 ble partene enige om å sette av 5 mill. kroner til å prøve ut et teigbasert tilskudd, eller lignende, i Nord-Norge. Formålet er å teste ut ordninger som kan bidra til å hindre gjengroing av areal. Landbruksdirektoratet har fått oppdraget og er godt i gang med arbeidet. Utprøvingen skal gjennomføres i utvalgte kommuner i Nord-Norge, og innenfor en ramme på 5 mill. kroner, som skal utbetales i 2025. Det er opprettet en referansegruppe med aktuelle instanser, blant annet partene i jordbruksoppgjøret. Landbruksdirektoratet skal rapportere om resultatene av prosjektet til avtalepartene før jordbruksoppgjøret 2026.

Utenfor jordbruksavtalen er jordvernet og driveplikten de viktigste redskapene vi har for å hindre braklegging av matjord. Disse er det kommunene som forvalter, innenfor rammene Stortinget har fastsatt.

SPØRSMÅL NR. 1715

Innlevert 22. mars 2025 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 2. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Franske myndigheter innfører krav retta mot restaurantnæringa. Denne skal måtte tydeleggjere overfor restaurantkundane kva mat som inneheld reine råvarer og kva som eventuelt også inneheld ultraprosesserte varer av det som står på menyen/blir servert.

Meiner landbruks- og matministeren at tiltaket er aktuelt å gjennomføre her til lands òg?

GRUNNGJEVING:

Viss nordmenn vender tilbake til eit meir råvarebasert kosthald, vil det vera sunt for folkehelsa. Det vil også fremme norsk matproduksjon og matberedskap dersom mindre av maten nordmenn kjøper er importert halv- eller

heilfabrikata og mindre ultraprosesserte varer blir konsumert.

Mange som bestiller mat på restaurant veit ikkje om at noko av maten kan vera ultraprosessert. Såleis kan dei ikkje velje denne bort dersom dei ønskjer det, og får heller ikkje nødvendig informasjon dersom maten inneheld stoff dei reagerer på og prøver å halde seg unna. Franske myndigheter har dette tiltaket, som eg legg ved lenke til, som eg meiner bør vera aktuelt å gjennomføre her til lands òg.

Det vil vera positivt for å synleggjere kva restaurantar som tek matlaging på alvor og kva restaurantar som i praksis tek potensielt helseskadelege snarvegar på vegne av no uvitande kundar.

https://www.euronews.com/culture/2023/10/28/home-or-readymade-french-restaurants-forced-to-reveal-food-sources?fbclid=IwY2xjawJLzEJleHRuA2Fl-bQIxMQABHfPjdn1SBrFYCAvu6LoJbTztJn8YH0VJ-3COVNkMx0z3JhLH-cjaXerTepQ_aem_tqVXdbKUfaM-Hj_dfNj9raA

Svar:

Jeg har fått oversendt spørsmålet til representant Klinge fra landbruks- og matministeren, da kosthold og regelverket det her er snakk om knyttet til matinformasjon, ligger innenfor mitt ansvarsområde.

Høsten 2024 lanserte Helsedirektoratet nye kostråd, hvor det gis råd om å velge hele råvarer av fisk, frukt, grønnsaker eller kjøtt. Videre gis det råd om å velge produkter med et høyt innhold av fullkorn, magre meieriprodukter, og å begrense inntaket av bearbeidet mat med mye mettett fett, salt eller sukker innenfor matvaregrupper hvor det er god nok dokumentasjon for dette. Det gis imidlertid ingen egne anbefalinger eller råd om ultraprosessert mat. Helsedirektoratet vurderer at graden av bearbeiding ikke nødvendigvis sier noe om maten er sunn eller ikke. Mange av matvarene som Helsedirektoratet anbefaler å begrense inntaket av kan, i henhold til noen definisjoner, anses som ultraprosessert mat. Basert på kunnskapsgrunnlaget kostrådene er utarbeidet fra (hovedsakelig de nordiske ernæringsanbefalingene fra 2023),

vurderer Helsedirektoratet at det ikke er vitenskapelig grunnlag for å gi anbefalinger om ultraprosessert mat og at anbefalinger for et sunt kosthold bør settes sammen basert på mer egnede kriterier.

Det finnes ingen definisjon i internasjonalt eller norsk regelverk av begrepet ultraprosessert mat, men mange av problemstillingene som ofte reises i forbindelse med ultraprosessert mat, dekkes i gjeldende regelverk for mat. Regelverket om merking av mat krever at informasjon om mat skal være korrekt, gi tilstrekkelig informasjon og ikke villedende. Det er også krav om å opplyse om allergener i produkter og retter, for at forbrukere med allergier og intoleranser skal kunne ta valg som er trygge for dem. Disse kravene må restaurantene følge når de opplyser om matretter i menyer og i dialogen med forbrukere.

Helsedirektoratet vurderer at kunnskapsgrunnlaget om ultraprosessert mat ikke er entydig på at ultraprosessering er en hensiktsmessig måte å differensiere matvarer på.

I tillegg til å følge gjeldende regelverk på matområdet, er det, som for annen produksjon av mat, viktig å ta hensyn til målsetningene i kostholdspolitikken når man tilbereder mat på restaurant. Blant annet bør man tenke på at maten man serverer bør inneholder mindre salt, sukker og mettett fett samt mer fullkorn, frukt, grønnsaker, fisk og sjømat.

SPØRSMÅL NR. 1716

Innlevert 23. mars 2025 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 4. april 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

I ei pressemelding 17. mars 2025 opplyser Arbeids og inkluderingsdepartementet at 92 prosent av dei som tok statsborgerprøva greidde prøva. Dermed var det 8 prosent som ikkje fekk bestått.

Veit departementet noko om kvifor desse ikkje greidde prøva, kva var kjønnsfordelinga, og blir det forska på kva det er som er årsaka at somme ikkje greier prøva?

GRUNNGJEVING:

Eg viser til AID si pressemelding 17. mars der det blir opplyst om at 92 prosent av dei som tok statsborgerprøva i 2024 bestod denne. Det vert opplyst om at talet på dei

som greier prøva jamt over er høgt, og at det er ein positiv trend og at resultatene jamt over er gode.

Svar:

Målgruppa for statsborgarprøva er i utgangspunktet alle mellom 18 og 67 år som skal søkje om norsk statsborgarskap. Dette er ei brei og samansett målgruppe, og det vil naturleg nok vere variasjonar i til dømes utdanningsnivå, om dei er vant med testsituasjonar, eller kor førebudd dei er til prøva. Det at så mange består prøva indikerer likevel at dei aller fleste stiller godt førebudd og har tileigna seg den kunnskapen Stortinget har bestemt at dei som søkjer om norsk statsborgarskap skal dokumentere å ha.

I 2024 bestod om lag 93 prosent av kvinnene og 92 prosent av mennene statsborgarprøva. Det er dermed ikkje grunnlag for å seie at det er store forskjellar mellom kjønna når det gjeld kven som består og ikkje består statsborgarprøva.

Prosjektet IMPECT (Linguistic Integration of Adult Migrants with Poor Education and the Consequences of

Migration Tests) ved Høgskulen på Vestlandet, som er finansiert av Norges Forskningsråd frå 2021 til 2025, ser mellom anna på kva grupper som har vanskelegast for å klare krava for statsborgarskap, og også kravet om bestått statsborgarprøve. Sluttrapport for prosjektet blir publisert i august 2025.

SPØRSMÅL NR. 1717

Innlevert 23. mars 2025 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 2. april 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Kor mange innføringsklasser er det oppretta i fylka for unge ukrainarar som har kome til Norge i aldersgruppa 16-18 år, kva fylker har slike, kva er kostnadane, og har regjeringa oversikt over kor mange i denne aldersgruppa som går utan å ha fått tilbod om norskopplæring i kommunen der dei bor?

GRUNNGJEVING:

Ungdomsåra er særleg viktige for å ta til seg kunnskap for å kunne kvalifisere seg for arbeidslivet. Unge ukrainarar i aldersgruppa 16-18 år som kjem til landet på eit tidspunkt der dei ikkje vert omfatta av dei årlege søknadsrundane til vidaregåande skule, treng språkopplæring på lik linje med barn og vaksne. Fylka har berre ei generell plikt til å gi eit tilbod om opplæring til denne aldersgruppa, men det er ikkje sett ein frist for når det skal vere gitt eit tilbod unge ukrainarar, slik som det er for barn i grunnskulealder. Fylka har det formelle ansvaret for utdanningstilbod til ungdom etter at dei er ferdige på grunnskulen, men integreringstilskotet vert gitt til kommunane, og fylka får ikkje ekstra midlar frå staten til å opprette innføringsklasser.

KS sin budsjettundersøking for 2024 syner at sosialstønadane i kommunane aukar og det blir forklart mellom anna med at utgiftene til nødvendig livsopphald for Ukrainarar har auka. På Husbanken sin konferanse Boligpuls var det sagt frå scena av ein ordførar at det er eit problem for kommunane at integreringsprogrammet og språkopplæringa er gjort kortare for ukrainarane enn før. Dei erfarer at programmet er for kort til at mange greier å bli gode nok i norsk og kome seg i arbeid.

Det er eit mål i Norge at så mange som råd av ukrainske flyktningar med midlertidig opphaldsløyve

skal kome seg i arbeid så snart som råd slik at dei kan greie å forsørge seg sjølva.

Svar:

Jeg er helt enig i hvor viktig det er at ungdommer som nylig har kommet til Norge får mulighet til å gå i videregående opplæring sammen med andre ungdommer. De som har fullført grunnskolen eller tilsvarende opplæring har rett til videregående opplæring etter opplæringsloven, og den enkelte velger selv om han eller hun ønsker å søke om et tilbud i videregående. Utdanningsdirektoratet har nylig gjennomført en spørreundersøkelse til alle fylkene om det tilbudet de gir til ungdommer fra Ukraina. Du finner undersøkelsen på nettsidene deres. Undersøkelsen har en omtale av tilbudet de ulike fylkene gir, men ikke individdata om hvem som får eller ikke får opplæring. Årsaken til dette er at fylkeskommunene ikke registrerer nasjonaliteten til elevene i sine systemer. Den enkelte blir registrert i fylket når han eller hun søker om plass i videregående. Alle fylker har ulike tilbud, både i videregående etter at den enkelte har fått en plass, og ulike typer tilbud i den tiden den enkelte venter på plass. De fleste har kunnet etablere flere tilbud når det har vært behov for det, og hatt mulighet til å ta inn elever i innføringstilbudene gjennom året. Videregående opplæring finansieres gjennom rammetilskudd fra staten, og regjeringen har derfor ikke oversikt over kostnadene til denne opplæringen, verken i hvert fylke eller samlet sett.

SPØRSMÅL NR. 1718**Innlevert 23. mars 2025 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 28. mars 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvorfor insisterer regjeringen på å fortsette å la kraftselskaper utstede opprinnelsesgarantier for salg til utlandet, og hvorfor har ikke regjeringen innført noen tiltak for å påvirke den negative virkningen opprinnelsesgarantiene har på kraftproduksjonen?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har i Hurdalsplattformen skrevet at de vil fjerne ordningen med opprinnelsesgarantier (OG). I forrige stortingsperiode var det Ap som var en stor pådriver for å avskaffe ordningen, mens Sp var noe mer lunkne. Jeg går derfor ut fra at dette enda er Ap-regjeringens politikk. Samtidig som regjeringen har lovet å fjerne ordningen, jobbes det med å innføre EUs fornybardirektiv (RED II). For å bruke Industri Energi sin formulering i høringssvaret til direktivet, vil ordningen bli formalisert. Norge vil måtte fortsette med ordningen. Torsdag la regjeringen fram det de mener er "flere tiltak som skal sikre at ren kraft fortsatt skal være et konkurransefortrinn for norsk næringsliv".

- Det skal lages en veileder til norske virksomheter.

- De skal endre nettsiden om varedeklarasjon for strøm. Jeg tolker det som at de skal slå sammen disse to nettsidene: <https://www.nve.no/energi/virkemidler/opprinnelsesgarantier-og-varedeklarasjon-for-stroemleverandoerer/varedeklarasjon-for-stroemleverandoerer/> og <https://www.nve.no/energi/energisystem/kraftproduksjon/hvor-kommer-stroemmen-fra/>

- Regjeringen skal jobbe internasjonalt for å fremme en lokasjonsbasert rapportering av strømbruk, der fysisk levert strøm vektlegges i bærekraftsrapportering.

For å ta det siste først, fremstår det forbausende at regjeringen først nå, under et halvt år for valget, bestemmer seg for å begynne å jobbe internasjonalt for å fremme en modell som regjeringen går inn for i Hurdalsplattformen.

Når det gjelder resten av tiltakene, kan de bidra noe til at lettere får vist sin reelle kraftbruk, men tar ikke tak i de underliggende problemene. Konkurrentene til norske selskap får fortsatt grønnvaske seg ved å påstå bruk av norsk kraft. Om kunder, som vurderer hvem de skal handle hos, krever OG, vil det i praksis sidestille reelle klimatiltak med finansielle grønnvaskingsprodukter. Norge vil enn så lenge fortsatt bidra til dette, med regjeringens politikk.

Regjeringen omtaler heller ikke hvordan OG forstyrrer kraftsystemet vårt, ved å gi insentiver til å fort-

satt produsere strøm ved minuspriser, lav fyllingsgrad eller lignende situasjoner hvor det bør holdes igjen. Det kan påvirke forsyningssikkerhet. Statnett omtaler dette i rapporten "Negative markedspriser - Årsaker og konsekvenser" fra 2023.

Svar:

Opprinnelsesgarantiordningen ble innført i norsk regelverk i 2006. Selv om det er frivillig å kjøpe opprinnelsesgarantier og kjøp og salg av opprinnelsesgarantier heller ikke påvirker den fysiske strømflyten i nettet, kan ordningen skape et inntrykk av at strømmen norsk industri bruker er mindre fornybar enn den faktisk er. Dette kan svekke fornybar kraft som et viktig konkurransefortrinn for norsk næringsliv. En ensidig norsk utmelding av ordningen vil imidlertid ikke løse de utfordringene næringslivet møter når de skal bevise at kraften de forbruker er fornybar.

Jeg mener at vi sammen med industrien, har funnet gode løsninger for å sikre at fornybar kraft fremdeles skal være et konkurransefortrinn for industri i Norge, uten at industrien nødvendigvis må kjøpe opprinnelsesgarantier. Blant annet vil jeg gjøre det lettere for norske virksomheter å vise til klimadeklarasjon for fysisk levert strøm. Formålet er å kunne fremme riktig beregning av klimagassutslipp knyttet til strømbruk. Vi vil også utarbeide en veileder om metoder for beregning av klimagassutslipp knyttet til strømbruk. Veilederen skal bidra til å synliggjøre at norsk strøm er utslippsfri. I tillegg vil Regjeringen jobbe internasjonalt for å fremme en lokasjonsbasert rapportering av strømbruk, der fysisk levert strøm vektlegges i bærekraftsrapportering.

SPØRSMÅL NR. 1719

Innlevert 23. mars 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 27. mars 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvordan har utviklingen i gjennomsnittlig eiendomsskatt husstandene har betalt/betaler vært hvert år siden 2020?

BEGRUNNELSE:

For at tallet skal være mest mulig sammenlignbart ber jeg om at det kun inkluderer de kommuner som har hatt eiendomsskatt for private boliger i denne perioden og at så langt som mulig at tallene også inkluderer 2025 da alle vedtak om eiendomsskattenivå allerede er fattet.

Svar:

Spørsmålet ble 24. mars 2025 oversendt fra kommunal- og distriktsministeren til finansministeren, som ansvarlig for eiendomsskattespørsmål.

Kommunene bestemmer selv om de skal ha eiendomsskatt og utformingen av eiendomsskatten, innenfor eiendomsskattelovens rammer. Statistisk sentralbyrås statistikk for eiendomsskatt skiller ikke mellom bolig og fritidsbolig. Statistikken for inntektene i 2025 foreligger ikke før i 2026. Tallene for 2024 er ureviderte tall publisert 18. mars 2025; endelig statistikk for inntektene i 2024 foreligger 15. juni 2025.

Tabell 1 viser utviklingen i eiendomsskatt for bolig og fritidsbolig i perioden 2020–2024, for landet sett under ett.

Tabell 1 Eiendomsskatt bolig og fritidsbolig. 2020–2024. Mill. kroner

År	2020	2021	2022	2023	2024
Beløp	7 224	7 639	8 083	8 854	8 409

Kilde: Statistisk sentralbyrå, tabell 12843.

Tabell 2 viser utviklingen i eiendomsskatt for en bolig på 120 kvadratmeter i alle kommuner som har hatt eiendomsskatt på bolig i hele eller deler av perioden 2020–2024. Denne variabelen er et anslag på hvilken eiendomsskatt en vanlig bolig ilegges, og bør brukes med forsiktighet, spesielt ved sammenlikning mellom kommuner.

For 2023 og 2024 er det i statistikken innført et nytt mål, «Gjennomsnittlig årlig utskrevet eiendomsskatt for boliger», som uttrykk for hva det er vanlig å betale i eiendomsskatt for boligeiere, som alternativ til 120-kvm-målet. Tabell 3 viser rapporteringen på dette målet, per kommune.

Tabell 2 Eiendomsskatt for bolig på 120 kvadratmeter. 2020–2024. Kroner

Kommune	2020	2021	2022	2023	2024
3101 Halden	3 300	3 500	1 500	6 816	6 816
3103 Moss	3 200	5 480	8 640	8 640	7 776
3105 Sarpsborg	5 774	6 102	5 774	5 774	6 081
3107 Fredrikstad	5 648	5 190	5 644	5 312	5 312
3110 Hvaler	4 800	6 100	6 100	6 100	8 232
3112 Råde	4 565	4 200	5 926	5 544	5 544
3114 Våler (Østfold)	6 641	5 313	5 313	5 460	5 460
3116 Skiptvet	.	.	.	.	..
3118 Indre Østfold	.	.	.	.	..
3120 Rakkestad	7 980	6 720	7 700	7 700	7 700
3122 Marker	7 000	7 200	7 250	5 000	3 800
3124 Aremark	2 482	3 482	3 482	4 089	4 089
3201 Bærum	.	.	.	.	..
3203 Asker	.	.	.	.	..
3205 Lillestrøm	2 781	3 686	1 846	3 500	1 833
3207 Nordre Follo	.	.	.	.	..
3209 Ullensaker	.	.	.	.	..
3212 Nesodden	.	.	.	.	..
3214 Frogn	..	..	5 000	2 108	2 100
3216 Vestby	.	.	.	.	..
3218 Ås	..	4 000	3 500	5 257	4 000
3220 Enebakk	.	.	.	.	..
3222 Lørenskog	.	.	.	.	..
3224 Rælingen	.	.	.	.	..
3226 Aurskog-Høland	3 150	2 650	1 960	3 000	3 200
3228 Nes	2 694	2 986	3 000	3 000	1 880
3230 Gjerdrum	.	.	.	.	..
3232 Nittedal	4 290	6 000	5 125	5 858	6 348
3234 Lunner	3 184	3 184	3 184	3 184	3 184
3236 Jevnaker	3 752	3 752	2 290	2 290	2 700
3238 Nannestad	.	.	.	.	..
3240 Eidsvoll	..	2 666	2 646	3 749	3 180
3242 Hurdal	3 080	3 150	5 100	3 080	3 080
0301 Oslo	3 074	3 495	3 234	5 603	3 928
3401 Kongsvinger	4 042	4 042	3 492	3 449	3 000
3403 Hamar	3 852	3 852	3 852	3 692	3 692
3405 Lillehammer	6 149	6 780	6 780	6 780	6 780
3407 Gjøvik	5 831	4 732	4 732	4 132	..
3411 Ringsaker	4 956	4 760	4 760	4 760	4 760

Kommune	2020	2021	2022	2023	2024
3412 Løten	4 023	6 791	6 791	6 791	6 791
3413 Stange	6 208	5 068	5 068	3 420	3 420
3414 Nord-Odal	4 032	3 225	3 225	3 225	4 032
3415 Sør-Odal	5 904	5 852	5 248	5 248	..
3416 Eidskog	3 528	3 640	3 640	3 640	3 640
3417 Grue	4 300	2 639	2 822	3 696	3 696
3418 Åsnes	2 600	2 600	3 275	5 040	5 040
3419 Våler (Innlandet)	3 990	3 696	3 696	3 696	3 696
3420 Elverum	7 210	5 595	5 595	4 715	4 902
3421 Trysil	2 272	3 074	3 075	3 075	3 075
3422 Åmot	6 300	5 040	5 040	5 040	5 040
3423 Stor-Elvdal	4 770	2 968	2 968	2 968	2 968
3424 Rendalen	1 000	405	405	..	..
3425 Engerdal	1 800	3 240	2 872	3 250	3 250
3426 Tolga	1 680	1 344	1 613	2 912	2 912
3427 Tynset	5 565	4 312	4 452	4 452	..
3428 Alvdal	2 660	2 128	2 128	2 128	..
3429 Folldal	2 380	1 904	1 904	2 094	2 279
3430 Os	5 550	4 440	4 440	4 440	4 440
3431 Dovre	2 200	2 200	1 500	2 895	2 895
3432 Lesja	..	924	924	1 848	1 860
3433 Skjåk	..	..	..	..	..
3434 Lom	1 500	1 120	1 362	1 152	1 152
3435 Vågå	4 200	4 000	4 000	5 000	5 000
3436 Nord-Fron	2 824	3 354	3 685	3 830	3 813
3437 Sel	5 800	4 640	4 640	2 509	2 606
3438 Sør-Fron	5 396	4 952	5 396	3 777	3 777
3439 Ringeby	4 451	4 361	3 900	3 900	3 900
3440 Øyer	5 166	4 592	4 592	4 592	4 592
3441 Gausdal	5 880	8 780	6 120	7 430	6 564
3442 Østre Toten	4 439	3 929	4 675	5 782	5 276
3443 Vestre Toten	6 000	..	3 444	6 915	4 380
3446 Gran	1 772	2 011	2 176	2 895	2 900
3447 Søndre Land	..	..	..	..	..
3448 Nordre Land	3 675	3 185	3 185	3 185	3 185
3449 Sør-Aurdal	3 867	3 640	3 640	3 640	3 640
3450 Etnedal	2 200	2 111	2 111	2 784	2 784
3451 Nord-Aurdal	3 560	3 164	3 164	3 164	3 164
3452 Vestre Slidre	3 600	2 880	1 600	2 000	2 300
3453 Øystre Slidre	3 000	2 800	2 400	2 730	2 730

Kommune	2020	2021	2022	2023	2024
3454 Vang	..	..	..	..	..
3301 Drammen	.	.	.	.	..
3303 Kongsberg	3 960	3 960	3 810	3 660	3 360
3305 Ringerike	2 277	2 505	2 277	2 710	2 676
3310 Hole	.	.	.	.	..
3312 Lier	.	.	.	.	..
3314 Øvre Eiker	.	.	.	.	..
3316 Modum	.	.	.	.	..
3318 Krødsherad	1 400	930	930	1 270	1 400
3320 Flå	2 916	2 058	2 200	1 497	1 497
3322 Nesbyen	4 074	3 418	3 418	4 500	4 600
3324 Gol	3 024	5 520	4 000	4 074	5 520
3326 Hemsedal	2 100	4 000	6 160	4 162	1 162
3328 Ål	2 940	2 520	2 940	1 960	1 960
3330 Hol	2 520	3 200	3 300	2 544	2 544
3332 Sigdal	1 542	2 010	2 132	1 714	1 821
3334 Flesberg	2 300	3 840	2 688	3 840	2 957
3336 Rollag	2 205	2 646	3 780	3 780	3 780
3338 Nore og Uvdal	.	.	.	.	..
3901 Horten	.	.	.	.	..
3903 Holmestrand	..	2 800	5 680	5 310	5 310
3905 Tønsberg	.	.	.	.	..
3907 Sandefjord	.	.	.	.	..
3909 Larvik	..	..	..	2 484	2 484
3911 Færder	.	.	.	.	..
4001 Porsgrunn	3 708	2 500	7 064	3 664	3 664
4003 Skien	3 354	3 354	3 627	3 627	2 379
4005 Notodden	3 339	3 520	4 536	4 410	4 410
4010 Siljan	4 100	4 100	4 100	6 750	6 750
4012 Bamble	4 983	3 370	3 486	3 486	3 486
4014 Kragerø	3 800	3 840	5 040	5 000	..
4016 Drangedal	3 731	4 800	4 800	4 800	3 700
4018 Nome	5 100	5 500	5 500	4 000	4 004
4020 Midt-Telemark	5 140	4 592	5 600	5 700	5 700
4022 Seljord	.	.	.	.	..
4024 Hjartdal	3 293	2 688	2 688	2 688	2 926
4026 Tinn	.	.	.	.	..
4028 Kviteseid	.	.	.	.	..
4030 Nissedal	3 600	3 600	3 600	2 522	3 600
4032 Fyresdal	.	.	.	.	..

Kommune	2020	2021	2022	2023	2024
4034 Tokke	.	.	.	.	..
4036 Vinje	.	.	.	.	..
4201 Risør	3 920	3 920	3 920	4 704	4 704
4202 Grimstad	4 939	4 939	4 939	4 939	5 460
4203 Arendal	2 948	5 448	5 148	5 148	5 148
4204 Kristiansand	..	4 066	4 050	4 050	3 995
4205 Lindesnes	3 700	3 700	3 800	4 800	4 800
4206 Farsund	3 272	3 444	3 444	3 444	2 800
4207 Flekkefjord	2 700	2 827	3 100	3 800	3 950
4211 Gjerstad	3 570	2 827	2 827	3 084	3 390
4212 Vegårshei	4 500	4 800	3 800	4 000	4 000
4213 Tvedestrand	5 000	4 000	5 000	6 197	4 355
4214 Froland	..	1 500	3 500	4 491	4 840
4215 Lillesand	650	1 500	2 329	2 822	1 868
4216 Birkenes	4 500	5 500	5 290	2 923	2 534
4217 Åmli	2 968	2 600	2 688	..	..
4218 Iveland	2 268	2 268	2 268	840	840
4219 Evje og Hornnes	..	..	..	..	..
4220 Bygland	..	..	..	..	..
4221 Valle	..	..	..	..	..
4222 Bykle	..	..	..	..	..
4223 Vennesla	2 700	4 000	3 600	3 600	3 200
4224 Åseral	..	..	..	..	..
4225 Lyngdal	..	..	..	..	..
4226 Hægebostad	..	..	..	..	..
4227 Kvinesdal	..	..	..	..	..
4228 Sirdal	..	..	..	..	..
1101 Eigersund	6 480	4 536	4 536	6 048	3 977
1103 Stavanger	..	..	3 232	2 772	1 392
1106 Haugesund	4 600	4 252	4 320	4 320	4 320
1108 Sandnes	..	..	..	..	..
1111 Sokndal	3 200	1 960	1 960	3 000	2 100
1112 Lund	3 360	4 200	3 600	3 000	3 000
1114 Bjerkreim	2 500	4 000	4 000	4 130	2 065
1119 Hå	..	..	..	..	..
1120 Klepp	..	..	..	..	..
1121 Time	..	..	..	..	..
1122 Gjesdal	2 500	2 500	3 000	3 000	3 000
1124 Sola	..	..	..	..	..
1127 Randaberg	3 212	2 698	2 391	2 087	2 157

Kommune	2020	2021	2022	2023	2024
1130 Strand	3 116	3 265	2 957	3 265	3 265
1133 Hjelmeland	3 038	3 038	3 038	3 038	3 038
1134 Suldal	..	..	..	..	..
1135 Sauda	4 500	3 840	2 688	2 688	2 688
1144 Kvitsøy	..	..	..	..	..
1145 Bokn	..	..	..	..	..
1146 Tysvær	..	..	..	..	..
1149 Karmøy	2 077	2 077	1 507	1 962	2 254
1151 Utsira	3 000	..	..	..	..
1160 Vindafjord	5 888	5 152	5 152	5 152	5 152
4601 Bergen	5 296	5 700	6 100	6 900	6 900
4602 Kinn	5 880	7 224	6 840	5 266	5 266
4611 Etne	6 204	4 300	3 556	3 556	3 612
4612 Sveio	230	433	41	..	..
4613 Bømlo	5 303	2 800	3 552	5 765	5 368
4614 Stord	2 912	2 422	2 491	2 491	2 491
4615 Fitjar	2 025	2 954	2 950	2 198	1 081
4616 Tysnes	4 750	4 443	5 760	3 800	3 800
4617 Kvinnherad	3 089	1 544	1 544	..	..
4618 Ullensvang	..	..	..	..	..
4619 Eidfjord	..	..	..	..	..
4620 Ulvik	..	..	..	..	..
4621 Voss	3 730	4 746	4 746	4 746	3 322
4622 Kvam	5 197	5 600	3 600	3 300	2 730
4623 Samnanger	3 500	3 500	3 500	830	1 350
4624 Bjørnafjorden	..	..	..	..	..
4625 Austevoll	..	..	..	..	..
4626 Øygarden	..	..	..	..	..
4627 Askøy	..	..	..	..	..
4628 Vaksdal	7 078	6 970	4 900	7 078	6 182
4629 Modalen	..	..	..	..	..
4630 Osterøy	6 388	5 400	5 400	5 400	5 700
4631 Alver	..	..	..	..	..
4632 Austrheim	..	..	..	..	..
4633 Fedje	..	..	..	..	..
4634 Masfjorden	..	..	..	..	..
4635 Gulen	3 900	3 740	3 740	3 740	3 740
4636 Solund	2 400	2 400	2 400	1 736	1 736
4637 Hyllestad	5 040	2 968	2 688	4 032	2 688
4638 Høyanger	3 465	668	668	688	1 344

Kommune	2020	2021	2022	2023	2024
4639 Vik	5 880	5 645	4 657	2 352	2 352
4640 Sogndal	..	..	..	4 938	6 510
4641 Aurland	..	..	..	..	..
4642 Lærdal	..	..	..	..	..
4643 Årdal	3 144	3 144	3 144	3 200	3 200
4644 Luster	3 330	2 574	..	..	..
4645 Askvoll	4 200	3 500	3 200	4 427	3 360
4646 Fjaler	5 075	4 466	4 060	3 126	4 060
4647 Sunnfjord	..	5 775	5 775	5 460	6 237
4648 Bremanger	4 280	2 696	2 996	2 696	2 487
4649 Stad	5 040	6 550	6 600	4 200	4 600
4650 Gloppen	3 500	2 800	2 800	4 500	2 688
4651 Stryn	3 498	3 499	3 499	3 499	3 499
1505 Kristiansund	6 112	6 112	6 112	6 112	6 608
1506 Molde	..	..	..	8 000	8 600
1507 Ålesund (2020-2023)	..	..	3 304	3 665	.
1508 Ålesund	.	.	.	.	4 217
1511 Vanylven	..	..	..	..	..
1514 Sande	..	..	..	..	..
1515 Herøy (Møre og Romsdal)	..	..	..	..	..
1516 Ulstein	3 325	3 150	2 205	1 995	1 995
1517 Hareid	3 280	3 300	3 500	3 275	3 276
1520 Ørsta	3 600	4 000	2 120	1 484	2 060
1525 Stranda	4 200	5 760	5 760	4 435	4 875
1528 Sykkylven	3 500	5 352	5 400	2 584	2 364
1531 Sula	..	2 286	2 700	2 515	2 515
1532 Giske	6 100	8 300	8 300	7 450	8 600
1535 Vestnes	4 032	4 032	4 435	4 838	8 064
1539 Rauma	3 532	4 992	5 423	7 160	7 160
1547 Aukra	..	..	..	..	..
1554 Averøy	6 720	5 376	5 376	5 376	5 376
1557 Gjemnes	6 000	4 000	5 302	6 700	6 700
1560 Tingvoll	3 168	3 168	3 168	3 790	5 000
1563 Sunndal	2 500	3 000	3 000	4 000	4 000
1566 Surnadal	3 500	3 750	3 850	4 569	3 998
1573 Smøla	..	..	..	..	..
1576 Aure	..	..	1 700	1 204	1 300
1577 Volda	3 500	4 000	6 000	6 500	6 700
1578 Fjord	..	..	..	..	..
1579 Hustadvika	6 000	5 000	4 240	4 240	5 532

Kommune	2020	2021	2022	2023	2024
1580 Haram	.	.	.	.	3 143
5001 Trondheim - Tråante	5 390	7 400	7 550	7 900	8 050
5006 Steinkjer	4 230	2 615	..	11 025	9 261
5007 Namsos - Nåavmesjenjaelmie	3 549	3 276	3 276	3 276	3 276
5014 Frøya	..	..	..	..	..
5020 Osen	800	1 000	1 000	1 000	1 000
5021 Oppdal	3 449	3 449	3 449	3 449	3 723
5022 Rennebu	4 900	2 600	2 671	6 034	2 968
5025 Røros - Rosse	6 480	5 745	5 594	5 595	5 595
5026 Holtålen	4 500	3 500	3 500	3 444	3 444
5027 Midtre Gauldal	4 620	3 234	4 620	4 620	4 750
5028 Melhus	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
5029 Skaun	7 420	7 395	7 274	7 380	7 380
5031 Malvik	6 000	6 000	5 783	5 783	6 051
5032 Selbu	..	..	..	..	..
5033 Tydal	..	..	..	..	..
5034 Meråker	..	..	..	..	..
5035 Stjørdal	..	..	..	..	..
5036 Frosta	2 500	3 500	2 500	3 000	3 500
5037 Levanger	5 400	5 300	4 500	4 717	4 717
5038 Verdal	4 000	3 920	3 920	4 312	6 483
5041 Snåase - Snåsa	2 500	1 750	3 500	4 800	..
5042 Lierne	2 940	3 360	3 360	5 880	3 360
5043 Raarvihke - Røyrvik	..	..	..	..	..
5044 Namsskogan	1 000	1 200	3 000	619	..
5045 Grong	6 300	7 200	7 200	5 040	5 040
5046 Høylandet	3 360	3 360	3 360	2 352	2 352
5047 Overhalla	6 020	4 200	4 200	4 144	4 144
5049 Flatanger	2 800	1 200	2 850	2 850	2 850
5052 Leka	1 680	1 800	1 800	1 800	1 800
5053 Inderøy	3 444	3 444	3 444	3 444	2 870
5054 Indre Fosen	..	..	1 260	1 260	..
5055 Heim	..	..	2 000	3 000	2 940
5056 Hitra	..	..	..	..	..
5057 Ørland	..	..	..	..	..
5058 Åfjord	..	..	..	..	..
5059 Orkland	..	..	..	..	..
5060 Nærøysund	3 500	4 869	4 800	2 942	2 972
5061 Rindal	3 800	3 040	2 632	2 632	2 632
1804 Bodø	5 260	5 184	6 384	5 884	5 884

Kommune	2020	2021	2022	2023	2024
1806 Narvik	4 032	3 514	4 332	4 865	4 865
1811 Bindal	2 680	2 680	4 500	4 208	2 016
1812 Sømna	3 185	3 840	2 688	2 688	4 032
1813 Brønnøy	4 813	6 488	6 488	6 488	6 888
1815 Vega	2 040	1 900	1 900	2 094	2 094
1816 Vevelstad	..	..	..	..	..
1818 Herøy (Nordland)	3 500	1 959	2 100	2 100	716
1820 Alstahaug	7 525	6 020	6 020	6 026	6 025
1822 Leirfjord	3 537	3 402	3 528	3 626	3 626
1824 Vefsn	4 254	4 190	4 190	4 190	4 190
1825 Grane	3 400	3 400	4 300	4 312	4 312
1826 Hattfjelldal - Aarborte	4 560	3 444	3 444	3 444	3 444
1827 Dønna	3 360	2 957	2 957	2 957	2 957
1828 Nesna	3 375	1 849	2 520	2 883	2 880
1832 Hemnes	..	..	..	..	..
1833 Rana	1 638	1 400	2 033	2 273	2 760
1834 Lurøy	2 310	2 310	2 550	2 800	1 900
1835 Træna	..	..	..	..	..
1836 Rødøy	..	..	..	..	..
1837 Meløy	..	..	..	..	1 260
1838 Gildeskål	3 800	3 252	3 252	3 042	3 400
1839 Beiarn	..	..	..	..	..
1840 Saltdal	4 320	3 024	1 440	4 032	4 032
1841 Fauske - Fuosso	4 500	4 600	4 600	4 700	4 700
1845 Sørfold	..	..	..	..	..
1848 Steigen	4 200	4 200	3 360	3 360	3 360
1851 Lødingen	2 800	2 420	2 420	3 309	2 420
1853 Evenes - Evenåssi	..	..	..	..	..
1856 Røst	2 103	1 694	1 694	1 694	1 694
1857 Værøy	1 920	1 950	2 000	2 200	..
1859 Flakstad	6 000	2 422	2 422	2 422	..
1860 Vestvågøy	4 000	3 365	3 600	3 700	3 700
1865 Vågan	..	3 500	4 000	4 500	8 500
1866 Hadsel	4 475	3 900	4 575	3 900	4 173
1867 Bø	2 184	2 016	1 008	1 092	1 201
1868 Øksnes	1 200	815	815	..	..
1870 Sortland - Suortá	5 174	3 326	3 145	2 387	2 829
1871 Andøy	4 040	2 262	2 828	2 828	2 828
1874 Moskenes	2 940	2 352	2 352	2 352	..
1875 Hamarøy - Hábmer	5 200	3 192	3 192	3 458	3 458

Kommune	2020	2021	2022	2023	2024
5501 Tromsø	4 566	4 515	4 822	4 796	4 825
5503 Harstad - Hársttåk	3 726	3 726	3 726	3 726	3 726
5510 Kvæfjord	4 303	4 281	4 013	4 500	4 600
5512 Dielddanuorri - Tjeldsund	..	..	..	..	1 764
5514 Ibestad	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450
5516 Gratangen	.	.	.	.	..
5518 Loabák - Lavangen	.	.	.	.	..
5520 Bardu	..	..	1 500	4 290	4 599
5522 Salangen	4 800	2 688	2 957	3 226	3 302
5524 Målselv	5 390	4 312	4 312	2 444	2 446
5526 Sørreisa	.	.	.	.	..
5528 Dyrøy	.	.	.	.	..
5530 Senja	..	..	4 824	3 770	3 770
5532 Balsfjord	4 233	4 233	4 233	4 989	4 989
5534 Karlsøy	6 000	5 280	3 960	2 600	2 600
5536 Lyngen	3 800	2 700	3 314	3 306	3 333
5538 Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono	.	.	.	.	..
5540 Gáivuotna - Kåfjord - Kaivuono	.	.	.	.	..
5542 Skjervøy	3 000	4 000	6 000	3 600	3 000
5544 Nordreisa - Ráisa - Raisi	.	.	.	.	..
5546 Kvænangen	.	.	.	.	..
5601 Alta	4 784	4 784	4 784	3 500	3 500
5603 Hammerfest - Hámmerfeasta	..	2 092	2 496	2 496	2 380
5605 Sør-Varanger	5 712	6 528	6 528	6 528	6 528
5607 Vadsø	7 700	4 312	3 018	2 100	2 100
5610 Kárásjohka - Karasjok	.	.	.	.	..
5612 Guovdageaidnu - Kautokeino	950	1 085	1 085	1 295	2 550
5614 Loppa	800	1 150	1 150	1 150	1 145
5616 Hasvik	.	.	.	.	..
5618 Måsøy	2 400	2 400	2 400	2 400	2 400
5620 Nordkapp	2 928	2 928	2 928	4 984	4 984
5622 Porsanger - Porsángu - Porsanki	4 462	4 900	5 712	5 712	5 712
5624 Lebesby	.	.	.	.	..
5626 Gamvik	.	.	.	.	..
5628 Deatnu - Tana	3 758	3 220	3 308	3 581	3 581
5630 Berlevåg	3 240	2 847	2 704	2 500	3 880
5632 Båtsfjord	.	.	.	.	..
5634 Vardø	2 100	2 472	2 100	3 150	3 150
5636 Unjárga - Nesseby	.	.	.	.	..

Kilde: Statistisk sentralbyrå, tabell 12843.

Tabell 3 Gjennomsnittlig utskrevet eiendomsskatt for bolig, 2023–2024. Kroner

Kommune	2023	2024
3101 Halden	4 098	4 303
3103 Moss	5 733	5 733
3105 Sarpsborg	8 679	8 504
3107 Fredrikstad	5 449	5 618
3110 Hvaler	7 005	8 428
3112 Råde	6 586	7 050
3114 Våler (Østfold)	5 313	5 313
3116 Skiptvet	.	..
3118 Indre Østfold	.	..
3120 Rakkestad	6 819	7 186
3122 Marker	7 000	5 500
3124 Aremark	3 950	4 238
3201 Bærum	.	..
3203 Asker	.	..
3205 Lillestrøm	2 961	1 604
3207 Nordre Follo	.	..
3209 Ullensaker	.	..
3212 Nesodden	.	..
3214 Frogn	2 829	3 437
3216 Vestby	.	..
3218 Ås	5 850	6 000
3220 Enebakk	.	..
3222 Lørenskog	.	..
3224 Rælingen	.	..
3226 Aurskog-Høland	2 500	2 700
3228 Nes	4 620	3 067
3230 Gjerdrum	.	..
3232 Nittedal	6 452	6 454
3234 Lunner	4 154	4 175
3236 Jevnaker	5 178	5 400
3238 Nannestad	.	..
3240 Eidsvoll	6 526	5 506
3242 Hurdal	4 373	4 436
0301 Oslo	3 146	2 394
3401 Kongsvinger	3 449	4 000
3403 Hamar	8 707	9 087
3405 Lillehammer	5 347	5 280
3407 Gjøvik	4 890	..
3411 Ringsaker	4 523	4 525

Kommune	2023	2024
3412 Løten	4 092	4 091
3413 Stange	5 430	5 450
3414 Nord-Odal	3 680	4 294
3415 Sør-Odal	4 123	..
3416 Eidskog	3 847	3 536
3417 Grue	3 887	4 065
3418 Åsnes	3 500	3 500
3419 Våler (Innlandet)	3 696	3 696
3420 Elverum	6 112	6 426
3421 Trysil	1 412	1 412
3422 Åmot	5 033	4 113
3423 Stor-Elvdal	2 245	2 345
3424 Rendalen	..	..
3425 Engerdal	3 800	3 800
3426 Tolga	2 607	1 971
3427 Tynset	2 426	..
3428 Alvdal	2 036	..
3429 Folldal	1 136	1 357
3430 Os	3 562	3 581
3431 Dovre	1 925	1 925
3432 Lesja	1 816	1 830
3433 Skjåk	..	..
3434 Lom	1 255	1 255
3435 Vågå	4 000	4 200
3436 Nord-Fron	2 411	3 267
3437 Sel	3 183	3 244
3438 Sør-Fron	2 780	2 680
3439 Ringeby	3 140	3 162
3440 Øyer	2 899	2 823
3441 Gausdal	5 853	6 124
3442 Østre Toten	4 036	4 887
3443 Vestre Toten	5 654	6 321
3446 Gran	3 304	3 320
3447 Søndre Land	..	..
3448 Nordre Land	3 157	3 157
3449 Sør-Aurdal	2 272	2 448
3450 Etnedal	1 572	1 572
3451 Nord-Aurdal	2 530	2 530
3452 Vestre Slidre	2 000	2 000
3453 Øystre Slidre	2 642	2 726

Kommune	2023	2024
3454 Vang	..	..
3301 Drammen	.	..
3303 Kongsberg	1 906	2 073
3305 Ringerike	3 285	3 338
3310 Hole	.	..
3312 Lier	.	..
3314 Øvre Eiker	.	..
3316 Modum	.	..
3318 Krødsherad	1 557	1 315
3320 Flå	1 751	1 751
3322 Nesbyen	4 200	4 250
3324 Gol	3 456	3 456
3326 Hemsedal	1 274	2 100
3328 Ål	1 694	1 694
3330 Hol	1 964	1 970
3332 Sigdal	1 934	2 089
3334 Flesberg	2 743	2 400
3336 Rollag	2 247	2 257
3338 Nore og Uvdal	.	..
3901 Horten	.	..
3903 Holmestrand	4 900	5 307
3905 Tønsberg	.	..
3907 Sandefjord	.	..
3909 Larvik	1 504	1 668
3911 Færder	.	..
4001 Porsgrunn	6 728	4 067
4003 Skien	4 707	5 321
4005 Notodden	4 506	5 222
4010 Siljan	7 100	7 500
4012 Bamble	4 239	4 647
4014 Kragerø	3 000	..
4016 Drangedal	3 900	3 900
4018 Nome	3 670	3 725
4020 Midt-Telemark	5 820	5 920
4022 Seljord	.	..
4024 Hjartdal	1 825	2 595
4026 Tinn	.	..
4028 Kviteseid	.	..
4030 Nissedal	2 133	2 156
4032 Fyresdal	.	..

Kommune	2023	2024
4034 Tokke	.	..
4036 Vinje	.	..
4201 Risør	6 591	7 415
4202 Grimstad	4 939	5 344
4203 Arendal	5 152	5 152
4204 Kristiansand	4 950	4 880
4205 Lindesnes	4 709	5 019
4206 Farsund	2 959	2 300
4207 Flekkefjord	3 750	3 800
4211 Gjerstad	3 145	3 460
4212 Vegårshei	4 417	2 970
4213 Tvedestrand	5 893	4 421
4214 Froland	5 313	5 784
4215 Lillesand	2 996	2 601
4216 Birkenes	4 804	5 600
4217 Åmli	..	..
4218 Iveland	630	630
4219 Evje og Hornnes	..	..
4220 Bygland	..	..
4221 Valle	..	..
4222 Bykle	..	..
4223 Vennesla	4 308	4 021
4224 Åseral	..	..
4225 Lyngdal	..	..
4226 Hægebostad	..	..
4227 Kvinesdal	..	..
4228 Sirdal	..	..
1101 Eigersund	5 433	5 389
1103 Stavanger	2 264	1 405
1106 Haugesund	5 704	5 704
1108 Sandnes	..	..
1111 Sokndal	3 200	2 500
1112 Lund	2 908	2 980
1114 Bjerkreim	3 122	1 408
1119 Hå	..	..
1120 Klepp	..	..
1121 Time	..	..
1122 Gjesdal	3 000	3 000
1124 Sola	..	..
1127 Randaberg	2 362	2 433

Kommune	2023	2024
1130 Strand	2 914	3 587
1133 Hjelmeland	2 212	2 223
1134 Suldal	..	..
1135 Sauda	2 688	2 688
1144 Kvitsøy	..	..
1145 Bokn	..	..
1146 Tysvær	..	..
1149 Karmøy	2 188	2 548
1151 Utsira	..	..
1160 Vindafjord	6 036	4 920
4601 Bergen	4 971	5 069
4602 Kinn	6 400	6 500
4611 Etne	5 067	5 670
4612 Sveio	..	..
4613 Bømlo	4 911	4 854
4614 Stord	3 445	3 478
4615 Fitjar	1 519	1 285
4616 Tysnes	3 800	3 800
4617 Kvinnherad	..	..
4618 Ullensvang	..	..
4619 Eidfjord	..	..
4620 Ulvik	..	..
4621 Voss	4 798	6 701
4622 Kvam	3 031	2 387
4623 Samnanger	690	1 100
4624 Bjørnafjorden	..	..
4625 Austevoll	..	..
4626 Øygarden	..	..
4627 Askøy	..	..
4628 Vaksdal	6 662	3 796
4629 Modalen	..	..
4630 Osterøy	5 931	6 200
4631 Alver	..	..
4632 Austrheim	..	..
4633 Fedje	..	..
4634 Masfjorden	..	..
4635 Gulen	3 690	3 270
4636 Solund	1 708	1 794
4637 Hyllestad	2 870	3 585
4638 Høyanger	765	766

Kommune	2023	2024
4639 Vik	2 640	2 640
4640 Sogndal	6 344	5 690
4641 Aurland	..	..
4642 Lærdal	..	..
4643 Årdal	2 900	2 900
4644 Luster	..	..
4645 Askvoll	5 604	5 313
4646 Fjaler	2 104	3 077
4647 Sunnfjord	5 034	4 700
4648 Bremanger	2 736	2 083
4649 Stad	3 800	3 750
4650 Gloppen	2 500	7 969
4651 Stryn	2 296	2 371
1505 Kristiansund	7 929	8 800
1506 Molde	6 669	7 237
1507 Ålesund (2020-2023)	..	.
1508 Ålesund	.	6 092
1511 Vanylven	..	..
1514 Sande	..	..
1515 Herøy (Møre og Romsdal)	..	..
1516 Ulstein	3 197	3 847
1517 Hareid	5 063	5 467
1520 Ørsta	3 596	3 966
1525 Stranda	3 134	3 445
1528 Sykkylven	5 377	4 820
1531 Sula	2 875	3 067
1532 Giske	6 050	7 080
1535 Vestnes	4 594	6 022
1539 Rauma	4 390	5 729
1547 Aukra	..	..
1554 Averøy	5 852	5 867
1557 Gjemnes	3 776	3 995
1560 Tingvoll	4 848	4 375
1563 Sunndal	2 330	3 836
1566 Surnadal	5 600	5 600
1573 Smøla	..	..
1576 Aure	1 051	1 175
1577 Volda	5 800	6 000
1578 Fjord	..	..
1579 Hustadvika	4 887	5 532

Kommune	2023	2024
1580 Haram	.	4 092
5001 Trondheim - Tråante	6 283	6 409
5006 Steinkjer	6 689	5 174
5007 Namsos - Nåavmesjenjaelmie	4 042	4 065
5014 Frøya	..	..
5020 Osen	1 000	1 000
5021 Oppdal	2 581	2 615
5022 Rennebu	3 033	3 033
5025 Røros - Rosse	6 739	7 266
5026 Holtålen	3 600	3 600
5027 Midtre Gauldal	1 692	2 978
5028 Melhus	1 744	1 744
5029 Skaun	7 380	7 380
5031 Malvik	4 756	4 977
5032 Selbu	..	..
5033 Tydal	..	..
5034 Meråker	..	..
5035 Stjørdal	..	..
5036 Frosta	4 000	5 000
5037 Levanger	4 717	4 717
5038 Verdal	2 860	3 698
5041 Snåase - Snåsa	4 525	..
5042 Lierne	3 700	3 360
5043 Raarvihke - Røyrvik	..	..
5044 Namsskogan	1 041	..
5045 Grong	3 262	3 262
5046 Høylandet	2 352	2 352
5047 Overhalla	3 198	3 171
5049 Flatanger	2 272	1 955
5052 Leka	1 600	1 600
5053 Inderøy	3 993	3 949
5054 Indre Fosen	1 324	..
5055 Heim	4 000	3 362
5056 Hitra	..	..
5057 Ørland	..	..
5058 Åfjord	..	..
5059 Orkland	..	..
5060 Nærøysund	3 146	3 540
5061 Rindal	2 145	2 372
1804 Bodø	5 423	5 676

Kommune	2023	2024
1806 Narvik	6 223	4 475
1811 Bindal	4 296	2 408
1812 Sømna	3 083	4 071
1813 Brønnøy	5 002	5 451
1815 Vega	2 520	2 520
1816 Vevelstad	..	..
1818 Herøy (Nordland)	2 100	762
1820 Alstahaug	3 800	3 200
1822 Leirfjord	4 158	4 158
1824 Vefsn	5 061	5 061
1825 Grane	2 300	2 300
1826 Hattfjelldal - Aarborte	2 008	2 008
1827 Dønna	2 001	2 001
1828 Nesna	2 350	2 037
1832 Hemnes	..	..
1833 Rana	3 868	3 980
1834 Lurøy	1 850	1 000
1835 Træna	..	..
1836 Rødøy	..	..
1837 Meløy	..	1 529
1838 Gildeskål	2 186	3 200
1839 Beiarn	..	..
1840 Saltdal	3 877	3 122
1841 Fauske - Fuosko	4 700	4 700
1845 Sørfold	..	..
1848 Steigen	1 991	1 991
1851 Lødingen	4 060	4 060
1853 Evenes - Evenássi	..	..
1856 Røst	1 672	1 629
1857 Værøy	1 700	..
1859 Flakstad	..	..
1860 Vestvågøy	5 411	6 388
1865 Vågan	7 000	10 000
1866 Hadsel	5 936	6 292
1867 Bø	1 028	1 204
1868 Øksnes	..	..
1870 Sortland - Suortá	3 662	4 349
1871 Andøy	3 332	3 332
1874 Moskenes	5 000	..
1875 Hamarøy - Hábmer	2 946	2 946

Kommune	2023	2024
5501 Tromsø	3 600	3 654
5503 Harstad - Hársttåk	4 838	5 097
5510 Kvæfjord	3 915	3 975
5512 Dielddanuorri - Tjeldsund	..	1 718
5514 Ibestad	830	830
5516 Gratangen	.	..
5518 Loabák - Lavangen	.	..
5520 Bardu	1 816	2 934
5522 Salangen	2 179	2 237
5524 Målselv	2 594	2 595
5526 Sørreisa	.	..
5528 Dyrøy	.	..
5530 Senja	2 277	2 277
5532 Balsfjord	3 534	3 702
5534 Karlsøy	1 750	1 750
5536 Lyngen	3 000	3 000
5538 Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono	.	..
5540 Gáivuotna - Kåfjord - Kaivuono	.	..
5542 Skjervøy	4 868	3 000
5544 Nordreisa - Ráisa - Raisi	.	..
5546 Kvænangen	.	..
5601 Alta	.	4 533
5603 Hammerfest - Hámmerfeasta	2 267	2 270
5605 Sør-Varanger	4 400	4 378
5607 Vadsø	.	3 527
5610 Kárášjohka - Karasjok	.	..
5612 Guovdageaidnu - Kautokeino	928	1 302
5614 Loppa	1 039	1 029
5616 Hasvik	.	..
5618 Måsøy	1 173	1 173
5620 Nordkapp	2 040	1 880
5622 Porsanger - Porsángu - Porsanki	5 782	5 370
5624 Lebesby	.	..
5626 Gamvik	.	..
5628 Deatnu - Tana	2 231	2 231
5630 Berlevåg	2 024	2 688
5632 Båtsfjord	.	..
5634 Vardø	3 150	3 150
5636 Unjárga - Nesseby	.	..

Kilde: Statistisk sentralbyrå, tabell 12843.

SPØRSMÅL NR. 1720**Innlevert 23. mars 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 31. mars 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Regjeringa har over lang tid gitt inntrykk av å ønske ei satsing på reiselivet i Noreg. Etter snart fire år i regjering er det likevel få konkrete resultat av den uttrykte ambisjonen, og heller ingen konkrete planlagde tiltak eller mål for satsinga, utover auka skattar. Regjeringa.no si temaside for reiseliv er ikkje oppdatert sidan november, då regjeringa sende forslaget om innføring av turistskatt på høyring.

Korleis vil regjeringa konkret følgje opp si uttalte satsing på reiseliv, utover innføringa av ein turistskatt?

GRUNNGJEVING:

Både i Hurdalsplattformen og i regjeringa sin eksportstrategi “Heile Noreg eksporterer” er reiseliv trekt fram som eit prioritert satsingsområde. I mai i fjor sa statsråden sjølv at “Reiselivet ligger hjertet mitt nært.

Likevel ser det ut til at regjeringa si uttalte satsing på reiseliv har blitt redusert til eit forslag om å påføre norske reiselivsbedrifter auka kostnader gjennom mellom anna auke i formuesskatten som rammar norskeigde hotell hardt, og varsle innføring av ein ekstra “hotellskatt” (turistskatt) som m a utanlandske cruiserederi slepp.

Svar:

Noreg har ein sterk posisjon som reisemål internasjonalt. Vi har naturlege og unike fortrinn som gjer at vi har eit stadig meir populært reisemål for besøkande frå heile verda. Reiseliv er ein viktig føresetnad for gode lokalsamfunn over heile landet, og skaper monalege ringverknader for andre næringar. Regjeringa har store ambisjonar for reiselivsnæringa og vil leggje til rette for eit reiseliv som er konkurransedyktig, har lågt klima- og miljøavtrykk, respekterer naturen og lokalsamfunna sine tolegrensar og gir lønsame heilårige arbeidsplassar og attraktive reisemål i heile landet. Regjeringa sitt arbeid for reiseliv inneber ei heilskapleg satsing der vi og ivaretek lokalsamfunn, menneske og natur i områda som får besøk. For at reiselivsnæringa skal vekse vidare, må det skje innanfor berekraftige rammer. Regjeringa har tydeleggjort desse måla for reiselivsnæringa i Veikart for reiselivsnæringen, presentert i februar 2023.

Vi skal nå ambisjonane gjennom å leggje til rette for lønsame produkt og eit stadig meir attraktivt reiselivstilbod i Noreg, gjennom utvikling av norske reisemål i ei meir berekraftig retning, og gjennom utvikling av det internasjonale marknadsarbeidet på ein strategisk måte,

som er i tråd med våre ambisjonar for norsk reiseliv. Innovasjon Noreg sitt reiselivsoppdrag er eit sentralt verkemiddel i reiselivspolitikken. I statsbudsjettet for 2025 er løyvinga til Innovasjon Noreg sitt reiselivsarbeid auka med 10 mill. kroner, til 205 mill. kroner. Vi er også godt i gang med dei ulike satsingsområda i vegkartet gjennom fleire konkrete initiativ: regjeringa si eksportsatsing for reiseliv, støtte til arbeid med Norsk Standard for guidar, etterfølging av forsking- og innovasjonsrapporten frå strategigruppa Reiseliv 2030, og gjennom forslag om å innføre besøksbidrag.

Når det gjeld forslaget om å innføre eit besøksbidrag, er det etterspurd av fleire norske kommunar. Dette skal vere frivillig å innføre og vil sikre at turistar bidreg til å finansiere fellesgode dei nyttar seg av.

Bakgrunnen for forslaget er at fleire turistar betyr eit auka press på fellesgode, som til dømes tilgang til stiar, offentlege toalett og søppelhandtering. I høyringsnotatet om forslag til lov om besøksbidrag foreslår regjeringa å gi kommunane eit nytt verktøy til å handtere utfordringane. Forslaget om kommunal overnattingsavgift er første fase av regjeringa sitt besøksbidragsprosjekt. I fase to vil vi greie ut besøksbidrag frå cruiseverksemd, med mål om å innføre det.

Dersom Noreg skal vere eit attraktivt reisemål for norske og utanlandske turistar i åra som kjem, må næringsliv, regionale og statlege myndigheiter saman ta tak i utfordringane som fleire besøkande fører med seg. Berre slik kan reiselivsnæringa halde fram med å vekse og utvikle seg som ei berekraftig næring.

SPØRSMÅL NR. 1721**Innlevert 23. mars 2025 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg****Besvart 31. mars 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Tyrkisk politi har arrestert opposisjonslederen Ekrem Imamoglu i det som virker å være en politisk motivert handling. Tyrkia har utviklet seg i en mer autoritær retning de siste tiårene under Erdogan sitt styre. Flere opposisjonspartier har blitt forbudt samtidig som opposisjonelle har blitt dømt til fengselsstraffer. Statsråden uttalte at han er bekymret over utviklingen nå.

Har regjeringen planer om å ta denne arrestasjonen opp med Tyrkia, og hva vil regjeringen eventuelt si til tyrkiske myndigheter om denne utviklingen?

Svar:

Jeg er bekymret over at Istanbuls ordfører Ekrem Imamoglu er blitt arrestert, og hva dette betyr for den politiske utviklingen i Tyrkia. Som medlem av Europarådet er Tyrkia forpliktet til å respektere demokratiske prinsipper, rettsstatens rammer og menneskerettighetene. Norge tar jevnlig opp spørsmål om Tyrkias etterlevelse av disse prinsippene i ulike fora i Europarådet og FN. Jeg planlegger et bilateralt besøk til Tyrkia, og vil da uttrykke min bekymring for utviklingen.

SPØRSMÅL NR. 1722**Innlevert 23. mars 2025 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg****Besvart 31. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Temu averterer medisinske produkter overfor nordmenn, uten at det er tydelig hvem som har produsert utstyret eller om det er trygt å bruke. Temu selger blant annet masker rettet mot folk som har søvnapne, filtre til ventilatorer og tilleggsutstyr til ventilatorer. I verste fall kan bruk av slike produkter være farlig om de har feil og mangler, og gjøre at folk ikke tar i bruk produkter anbefalt av helsevesenet.

Er statsråden komfortabel med at nordmenn kjøper slikt på Temu, eller vil statsråden gjøre noe for å stanse dette?

Svar:

Antall produkter nordmenn kjøper via nett har steget kraftig de siste årene. Denne utviklingen skjøt særlig fart under pandemien og har vedvart siden.

I dag stilles det strenge krav til produkter som selges på det indre marked i EU/EØS. Dette gjelder også for medisinsk utstyr som søvnapnemasker og ventilatorutstyr. Regelverket gjelder uansett om utstyret selges på nett eller i fysiske butikker. Produsenten har et tydelig ansvar

for å sikre at det som selges i Norge er trygt, sikkert og fungerer som tiltenkt. Det stilles også tydelige krav til reklame og markedsføring av slike produkter.

Direktoratet for medisinske produkter (DMP) veileder aktørene, fører tilsyn og har et utstrakt nasjonalt og europeisk samarbeid for å sikre trygge medisinske produkter til forbrukere.

Samtidig byr netthandel på utfordringer. Det er en generell utfordring at det importeres et svært høyt antall produkter fra nettbutikker og at mange av disse kommer inn på markedet gjennom privat import. Dette gjelder særlig nettbutikker hvor aktøren er lokalisert i tredjeland, utenfor det indre marked i EU/EØS. Funn fra tilsyn tilsier at det er en høyere sannsynlighet for at produkter forbrukere handler fra aktører utenfor det indre marked i EU/EØS ikke oppfyller kravene til sikkerhet og effekt sammenlignet med tilsvarende produkter som selges via nettbutikker som er etablert i EU/EØS.

De ulike norske tilsynsmyndigheter samarbeider tett for å sikre trygge forbrukerprodukter. DMP følger opp og slår ned på aktivitet så langt de har hjemmel til dette. Samtidig ser DMP at vi mangler tilstrekkelige hjemler for blant annet å stenge plattformene som er etablert i tredjestater utenfor EU/EØS.

Markedsplattformer som TEMU med flere, er nettbaserte plattformer der de som drifter sidene i all hovedsak tilbyr en plattform for andre til å selge sine varer. Disse plattformene eier ikke produktene selv og er heller ikke ansvarlige for produktene som selges. Varene selges ofte fra små forhandlere i et tredjeland og fraktes direkte til postkassen til norske forbrukere. Det kan være vanskelig å få kontakt med forhandler og det kan være dyrt eller vanskelig å returnere varen.

Utfordringen som løftes er ikke særegent for Norge, men en utfordring som alle EU-land møter. Felleseuropeiske utfordringer fordrer felleseuropeiske løsninger. EU har derfor innført nye horisontale regelverk som adresserer utfordringene med økt handel av varer på nett. Dette gjelder blant annet markedstilsynsforordningen og ny forordning om digitale tjenester, Digital Services Act (DSA). Dette er EU-regelverk som også vil bli gjennomført og håndhevet i Norge.

Digital Services Act (DSA) setter nye rammer for hvordan digitale plattformer og internett-baserte tjenester skal operere i det indre marked. DSA skal slå ned på ulovlig innhold på digitale plattformer og vil stille strengere krav til aktører som TEMU. Tilsynsmyndigheter i EU gis utvidede hjemler for håndheving og tilsyn, blant annet til å fjerne ulovlig innhold fra digitale tjenester og til å kunne gi pålegg om opplysninger.

Jeg vil understreke at norske myndigheter tar problemstillingen alvorlig og vi er bekymret for utviklingen. Myndighetene jobber derfor aktivt med disse problemstillingene, men det er også viktig at vi har forbrukere med på laget. Forbrukere anbefales å være kritiske når de kjøper medisinsk utstyr på nett. Videre bør forbrukere være ekstra påpasselige når det handles direkte fra nettbutikker fra tredjeland (utenfor EU/EØS). Forbrukere bør også være observante med tanke på hvor de kjøper utstyret, undersøke produkt og kontaklinformasjon, samt kjøpsvilkår. Ved behov for medisinsk utstyr anbefales forbrukere å ta opp spørsmålet med sin lege, slik at man kan diskutere behovet og videre oppfølging.

DMP advarer mot å kjøpe medisinsk utstyr via salgsplattformer og råder forbrukere til å være kritiske og skeptiske. Forbrukere risikerer å kjøpe utstyr som ikke har tilstrekkelig kvalitet eller effekt og utsette seg for unødige helserisiko.

Vi har et godt og strengt regelverk i Norge og Europa for aktører som er etablert i EU. Vi støtter arbeidet som er gjort i EU for å tette «smutthullene». Norge er i gang med å gjennomføre nytt og strengere EU-regelverk. Dette vil igjen støtte opp under formålet med tilgang til trygt og effektivt medisinsk utstyr til forbrukere.

SPØRSMÅL NR. 1723

Innlevert 23. mars 2025 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 28. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden garantere at alle berørte kommunar og fylke, kvar for seg og i sum, vil bli fullt ut kompensert ved ei eventuell overføring av ansvar for bruvedlikehald m.m., jf. Vegdirektoratet sitt høyringsforslag, korleis vil i så fall vedlikehaldsetterslepet bereknast og kompenserast, og meiner statsråden at ei slik overføring av ansvarsforhold vil bidra til ei betre og meir effektiv forvaltning av desse bruene?

GRUNNGJEVING:

Syner til statsråden sitt svar av 21. februar d.å., knytt til Vegdirektoratet sitt høyringsforslag til forskrift om ansvarsforhold m.m. når offentlige veger krysser hverandre i samme plan eller ved overgangsbru eller vegundergang.

Av svaret framgår at “Per i dag finst det ikkje tilstrekkeleg underlagsmateriale for å kunne berekne vedlikehaldsetterslepet på den enkelte bru” som forskrifta får verknad for.

I spørjetimen 5. mars i år svara Kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng under teikna at:

“Det er et etablert prinsipp, som ulike regjeringer har forholdt seg til, at kommuner og fylkeskommuner samlet sett skal kompenseres fullt ut for nye oppgaver. Dette er nødvendig for at kommunesektorens økonomiske handlingsrom skal opprettholdes. Kompensasjonen fastsettes med utgangspunkt i beregninger av de samlede kostnadene på innføringstidspunktet, og dette er den enkelte fagstatsråds ansvar.”

Stenseng understreka vidare at:

“Det følger fra sektoransvarsprinsippet at den enkelte fagstatsråd – og nå snakker vi om samferdsel – er ansvarlig for å sørge

for at hvis den enkelte statsråd pålegger nye oppgaver i egen sektor, må vedkommende også sørge for at det kompenseres, ut fra beregningene om det følger kostnader med den nye oppgaven.”

Av dette følger tydeleg at kostnadene må bereknast før ei eventuell overføring av ansvar kan gjennomførast. Dernest er dette ei sak som eignar seg dårleg for generell kompensasjon til sektoren gjennom inntektssystemet. Antall bruer av den type det er snakk om i høringsdokumentet frå Vegdirektoratet, og kostnaden ved desse, vil variere svært mykje mellom ulike kommunar og fylke i landet. Nokre kommunar har ikkje slike bruar i det heile, medan det for andre vil kunne vere store beløp. Dernest kjem spørsmålet om det i det heile er hensiktsmessig å overføre ansvaret for desse bruene. Bruene kryssar statleg veg, som ofte kan vere høgtrafikkerte vegar, er bygd av staten og vil som regel stå på statleg grunn. Det er vanskeleg å sjå at det vil vere ei effektiv løysing at einskildkommunar skal måtte bygge opp kompetanse for å sitte med ansvar for planlegging og gjennomføring av vedlikehald på desse bruene - i staden for at det Statens vegvesen framleis sit med samla ansvar for slik infrastruktur på dei vegstrekningar dei har det i dag.

Svar:

Statens vegvesen (SVV) har hatt forslag til revidert bruforskrift og ny vegklasseforskrift på høyring og jobbar no med å samanfatta høringsinnspela.

Veglova er klar på at det er den som eig vegen som også eig brua. Det vil seia at kommunen har ansvar for

bruene på det kommunale vegnettet, fylkeskommunen på det fylkeskommunale vegnettet, også om dei kryssar riksveg eller fylkesveg. Det er ikkje foreslått endringar i ansvarsforhold gjennom denne høyringa. Som det går fram av høringsnotatet har det oppstått ein praksis der Statens vegvesen og nokre fylkeskommunar har utført vedlikehald på fleire bruer på kommunalt vegnett av omsyn til tryggleik og framkome på under- eller overliggjande riks- og fylkesveg. Eit av føremåla med forslaga er å korrigere praksis som ikkje er i tråd med ansvarsforholdet etter veglova.

Dagens bruforskrift for fylkesveg gir Vegdirektoratet ansvar for å fastsetja bruksklasse på fylkesvegbruer. Dette har Vegdirektoratet ikkje heimel til å gjera for bruer på det kommunale vegnettet. Forslaget til revidert bruforskrift søkjer å ivareta tryggleiken på riksveg og fylkesveg gjennom å påleggja kommunane å inspisera sine egne bruer på kommunal veg, samt gi Vegdirektoratet myndigheit til å fastsetja bruksklasse på slike bruer.

Spørsmålet om kompensasjon avheng som nemnt i svar på spørsmål til skriftleg svar nr. 1252 av eit tilstrekkeleg underlagsmateriale for å kunne berekne vedlikehaldsetterslepet på den enkelte bru. For presise tal må kvar enkelt bru inspiserast og det må lagast ein plan for vedlikehald.

Høyringa av forslag til revidert bruforskrift og ny vegklasseforskrift er nettopp avslutta og Samferdselsdepartementet har ikkje mottatt SVV sin samanfating av høringsinnspela. Eg vil derfor ikkje forskotere departementet si vurdering av forslaget etter høyringa.

SPØRSMÅL NR. 1724

Innlevert 23. mars 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 31. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Synes statsråden det er rimeleg at staten også bidrar til fleire ruter på samband der det etter statlig innblanding på pris har oppstått kapasitetsutfordringar?

BEGRUNNELSE:

I helgene er det komplett kaos på ferjesambandet Hufthamar - Krokeide med mange attståande biler. Fylkeskommunen som har ansvaret for tilbudet slit økonomisk og har derfor begrensa mulighet å sette inn fleire ferjer.

Problemet med mange attståande biler blei større etter at staten kom med ordningen gratis ferje i dette sambandet og ikkje andre slik at ein del gjennomgangstrafikk kom på toppen.

Svar:

Regjeringa har lagt til rette for gratis ferjer til øyar og andre samfunn utan vegsamband til fastlandet og gjere ferjesamband med under 100 000 passasjerar årleg gratis. Regjeringa har også lagt til rette for reduserte takstar på

alle riks- og fylkesvegsamband. Regjeringa si satsing på ferje har redusert avstandsulempen og reisekostnader for både privatpersonar og næringstransport i store delar av landet.

Kompensasjonen til fylkeskommunane for tapte billettinntekter blir fordelt gjennom rammetilskotet, som er ein del av fylkeskommunane sine frie inntekter. Det er ikkje lagt inn midlar for å ta høgd for eventuell auka trafikk eller kapasitetsauke i tilbodet. Det er fylkeskommunane som har ansvaret for fylkesvegferjene og ansvaret for finansieringa av ferjedrifta. Den enkelte fylkeskommune kjenner sine samband best og må sjølv vurdere om det er særskilde trafikale forhold på sambanda som tilseier behov for andre tiltak.

Ferjesektoren har, på lik linje med en rekke andre tjenesteområder, opplevd en sterk prisvekst. Regjeringa har gjentekne gonger auka dei frie inntektene til kom-

munesektoren. Etter at statsbudsjettet for 2025 blei lagt fram, tilsa ny informasjon at talgrunnlaget som låg til grunn ikkje var tilstrekkeleg. Regjeringa fremja derfor ein tilleggsproposisjon med forslag om å auke fylkeskommunane sine frie inntekter med 700 millionar kroner i 2024, og ytterlegare 700 millionar kroner i 2025, jf. [Prop 1 S Tillegg 1 \(2024–2025\)](#). Løyvinga for 2025 er ei varig endring. Eg vil minne om at Frp har foreslått betydelege kutt i løyvingane til fylkeskommunane i sine alternative budsjett, som ville ført til ein endå meir krevjande økonomisk situasjon for den fylkeskommunale ferjedrifta.

Fylkeskommunane kjenner sine samband best og vurderer sjølv eventuelle tiltak for trafikkregulering i dei enkelte samband ut frå trafikale forhold. Fylkeskommunane må sjølv vurdere korleis dei frie midlane dei mottar skal brukast og korleis ferjetilbodet og andre tenester skal leggjast opp.

SPØRSMÅL NR. 1725

Innlevert 23. mars 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 28. mars 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan statsråden opplyse om hvor mange saker Politietatens uavhengige varslingsombud har behandla og om det er nokon læringspunkt fra desse som etaten har lært fra?

BEGRUNNELSE:

Det har blitt oppretta Politietatens uavhengige varslingsombud for å håndtere varslingsaker i Politiet med en uavhengig instans for saksbehandlingen. Ei rekke mediasaker har vist at dette har vært viktig å få på plass. Det er interessant å vite om etableringen har fungert etter hensikten og om det har kommet noen læringspunkt ut av ombudet for etaten.

Svar:

Politiets uavhengige varslingsombud (Varslingsombudet) ble opprettet 1. juli 2024 og er en intern varslingsordning. Varslingsombudets hovedoppgave er å undersøke nærmere definerte varslingsaker på arbeidsgivers vegne.

Når Varslingsombudet mottar et varsel, undersøkes det om saken er omfattet av ombudets mandat, eller om det er arbeidsgiver som skal behandle saken. Når en sak er ferdig undersøkt av Varslingsombudet, skal det

utarbeides en sluttrapport med ombudets vurdering av saken og eventuelle anbefalinger til arbeidsgiver.

Per mars 2025 har Varslingsombudet mottatt 26 saker og ferdigbehandlet totalt 8 saker. Varslingsombudet har ikke funnet kritikkverdige forhold i de ferdigbehandlede sakene.

Ordningen skal evalueres i år, slik at mulige læringspunkter kan identifiseres og følges opp. Politiets verneombud og tjenestemannsorganisasjoner skal involveres i dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1726**Innlevert 23. mars 2025 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 31. mars 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Vil statsråden se på tilpasninger i utbetalingen for sykepengeslik slik at dette ikke skal gå på bekostning av utbetaling av bostøtte og slik at mottakere av bostøtte beholder dette også når de mottar sykepengeslik?

BEGRUNNELSE:

Viser til sak i Porsgrunns Dagblad 22. mars der en alenemor og sjåfør står fram og forteller om at hun mistet bostøtten i februar på grunn av NAVs system for periodisering av sykepengeslik. Sykepengeslik ble delt opp i flere utbetalinger, slik at to måneders utbetalinger ble regnet som én månedsinntekt. Dermed mente Husbanken at hun hadde for høy inntekt til å få bostøtte i februar. Avkortning av bostøtte opp mot andre ytelser er et kjent problem. Undertegnede har ved flere anledninger løftet denne problemstillingen og derfor var det positivt når det som et resultat av budsjettforliket ble klart at regjeringen fjerner regelen som har ført til avkortning av bostøtte opp mot utbetalingen av arbeidsavklaringspengeslik (AAP). Derfor vil det være interessant å høre om statsråden har tenkt å foreta seg noe når det kommer til alle dem som i enkelte måneder blir stående helt uten bostøtte på grunn av liknende problematikk, nemlig utbetalingen av sykepengeslik opp mot bostøtte.

<https://www.pd.no/nav-systemet-skaper-betalingsproblemer-for-gitte-dette-rammer-mange/s/5-40-786084>

Svar:

Bostøtten blir beregnet måned for måned på grunnlag av husstandens situasjon. Husbanken innhenter opplysninger om månedens inntekt i hovedsak fra skattemyndighetene, på bakgrunn av hva som er innrapportert i a-ordningen. Dersom inntektene varierer fra måned til måned, vil også bostøtten gjøres slik.

Arbeids- og velferdsetaten rapporterer utbetaling av ytelser og pensjoner til a-ordningen. Sykepengeslik utbetales etterskuddsvis på bakgrunn av søknad fra den sykmeldte, og lange sykmeldinger deles opp i flere perioder. Dermed oppstår iblant en liknende situasjon som ved dagpengeslik og arbeidsavklaringspengeslik, at det i løpet av én kalendermåned utbetales sykepengeslik for to perioder som til sammen utgjør mer enn én måned. Da blir inntekten særlig høy den måneden, og bostøtten blir lavere eller faller bort. I andre måneder kan det være bare én periode som blir utbetalt. Registrert inntekt den måneden blir da lavere og bostøtten tilsvarende høyere.

I noen tilfelle kan den ulike fordelingen av inntekten på måneder føre til at bostøtten i den ene måneden med to sykepengeutbetalinger, bortfaller helt. I så fall vil mottakeren kunne få noe høyere bostøtte totalt sett, fordi økningen i bostøtte i månedene med én utbetaling av sykepengeslik, utgjør mer enn det bostøttebeløpet som faller bort i måneden med to utbetalinger. Det kan imidlertid også tenkes tilfeller der merutbetalingen i måneder med én utbetaling, til sammen blir noe mindre enn reduksjonen i bostøtte den måneden det faller to. Da vil mottakeren totalt sett få mindre bostøtte utbetalt. Ofte vil det likevel jevne seg ut, så mottakeren i løpet av noen få måneder har fått omtrent det samme beløpet i bostøtte som om sykepengeslik hadde blitt utbetalt for én og én måned.

Variasjoner som dette er vanskelig å unngå helt, men jeg har forståelse for at de kan skape problemer for mottakerne, kanskje særlig hvis noen får høyere støtte én måned og ikke vet at det blir mindre den neste.

I samarbeid med Arbeids- og inkluderingsministeren vil jeg i første omgang se nærmere på problemet og vurdere hvor omfattende det er.

SPØRSMÅL NR. 1727**Innlevert 23. mars 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 31. mars 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

ITC – Inter-Transmission System Operator Compensation ordningen virker å komme særs dårlig ut for store kraftproduserende og eksporterende land som Norge, mens land som Danmark som importerer, og deretter eksporterer videre til høyere pris, kommer særs dårlig ut.

Kan statsråden avklare hvilke grep, om noen, regjeringen har tatt for å få til endringer på denne ordningen, hvor Norge betaler hele transportkostnaden for krafteksport som andre land tjener på, uten å betale?

BEGRUNNELSE:

Norge betalte hele 750 millioner kroner til ITC ordningen i 2023, og står eneansvarlig for transportkostnader av kraft fra Norge til andre “endeland”. Samtidig med dette systemet deles flaskehalsinntekter på landene kraften eksporteres mellom. Norge som stor eksportør får ikke større deler av inntektene, men 50%. Noe som gjør det systemet enda skjevere.

Svar:

Formålet med ITC er å kompensere for kostnader ved tap i nasjonale strømmett og for å stille infrastruktur til

rådighet. TSOer fra samtlige land i EU med mellomlandsforbindelser deltar i ordningen.

ITC-fondet er delt inn i to deler. Infrastrukturfondet, som har en begrensning på 100 mill. Euro, og nettapsfondet som ikke har en øvre begrensning. De høye kraftprisene i Europa har gjort at nettapsfondet har steget kraftig de siste årene. I 2023 utgjorde tapsfondet om lag 1 140 millioner euro. Endelige tall er ikke klare for 2024, men omfanget av fondet vil nok være lavere siden prisene har gått ned.

Statnett har betydelige inntekter på handel fra mellomlandsforbindelsene som benyttes utelukkende til å redusere nettleien for norske nettkunder, og kostnadene til ITC-ordningen må ses i sammenheng med disse. Deltakelse i ordningen er en forutsetning for kraftutvekslingen med land Norge har forbindelse til. På samme måte som fondets størrelse varierer fra år til år, varierer Statnetts kostnader og inntekter ved ordningen. Slik Danmark mottar inntekter fra ordningen i tilfeller hvor de har import fra Norge og eksport til Tyskland, får Norge inntekter i perioder med f.eks. import fra Sverige og eksport til Danmark. I 2023 var Statnetts netto innbetaling til ordningen 65 millioner euro. Disse kostnadene er betydelig lavere enn inntektene Norge får fra handel over forbindelsene. Statnetts samlede flaskehalsinntekter fra forbindelsene til utlandet var om lag 467 millioner euro i 2023.

SPØRSMÅL NR. 1728**Innlevert 24. mars 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 31. mars 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Statkraft har mer enn doblet antall ansatte siden 2018, lønnskostnader likeså. Kraftproduksjonen derimot står tilnærmet på stedet hvil.

Kan statsråden avklare regjeringens syn på utviklingen i antall ansatte og lønnskostnader målt mot antall twh produsert, samt informere om i hvilke land, sektor-

er og fagfelt ansatteøkningen og lønnsøkningen har vært størst?

BEGRUNNELSE:

Statkraft har mer enn doblet antall ansatte på få år, lønnskostnadene likeså, tilstedeværelsen i fjerne himmelstrøk er også økt. Satsingen på å være den ledende fornybar ak-

tøren i Europa har vært sterk, profileringen likeså. Det er interessant å høre hva denne satsingen har resultert i pre-sist, og om regjeringen mener utviklingen er riktig.

Svar:

Statens eierskap i Statkraft forvaltes innenfor rammene som fremgår av eierskapsmeldingen, jf. Meld. St. 6 (2022-2023), en melding som fikk bred støtte i Stortinget. Statens mål som eier i Statkraft er høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer. Staten forventer at selskapets organisering er effektiv og fremmer oppnåelse av selskapets mål og støtter selskapets strategier. Dette innebærer at selskapet drives på en effektiv måte og at organisasjonen er tilpasset selskapets behov.

Det følger av statsforetaksloven at det er selskapets styre og daglig ledelse som er ansvarlig for forsvarlig organisering av virksomheten, i tråd med den etablerte rollefordelingen mellom eier, styre og selskapets ledelse. Denne rollefordelingen fremgår også av eierskapsmeldingen.

Statkrafts årsrapport for 2024 ble publisert 5. mars og inneholder informasjon om selskapets kraftproduksjon i de ulike markedene. Produksjonen varierer fra år til år, særlig som følge av svingninger i nedbørsforhold. Statkraft viser til at installert produksjonskapasitet er en mer hensiktsmessig indikator for utviklingen i selskapet. Ifølge årsrapporten har den installerte kapasiteten økt fra 17,8 GW i 2018 til 21,4 GW i 2024.

Det fremgår av årsrapporten at Statkraft ved utgangen av 2024 hadde 3624 ansatte i Norden, de fleste av disse i Norge, mens det var 2304 ansatte i det øvrige Europa og 987 ansatte utenfor Europa. Til sammenligning hadde selskapet i 2018 2252 ansatte i Norden, 713 i det øvrige Europa og 592 ansatte utenfor Europa.

Statkraft viser til at effektiv drift av vannkraftverkene er en hovedprioritet og at en rekke av disse nærmer seg en alder der det er behov for omfattende reinvesteringer. Selskapet opplyser at planlegging og gjennomføring av slike prosjekter har bidratt til en økning i antall ansatte. Prosjektene medfører ikke en vesentlig økning i produksjon, men er nødvendige for at kraftverkene kan drives videre på en effektiv og pålitelig måte.

Statkraft gir uttrykk for at selskapet fra 2018 bl.a. har økt satsing på sol- og vindkraft betydelig, gjennom både oppkjøp og egen prosjektutvikling. Selskapet fremhever at utvikling av slike prosjekter tar tid og at en økning i produksjonskapasitet vil komme en tid etter at antallet ansatte har økt. Forholdstallet mellom selskapets produksjon og antall ansatte gir derfor ikke et godt uttrykk for selskapets effektivitet og lønnsomhet. I tillegg er nedsalg før og etter at sol- og vindkraftverk er satt i drift en sentral del av strategien. En betydelig andel av den nye produksjonskapasiteten innen sol- og vindkraft er solgt, helt eller delvis, og inkluderes derfor ikke i tallene for sel-

skapets egen produksjon. Statkraft viser imidlertid til at nedsalgene har gitt betydelig verdiskaping for selskapet.

Dette illustrerer at selskaper - og ulike deler av samme selskap - kan befinne seg i ulike faser, som vekst eller behov for reinvesteringer. Slike forhold påvirker utviklingen fra år til år og innebærer at enkeltvis nøkkeltall ikke nødvendigvis gir et dekkende bilde av virksomhetens drift og verdiskaping.

Staten legger vekt på at selskaper med statlig eierskap skal kunne tiltrekke seg og beholde nødvendig kompetanse gjennom konkurransedyktige vilkår, samtidig som hensynet til moderasjon ivaretas. Statkraft opplyser at lønnsnivået for de fleste ansatte i Norge fastsettes gjennom ordinære forhandlinger mellom partene i arbeidslivet, og at tilsvarende prinsipper legges til grunn internasjonalt.

Avslutningsvis vil jeg understreke at forhold som organisering, kostnadsutvikling og effektiv drift har vært og vil fortsette å være en sentral del av departementets eiendialog med selskapet.

SPØRSMÅL NR. 1729**Innlevert 23. mars 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 26. mars 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Kan ministeren redegjøre for status på utenlands adopsjonsfeltet, og kan hun gi en oversikt over hva departementet nå jobber med for å sikre trygge adopsjoner?

BEGRUNNELSE:

Jeg og FrP har ved flere anledninger stilt spørsmål til tidligere barne- og familieminister Topp om mulige alvorlig svikt og feil i saker om utenlandsadopsjon. Dette resulterte bl.a. i en ekstern granskning.

Granskingsutvalget for utenlandsadopsjoner er et offentlig utvalg som ble satt ned av regjeringen 20. juni 2023. Utvalget startet sitt arbeid høsten 2023. Etter dette har bla Bufdir kommet med anbefalinger og granskingsutvalget har gitt ut delrapporter.

Svar:

Regjeringen nedsatte 20. juni 2023 et uavhengig granskingsutvalg som skal vurdere om norske myndigheter har hatt god nok kontroll ved historiske utenlandsadopsjoner, og om det har skjedd ulovlige eller uetiske forhold ved adopsjoner til Norge.

Utvalget la frem en delrapport 22. januar 2025 som blant annet inneholdt utredninger om adopsjonspraksisen mellom Norge og Ecuador og Colombia. Utvalget understreker at det ikke kan si noe om hvor stor frekvens ulike typer av feil har, og at funnene og vurderingene i delrapporten må anses foreløpige. Utvalget vil legge frem en helhetlig og endelig NOU i desember 2025, to år etter oppstarten. Delrapporten er starten på et godt kunnskapsgrunnlag, og jeg vil komme tilbake til oppfølgingen etter de har levert sin endelige rapport.

I november 2023 ba departementet Bufdir om å gjøre en gjennomgang av de konkrete formidlingstillatelsene til landene Norge adopterer fra, for å få oversikt over rettssikkerheten i dagens samarbeid. Bufdir vedtok i den forbindelse å trekke tilbake eller ikke fornye åtte av de daværende samarbeidene i 2023 og 2024. Samtlige av disse ble påklaget til departementet, som så langt har avgjort fire saker. Vedtaket som gjaldt Taiwan ble omgjort av departementet og vedtakene som gjaldt Madagaskar, Filipinene og Thailand ble stadfestet. Departementet arbeider videre med å fatte vedtak i de resterende klagesakene som gjelder Sør-Afrika, Peru, Tsjekkia og Ungarn. Målet er å behandle disse i løpet av våren. I dag er det kun Colombia og Taiwan som har aktive formidlingstillatelser.

I januar 2024 anbefalte Bufdir på eget initiativ en midlertidig stans i alle utenlandsadopsjoner mens granskingen pågår. Departementet ba Bufdir utrede saken ytterligere, og Bufdir opprettholdt sin anbefaling i april 2024. I juni 2024 besluttet regjeringen at man ikke ville stanse adopsjoner, men heller skjerpe kontrollen, i tråd med enkelte av Bufdirs anbefalinger. I 2025 skal Bufdir blant annet få fullt ansvar for å gjøre en grundig dokumentkontroll i hver enkelt adopsjonssak. Direktoratet fikk bevilget midler til fire nye stillinger til dette i statsbudsjettet for 2025.

Videre har det de siste årene blitt gjort flere ulike undersøkelser om hva slags utfordringer adopterte og familiene deres kan ha. Som følge av dette har Regjeringen styrket etteradopsjonsarbeidet de siste årene, og bevilgningen til etteradopsjonstiltak ble i 2024 styrket med 2 mill. kroner til 5,5 mill. kroner. I 2023 og 2024 kom følgende nye tiltak på plass hos Bufetat, region øst; Kompetansetjeneste med veiledningstelefon, bistand til søk etter biologisk opphav, tilbud om samtalestøtte for adopterte over 16 år og kurs til adoptivforeldre med barn under 18 år. Bufdir har rapportert om at tilbakemeldingene på tilbudene så langt er gode.

Jeg mener at Regjeringen har lagt godt til rette for at Bufdir kan ivareta ansvaret for å sikre at adopsjoner i dag skjer i tråd med regelverket og internasjonale forpliktelser, og i nødvendig samarbeid med utenlandske sentralmyndigheter.

SPØRSMÅL NR. 1730**Innlevert 23. mars 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 25. mars 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Vil ministeren ta initiativ til å fjerne forbudet mot fremvisning av film på kinoer før kl. 13.00 på søndager?

BEGRUNNELSE:

I Norge er det fremdeles forbudt å vise film på kino før kl. 13:00. Det har bl.a. jeg og FrP forsøkt å endre ved flere anledninger. Tidligere Barne- og minister, Kjersti Toppe, ville imidlertid beholde det utdaterte forbudet. Derfor har forslagene heller ikke fått flertall når SP var i regjering.

Nå er imidlertid Ap alene i regjering og det er ny statsråd med ansvar for helligdagsloven.

Kinoforbudet på søndager fremstår som utdaterte og merkelig. Det er vanskelig å se hvordan filmvisning før kl. 13.00 skal krenke noen som helst.

Dagens lovverk om søndagsfred treffer tilfeldig og ikke er tilpasset tiden vi lever i. Dette vises bl.a.

ved at man kan besøke museum, sportsarrangement og fornøylesparker en søndag formiddag, men ikke se film i en kinosal.

Regelverket fremstår vilkårlig når kun enkelte kulturtilbud utestenges, mens det meste annet av kulturtilbud kan drive som normalt.

Svar:

Regjeringen la i oktober 2024 fram en strategi for kino- og filmformidling der et av tiltakene er å utrede en mulig endring av helligdagsfredlovens forbud mot kinovisninger på helligdager mellom kl. 06.00 og 13.00.

Regjeringen har igangsatt en utredning av spørsmålet og vil, dersom det er grunnlag for det, komme tilbake til Stortinget med et forslag om endring av forbudet mot kinovisninger på helligdager mellom kl. 06.00 og 13.00.

SPØRSMÅL NR. 1731**Innlevert 24. mars 2025 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 31. mars 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Washington Post meldte 14. mars at Trump-administrasjonen vurderer å avvikle driften av et laboratorium på Hawaii der data fra klimaforskningsstasjonen Mauna Loa bearbeides. Mauna Loa er verdens eldste målestasjon for kontinuerlig CO₂-overvåking, og en referanse for alle verdens målestasjoner. Å sikre kontinuerlige måleserier herfra er svært viktig.

Vil regjeringen gå i dialog med USA og vurdere bidrag til videre drift hvis USA velger å avvikle nøkkelfunksjoner for innhenting av data fra Mauna Loa?

Svar:

Den politiske utviklingen i USA får ringvirkninger for en rekke viktige områder i internasjonalt samarbeid. Vi har allerede sett tydelige tegn på at internasjonal klimaforsk-

ning ikke er et unntak. Situasjonen for klima- og miljøforskning og tilgang til data i USA er foreløpig uoversiktlig. Uttalelsene fra Trump-administrasjonen om at de vurderer å avvikle driften av et laboratorium tilknyttet Mauna Loa-observatoriet på Hawaii gir grunn til bekymring. Som representanten påpeker, er dette laboratoriet den mest sentrale referansen for verdens øvrige målestasjoner for CO₂-overvåking.

Langvarige tidsserier er meget viktige for å lage gode klimamodeller. Brudd i tidsserier er derfor skadelig for verdens klimaforskning. Uttalelsene om fremtiden til Mauna Loa illustrerer flere av utfordringene vi står overfor på klimaforskningsområdet: finansiering av forskningsprosjekter og -institusjoner generelt, ivaretagelse av klima- og miljødata, tilgang på felles infrastruktur, og forskningsfrihet og -uavhengighet. Denne klimaforskningen er en del av det vitenskapelige grunnlaget for den

internasjonale klima- og miljøpolitikken i bredt. I FNs klimaforhandlinger er vi for eksempel helt avhengige av et anerkjent og felles kunnskapsgrunnlag for å gjennomføre Paris-avtalen. Blant annet gjennom Miljødirektoratets rolle som nasjonalt knutepunkt følger vi med på hvordan den politiske situasjonen i USA kan komme til å påvirke arbeidet i FNs klimapanel (IPCC).

Både Kunnskapsdepartementet, Klima- og miljødepartementet og Utenriksdepartementet følger utviklingen tett. Håndtering av datasett og tidsserier er spesielt

viktig. Forsknings- og høyere utdanningsministeren har tett dialog med både norske forskningsmiljøer og kollegaer i andre land. Norge har også i flere år jobbet aktivt med å fremme og beskytte akademisk frihet internasjonalt, særlig gjennom Bologna-prosessen og på EU-nivå, og vi vil fortsette med dette viktige arbeidet sammen med våre europeiske kollegaer. Forskningsrådet har også satt ned en egen arbeidsgruppe som blant annet skal kartlegge status innen klima- og miljøforskning, og vurdere behov for tiltak.

SPØRSMÅL NR. 1732

Innlevert 24. mars 2025 av stortingsrepresentant Per Olav Tyldum

Besvart 31. mars 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Utenlandske, private investorer sammen med norske, private interessenter søker departementet om godkjenning for å eie og drifte private krematorier i Norge. Samtidig er det kjent at andre nordiske land ikke tillater privatisering, mens det i Norge ikke finnes et tydelig regelverk.

Vil statsråden åpne opp for privatisering av eierskap og drift av krematorier – og i så fall – hvordan ser statsråden for seg regulering av konkurransen mellom private offentlig aktører?

ensyn. Basert på dette er det nødvendig med en avklaring rundt regjeringens holdning til etablering av private eller offentlige krematorier.

Svar:

Departementet har til behandling søknader fra privateide aksjeselskaper om etablering av krematorium i fire ulike kommuner. Samme selskap står bak tre av søknadene. Departementet har tatt sikte på å gi en tilbakemelding på søknadene innen påske, men det kan ta lenger tid.

BEGRUNNELSE:

Det siste året har flere lokale og nasjonale medier skrevet om aktører som ønsker å etablere private krematorium ulike steder i landet. Dette ble senest omtalt hos bransjenettstedet Grav 24 den 12. mars 2025, hvor de skriver at det ligger tre søknader om konsesjon hos barne- og familiedepartementet. Et annet eksempel er en nylig sak i Adresseavisen fra 18. mars 2025, hvor lederen av fellesrådet og kirkevergen i Trondheim problematiserer den foreslåtte nyetableringen av privat krematorium i Malvik kommune.

I tiden fremover er det forventet at krematoriekapasiteten må økes, i tråd med en utvikling hvor flere ønsker kremasjon. Denne utbyggingen bør skje planmessig, slik at man sikrer god utnyttelse av kapasiteten lokalt og regionalt. Videre er det både økonomiske og miljømessige perspektiver som taler for at kremasjon bør være en oppgave som løses på tvers av kommuner.

Det er avgjørende at utbygginger av krematorier vurderes og behøvsprøves, ut ifra et helhetlig samfunnsh-

SPØRSMÅL NR. 1733**Innlevert 24. mars 2025 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 31. mars 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sørge for at lav bemanning i barnehagene ikke fører til stengte barnehager fordi ansvaret skyves over på kommunale og private barnehager uten at det iverksettes andre virkemidler?

BEGRUNNELSE:

Forrige uke la statsråden frem en veileder for å sikre tilstrekkelig bemanning i barnehagen. Veilederen møter kritikk fra blant annet Foreldreutvalget for barnehagene (FUB) som mener den nye veilederen om bemanning bare er en lang rekke selvfølgeligheter og er bekymret for at den kan senke terskelen for å redusere åpningstiden i barnehagene. I Venstres forslag til alternativt statsbudsjett prioriterte Venstre penger til 2 000 årsverk i barnehagene. Nettopp fordi vi ser at ansatte og foreldre i barnehagene er bekymret for at lav grunnbemanning går utover kvaliteten i barnehagene.

FUB frykter at veilederen kan bidra til å senke terskelen for at barnehagene reduserer åpningstiden. Under punktet «ytterligere tiltak ved lav bemanning» står det i veilederen at å redusere åpningstiden er et mulig tiltak. Dette mener FUB vil kunne få store negative konsekvenser for barn og familier.

Svar:

Jeg er i likhet med representanten opptatt av bemanningssituasjonen, og deler bekymringen for at den kan gå utover kvaliteten. Det har over lengre tid vært et høyt sykefravær blant ansatte i barnehagene og de siste årene også økende rekrutteringsutfordringer.

Vi må møte utfordringene sektoren står i med en bred tilnærming med tiltak både på kort og lang sikt. Derfor har regjeringen blant annet styrket kommunenes økonomi med i alt 13 milliarder kroner i år. 800 millioner kroner er begrunnet med behovet for styrket bemanning i barnehagene. Regjeringen har også sørget for 209 millioner kroner for at kommuner med barnehager i levekårsutsatte områder får øremerkede tilskudd for å øke bemanningen. Jeg jobber også tett sammen med partene for å bedre rekrutteringen av lærere og har for eksempel styrket muligheten til arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning.

Årsakene til dagens bemannings- og rekrutteringssituasjon er mange og sammensatte. Sektoren melder om at det mange steder er utfordrende å rekruttere både

vikarer og faste ansatte. Flere undersøkelser viser også at det er ulik praksis for om det settes inn vikar eller dekkes opp med bemanning ved fravær i forbindelse med barnehagelærernes plantid. I tillegg ser vi at det er blitt mindre vanlig med praktiske støttefunksjoner i barnehagene, slik at arbeidsbelastningen har økt for de ansatte.

Veilederen representanten viser til er ment å bidra til en tydeligere forståelse av eksisterende regelverk. Dette løser på ingen måte bemanningskrisen alene, men er et av mange grep for å bidra til å bedre situasjonen. Veilederen klargjør hva som kreves for å oppfylle det skjønsmessige kravet om tilstrekkelig bemanning, og at kravet gjelder i hele barnehagens åpningstid, slik at barna er sikret et trygt og godt pedagogisk tilbud. Veilederen tydeliggjør ansvaret loven pålegger barnehageeierne om å sørge for at det er tilstrekkelig bemanning til stede sammen med barna gjennom hele barnehagedagen.

Barnehagelærere og andre ansatte skal ha gode rammer for jobben og motivasjon til å bli værende i yrket. Dette handler blant annet om tilstrekkelig bemanning og nok ansatte til å kunne gjøre jobben sin. Veilederen er blant annet klar på at kravet om tilstrekkelig bemanning gjelder uavhengig av hvor mange ansatte som er fraværende av ulike årsaker, og når det er nødvendig å sette inn vikar.

Barnehager kan ha behov for å redusere åpningstiden på kort varsel hvis barnehagen vurderer at de har utilstrekkelig bemanning, og det ikke lar seg gjøre å skaffe vikarer. Jeg har tillit til at barnehageeiere kun bruker dette tiltaket unntaksvis og når ingen andre tiltak kan iverksettes. Veilederen er også klar på at barnehageeier skal sørge for at barnehagen planlegger, har rutiner for og jobber langsiktig med å sikre tilstrekkelig bemanning.

SPØRSMÅL NR. 1734**Innlevert 24. mars 2025 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 31. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvilke vedlikeholdsprosjekter på jernbane kan gjennomføres i 2025 dersom det kommer økte midler, og hva er kostnadene forbundet med prosjektene?

BEGRUNNELSE:

Det er som kjent et stort vedlikeholdsetterslep på jernbanen, og det kreves om lag 8 mrd. kroner årlig bare for å unngå at etterslepet ikke øker. Samtidig må det være kapasitet og tid i sporet for at vedlikeholdet skal kunne gjennomføres. Jeg lurer derfor på om det er mulig å gjennomføre flere prosjekter i 2025, dersom det kom økte midler, og kostandene forbundet med det i 2025.

Svar:

Bevilgningene til vedlikehold og fornying av jernbaneinfrastrukturen er økt kraftig i årets budsjetter. Bane NOR har et stort handlingsrom til å prioritere midlene til de tiltakene som gir mest effekt. Noe vedlikeholdsarbeid er forebyggende og periodisk, mens annet vedlikehold er korrektivt for å rette opp feil som har oppstått. Det kor-

rektive vedlikeholdet lar seg ikke planlegge og detaljere i samme grad som det forebyggende. Fornyng består av utskifting av gammel infrastruktur med nytt, tilsvarende anlegg.

Bane NOR har på oppdrag fra Samferdselsdepartementet utarbeidet en overordnet produksjonsplan for 2025 som gir oversikt over Bane NORs forventede infrastrukturforbedringer og forventede effekter. Denne planen viser hvilke fornyingsprosjekter som er planlagt for året, fordelt på strekninger og fagområder, samt hvordan bevilgningen til vedlikehold forventes å bli fordelt på de ulike strekningsområdene.

I forbindelse med fremleggelsen av statsbudsjettet for 2025, opplyste Bane NOR at foretaket i 2025 kunne gjennomføre fornyingstiltak for ca. 5,8 mrd. kroner, om lag 300 mill. kroner mer enn lagt til grunn i regjeringens budsjettforslag.

Bane NOR har opplyst at en ev. økning av innsatsen vil kunne brukes til fornying av kontaktledningsanlegg, spor, snøoverbygg, bruer, flomsikring eller drenering.

Regjeringen vil i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett vurdere eventuelle endringer i bevilgningen til jernbanen.

SPØRSMÅL NR. 1735**Innlevert 24. mars 2025 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 1. april 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Demokratiet er under stort press i Tyrkia. Opposisjonsleiar og ordførar i Istanbul, Ekrem Imamoglu, er varetektsfengsla etter oppdikta skuldingar om korrupsjon og terrorstøtte. Titusenvis av menneske har tatt til gatene, men politiet slår hardt ned med pepperspray og gummikuler, og meir enn 1 000 er arresterte. Tyrkia er alliert med Noreg gjennom NATO.

I lys av denne autoritære utviklinga, meiner utanriksministeren framleis at Noreg skal kunne eksportera våpen til Erdogans Tyrkia?

Svar:

Jeg er bekymret over arrestasjonen av Istanbuls borgermester Ekrem Imamoglu. Som medlem av Europarådet er Tyrkia forpliktet til å respektere demokratiske prinsipper, rettsstatens rammer og menneskerettighetene. Jeg forventer at rettsstatsprinsippene legges til grunn i behandlingen av Imamoglu og andre involverte sine saker.

Norges eksportkontrollregelverk er strengt og tydelig. Selv om Utenriksdepartementet i september i fjor åpnet opp for at norske bedrifter igjen kan søke om lisens for eksport av forsvarsmateriell og flerbruksvarer til militær sluttbruk i Tyrkia, innebærer ikke dette noen

automatikk i at en eksportlisens faktisk blir innvilget. Jeg vil presisere at alle søknader om eksportlisens behandles individuelt og er gjenstand for grundige vurderinger av Direktoratet for eksportkontroll og sanksjoner (DEKSA).

DEKSA behandler lisenssøknader i tråd med Utenriksdepartementets retningslinjer for behandling av søknader om lisens for eksport av forsvarsmateriell, samt teknologi og tjenester for militære formål. Retningslinjene danner et ansvarlig og godt grunnlag for å vurdere risiko for blant annet intern undertrykking, brudd på human-

itærretten, samt respekt for grunnleggende menneskerettigheter.

Ifølge retningslinjene skal eksempelvis en lisenssøknad avslås, dersom «det åpenbart er fare for at den militære teknologien eller det militære utstyret som skal eksporteres kan bli brukt til intern undertrykking, til å krenke grunnleggende menneskerettigheter eller til å begå alvorlige brudd på internasjonal humanitærrett».

Regjeringen vil fortsette sin etablerte og strenge «føre-var»-linje for eksport av forsvarsmateriell, innenfor rammen av gjeldende eksportkontrollregelverk.

SPØRSMÅL NR. 1736

Innlevert 24. mars 2025 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 28. mars 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Framdriften for marint vern i Norge ligger svært langt etter internasjonale mål og forpliktelser, og kritiseres for å ikke oppfylle faglige kriterier. En ny rapport fra Havforskningsinstituttet og Salt anbefaler betydelig mer og strengere marint vern i Norge.

Når vil regjeringen legge fram en konkret og forpliktende plan for marint vern i Norge som oppfyller mål for vernet areal, tidsmålene i FNs Naturavtale og det internasjonale Havpanelet, og internasjonale kriterier for fullverdig marint vern?

BEGRUNNELSE:

Rådgivende utvalg for marin verneplan la fram sin tilråding i 2004, for over 20 år siden. Pr. 2025 er planen knapt oppfylt. Ifølge Miljødirektoratet er nå 4,5 % av norsk sjøareal vernet i 17 verneområder, men vernet er mange steder svakt.

I 2022 sluttet Norge seg til FNs Naturavtale, som bl.a. sier at 30 % av havet skal vernes som marine verneområder innen 2030. Norge har støttet dette målet, som også er uttrykt fra det internasjonale Havpanelet, som Norge leder.

Norsk marint vern har fått omfattende kritikk for å dekke alt for små områder, for å bygges ut for langsomt, for å ikke oppfylle internasjonale kriterier for slikt vern, for feilrapportering og for alt for svakt vern med for mange unntak. Det er påpekt at Norge aktivt motarbeider vern i flere internasjonale fora og sammenhenger.

En ny rapport fra Havforskningsinstituttet og Salt, bestilt av Miljødirektoratet på oppdrag fra Miljødirektoratet og Klima- og Miljødepartementet, konkluderer med at vern i norske havområder må bli betydelig mer omfattende og strengere for å oppfylle verneformål og levere på FN-forpliktelsene.

<https://www.nrk.no/nordland/rapport-fra-havforskning-sinstituttet-og-salt-sier-at-norge-ma-stoppe-all-fiske-i-ut-satte-omrader-1.17339529>

Avstanden mellom framdrift og kvalitet i norsk marint vern, og internasjonale mål Norge har sluttet seg til, er så stor at det er påkrevet med en avklaring av hva som er regjeringens konkrete mål for videre marint vern.

Svar:

Norge sluttet seg på partsmøtet til Konvensjonen om biologisk mangfold (CBD) i Montreal i desember 2022 til et ambisiøst globalt mål om å bevare minst 30 prosent av verdens havområder innen 2030, gjennom vern og «andre effektive arealbaserte bevaringstiltak» (OECM). Gjennom bl.a. Høynivåpanelet for en bærekraftig havøkonomi - Havpanelet, og de to høyambisjonskoalisjonene «Global Ocean Alliance» og «High Ambition Coalition for Nature and People», var Norge en pådriver for å få dette målet på plass, og vi skal bidra i gjennomføringen av målet.

Per i dag er 4,2 prosent av sjøarealet under norsk jurisdiksjon vernet. Det er opprettet verneområder i territorialfarvannet (ut til tolv nautiske mil fra grunnlinjene) ved Fastlands-

Norge, Svalbard, Jan Mayen og Bouvetøya i Sørishavet. Marin verneplan fra 2004 bestod av 36 hovedsakelig kystnære områder ved Fastlands-Norge som til sammen skulle utgjøre et representativt utvalg av norsk undersjøisk natur. 19 av disse områdene er hittil vernet, mens det pågår prosesser med sikte på vern for en rekke av de andre områdene. Videre skal denne planen suppleres med ytterligere kandidatområder for vern, inkludert i områder utenfor territorialfarvannet. Det pågår også en prosess for å avklare hvilke områder til havs som kan anerkjennes som bevart gjennom «andre effektive arealbaserte bevaringstiltak» (OECM). Som varslet i Meld. St. 35 (2023–2024) Bærekraftig bruk og bevaring av natur — Norsk handlingssplan for naturmangfold vil regjeringen komme tilbake med et nasjonalt mål for bevaring av havarealene når denne prosessen fullført.

Vern er vårt viktigste og sterkeste virkemiddel for å bevare viktige naturområder i et langsiktig perspektiv. Regjeringen har nettopp oversendt Prop. 72 L (2024–2025) Lov om vern av marin natur utenfor territorialfarvannet

(havvernloven) til Stortinget for behandling. Det har hittil ikke vært mulig å etablere marine verneområder utenfor territorialfarvannet, og vi foreslår med dette et avgjørende nytt verktøy i gjennomføringen av både nasjonale og internasjonale mål om å bevare marin natur.

Formålet med lovforslaget «er å bidra til å bevare marin natur utenfor territorialfarvannet, gjennom langsiktig, effektivt og representativt vern, som en del av en helhetlig og økosystembasert havforvaltning». Et sentralt utgangspunkt er at det ikke skal foregå aktivitet i verneområdene som forringer verneverdiene som er angitt i verneformålet. Vernet skal altså være så strengt som nødvendig for å ivareta naturverdiene i området, men heller ikke strengere. Jeg har i denne forbindelse også merket meg konklusjonene i litteraturstudien Hvor godt fungerer marine bevaringsområder?, som HI og SALT har gjennomført på oppdrag fra Miljødirektoratet. Jeg mener dette er viktige signaler som vi vil ta med oss i det videre arbeidet med marint vern.

SPØRSMÅL NR. 1737

Innlevert 24. mars 2025 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 31. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Samferdselsministeren har ved flere anledninger forsikret Stortinget om at departementet gjør alt de kan for å finne erstatningslokomotiver til Nordlandsbanen. I NRK Nordland 13. mars kommer det fram at det finnes ledige godstoglokomotiver, fire stk. som med justeringer kan settes inn i persontrafikk. Det framkommer også at lokomotivene er tilbudt Norske Tog til utleie uten at tilbyderne har fått tilfredsstillende svar tilbake.

Hvorfor har ikke samferdselsministeren tatt grep her når det viser seg at lokomotivene finnes?

BEGRUNNELSE:

Helt siden den tragiske ulykken på Nordlandsbanen i Oktober 2024 da et tog sporet av etter å ha blitt truffet av ras, har persontrafikken på Nordlandsbanen vært rammet. Nattog fra Trondheim og nordover har vært innstilt og det har vært store uregelmessigheter i tilbudet for de reisende på dagtogene. Etter en anbudsrunde hvor det meldte seg bare en tilbyder konkluderte Norske Tog i februar 2025 med at erstatningslokomotiver ikke var å finne. Im-

idlertid har Norsk Lokomotivførerforbund m.fl. engasjert seg i saken underveis, og det viser seg nå at det er ledige lokomotiver å oppdrive her i landet. Selskapene Onrail og BLS Rail har lokomotiver de mener kan brukes, og disse er tilbudt for utleie. Lokomotivene er diesel/hybride godstoglokomotiver som kan settes i persontrafikk på Nordlandsbanen med noe tilpasning.

Svar:

Jeg redegjør i mitt svar av 28. mars 2025 på spørsmål nr. 1694 fra Mona Fagerås for status i arbeidet med å finne erstatningslokomotiver til Nordlandsbanen. Norske tog har ansvar for prosessen for å finne nye lokomotiver til Nordlandsbanen. Selskapet opplyser at det så langt har vært i dialog med over 10 aktører med dieselmateriell som kan være tilgjengelig for bruk på Nordlandsbanen. Lokomotivene det vises til i NRK Nordland den 13. mars er blant lokomotivene som er vurdert. Norske tog opplyser at lokomotivene krever ombygging før de eventuelt kan benyttes til passasjertrafikk på Nordlandsbanen. Vurderingen av aktuelle løsninger pågår fortsatt i Norske

tog. Jeg kan forsikre om at gjenoppretting av det ordinære

togtilbudet på Nordlandsbanen har høy prioritet for departementet, Norske tog og de øvrige aktørene i sektoren.

SPØRSMÅL NR. 1738

Innlevert 25. mars 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 31. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren, med bakgrunn i sitt svar på spørsmål. 1657, forklare kvifor det er ein risiko dersom norske bilar som er EU-godkjent i eit EØS-land eller EU-land køyrer på norske vegar når det tydelegvis IKKJE er ein risiko at utanlandske bilar, bobilar osv. frå EØS og EU land køyrer fritt på norske vegar UTAN at vår nasjonale kontrollpunkt er kontrollert på grensa, og har samferdselsministeren med slik argumentasjon tenkt å forby utenlandske bilar på norske vegar?

GRUNNGJEVING:

I svar på spørsmål nr. 1657 svarar samferdselsministeren på mitt spørsmål om kvifor norske bilistar som skal etterleve EU kontrollar for sine bilar, ikkje kunne ta slike kontrollar i andre EØS land eller EU land:

“Skulle vi i Noreg opna for godkjenning av kontrollar gjennomført i eit anna EØS-land, ville det difor vere ein risiko for at køyretøyet får køyre på norske vegar utan at våre nasjonale kontrollpunkt er kontrollerte.”

-Makan! Det skulle verkeleg tatt seg uta at det på norske vegar svirra rundt mengder med bilar som ikkje er godkjent av norske kontrollstasjonar, når til dømes alt av utanlandske biler frå Sverige, Danmark, Finland, Polen, Tyskland, Italia osv. køyrer i mengder på norske vegar med både bilar, bobiler og vogntog som sjølvsagt er EU godkjente i eit EU land, og slett ikkje har gjennomført våre nasjonale kontrollpunkt.

At det verkeleg går ann å skrive noko slikt av ein samferdselsminister, og samtidig tydeligvis meine dette er rett og slett useriøst, og berre bekreftar at Norge skal ha særegne reglar som går langt utover både EU-direktiv og i dette tilfellet såkalla EU-krav for kontroll av bilar.

Slike særegne norske reglar og krav fører berre til høgare kostnader for våre bilister som frå før ganske sikkert har verdens dyraste bilprisar, bil og bilavgifter.

Her skriver samferdselsministeren i klartekst at “det ville vere ein risiko for at køyretøyet får køyre på nor-

ske vegar utan at våre nasjonale kontrollpunkt er kontrollert.”

Svar:

Kvart enkelt medlemsland er gjennom mellom anna direktiv (EU)2014/45 om periodisk kontroll av køyretøy og deira tilhengarar, gitt felles minstekrav for kontroll av køyretøy, og i dette også eit handlingsrom for oppfølging av eigen køyretøypark.

Eg viser til tidlegare svar i saka der eg peikar på at dei ulike medlemslanda har innført nasjonale tilpassingar av kontrollane grunna kvart enkelt medlemsland sin geografi, klima med vidare. Kontrollregima byggjer på same minstekrav gitt i EU-direktivet, men kontrollregima til dei enkelte medlemslanda er likevel ulike, både i omfang, nivå og handheving.

At direktivet gir kvar enkelt stat handlingsrom for oppfølging av eigen køyretøypark, byggjer på den føresetnaden at køyretøy registrerte i eige land, i hovudsak oppheld seg og blir nytta innanfor dei geografiske grensene til denne staten.

Det er i fortalen til direktivet stilt krav om at medlemsland ved bruktimport skal anerkjenne kontroll gjennomført i det landet køyretøyet kjem frå, men det stiller ikkje krav om at medlemsland skal kunne gjennomføre kontrollar av køyretøy registrert i andre medlemsland.

Hovudprinsippet er etter dette at ingen medlemsland godkjenner kontrollar gjennomført av andre lands kontrollorgan. Det er altså ikkje noko som er spesielt for Noreg.

Periodisk kontroll skal bidra til at køyretøy blir halde i ein tilfredsstillande stand i forhold til trafikksikkerheit og miljø, sett i høve til dei forholda som er der dei er registrerte.

I praksis er det konkurrerende omsyn til dette utgangspunktet, som nødvendig bruk av køyretøy på tvers av geografiske grenser. Det finst derfor mellom anna nasjonale reguleringar eller avtaler mellom land, som tek omsyn til nettopp dette, parallelt med kontrollregima

til statane. Køyretøy som skal opphalde seg og/eller vere i bruk over lengre tid i andre land, skal i utgangspunktet registrerast i dette landet. Køyretøyeigar må følgje reguleringa i det enkelte landet for bruk av utanlandsregistrert køyretøy. Utanlandsregistrerte køyretøy i bruk i Noreg må ta omsyn til særreguleringa knytt til den aktuelle bruken, eksempelvis forskrift om mellombels bruk av utanlandsregistrert motorvogn i Noreg eller reguleringa av yrkestransport i Noreg.

Ei anna utfordring knytt til å anerkjenne andre lands kontrollar, er at det ikkje finst ei internasjonal over-

sikt over andre lands kontrollregime og ingen sikker løysing for å kontrollere at dokumentasjonen på andre lands kontrollsetlar/kontrollørar/kontrollorgan etc. er ekte. For eigne kontrollar, har Noreg gjort mange tiltak for å få bukt med juks og svindel. Mellom anna må alle kontrollørar verifisere at dei er godkjende ved å nytte ID-porten for kvar enkelt innrapportering av kontrollresultat, og Statens vegvesen har ein oppdatert elektronisk oversikt over kontrollresultata.

SPØRSMÅL NR. 1739

Innlevert 25. mars 2025 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 1. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden følge opp en enstemmig komite der det er ønskelig å få på plass en holdbar veitilknytning til Kopstad godsterminal i Horten?

BEGRUNNELSE:

Under stortingets behandling av statsbudsjettet for 2025 (Innst. 13 S (2024–2025)) slår en enstemmig komite fast viktigheten av å få på plass en holdbar veitilknytning for godsterminalen på Kopstad i Horten kommune. Det var kun dette prosjektet av små prosjekter som komiteen valgte å samle seg om. Komiteen skrev følgende i innstillingen:

“Komiteen viser til behovet for etablering av en holdbar veitilknytning for godsterminalen på Kopstad i Horten kommune.”

Denne veitilknytningen er et lite og rimelig prosjekt for Statens Vegvesen, men betyr svært mye for godsterminalen og dens fremdrift. Prosjektet har støtte i alle fylkets kommuner og vil representere et godt tilskudd til arbeidsplasser Vestfold har behov for. Jeg håper statsråden vil følge opp en enstemmig komite og sørge for at dette signalet også gis Statens Vegvesen slik at de også kan følge opp dette arbeidet.

Svar:

Statens vegvesen har over tid hatt dialog med utbygger av godsterminalen om oppgradering av vestsiden av Hellandkrysset for å få enklere adkomst til Kopstad godster-

minale. Det er foreløpig ikke satt av midler i Statens vegvesens budsjett til tiltaket, men Statens vegvesen og utbygger diskuterer muligheten for samfinansiering. Jeg kan informere om at samfinansiering fremdeles er aktuelt, men at Statens vegvesen avventer endelig avklaring med utbygger. Utbygger av godsterminalen har varslet at de vil ta initiativ til et nytt møte med Statens vegvesen våren 2025.

SPØRSMÅL NR. 1740**Innlevert 25. mars 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 2. april 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Den 17. oktober 2024 varslet Støre-regjeringen i kinostrategien at den vil utrede en mulig endring av helligdagsfredslovens forbud mot kinovisninger på helligdager mellom kl. 06.00 og 13.00.

Hva er status for utredningen, hva gjør at dette arbeidet har tatt lang tid og når kan vi forvente at forbudet oppheves?

BEGRUNNELSE:

Det er i dag forbudt å vise kinofilm før klokken 13 på søndager – et forbud som skriver seg helt tilbake til Sabbatsforordningen av 1735. Dette regelverket er åpenbart utdatert og meningsløst. Derfor foreslo Høyre, Venstre og FrP i februar 2024 å oppheve forbudet, slik at kinovisninger kunne tillates tidligere på søndager. Forslaget ble dessverre nedstemt av en samlet venstreside.

Da kinostrategien ble lagt frem i oktober, var det derfor en positiv overraskelse å se at Støre-regjeringen varslet en utredning av dagens forbud. Det kunne tyde på at Støre-regjeringen muligens er i ferd med å revurdere sitt standpunkt.

Siden den gang har det imidlertid gått nærmere et halvt år – uten noen oppdatering. Det er vanskelig å forstå hvorfor dette tar så lang tid. En slik utredning burde være enkel å gjennomføre. Jeg vil derfor be statsråden redegjøre for hvor saken står, og ikke minst: Når kan vi forvente at forbudet oppheves.

Svar:

Regjeringen la i oktober 2024 fram en strategi for kino- og filmformidling der et av tiltakene er å utrede en mulig endring av helligdagsfredslovens forbud mot kinovisninger på helligdager mellom kl. 06.00 og 13.00.

Jeg er sammen med barne- og familieministeren godt i gang med den varslede utredningen slik at vi kan sende et gjennomarbeidet saksgrunnlag på alminnelig høring. Vi vurderer både mulige konsekvenser og ringvirkninger av en endring av forbudet mot kinoforestillinger før kl. 13 på søndager og andre helligdager. Det er både nødvendig og ønskelig å gjøre en grundig vurdering.

Jeg håper å kunne legge frem et forslag om loven- dring til Stortinget høsten 2025.

SPØRSMÅL NR. 1741**Innlevert 25. mars 2025 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 2. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvilke tanker gjør statsråden seg om en mulig skred- sikring av strekningen E6 Langfjorden i Alta kommune?

BEGRUNNELSE:

Den siste uken har E6 Langfjorden i Alta kommune vært stengt pga. snøskred og fare for snøskred i flere dager. E6 er eneste veien mellom Finnmark og Troms, som binder Norge sammen. Dette skaper naturligvis store utfordringer for folk og næringsliv, ikke minst med tanke på beredskapen. Denne gangen kunne man kjøre via Finland på E8

og E45, som gir om lag 4 timer økt reisevei. Dette er ikke forsvarlig for næringslivet generelt, ei heller sett i hensyn til beredskap.

Svar:

E6 Langfjorden mellom Langfjordbotn og Ailegastunnelen er jevnlig utsatt for stengninger på grunn av skred og skredfare. Langs strekningen er det bratt sideterreng og et utfordrende klima. Det er samtidig mye nedbør, og en lang vintersesong fra november til mai bidrar til mange

skredhendelser. Det finnes 13 registrerte skredpunkt på strekningen i Nasjonal vegdatabank (NVDB).

Hovedutfordringen langs E6 Langfjorden er at nesten hele den ca. 20 km lange strekningen er utsatt for skred. Sikring av enkelte skredpunkt vil gradvis forbedre situasjonen.

I påvente av fysiske skredsikringstiltak har Statens vegvesen etablert en skredberedskap for å overvåke og dermed kunne reagere på eventuell skredfare. De benytter helikopter med utstyr for kontrollert nedsprenning av snø ved behov.

Statens vegvesen er også i gang med planlegging av aktiv skredkontroll med nedsprenning av snøskred. Opptil 40 skredtårn skal sikre inntil 9 skredpunkt mot snøskred. I tillegg planlegges det skreddeteksjonsanlegg med automatisk stengning og åpning av vei, for å sikre ett av de utsatte skredpunktene.

I Statens vegvesens kartlegging av skredsikringsbehov fra 2022 ligger det inne forslag til langsiktig sikring ved 5 skredpunkt på strekningen, som innebærer bygging av støtteforebygninger, forlengelse av skredoverbygg, utbedring av ledevoller og skredmagasiner.

SPØRSMÅL NR. 1742

Innlevert 25. mars 2025 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg

Besvart 1. april 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hyttebygging og veibygging er store årsaker til tap av natur og beslagleggelse av arealer i Norge. Vindkraft er også en kilde til naturtap, men i langt fra like stor grad som disse andre kildene.

Kan statsråden redegjøre for hvor mye av landets areal som siden år 2000 er brukt til henholdsvis vei/infrastruktur, hyttebygging/fritidsboliger og vindkraft, og har statsråden oversikt over arealer staten og kommunene planlegger å bruke på vei/infrastruktur, hyttebygging/fritidsboliger og vindkraft?

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet har ikke en helhetlig oversikt over hvor mye areal som er brukt til hyttebygging, vegutbygging og landbasert vindkraft siden år 2000. Vi har likevel flere rapporter som har gjort relevante analyser, og bedre nasjonal statistikk er under utvikling.

Statistisk sentralbyrå (SSB) utgir hvert år statistikk både om den faktiske arealbruken i dag og om planlagt arealbruk framover. Arealbruksstatistikken for 2024 viser at det totale bebygde arealet i Norge dekker et areal på 5 631 km². Vei og teknisk infrastruktur dekker et areal på 2 175 km², som utgjør 38,6 prosent av det bebygde arealet. Fritidsbebyggelse dekker et areal på 456 km², eller 8,1 prosent av det bebygde arealet. Areal med vindkraftanlegg er ikke skilt ut med egne tall i denne statistikken, men inngår i kategorien energiforsyning som dekker et areal på 21,5 km².

Rapporten Utbygd naturareal 2009–2023, som er utarbeidet av SSB og NIBIO på bestilling fra Miljødirektoratet, viser data for perioden 2009–2023. NIBIO anslår, basert på Landskognetakseringen, at det i denne perioden ble bygget ned 52,3 km² naturareal til hyttebebyggelse. Dette utgjør 9 prosent av totalt nedbygd naturareal i perioden. For vegutbygging viser samme data at 36,1 km² naturareal ble bygget ned til offentlig veg, 74,8 km² til privat veg og 67,6 km² til skogsveg. Disse utgjør henholdsvis 6, 13 og 12 prosent av totalt nedbygd naturareal i perioden. Beregninger fra SSB for samme periode, men gjort etter annen metode, gir anslag for hyttebebyggelse som er noe høyere enn NIBIOs anslag. SSB har i denne sammenheng ikke beregnet nedbygd naturareal til vegutbygging.

NIBIO har i rapporten Arealbruksendring til bebygd areal fra 2021 beregnet total nedbygging av både naturarealer og dyrka mark til ca. 50 km² per år i perioden 1990–2019. Her er 23 pst. av nedbygd naturareal benyttet til vegformål. 28 prosent av nedbygd naturareal er benyttet til bebyggelse, men det er ikke her egne anslag for fritidsbebyggelse. NVEs nettsider viser tall for arealbruken for de 62 vindkraftverkene som var under bygging eller drift per 31.12.2020. Direkte fysiske inngrep utgjør 27 km² i totale inngrep og 19,7 km² etter tilbakelegging. Det fremkommer ikke hvor stor andel av utbygd areal som opprinnelig var naturareal. Mesteparten av utbyggingen av landbasert vindkraft i Norge er kommet etter år 2000.

SSB publiserer statistikk om planlagt arealbruk basert på data fra kommuneplaner. Kommunene har satt av om lag 1 275 km² til fritidsbebyggelse i sine kommuneplaner. Statistikken om planlagt arealbruk er under utvik-

ling og det er ikke egne tall om vei, infrastruktur og vindmøller her. SSB er i gang med å ta inn reguleringsplandata slik at vi får en mer detaljert statistikk om hva vi planlegger å bygge framover. Miljødirektoratet har også gjort en sammenstilling av tilgjengelige data for utbyggingsplaner i Norge framover: Planlagt utbygging, 06.05.2024. Analysen fra Miljødirektoratet viser at planlagt, meldt eller omsøkt utbygging til energiformål er om lag 750 km².

SSB er i ferd med å utvikle et utbyggingsregnskap for Norge som viser arealendringer. På grunn av etterslep i registreringene i datakildene er det utfordrende å tidfeste nøyaktig når utbygging faktisk har skjedd. Forbedringer i datagrunnlaget er under utvikling blant annet ved bruk av satellittdata. Jeg vil også vise til at Klima- og miljødepartementet er i gang med å utvikle et naturregnskap for Norge. Første versjon er planlagt lagt fram neste år. Dette vil gi oss enda bedre oversikt over natur- og arealendringer.

SPØRSMÅL NR. 1743

Innlevert 25. mars 2025 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 28. mars 2025 av utviklingsminister Åsmund Aukrust

Spørsmål:

USA har vært verdens klart største bistandsgiver og har stått for over 30 prosent av den samlede bistanden i verden, og en enda større andel av den humanitære støtten. USA under Trump har varig kuttet over 80 prosent av bistanden, lagt ned bistandsdirektoratet USAID og meldt seg ut av WHO.

Hvilke strategiske bistandsprioriteringer gjør regjeringen i denne situasjonen for å redde liv og sikre midler til de viktigste bistandstiltakene, og vil utviklingsministeren komme til Stortinget for å presentere disse prioriteringene?

BEGRUNNELSE:

USA har under President Trump valgt å kutte kraftig i sin bistand. 10 000 bistandskontrakter er sagt opp, mesteparten av bistanden er midlertidig frosset og det er varslet at 83 prosent av bistanden vil bli varig kuttet. Kuttene utgjør om lag en fjerdedel av all verdens bistand. I tillegg har Storbritannia kuttet kraftig i bistand, og har varslet ytterligere kutt for å kunne prioritere mer penger til Forsvaret. Tyskland har også kuttet betydelig og både Sverige og Nederland har annonsert store kutt i midler til internasjonal solidaritet.

Norge kan ikke fylle "gapet" etter USA og andre land som nå kutter i internasjonal solidaritet. Norge kan likevel ta en internasjonal leder- og pådriverrolle i denne kritiske situasjonen - for eksempel innen Global Helse der Norge allerede har hatt en slik rolle i flere tiår. Norge kan også bruke sine bidrag enda mer målrettet og strategisk for å redde flest mulig liv, fokusere sin innsats og sikre en mest mulig effektiv bistand.

I en slik kritisk tid forventer KrF at regjeringen vil legge fram og drøfte sine planer og strategier på dette feltet med Stortinget.

Svar:

Takk til representanten for særdeles viktige og aktuelle spørsmål. Når det blåser rundt oss, skal norsk utviklingspolitikk fortsatt gjenspeile norske verdier og interesser og, ikke minst rette seg inn der hvor Norge kan utgjøre en forskjell. Det er naturlig at vi på tvers av ulike politiske partier har ulike prioriteringer, men jeg opplever også at vi i utviklingspolitikken kan finne felles grunn, som gjør at vi står støtt i stormen.

Internasjonalt samarbeid - i en tid hvor selv våre nærmeste allierte vakler - er ikke bare et moralsk imperativ, men også en investering i en mer stabil verdensorden og vår egen sikkerhet. Dette gjenspeiler den høye støtten til denne innsatsen i befolkningen.

Som representanten viser til sto USA i 2023 for 29 prosent av all offisiell utviklingsbistand. Til sammenlikning utgjorde Norges bistand 2,5 prosent. Ingen kan erstatte et eventuelt bortfall av USAs økonomiske, normative og operative innsats, verken på kort eller lang sikt.

Vi vet ennå ikke hvordan det endelige utfallet vil bli, men allerede har USAs bistandsfrys dramatiske konsekvenser. Vi ser umiddelbare effekter innenfor blant annet fattigdomsbekjempelse, humanitært arbeid, seksuell og reproduktiv helse og rettigheter, smittsomme sykdommer og i støtten til menneskerettighetsforkjempere.

Også andre land har redusert sin bistand de siste årene, eller planlegger å gjøre det. Situasjonen i våre nærområder, med krig i Ukraina, har dessuten tvunget

fram nye prioriteringer. Regjeringen arbeider derfor med å tilpasse norsk bistand til den endrede situasjonen og med å vurdere hvordan vi, sammen med andre, best kan påvirke og bidra til den globale innsatsen og organisering fremover.

Utenriksdepartementet, Norad og utestasjonene følger utviklingen nøye, både i samarbeidsland, gjennom samarbeidsorganisasjoner og sammen med andre givere. I første rekke legges det opp til å sikre våre partnere fleksibilitet i oppfølgingen av våre avtaler. På lengre sikt vil det bli nødvendig å gjøre noen omlegginger av norsk bistand i lys av USAs kutt og andre giverlands endringer. Det tas derfor også initiativ til informasjonsdeling og koordinering mellom gamle og nye givere. Gitt at norsk bistand fremdeles er på et høyt nivå med mål om å nå 1 prosent av BNI, vil det ikke være unaturlig at Norge tar en lederrolle i de endringene som skjer i den internasjonale bistandsfinansieringen, i arbeidet med FN-reform og at vi fortsatt utviser lederskap i arbeidet med global helse.

Men vi må tilpasse politikken en ny tid og vi må prioritere hardere. Da må vi være strategiske med tanke på hvor Norge kan utgjøre en forskjell og hvor vi har et spesielt fortrinn. Ett slikt område er vår internasjonale innsats for kvinners rettigheter og kjønnslikestilling.

I en tid hvor dette feltet internasjonalt opplever politisk motstand og finansiell nedprioritering skal gjennomføringen av «Handlingsplanen for kvinners rettigheter og kjønnslikestilling i Norges utenriks- og utviklingspolitikken 2023-2030» prioriteres. Innsatsen for kvinners rett til å bestemme over egen kropp står sentralt. Det må også jobbes systematisk og langsiktig for å fremme og beskytte kvinners politiske og økonomiske rettigheter og deltagelse i samfunnslivet. Et annet område er god skattepolitikk og arbeidet med nasjonal ressursmobilisering.

Det som er sikkert, er at situasjonen vi står i fordrer tøffe prioriteringer og at vi ser innsatsen vår i sammenheng. Jeg kommer gjerne til Stortinget for å diskutere utviklingspolitikken, og vil komme tilbake til innretningen av bistanden i kommende budsjetter.

SPØRSMÅL NR. 1744

Innlevert 25. mars 2025 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 2. april 2025 av utviklingsminister Åsmund Aukrust

Spørsmål:

Vil statsråden ta opp til ny vurdering norsk støtte til det globale fondet for hjelpemidler til funksjonshemmede (ATscale), som Norad var med på å opprette i 2021?

BEGRUNNELSE:

WHO anslår at 1,5 mrd. mennesker har et udekket behov for hjelpemidler som briller, høreapparater, krykker og rullestoler. Norge har prioritert funksjonshemmedes rettigheter høyt. I 2022 var vi vertskap for det andre globale toppmøtet for personer med nedsatt funksjonsevne, hvor mer enn 50 statsledere deltok. På toppmøtet lanserte Norge sin første internasjonale strategi på området og annonserte ratifiseringen av konvensjonen for funksjonshemmedes rettigheter (CRPD). Samtidig ble støtten til frivillige norske organisasjoner økt betydelig.

Tiden er inne for å løfte hele systemet for hjelpemidler. Norge har mye å bidra med, ikke bare finansielt, men også med tekniske og organisatoriske erfaringer. WHOs avdeling for tekniske hjelpemidler viser ofte til hjelpemiddelsentralen i Norge som et forbilde, ikke for at fatti-

ge land skal kopiere modellen, men for å inspirere dem til å finne egne løsninger. Norge kan støtte dette gjennom sterke forskningsmiljøer som SINTEF, brukerorganisasjoner som Norges Handikapforbund og Atlas-alliansen, samt erfaringer fra rehabilitering av krigsskadde og personer med funksjonsnedsettelser, som Sunnaas Sykehus.

Det globale fondet for hjelpemidler (ATscale) støtter tiltak for å øke tilgangen til rimelige og kvalitetsmessige hjelpemidler, inspirert av den internasjonale vaksinealliansen, GAVI. Fondet jobber globalt med standardsetting, brukerbehovsanalyser og rapportering til WHO, samt bistår nasjonale myndigheter med institusjonsbygging, finansieringsmodeller og distribusjonssystemer.

Driften av fondet startet i 2022 med oppstartmidler fra USAID og Dfid. Flere givere, inkludert De forente arabiske emirater (UAE), har sluttet seg til, noe som muliggjør samarbeid med stadig flere land.

Utviklingspolitisk er ATscale en strategisk intervensjon og en nødvendighet for å nå FNs 17 bærekraftsmål innen 2030. Selv enkle hjelpemidler kan utgjøre forskjellen mellom å forbli hjelpeløs eller å delta i samfunnet på lik linje med andre.

Det kommende globale toppmøtet i Berlin 2.-3. april vil møte stor entusiasme dersom Norge annonserer støtte til fondets arbeid. En slik beslutning vil være et sterkt politisk signal om at kampen for sårbare menneskers rettigheter fortsetter med full styrke.

Svar:

Inkludering av personer med nedsatt funksjonsevne og ivaretagelse av deres menneskerettigheter er en prioritet for regjeringen. Dette gjelder både for vårt arbeid her hjemme og internasjonalt.

Jeg ser frem til å delta på det globale toppmøtet for inkludering av personer med nedsatt funksjonsevne i Berlin 2. april. Dette er en viktig arena og møteplass for å styrke globalt samarbeid for inkludering og mangfold.

Som vert for det forrige toppmøtet i 2022 er det forventninger til at Norge deltar aktivt i det internasjonale arbeidet for inkludering av personer med nedsatt funks-

jonsevne. Vi har utformet nasjonale forpliktelser som vil bli fremlagt i Berlin. Vi vil også slutte oss til erklæringen fra møtet (Amman – Berlin erklæringen) for å støtte opp om og styrke internasjonalt samarbeid på feltet.

En av de nasjonale forpliktelsene vil være å videreføre strategien «Likestilling for alle: Styrket innsats for inkludering av personer med nedsatt funksjonsevne i utviklingspolitikken (2022-2025)» i en ny tre-års periode fra 2026. Det vises i denne anledning til spørsmål fra stortingsrepresentant Ulstein (nr. 945). En annen forpliktelse går ut på å fortsette å øke andelen bistand som har inkludering av personer med nedsatt funksjonsevne som hoved- eller delmål.

Valg av kanaler og aktører for finansiell støtte følger resultatbasert målstyring og gjøres i hovedsak av Norad. Det er et prinsipp vi akter å fortsette med i en tid med sterkt press på bistandsfinansieringen.

SPØRSMÅL NR. 1745

Innlevert 25. mars 2025 av stortingsrepresentant Helge Orten

Besvart 1. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvordan samordner de nordiske samferdselsministrene arbeidet med grensekryssende transport i Norden, og vil statsråden ta initiativ til at det blir etablert et eget ministerråd for infrastruktur i Nordisk ministerråd?

BEGRUNNELSE:

Nordisk ministerråd og Nordisk råd har som visjon at Norden skal være verdens mest integrerte og bærekraftige region innen 2030. I den forbindelse er gode transportløsninger mellom landene avgjørende for å sikre god mobilitet for folk og næringsliv. Samtidig er det viktig å få ned utslippene fra transportsektoren for å nå utslippsmålene som landene har forpliktet seg til. Den nye sikkerhetsspolitiske situasjonen og det faktum at alle de Nordiske landene er medlemmer i NATO, forsterker forsvarssamarbeidet mellom landene og setter nye krav til forflytting av folk og materiell mellom de Nordiske landene. I dette perspektivet er økt samarbeid om utviklingen av infrastrukturen i Norden nødvendig for å nå målet om en integrert og bærekraftig region.

Svar:

Det pågår et kontinuerlig og konkret samarbeid om transportspørsmål mellom de nordiske landene nå. Landene er samstemte i å fordype og forsterke transportsamarbeidet i lys av den sikkerhetsspolitiske situasjonen. Målet er å utvikle sikre, bærekraftige og kapasitetssterke transportforbindelser mellom landene i Norden, i tråd med nye behov og den nordiske visjonen som spørsmålsstiller refererer til. Vi trenger mer oversikt over tilstand og behov ved de grensekryssende forbindelsene og oppfølgingen bør være koordinert på begge sider av grensene. Vi vurderer hvordan vi skal utarbeide en nordisk strategi for langsiktig utvikling av grenseoverskridende forbindelser, basert på landenes strategiske transportplaner. I tillegg er det etablert samarbeidsstrukturer mellom transportdepartementene og mellom transportetatene i Norden om transportberedskap og militær mobilitet. Jeg viser også til statsledermøtet i Bodø sommeren 2024, der det var enighet om å styrke det militære og sivile samarbeidet i nord samt etablering av en strategisk korridor for militær mobilitet gjennom Nord-Norge, Nord-Sverige og Nord-Fin-

land. Forsvarsministrene leder dette arbeidet, i samarbeid med sivile aktører.

Det går fram av det jeg her har skissert at det pågående samarbeidet og den politiske kontakten mellom de nordiske transportministrene er omfattende. Det betydelige nordiske transportsamarbeidet er uformelt og har ikke vært en del av strukturen i Nordisk Ministerråd siden 2006. Spørsmålet om å etablere et eget minister-

råd for transport har vært diskutert de senere årene, men de nordiske landene har hatt ulike vurderinger av dette spørsmålet og en gjenopprettelse av et ministerråd for transport må ha støtte fra alle de nordiske landene. Der- som det signaliseres endrede posisjoner, er min vurdering at forslag om et ministerråd for transport vil ha støtte fra Norge.

SPØRSMÅL NR. 1746

Innlevert 25. mars 2025 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 31. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden gjera greie for kvifor ikkje reguleringsplan for E39 Ådland- Sveгатjørn er lagt ut på høyring?

GRUNNGJEVING:

Kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland vedtok å setja i gang arbeidet med ein statleg reguleringsplan for E39 Ådland - Sveгатjørn 6. september 2019. Sidan den gong har Statens vegvesen arbeidd med planen med store ressursar og innleigd konsulent, COWI AS. Det nærmar seg no 6 år sidan vedtaket.

Dagens regjering har lagt opp til at reguleringsplanarbeidet skal fullførast, men av årsaker det ikkje blir opplyst om blir arbeidet stadig utsett.

I svar til underteikna frå statsråden 4. september 2024, om framdriftsplan for arbeidet, svarer statsråden at planen skulle sendast over til departementet i hausten 2024. Det skjedde ikkje. Det vart derfor sendt over eit nytt spørsmål frå underteikna på nyåret med svar frå statsråden 8. januar i år. Her svarer statsråden at «det no er klart at oversending vil skje i byrjinga av 2025.»

Me nærmar oss påske. Eg ber difor statsråden gjera greie for kvifor ikkje planen er lagt ut til høyring.

Svar:

Eg syner til mitt svar på spørsmål nr. 807 til skriftleg svar frå representanten Liv Kari Eskeland. Prosjektet E39 Ådland–Sveгатjørn ligg i Statens vegvesen si utviklingsportefølje, og i tråd med Nasjonal transportplan 2025–2036 vert det lagt opp til å slutføre arbeidet med reguleringsplan for prosjektet.

Forslaget til reguleringsplan for E39 Ådland-Sveгатjørn var forventast ferdig for oversending frå Statens vegvesen til Samferdselsdepartementet hausten 2024. Dette er noko forseinka. Samferdsledepartementet forventar at planen vert oversend om relativt kort tid.

Deretter skal planen handsamast i Samferdsledepartementet og sendast over til Kommunal- og distriktsdepartementet som er planmynde. Det er Kommunal- og distriktsdepartementet som vedtek å sende planen på høyring og offentlig ettersyn.

SPØRSMÅL NR. 1747**Innlevert 25. mars 2025 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen****Besvart 2. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Siden Ventetidsløftet ble presentert, hvor mange nye avtaler har de regionale helseforetakene inngått med private aktører?

BEGRUNNELSE:

Statsråden har varslet en økning i kjøp av ledig kapasitet fra private leverandører.

Jeg ber om en oversikt over volumet for disse avtalene, tidspunkt for inngåelse og pris. Statsråden bes om å gi et eksplisitt og presist svar på spørsmålet.

Svar:

Ventetidene begynte å øke i 2017 og økte kraftig under og etter pandemien. For å snu trenden og komme tilbake til nivået før pandemien har jeg vært tydelig på at det er nødvendig med tiltak på både kort og lang sikt.

På kort sikt øker helseforetakene hovedsakelig kapasiteten i egenregi. I tillegg er bruken av private økt, ved at eksisterende avtaler med private er utnyttet ytterligere eller utvidet og ved at det er inngått nye avtaler der det vil ha størst effekt for å redusere ventetidene. I tillegg jobbes det med langsiktige tiltak som bedre arbeids- og oppgavedeling, bedre pasientflyt, behovsstyrt poliklinikk, digital hjemmeoppfølging og reduksjon av unødvendige kontroller.

For å svare konkret på representantens spørsmål har jeg innhentet informasjon fra de regionale helseforetakene. Denne informasjonen fremgår under:

*Helse Sør-Øst RHF***Utvidelse av avtaler**

Oversikten viser hva som er utvidelser i henholdsvis 2024, hva som er videreført av utvidelser (prolongert) fra 2024 til 2025 og nye utvidelser i 2025. Kolonnen til høyre viser det samlede volumet som er knyttet direkte til Ventetidsløftet for 2024 og 2025.

Nye anskaffelser

Det er gjennomført to anskaffelser knyttet til Ventetidsløftet. Anskaffelsen som ble gjennomført i 2024 er prolongert i 2025. Merk at det foreløpig ikke er inngått avtale om øvre øyelokk. Avtaler forventes inngått til 1. april 2025. Helse Sør-Øst RHF planlegger å kunngjøre ytterligere en anskaffelse knyttet til Ventetidsløftet.

Utvidelser av avtaler innen somatiske spesialisthelsetjenester

Fagområde-ytelse-delytelse	Prosedyretekst	Utvidelser i 2024	Videreførte utvidelser fra 2024 til 2025	Utvidelser 2025	Volum på avtale i 2025	Samlet økt volum i 2024 og 2025 knyttet til ventetidsløftet
Fagområde 1: Fordøyelsessykdommer						
Endoskopier						
Gastroskopi med/uten biopsi	Gastroskopi	500			2 500	500
Koloskopi med/uten biopsi,	Koloskopi	2 500	1 250		3 750	3 750
Fagområde 2: Gastrokirurgi 030						
Utredning og behandling av endetarmsplager						
Anorektoskopi, inkludert enklere prosedyrer	Rektoskopi Gummiringsligatur			500	1 500	500
Fagområde 3: Hjertesykdommer 150						
Hjerteutredning						
Hjerteutredning hos spesialist, inkludert ultralyd hjerte, inntil en etterkontroll	Fullstendig ekkokardiografi	900	900	960	3 660	2 760
Syn og tåreveier						
Senil ptose, per øye	Operasjon for Ptose på øyelokk og øyebryn	60	60	100	200	220
Fagområde 6: Nevrologi 250						
Hodepineutredning						
Vedlikeholdsbehandling med botulinumtoxin	Lokal injeksjon av nevrotoksisk substans			900	1 700	900

Nye anskaffelser

Beskrivelse	Prosedyretekst	Nye kjøp 2024	Videreført kjøp fra 2024 til 2025	Nye kjøp 2025	Volum 2025	Samlet volum ventetidsløftet 2024 og 2025
Fagområde-ytelse-delytelse						
Fagområde Fordøyelsessykdommer						
Koloskopi med/uten biopsi	Koloskopi	2700	2 700		2 700	5 400
Fagområde Øye						
Operasjoner av øvre øyelokk*	Øyelokk			500	500	500

* Avtale planlegges inngått før 1. april 2025

Helse Sør-Øst RHF opplyser videre at priser i avtalene er konfidensielle, og kan derfor ikke oppgis. Helse Sør-Øst RHF angir at den økonomiske verdien på utvidelse av avtaler og nye avtaler som er knyttet til Ventetidsløftet er på i størrelsesorden 60 millioner kroner for 2024 og 2025 samlet.

Helse Vest RHF

Avtaler som Helse Vest har inngått som følge av Ventetidsløftet:

- Avtale med Volvat Medisinske Senter AS (avdeling Forus) om levering av urologiske tjenester.
 - o Avtalevarighet: 01.09.2024-31.12.2024
 - o Volum: 655 pasienter
 - o Økonomisk ramme for anskaffelsen: Om lag 9,3 millioner kroner.

- Avtale med Aleris Helse AS (avdeling Nesttun Bergen) om levering av tonsillektomier.
 - o Avtalevarighet: 01.10.2024-31.03.2025
 - o Volum: 300 pasienter
 - o Det er på denne avtalen utløst opsjon på varighet.
 - o Ny avtalevarighet: 01.03.2025-28.02.2026
 - o Volum i opsjonsperiode: 300 pasienter
 - o Økonomisk ramme for anskaffelsen: Om lag 6,6 millioner kroner.
- Avtale med Volvat Medisinske Senter AS (avdeling Forus) om levering av bukplastikk, brystreduksjon og varicer.
 - o Avtalevarighet: 01.11.2024-30.04.2025
 - o Volum: 200 pasienter
 - o Økonomisk ramme for anskaffelsen: Om lag 5,3 millioner kroner.

- Avtale med Aleris Helse AS (avdeling Nesttun Bergen) om levering av koloskopi og gastroskopi.
 - o |Avtalevarighet: 01.12.2024–31.05.2025
 - o |Volum: 650 pasienter
 - o |Økonomisk ramme for anskaffelsen: Om lag 3,3 millioner kroner.
- Avtale med Aleris (avdeling Stavanger og Bergen sentrum) om levering av første konsultasjon innen nevrologi.
 - o |Avtalevarighet: 02.01.2025–30.06.2025
 - o |Volum: 100 pasienter.
 - o |Økonomisk ramme for anskaffelsen: Om lag 470 000 kroner.
- Avtale med Aleris Helse AS (avdeling Nesttun Bergen) om levering av septum-plastikk, concaplastikk og conotomi.
 - o |Avtalevarighet: 02.01.2025–30.06.2025
 - o |Volum: 300 pasienter
 - o |Opsjon er utløst på både varighet og volum.
 - o |Ny opsjonsperiode 01.04.2025–31.12.2025.
 - o |Volum i opsjonsperiode: 450 pasienter
 - o |Økonomisk ramme for anskaffelsen: Om lag 9 millioner kroner.
- Avtale med Volvat Medisinske Senter AS (avdeling Ulriksdal) om levering av basaltcellcarcinomer og hemoroider.
 - o |Avtalevarighet: 01.03.2025–31.08.2025
 - o |Volum: 350 pasienter
 - o |Økonomisk ramme for anskaffelsen: Om lag 3,3 millioner kroner.

- Avtale med Aleris Helse AS (avdeling Bergen Sentrum) om levering av ekkokardiografi og førstekonsultasjon av hudpasienter.
 - o |Avtaleperiode: 01.04.2025–30.06.2025
 - o |Volum: 350 pasienter
 - o |Økonomisk ramme for anskaffelsen: Om lag 5,4 millioner kroner.
- Avtale med IbsenSykehusene AS om levering av ablasjon.
 - o |Avtalevarighet: 01.04.2025–30.06.2025
 - o |Volum: 100 pasienter
 - o |Økonomisk ramme for anskaffelsen: Om lag 10 millioner kroner.

I tillegg har Helse Vest en pågående anskaffelse om utredning/behandling av urologi-pasienter og førstekonsultasjon innen gynekologi. Tilbudsfrist var 26.03.2025, og leverandør er foreløpig ikke meddelt.

- o |Planlagt avtalevarighet: 01.04.2025–30.06.2025
- o |Planlagt volum: 200 pasienter
- o |Økonomisk ramme for anskaffelsen: Om lag 470 000 kroner.

Videre opplyser Helse Vest RHF at de i dialog med Haugesund Revmatisme Sykehus også har økt bestillingen fra Helse Vest RHF for kne-/hofteproteser med 200 stk både i 2024 og 2025.

Til spørsmålet om pris skriver Helse Vest RHF at kontraktssummen på avtalene unntas da Helse Vest RHF anser dette som opplysninger om «forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde» jf. forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2.

Helse Midt-Norge RHF

Oversikten viser nye avtaler inngått mellom Helse Midt-Norge RHF og private leverandører etter mai 2024 og oppstart av Ventetidsløftet.

Avtale	Ramme 2025 [NOK]	Start dato	Leverandør
Kirurgiske og medisinske spesialisthelsetjenester, Helse Midt-Norge RHF	77000000	01.04.2025	Aleris Helse AS
Kirurgiske og medisinske spesialisthelsetjenester, Helse Midt-Norge RHF	50000000	01.01.2025	Aleris Helse AS, Medicus AS, Volvat Stokkan og Medi 3 AS
Kirurgiske og medisinske spesialisthelsetjenester, hudsykdommer og øyesykdommer, Helse Midt-Norge RHF	21300000	07.04.2025	Aleris Helse AS og Medi 3 AS
Brystdiagnostikk Helse Midt-Norge RHF	5784375	17.02.2025	Evidia Norge AS

I tillegg er avtalene innen spesialisert rehabilitering og tverrfaglig spesialisert behandling av ruslidelser videreført i perioden.

Helse Nord RHF

Helse Nord RHF har inngått tre nye avtaler med private aktører siden lanseringen av Ventetidsløftet. Disse avtalene gjelder fagområder med lange ventetider og hvor det ikke foreligger eksisterende avtaler.

Nye avtaler etter 13 mai 2024 ifm. Ventetidsløftet	Privat aktør	Avtaleinngåelse	Øk. volum
Psykisk helsevern voksne – polikliniske tjenester	Speare AS	01.11.2024	3 millioner
Psykisk helsevern voksne – polikliniske tjenester	Seks behandlere	30.10.2024	3 millioner
Øre-nese-halssykdommer – generelle polikliniske tjenester	Aleris Helse AS	01.03.2025	7,8 millioner

I 2024 har Helse Nord RHF også økt volumet i eksisterende avtaler med 18,2 millioner kroner. Dette omfatter fagområdene ortopedi, plastikkirurgi, øre-nese-hals, hjertesykdommer, lungesykdommer og gastromedisin.

Videre pågår en ny anskaffelse innen psykisk helsevern for pasienter fra 16 år og oppover med en økonomisk ramme på 22 millioner kroner.

Helse Nord RHF opplyser at de velger å ikke utlevere priser oppgitt av leverandører i offentlige anskaffelser, da slike opplysninger er underlagt taushetsplikt etter

offentleglova § 13, jfr. forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2. Prisene kan utgjøre forretningshemmeligheter, og offentliggjøring kan gi offentligheten innsyn i leverandørens prisstrategier. I tillegg gir offentliglova § 23 første ledd adgang til å unnta opplysninger fra innsyn dersom det kan svekke det offentliges forhandlingsposisjon i fremtidige anskaffelser. For å opprettholde en reell konkurranse og sikre best mulig økonomisk resultat for det offentlige, vurderer helseregionen det som nødvendig å beskytte slik informasjon.

SPØRSMÅL NR. 1748

Innlevert 25. mars 2025 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen
Besvart 3. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan det bes om oversikt over antall overtidstimer for helsepersonell fordelt på første og andre halvår i 2024, og ønsker svar oppgitt i tabell fordelt på de regionale helseforetakene?

BEGRUNNELSE:

Som ledd i Ventetidsløftet er ansatte oppfordret til å selge fritiden sin og jobbe overtid for å få ned ventetidene.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har på bakgrunn av dette spørsmålet innhentet opplysninger fra de regionale helseforetakene om bruk av overtid gjennom fjoråret. For ordens skyld vil vi innledningsvis presisere at påløpt

overtid i helseforetakene relaterer seg til ulike årsaker og driftsmessige behov, og det meste av overtidarbeidet kan derfor ikke kobles direkte til arbeid og innsats forbundet med Ventetidsløftet.

For øvrig vil jeg også nevne at ventetidstallene for januar 2025 gjorde det klart at det var behov for ekstraordinære tiltak på toppen av de pågående tiltakene våren 2025. I foretaksmøtet som ble avholdt 19. februar 2025, ble det derfor gjort klart at kapasiteten måtte økes i tråd med kravene fra november 2024. Per mars 2025 har alle de regionale helseforetakene fått på plass avtaler og administrative ordninger om ekstra poliklinisk virksomhet denne våren for ansatte som vil arbeide mer.

Helse Sør-Øst RHF

Helse Sør-Øst RHF har oversendt følgende informasjon som oppsummerer antall timer overtid for alle helseforetak i regionen i 2024. I dette inngår ikke særskilte avtaler om utvidet arbeidstid knyttet til Ventetidsløftet. Helse Sør-Øst RHF oppfatter at overtid knyttet til Ventetidsløftet har marginal betydning for det totale volumet av overtid.

Yrkesgruppe	Overtidstimer		
	Første halvår	Andre halvår	Totalsum
Administrasjon/Ledelse	76 488	75 453	151 941
Ambulansepersonell	83 414	81 651	165 064
Apotekstillinger	127	18	145
Diagnostisk personell	60 508	60 077	120 585
Drifts-/teknisk personell	57 600	58 306	115 906
Helsefagarbeider/hjelpepleier	75 631	70 877	146 507
Leger	317 974	304 969	622 943
Pasientrettede stillinger	112 927	130 812	243 739
Psykologer	6 952	5 318	12 270
Sykepleier	541 574	547 995	1 089 569
Totalt	1 333 195	1 335 476	2 668 669

Helse Midt-Norge RHF

Helse Midt-Norge RHF har oversendt følgende informasjon som oppsummerer antall timer overtid for alle helseforetak i regionen i 2024. Den samlede overtiden i Helse Midt-Norge er fordelt mellom ulike stillingsgrupper.

Yrkesgruppe	Overtidstimer		
	Første halvår	Andre halvår	Totalsum
Administrasjon/Ledelse	49 279	41 719	90 998
Pasientrettede stillinger	33 073	39 358	72 431
Leger	111 448	99 161	210 609
Psykologer	874	804	1 678
Sykepleier	176 400	170 261	346 661
Helsefagarbeider/hjelpepleier	15 607	14 844	30 451
Diagnostisk personell	17 841	16 941	34 782
Apotekstillinger	251	133	384
Drifts/teknisk personell	22 434	24 321	46 755
Ambulansepersonell	20 312	24 673	44 985
Totalt	447 517	432 215	879 732

Helse Midt-Norge var i 2024 preget av flere store organisasjonsutviklingsprosjekter. Helseplattformen ble i 2024 innført 30. april i Helse Møre og Romsdal HF og 9. november i Helse Nord-Trøndelag HF. Det ble i den forbindelse benyttet overtid både i opplæring av ansatte og under selve innføringen. Videre åpnet sykehuset i Nordmøre og Romsdal det nye psykiatri- og habiliteringsbygget 8. oktober i 2024. Denne type prosjekter påvirker naturlig nok også omfanget av bruk av overtid.

Helse Nord RHF

Helse Nord RHF har oversendt en oversikt over antall registrerte overtidstimer fordelt per helseforetak og totalt for regionen. Helse Nord RHF gjør oppmerksom på at oversikten kun omfatter timer som er registrert som overtid, mens det i enkelte helseforetak er benyttet avtaler med tillitsvalgte om utvidet arbeidstid for gjennomføring av ekstraordinære polikliniske tiltak. Timer gjennomført etter slike avtaler rapporteres ikke som overtid, og fremkommer derfor ikke av oversikten. I tilfeller der tilsvarende tiltak gjennomføres uten slik avtale og håndteres administrativt, vil timene inngå som overtid.

Helseforetak	Overtidstimer		
	Første halvår	Andre halvår	Totalsum
Finnmarkssykehuset HF	74 050	73 143	147 193
Universitetssykehuset Nord-Norge HF	217 505	235 395	452 900
Nordlandssykehuset HF	153 072	151 867	304 939
Helgelandssykehuset HF	75 850	78 076	153 926
Totalt	520 477	538 481	1 058 958

Helse Vest RHF

Helse Vest RHF har oversendt følgende informasjon som oppsummerer antall timer overtid for alle helseforetak i regionen i 2024. Den samlede overtiden i Helse Vest er fordelt mellom de ulike helseforetakene i regionen i 2024.

Helseforetak	Overtidstimer		
	Første halvår	Andre halvår	Totalsum
Helse Bergen HF	167 821	180 166	347 987
Helse Fonna HF	80 263	86 912	167 175
Helse Førde HF	62 172	73 309	135 481
Helse Stavanger HF	158 196	179 890	338 086
Helse Vest IKT AS	10 674	8 965	19 639
Sjukehusapoteka Vest	4 345	3 173	7 518
Totalt	483 471	532 415	1 015 886

Avslutningsvis vil jeg nevne at Helse Vest RHF i tillegg har opplyst at andel overtidstimer totalt i 2024 utgjør 2,9% av det totale antall vakttimer som ble gjennomført i regionen dette året. Dette illustrerer godt den relative bruken av overtid.

SPØRSMÅL NR. 1749**Innlevert 25. mars 2025 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 31. mars 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Vil utenriksministeren fordømme fengslingen av opposisjonspolitikere i Tyrkia?

BEGRUNNELSE:

Onsdag forrige uke ble Istanbul-ordfører Ekrem İmamoğlu pågrepet sammen med 105 andre i en bred operasjon rettet mot tyrkiske opposisjonspolitikere. Søndag kveld beordret en tyrkisk domstol ham fengslet i påvente av utfallet av en rettssak mot korrupsjonsanklager. Human Rights Watch har omtalt fengslingen som “åpenbar misbruk av rettssystemet”.

Pågripelsen og arrestasjonen har ført til store demonstrasjoner over hele Tyrkia, på tross av et midlertidig forbud mot demonstrasjoner. Det rapporteres om

politivold, bruk av pepperspray og andre tvangsmidler mot demonstrantene. Flere titalls journalister, studenter og aktivister er blitt pågrepet.

Svar:

Jeg er bekymret over at Istanbuls ordfører Ekrem İmamoğlu er blitt arrestert, og hva dette betyr for den politiske utviklingen i Tyrkia. Som medlem av Europarådet er Tyrkia forpliktet til å respektere demokratiske prinsipper, rettsstatens rammer og menneskerettighetene. Norge tar jevnlig opp spørsmål om Tyrkias etterlevelse av disse prinsippene i ulike fora i Europarådet og FN. Jeg planlegger et bilateralt besøk til Tyrkia, og vil da uttrykke min bekymring for utviklingen.

SPØRSMÅL NR. 1750**Innlevert 26. mars 2025 av stortingsrepresentant Gro-Anita Mykjåland****Besvart 1. april 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Danmark og andre EU-land tjener store summer på norsk kraft. Dette til tross for at norsk vannkraft er det norske folks felles arvesølv.

Hvor mye tjente henholdsvis Danmark og andre EU-land på norsk kraft i hvert av årene 2022, 2023 og 2024 når man inkluderer bl.a. eierskapsinntekter, flaskehalsinntekter (både til/fra Norge og Danmark og til/fra Danmark og tredjeland med norsk kraft) og ITC-avgifter, og tenker statsråden at det er uproblematisk at Danmark og andre EU-land stikker av med betydelige inntekter fra norsk kraft?

BEGRUNNELSE:

Hjemfallsretten kom for mer enn 115 år siden, i 1909. Siden dette er forventningen at norsk kraft kommer Norge og norske innbyggere til gode. ITC-mekanismen (Inter-Transmission System Operator Compensation) for

kraftutveksling har fått økende kostnader de siste årene. ITC-systemet innebærer at norske nettkunder betaler for vedlikehold og utbygging av strømnnett i andre europeiske land, ikke minst i Danmark. Dette er penger som kunne ha vært brukt til å forbedre vårt eget strømnnett og redusere nettleiekostnadene her hjemme. Det er urimelig at norske husholdninger og bedrifter skal bære kostnadene for infrastruktur i andre land, spesielt når vi selv har behov for oppgraderinger. Riksrevisjonen viste i en rapport i forrige uke, datert 18. mars, at “dagens strømnnett er et stort hinder for næringsutvikling og bremser omstillingen til lavutslippssamfunnet”. Da er det forstemmende at betydelige summer som Statnett kunne ha brukt på netutbygging i Norge, i stedet er betalt til Danmark og andre EU-land.

Svar:

Jeg vil starte med å påpeke at jeg ikke er enig i premisset for spørsmålet. Vi har full kontroll over kraftressursene, og det er vi som nyter fordelene av at vi har kraftoverskudd, effektoverskudd, ren produksjon og høy andel offentlig eierskap.

Norge er en krafteksportør når det vi produserer innenlands overstiger det vi bruker selv. I all hovedsak fungerer kraftmarkedet slik at kraften går fra et område med lavere pris til et område med høyere pris. I 2024 hadde Norge det nest største kraftoverskuddet noensinne. Dette overskuddet eksporterte vi deler av til utlandet, noe som gav store inntekter til Norge. Samtidig har Norge lavere strømpriser enn landene vi eksporterer til. I 2024 var snittprisen i vårt dyreste prisområde NO2 (58 øre/kWh) betydelig lavere enn i Danmark (82 øre/kWh), Tyskland (93 øre/kWh) og Storbritannia (100 øre/kWh). I andre perioder importerer Norge store mengder billig sol- og vindkraft, noe som muliggjør at vi kan spare på vannet i magasinene.

Spørsmålsstiller tar opp eierskapsinntekter, ITC-ordningen og flaskehalsinntekter. Norsk vannkraft er i hovedsak eid av norske kommuner, fylkeskommuner og staten, og gir store inntekter til fellesskapet.

Formålet med ITC er å kompensere for kostnader ved tap i nasjonale strømmett og for å stille infrastruktur til rådighet. TSOer fra samtlige land i EU med mellomlandforbindelser deltar i ordningen. Statnett har betydelige inntekter på handel fra mellomlandsforbindelsene som benyttes utelukkende til å redusere nettleien for norske nettkunder, og kostnadene til ITC-ordningen må ses i sammenheng med disse. Deltakelse i ordningen er en forutsetning for kraftutvekslingen med land Norge har forbindelse til. Statnetts kostnader ved deltakelse i ordningen varierer fra år til år. Det vil også andre lands kostnader og inntekter fra ordningen gjøre. Slik Danmark mottar

inntekter fra ordningen i tilfeller hvor de har import fra Norge og eksport til Tyskland, får Norge inntekter i perioder med f.eks. import fra Sverige og eksport til Danmark.

For at handel over utenlandsforbindelser skal være lønnsom, må det være en prisforskjell mellom de to markedene det overføres kraft mellom. Handlet volum multiplisert med prisdifferansen utgjør det vi kaller flaskehalsinntekter. Når Norge har lavere strømpris enn i landet vi eksporterer til, vil landet vi eksporterer til stå for flaskehalsinntektene. Flaskehalsinntektene deles så likt mellom landene som eier kabelen, noe som betyr at halvparten av inntektene generert i landet vi eksporterer til, tilfaller Norge.

Norge har i flere tiår hatt et tett samarbeid med våre naboland for å sikre en pålitelig og stabil kraftforsyning. Dette gir oss økt energisikkerhet og muligheten til å utnytte våre ressurser på en mest mulig effektiv måte. Det europeiske energisamarbeidet gir Norge tilgang til et større marked, øker fleksibiliteten i kraftsystemet og sikrer at vi kan håndtere variasjoner i produksjon og forbruk på en effektiv måte.

Samtidig er vi i en situasjon med høye og ustabile kraftpriser i Europa, blant annet som følge av bortfallet av russiske energiforsyninger. Kraftsystemene i Europa har i tillegg gjennomgått store endringer med nedlegging av regulerbar kraftproduksjon og økt utbygging av væravhengig produksjon. Det europeiske kraftsystemet er derfor mer sårbart for endringer i værforhold, og for uforutsette hendelser som kan gi knapphet på kraft.

Som en del av strømpakken regjeringen la fram i slutten av januar, slo vi derfor fast at Statnett ikke skal starte planlegging av flere nye undersjøiske utenlandsforbindelser fram til 2029. Dette skaper forutsigbarhet om regjeringens politikk, samtidig som vi må være åpne for at situasjonen i kraftsystemet i Norge og landene omkring oss kan se annerledes ut noen år fram i tid.

SPØRSMÅL NR. 1751

Innlevert 26. mars 2025 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 31. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva er status for oppdatering av retningslinjene for kvinnesykdommer som ble etterspurt i vedtak 687 (2023-2024), hvilke grep er gjort for å sikre at kjønnsperspektivet

blir ivarettatt i arbeidet med oppdatering av retningslinjer og hvor mye ressurser er allokeret til dette arbeidet?

BEGRUNNELSE:

Vi vet fortsatt alt for lite om kvinnehelse i Norge. Mye medisinsk kunnskap bygger i stor grad på studier gjort på mannskroppen. Kvinner og menn kan ha ulike symptomer på samme sykdom, og de reagerer ulikt på medisiner. Manglende kunnskap om typiske kvinnesykdommer og sykdommer som rammer kvinner mest gjør at kvinner ikke alltid får like god diagnostisering og behandling. Derfor er det viktig at de retningslinjene og anbefalingene norske myndigheter går ut med til helsetjenestene har et kjønnsperspektiv, og at det finnes oppdaterte retningslinjer på de plagene som ofte rammer kvinner.

I behandlingen av Nasjonal Helse og samhandlingsplan gjorde Stortinget flere vedtak for å styrke satsingen på kvinnehelse.

Dette er tatt videre til Kvinnehelsestrategien, men så langt er det vanskelig å se noen resultater av dette arbeidet, utover at retningslinjer for behandling av endometriose og adenomyose skal være nært forestående.

Svar:

Stortinget fattet følgende vedtak ved behandlingen av Nasjonal helse- og samhandlingsplan:

«Vedtak 687:

Stortinget ber regjeringen om å sikre at kjønnsperspektivet blir ivarettatt i behandlingsretningslinjene når de oppdateres, og ber regjeringen foreta en særskilt oppdatering av retningslinjene for typiske kvinnesykdommer der de starter med å oppdatere Nasjonal prioriteringsveileder for kvinnesykdommer, retningslinjer for angst og depresjon og de faglige retningslinjene for forebygging og behandling av osteoporose og osteoporotiske brudd.»

Som representanten også viser til, har kvinnehelsestrategien dette tiltaket:

«Innarbeide kjønnsperspektivet ved revisjon og utvikling av nye nasjonale anbefalinger, råd, pakkeforløp og pasientforløp».

Kvinnehelsestrategien ble lagt fram i oktober 2024.

Helse- og omsorgsdepartementet har gitt Helsedirektoratet i oppdrag å følge opp Stortingets anmodningsvedtak i tildelingsbrevet for 2025. Dette er et omfattende oppdrag og direktoratet har startet planleggingen av arbeidet. Det er allerede lagt ned betydelig innsats når det gjelder kunnskapsbaserte råd og anbefalinger med relevans for kvinners helse.

Jeg har bedt om innspill fra Helsedirektoratet for å svare på spørsmålet. Direktoratet opplyser følgende:

I Helsedirektoratets arbeid med nasjonale faglige retningslinjer skal betydningen av kjønn rutinemessig vurderes tidlig i prosessen og mot slutten av arbeidet. Der som det vurderes å være relevant, inngår det som en del av den videre utredningen. Kvinnehelse har fått større oppmerksomhet de senere årene og kvinnehelseperspektivet

har også fått større oppmerksomhet i direktoratets arbeid med nasjonale normeringer, både ved revisjonsarbeid og utarbeidelse av nye normerende produkter som retningslinjer og veiledere.

Helsedirektoratet opplyser videre at arbeidet med retningslinje for endometriose og adenomyose er godt i gang, og det planlegges ekstern offentlig høring før eller like etter sommeren. Helsedirektoratet har, som del av oppdraget knyttet til endometriose og adenomyose, laget en animasjonsfilm for ungdom om endometriose, og direktoratet arbeider med tiltak for å heve kompetansen om endometriose i helsetjenesten.

I tillegg har Helsedirektoratet utviklet en kvinnehelseside på Helsenorge.no; helsenorge.no/kvinnehelse, hvor det er samlet tekster om kvinnehelse. Flere av tekstene er oppdatert, inkludert tekst om overgangsalder. Mer informasjon om arbeidet finnes på Helsedirektoratets nettside; Et nytt løft for kvinnehelsen.docx.

Ny abortlov trer i kraft 1. juni 2025 og Helsedirektoratet jobber med å revidere veileder og tekstene på nettsidene i denne forbindelse. Bioteknologiloven evalueres, deriblant flere helsetjenestetilbud for kvinner som f.eks. fosterdiagnostikk/tidlig ultralyd og assistert befruktning. Barselretningslinjene er også under revisjon nå.

Det finnes også flere normerende produkter som har anbefalinger som direkte berører kvinner/kvinnehelse, f.eks.:

- Nasjonalt handlingsprogram med retningslinjer for diagnostikk, behandling og oppfølging av gynekologisk kreft (faglig oppdatert februar 2025)
- Gravide i legemiddelassistert rehabilitering
- Behandling og rehabilitering av rusmiddelproblemer og avhengighet, blant annet anbefaling om kjønnsdelte aktiviteter i rusbehandling
- Helsestasjon- og skolehelsetjenesten (anbefaling om kjønns- og legningsnøytralt språk).

Helsedirektoratet forbereder i tillegg arbeidet med oppdraget som er gitt i årets tildelingsbrev og det vil være tett dialog med Helse- og omsorgsdepartementet. Helsedirektoratet opplyser at det er vanskelig å svare konkret om hvor mye ressurser som er allokert til oppdraget. Flere personer og avdelinger vil være involvert i ulik grad og i ulike perioder. I avdelingen som forankrer oppdraget er det anslått to heltidsstillinger.

Utfra innspillene fra Helsedirektoratet er min oppfatning at direktoratet er godt i gang med oppdraget og oppfølgingen av kvinnehelsestrategien.

SPØRSMÅL NR. 1752**Innlevert 26. mars 2025 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 7. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Ei undersøking gjort av MN24 viste at det før jul i 2023 var 333 personar med direktørtittel i departement, direktorat, tilsyn og ulike nasjonale og regionale helseforetak. I same periode var det færre intensivplassar ved sjukehusa.

Kan statsråden gje svar på kor mange helsedirektørar og intensivplassar det finst i det statlege og regionale helsevesenet per mars 2025 og i kva grad desse tala er i tråd med regjeringas eigne målsetjingar for kapasitet og sysselsetjing i helsevesenet?

Svar:

I spørsmålet etterspørres antall personer med direktørtittel i det statlige og regionale helsevesenet og antall intensivplasser. Jeg antar at spørsmålet avgrenses til ansatte i helseforetak og regionale helseforetak – altså spesialisthelsetjenesten samlet sett. Intensivplasser ligger nødvendigvis også innenfor denne delen av helsetjenesten.

Jeg vil innledningsvis nevne at antall ledere i spesialisthelsetjenesten må ses i sammenheng med hva som er en hensiktsmessig organisering av de mer enn 150 000 ansatte som arbeider i denne delen av helsetjenesten, mens antall intensivsenger må ses opp imot faglige behov, både i ordinær drift og ved en eventuell krise. Det er med andre ord ganske ulike vurderinger som ligger bak variasjonen i disse to tallstørrelsene.

Helse- og omsorgsdepartementet har i forbindelse med spørsmålet innhentet informasjon fra de regionale helseforetakene. Oppsummert viser dette materialet at det er 338 personer med ordet «direktør» i tittelen i de regionale helseforetakene og alle underliggende og felleseide helseforetak. I forbindelse med svar på spørsmål nr. 1706 til skriftlig besvarelse har departementet innhentet opplysninger som viser at det er om lag 644 personer med ordet «direktør» i tittelen hvis man også inkluderer den øvrige statlige helseforvaltningen, altså direktorat, tilsyn osv.

Samtlige helseforetak har en administrerende direktør med en toppledergruppe. Direktør er imidlertid ikke en ensartet tittel som brukes gjennomgående likt i alle helseforetakene. Noen steder benyttes for eksempel «klinikk sjef», mens andre steder benyttes «klinikkdirektør» for personer med ganske tilsvarende ansvarsområde. Antall personer med «direktør» i tittelen gjenspeiler dermed ikke uten videre antall ledere med lederansvar på de øverste nivåene i organisasjonen.

Helse- og omsorgsdepartementet har nylig mottatt årlig melding fra de regionale helseforetakene, der de rapporterer overvåknings- og intensivkapasiteten i regionen. Departementet gjennomgår og kvalitetssikrer nå rapporteringen fra de regionale helseforetakene, og vil be de regionale helseforetakene om supplerende informasjon ved behov.

I 2022 ble det innført en ny metode for å beregne intensivkapasitet ved norske sykehus ved at det er definert ulike kategorier senger. Det ble også utarbeidet en felles metodikk for beregning av intensivkapasitet ved normal drift, ved økt kapasitet og kapasitet ved beredskap. Det er derfor ikke mulig å sammenligne tall for intensivplasser før og etter 2022.

Kategori 0 er senger ved ordinær sengepost. Kategori 1 er forsterkede observasjonssenger, kategori 2 er en sengeplass som skal ha ressurser i form av utstyr, kompetanse og bemanning for organstøttende behandling av to organ. Sengeplassen skal være tilgjengelig som akutthjelp hele døgnet, hele året, uavhengig av helg og høytid (24/7/365). Kategori 3 er en sengeplass som skal ha ressurser i form av utstyr, kompetanse og bemanning til fullverdig intensivmedisinsk behandling inkludert sedasjon, invasiv mekanisk ventilasjon og annen nødvendig organstøttende behandling. Sengeplassen skal være tilgjengelig som akutthjelp hele døgnet, hele året, uavhengig av helg og høytid (24/7/365).

Kategori 2 og 3 er de sengene som inngår i rapporteringen for antall intensiv- og overvåkingsenger i normal drift i årlig melding til departementet. Rapporteringen så langt viser at det i 2024 var 466 intensiv- og overvåkingsenger i normal drift (kategori 2 og 3)

I en situasjon med full beredskap og behov for flere intensiv- og overvåkingsenger, slik som det for eksempel var under pandemien, vil kapasiteten innen kategori 2 og 3 kunne utvides betydelig. Sengetallene for beredskapskapasitet vil dermed være langt høyere enn tallet for kategori 2 og 3 senger. Rapporteringen fra helseregionene viser at det er 832 senger i kategori 2 og 3 ved full beredskap.

Mitt krav til de regionale helseforetakene er at intensivkapasiteten i Norge fortsatt skal styrkes, slik at vi kan stå godt rustet ved fremtidige kriser. Dette kan bety flere plasser, men det betyr også å forbedre tilgangen til personell, lokaliteter, planer osv. Sykehusene skal ha en intensivkapasitet som håndterer naturlige variasjoner og en beredskap som gjør at sykehusene ved større kriser raskt kan skalere opp intensivkapasiteten. I denne sam-

men-heng er fleksibilitet og omdisponering av personell, inkludert øvelser og kompetanse, viktig. Jeg vil etter en-

delig gjennomgang av rapporteringen vurdere eventuelle ytterligere krav til de regionale helseforetakene.

SPØRSMÅL NR. 1753

Innlevert 26. mars 2025 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 31. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Bukspyttkjertelkreft har høy dødelighet, likevel er forskning og klinisk utprøving sterkt underfinansiert. Dagens pakkeforløp mangler også nødvendig psykologisk oppfølging av familiene, til tross for at dette er avgjørende i kriser.

Hva er begrunnelsen for at regjeringen ikke har inkludert pankreaskreft i Regjeringens kreftstrategi, og vil regjeringen sikre økte ressurser til forskning, bedre klinisk utprøving og en styrket psykisk oppfølging av familiene til pasienter med denne kreftformen?

BEGRUNNELSE:

Femårsoverlevelsen for pasienter med bukspyttkjertelkreft i Norge er kun 15 %, sammenlignet med for eksempel brystkreft som har en femårsoverlevelse på 92,6 %. Kreftforeningens rapporter viser at forskning innen pankreaskreft er betydelig underfinansiert, delvis fordi få forskere søker midler, noe som igjen skyldes fragmentert behandling og liten tilgang på kliniske studier i Norge.

Klinisk utprøving av nye legemidler har gitt store fremskritt innen flere kreftformer, men Norge er lite attraktivt for legemiddelindustrien for utprøving av pankreaskreftbehandlinger på grunn av desentralisert behandling og små pasientgrupper på hvert behandlingssted. Erfaringer fra Danmark og Irland viser at sentralisering av behandling gir bedre muligheter for deltakelse i viktige legemiddelstudier og bedret overlevelse. Tilbakemeldingene er tydelige på at vi må se på strukturelle forhold, stimuleringstiltak – og andre strategiske grep – for å tiltrekke legemiddelindustrien til klinisk utprøving i Norge.

I tillegg får ikke norske pasienter støtte til å delta i kliniske studier i utlandet, noe som kunne gitt tilgang til potensielt effektive behandlinger. Pasienter og pårørende blir derfor sittende igjen med stor økonomisk risiko og ansvar for egen behandling, som gjør at svært få får mulighet til å benytte seg av slike tilbud.

Det eksisterende pakkeforløpet for pankreaskreft gir heller ikke tilstrekkelig psykologisk støtte til familier og pårørende, som er en vesentlig del av krisehåndteringen ved en alvorlig kreftdiagnose. En styrking av både forskning, klinisk utprøving og psykisk støtte til familiene er nødvendig for å bedre leveutsiktene og livskvaliteten for denne pasientgruppen.

Svar:

Regjeringens kreftstrategi Felles innsats mot kreft inneholder 17 tiårsmål som er særlig viktige for å bringe kreftområdet framover, bidra til at færre får kreft og at mennesker med kreft vil overleve og leve lenger med best mulig livskvalitet. Strategien omhandler ikke spesifikke krefttyper, men setter søkelys på nye initiativer som skal tas de neste ti årene. Det foregår mye viktig arbeid innen kreftområdet, som fortsatt skal videreutvikles selv om det ikke er spesifikt omtalt i strategien.

Pakkeforløp for kreft er nasjonale standardiserte pasientforløp, der målet primært er å bidra til rask utredning og behandlingsstart uten unødvendig ventetid. Et pakkeforløp beskriver hva som skal skje fra mistanke om kreft oppstår, frem til eventuell behandling starter og pasienten er utskrevet fra sykehus. Formålet med pakkeforløpene er at kreftpasienter skal oppleve et godt organisert, helhetlig og forutsigbart forløp. Det legges stor vekt på å gi pasientene god informasjon og mulighet til brukermedvirkning. Et punkt i pakkeforløpet er at det i forbindelse med utskriving fra sykehuset skal gjennomføres en utskrivningssamtale der pasient og eventuelt pårørende skal informeres om fysiske og eventuelt psykiske reaksjoner som kan oppstå etter kreftbehandling og hvor pasient og pårørende kan henvende seg med problemer. Fastlegen har en koordinerende og sentral rolle etter at pasienten er skrevet ut fra sykehus og mellom sykehusopphold.

Å få en kreftdiagnose og gå gjennom en kreftbehandling kan være en stor belastning og påvirke både fysisk og psykisk helse. Mange vil ha behov for å mestre de psykososiale utfordringene ved kreftsykdom, og bedre

livskvalitet for pasienter med kreft og deres pårørende er et av de fem målområdene i kreftstrategien. Et tiårsmål i strategien er helhetlig støtte til pårørende som en del av kreftomsorgen.

Pårørende er en stor ressurs for pasienten, og det er viktig at helsetjenesten tar hensyn til at langvarige sykdomsforløp også krever involvering av pårørende. Derfor er det et mål i kreftstrategien at helse- og omsorgstjenesten involverer og gir støtte til pårørende til personer med kreft. For pårørende innebærer dette å være verdsatt, ivaretatt, bli lyttet til og involvert, så langt pasienten selv ønsker og aksepterer det. Helsedirektoratets pårørendev-eileder handler om involvering og støtte til pårørende og den gir anbefalinger om god praksis. Veilederen beskriver også pårørendes rettigheter og helse- og omsorgs-tjenest-ens plikter.

I Kreftstrategien er det satt et mål om at antallet kreftpasienter som deltar i kliniske studier skal dobles i løpet av strategiperioden, så jeg er som representanten

også opptatt av en økning i kliniske utprøvinger. Helse- og omsorgsdepartementet øremerker hvert år midler over statsbudsjettet til forskning gjennom Norges forsknings-råd og til de regionale helseforetakene. Det legges imid-lertid ikke føringer for disse midlene når det gjelder hvilke sykdommer eller kreftformer, behandlingsmetoder og legemidler det skal forskes på, eller innen hvilke fagom-råder det skal gjennomføres kliniske studier. Når midlene tildeles på denne måten blir de konkurranseutsatt gjen-nom nasjonale og regionale utlysninger, og det vil være de forskningsprosjektene/kliniske studiene som vurderes å ha høyest kvalitet og som er mest relevante som får finan-siering. Samtidig sikrer vi forskningens uavhengighet.

Det er viktig at forskere benytter muligheten til å søke om forskningsmidler innenfor den aktuelle tematik-ken når det er utlysninger. I tillegg til nasjonale og regio-nale utlysninger kan norske forskere også søke om midler gjennom EUs kreftinitiativ Cancer Mission, der norske forskere for øvrig gjør det bra.

SPØRSMÅL NR. 1754

Innlevert 26. mars 2025 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 4. april 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over hvor mye elektrisk kraft petroleumsnæringen bruker til plattformer og instal-lasjoner til havs og på land i hver prisregion, og hvordan kraftbalansen ville blitt i hver region med en politikk hvor petroleumssektoren måtte erstattet denne kraften med egen produsert strøm?

BEGRUNNELSE:

Petroleumssektoren bruker en betydelig mengde strøm fra fastlandet for å drive sin virksomhet. Det betyr i prak-sis at mye av norsk vannkraft brukes til å drifte petrole-umsutvinning, hvorav mye har kommet som følge av politiske føringer med primær hensikt å kutte nasjonale CO₂-utslipp.

Svar:

En løsning med drift med kraft fra land på felt på konti-nentalsokkelen krever normalt tillatelser både etter en-ergiloven, havenergilova og petroleumssloven. Flere felt og innretninger i petroleumsnæringen har over tid fått

godkjent prosjekter om hel eller delvis drift med kraft fra land. Etablering av denne typen løsninger krever omfatt-ende og grundige prosesser i tråd med relevant lovgivning fastsatt av Stortinget. Etter godkjenning starter prosjektg-jennomføring basert på de godkjente planene. Når pros-jektene er gjennomført settes de i drift innenfor de ram-mer som følger av myndighetsvedtak.

Et ev. krav om at petroleumssektoren må bruke egenprodusert kraft som ligger i representantens spørs-mål, vil i praksis innebære omgjøring av allerede fattede vedtak. I Norge skal de som har fått tillatelser fra myndig-hetene kunne stole på at myndighetene ikke ombestem-mer seg. Det er derfor svært strenge krav til omgjøring av vedtak når det rammer en privat part. Adgangen til å trek-ke tilbake eller omgjøre et vedtak når utbygging er igang-satt og en vesentlig del av investeringen er gjort, er svært begrenset. Uten en slik adgang vil tilbaketrekking eller omgjøring være ulovlig.

Det er svært viktig med stabile og forutsigbare ram-me-betingelser for å opprettholde investeringsvilligheten i Norge og i petroleumssektoren. Innføring av «tilbakevirk-ende» krav om at felt og infrastruktur som har godkjente utbyggingsplaner og konsesjoner må dekke sitt forbruk

gjennom egenprodusert kraft vil bryte fundamentalt med dette.

Tabellen under er basert på tall innhentet fra NVE. Tabellen viser kraftbalansen i 2024 for ulike prisområder for et normalår, og forbruk av kraft i petroleumssektoren som hentes ut fra kraftnettet i Fastlands-Norge.

Nær halvparten av kraften som tas fra nettet til petroleumssektoren, er i dag knyttet til industriell aktivitet på fastlandet. Tallene fra NVE er ikke brutt ned på enkeltanlegg. I tabellen er forbruket fra Nyhamna prosessanlegg

(NO3), Kollsnes prosessanlegg (NO5) og Kårstø proses-sanlegg (NO2) oppgitt i en egen kolonne basert på data fra Miljødirektoratet. Alle tall er oppgitt i TWh per år.

Dersom petroleumssektoren ikke hadde hentet kraft fra nettet på land, hadde slik kraft vært tilgjengelig for andre brukere. Det er derfor usikkert hvordan kraftforbruket og kraftbalansen i de ulike prisområdene hadde vært i dag uten det forbruket som over tiår er utviklet fra en sektor.

Tabell 1: Alle tall i TWh per år. Kilde: NVE og Miljødirektoratet

	Kraftbalanse i 2024	Forbruk i petroleumsnæringen i 2024	Forbruk fra prosessanlegg på land i 2023
NO1	-16.3	0.0	0.0
NO2	15.4	3.2	0.7
NO3	-2	1.8	1,3
NO4	8.1	0,6*	..**
NO5	12.4	4.4	2.0
Sum	17.6	10.0	4.0

* Gasskraftverket på Melkøya er ikke inkludert i dette tallet.
** Miljødirektoratet oppgir ikke hvor mye kraft Hammerfest LNG på Melkøya henter fra kraftnettet.

SPØRSMÅL NR. 1755

Innlevert 26. mars 2025 av stortingsrepresentant Terje Halleland
Besvart 28. mars 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Konsesjonskraft er en kompensasjonsordning til vertskommuner hvor det produserer kraft. Denne konsesjonskraften disponerer vertskommunene, og de fleste selger denne på enten spotmarkedet eller på fastprisavtaler.
Har statsråden en oversikt over hvor store mengder strøm dette gjelder, hvilke sektorer som kjøper den, og til hvilken pris?

Svar:

Det totale konsesjonskraftvolumet er om lag 8,8 TWh. Kraften kan brukes direkte i kommunale tjenester eller selges videre på kraftmarkedet. Hva de enkelte kommu-

nene velger å gjøre med konsesjonskraften og tilhørende inntekter er innenfor det kommunale selvstyret. Departementet har ikke oversikt over hvor stor andel av konsesjonskraften som selges, hvem som kjøper og til hvilken priser.

SPØRSMÅL NR. 1756**Innlevert 26. mars 2025 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes****Besvart 1. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvorfor prioriteres ikke sykehuskolen i planene for nye OUS?

BEGRUNNELSE:

Sykehuskolen ved OUS består i dag av ett klasserom, noe som allerede medfører kapasitetsutfordringer. Skolen har også begrenset finansiering og ressurser. I 2031 planlegges det for integrering av Solberg skole i Sandvika, en spesialscole for barn med epilepsi, i sykehuskolen ved OUS. Dette vil medføre en overføring av ansatte og elever til sykehuskolen. Når tegningene for nye OUS ikke inkluderer utvidelse av sykehuskolen, oppstår det bekymringer rundt hvordan kapasiteten skal håndtere denne økte belastningen.

Svar:

Jeg har forelagt spørsmålet for Helse Sør-Øst RHF som har opplyst om at det etableres arealer til undervisning i forbindelse med etableringen av Nye Aker og Nye Rikshospitalet. Ved Nye Aker sykehus blir dette etablert i ny byg-

ningsmasse da det i dag ikke er skoleaktiviteter ved Aker sykehus. Ved Rikshospitalet er det etablert skolearealer i dagens bygningsmasse, og disse vil bli videreført etter at Nye Rikshospitalet er ferdigstilt.

I nye bygg vil det kun være enerom, og for pasienter med behov for en-til-en undervisning vil det derfor være mulig å undervise pasienter på eget rom. I tillegg til dagens etablerte skolearealer, kan arealer som er avsatt til møterom også benyttes til undervisning. I barnesenteret blir det etablert store arealer til lek, og her er det også rom som kan benyttes til undervisningsformål.

Etter opplæringsloven § 28-4 skal fylkeskommunen der en institusjon ligger oppfylle retten til grunnskoleopplæring og videregående opplæring for pasienter i helseinstitusjoner som et regionalt helseforetak eier. Dersom opplæringen skjer i institusjonen, skal institusjonen sørge for nødvendige lokaler til formålet.

Helse Sør-Øst RHF viser til at Oslo universitetssykehus HF er opptatt av at barn og unge som er innlagt over lang tid skal gis opplæring/undervisning og er fullt innforstått med at helseforetak skal stille med lokaler til undervisning av innlagte pasienter.

SPØRSMÅL NR. 1757**Innlevert 26. mars 2025 av stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen****Besvart 3. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan skal statsråden gjøre kommunene i stand til å gjennomføre perspektivskiftet som menneskerettighetene krever at helsetjenestene skal gjøre, fra at det er kommunen som vet best til at det er innbyggerne, også de med behov for omfattende bistand i hverdagen, som selv vet best hva som er viktig i deres liv og at det er kommunens oppgave å gi god beslutningsstøtte?

BEGRUNNELSE:

Som jeg har vist til i et tidligere spørsmål til statsråden, så har VG over flere måneder dokumentert at personer med utviklingshemming blir flyttet mot sin vilje med begrunnelse i at andre enn personene selv mener det er best for dem. Nylig fikk statsråden et spørsmål fra Kari Elisabeth Kaski som viste til en familie der barna deres blir tvunget til å flytte fra sine foreldre om de skal få helt nødvendige tjenester. Organisasjonene kan vise til en rekke saker der kommunene ikke tar innover seg dette menneskerettslige perspektivskiftet.

I det offentlige ords skillet har det blitt vanligere å bruke begrepet yngrebølge. Det er en økning i funksjonshindrede barn, særlig barn med autisme, som trenger omfattende bistand. Samtidig viser kommunenes organisasjon KS til et forventningsgap og utfordrer myndigheter til å komme med løsninger.

I svaret statsråden gir på spørsmålet fra Kaski skriver han at tjenestetilbudet må «utformes ut fra en individuell vurdering av den enkelte tjenestemottaker sett opp mot tilgjengelige ressurser og muligheter». Fraværet av henvisning til barnekonvensjon og CRPD er slående, og med dette kan det synes som om «tilgjengelige ressurser og muligheter» trumfer menneskerettighetene. Videre viser statsråden til klagemuligheter hos statsforvalter, uten at han verken vurderer at statsforvalterne selv melder om at de ikke har ressurser til å behandle slike saker innenfor rimelig tid eller den belastningen slike klagesaksprosesser er for de gjeldende personene.

Helsedirektoratets veileder om gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming bygger på menneskerettighetene og knytter således helsetjenester og menneskerettigheter sammen. I veilederen står det at funksjonsevnekonvensjonen (CRPD) understreker «at mennesker med nedsatt funksjonsevne har de samme rettighetene som alle andre, og dette utgjør et viktig grunnlag for veilederen.»

Videre står det at tjenester «må ta utgangspunkt i personens vilje og preferanser».

Det kan ikke være funksjonshindredenes ansvar å tette ett såkalt forventningsgap. Derfor ønsker jeg en redegjørelse fra statsråden om hvordan han kan sikre at kommunene tildeler og yter tjenester i tråd med menneskerettighetene.

Svar:

Mennesker med nedsatt funksjonsevne har de samme rettighetene som alle andre.

Norsk helselovgivning bygger hovedsakelig på universalprinsippet; lovgivningen gjelder uavhengig av alder, kjønn, diagnose og ulike funksjonshemminger. Det betyr at loven er lik for alle.

Pasient- og brukerrettighetsloven fremmer blant annet pasientens og pårørendes rett til å medvirke i beslutninger om egen helse og egen helsehjelp. Dette er i tråd med prinsippene om selvbestemmelse og ikke-diskriminering som er nedfelt i menneskerettighetskonvensjonene, herunder FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Denne konvensjonen er ratifisert av Norge og tydeliggjør de forpliktelser myndighetene har bl.a. innen helse- og omsorgstjenestene.

Regjeringen har besluttet å ta CRPD inn i menneskerettsloven. Inkorporeringen vil tydeliggjøre statlige myndigheters forpliktelse til å fremme selvbestemmelse,

ikke-diskriminering og deltakelse for alle på tvers av samfunnsområder, og markerer et viktig skritt for å styrke rettsvernet og likeverdet for personer med funksjonsnedsettelse.

Kommunene har ansvaret for å sikre at alle som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Kommunens ansvar omfatter alle pasient- og brukergrupper, herunder personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne. Ved tildeling av helse- og omsorgstjenester er det flere faktorer kommunene må ta hensyn til, og krever en helhetlig vurdering av innbyggernes behov sett opp mot tilgjengelige ressurser.

Kommunene har plikt til å involvere pasienter og pårørende i beslutninger om helsehjelp. Å innhente pasientens og pårørendes syn på hva som er viktig for dem, er en nødvendig del av kommunens beslutningsgrunnlag når de skal fatte vedtak om helsehjelp. Å spørre pasient og pårørende om «hva er viktig for deg?» har vært en retningsgivende i helse- og omsorgstjenestene i over 10 år. Spørsmålet er et godt utgangspunkt for reell brukermedvirkning. Helsedirektoratet har etablert nasjonale retningslinjer og veiledere som støtter denne pasientsentrerte tilnærmingen og KS har vært en viktig pådriver for å implementere denne tilnærmingen i kommunene.

For å ivareta de innbyggere som føler at deres stemmer ikke blir hørt og opplever at deres behov ikke er ivaretatt, er det etablert systemer for å få kommunens vurdering prøvd. Statsforvalteren er klageinstans og har myndighet til å overprøve kommunens beslutninger, og kommunene er pliktig å bistå innbyggere med å fremme sin klage. I alle fylker er det dessuten et Pasient- og brukerombud som yter gratis hjelp og veiledning til den enkelte.

Regjeringen legger vekt på å sikre gode og likeverdige helsetjenester. Helsetjenestene skal være tilgjengelige for alle og av god kvalitet og tilpasset den enkeltes behov. I tillegg til regjeringens styrking av kommuneøkonomien, har jeg, som opplyst i svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1665, forsikret meg om at Statens helsetilsyn gjør et grundig arbeid med oppfølgingen av rettssikkerheten til utviklingshemmede med gjennomgang av vedtak og andre tiltak som skal sikre en lik praksis hos statsforvalterne i samsvar med loven. Jeg har også, i 2025, gitt Helsedirektoratet i oppdrag å utrede behov for tiltak som skal bidra til gode vedtaksprosesser for kommunale helse- og omsorgstjenester. Tiltakene skal bidra til en åpen og god dialog med tjenestesøker og pårørende gjennom hele søknadsprosessen.

SPØRSMÅL NR. 1758**Innlevert 27. mars 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 3. april 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Regjeringa har proklamert ein «tillitsreform» for å redusere detaljstyringa og auke handlingsrommet for tilsette i offentlig sektor. Samtidig har Helseministeren beordra alle landets sjukehus til å skrive og levere inn ventetidsrapportar til departementet kvar einaste veke, jmf. sak i Dagens Medisin 26/3.

Korleis meiner statsministeren at ei slik overivrig detaljstyring og auka byråkratisering av sjukehusa frå helseministeren, passar inn i ambisjonen om at tillitsreformen skal vere eitt av regjeringa sine viktigaste prosjekt?

Svar:

Det er helt riktig at tillitsreformen er et viktig prosjekt for regjeringen. Målet med tillitsreformen er å gi innbyggerne de tjenestene de trenger til rett tid. Det er en tydelig sammenheng mellom kvalitet i tjenestene og tillit til offentlig sektor. Tillitsreformen må balansere hensynet mellom nødvendig rapportering og tillit.

Ventetidsløftet er et unikt partssamarbeid mellom de største fagforeningene i sykehusene, arbeidsgiverorganisasjonene i privat, ideell og offentlig sektor, og staten ved statsråden og de regionale helseforetakene. Partene møtes jevnlig for å drøfte status og tiltak. I møtene diskuteres tiltak som bedre arbeids- og oppgavedeling, bedre pasientflyt, behovsstyrt poliklinikk, digital hjemmeoppfølging, reduksjon av unødvendige kontroller og digitale løsninger som sparer tid. Noe av dette er tiltak som vil få effekt på litt lengre sikt og som vil understøtte arbeidet

med et stabilt lavere nivå for ventetider, i tråd med målene i Nasjonal helse- og samhandlingsplan.

Vi benytter samtidig ulike former for mer kortsiktige tiltak fordi det over tid hadde bygget seg opp mange ventende pasienter. Denne våren intensiveres derfor bruken av ekstrapoliklinikk, bruken av avtalespesialister og kjøp av kapasitet fra private aktører.

Det er helt nødvendig at helseforetakene og de regionale helseforetakene har oversikt over pasientflyt, kapasitet og aktivitet for å nå styringsmålene. Helse- og omsorgsministeren ba om fast rapportering og ukentlige møter fordi de regionale helseforetakene ikke hadde klart styringsmålene sine knyttet til ventetider så langt. For pasientene er det viktig at ventetidene reduseres. God oversikt og gode rutiner for å raskt fange opp områder der ventetidene er for lange eller økende, er viktig for å kunne sette inn målrettede tiltak og for at sykehusene skal kunne lære av hverandre.

Helse- og omsorgsdepartementet opplever at dialogen i ukesmøtene er konstruktiv og at den økte oppmerksomheten på nettopp pasientflyt, kapasitet og aktivitet har vært avgjørende for å sette inn riktig tiltak på riktig sted. De regionale helseforetakene har videreutviklet gode verktøy for å følge med på utviklingen og understøtte pasientbehandlingen som vil være til god nytte framover, samtidig som fellesmøter gir grunnlag for samordning og erfaringsoverføring. Helsepersonellet som jobber ekstra i arbeidet med ventetidsløftet bruker primært sin tid på pasientbehandling.

Det er tid for fornying og effektivisering i offentlig sektor. Tillitsreformen som bygger på den norske arbeidslivsmodellen er viktig for å lykkes med dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1759**Innlevert 27. mars 2025 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 2. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Kan Stortinget få en oversikt over volumet for vareinnførsel i Norge fra de kinesiske digitale markedsplassene

Temu, Shein, Wish og AliExpress, og om mulig oversikt som viser volum for hver av leverandørene, sekundært

kan totalt volum være nyttig dersom det av ulike hensyn ikke lar seg gjøre å gi en oversikt for hvert av selskapene?

BEGRUNNELSE:

Stadig flere tester fra både inn- og utland viser alvorlige problemer med produktsikkerheten på digitale kinesiske markeds plasser som Temu. Nylig fant Miljødirektoratet helse- og miljøskadelige stoffer i 8 av 13 Temu-produkter, der de fleste var ment for barn. Vi mangler likevel god kunnskap om omfanget av vareinnførselen fra disse digitale markeds plassene. Til tross for at markeds plassene både utgjør vesentlig konkurranse for norske produsenter og tilbydere og til tross for risikoen for forbrukerne.

SPØRSMÅL NR. 1760

Innlevert 27. mars 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 4. april 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Russland har dei siste tre åra tent over 5 mrd. NOK på at russiske fartøy får lov å lande fisk i norske hamner. Noreg importerte i 2024 meir fisk frå Russland enn nokon gong, dobbelt så mykje som i 2023. Mykje av denne russiske fisken blir etter prosessering eksportert tollfritt til EU som norsk fisk.

Meiner statsråden at denne praksisen er problematisk, og vil ho i tilfelle foreta seg noko anna for å stoppe denne tilførselen av milliardbeløp inn i Russlands krigsøkonomi enn å «følge situasjonen nøye», jf. sak i NRK 5. mars 2025?

Svar:

EU har som reaksjon på Russland sitt folkerettsstridige angrep på Ukraina innført omfattande sanksjonar som Noreg har slutta opp om, med nokre unntak og tilpassingar. Samstundes er det slik at naboskapen med Russland krev noko kontakt på område der Noreg har viktige interesser, så som fiskeriområdet, kor samarbeid om fiskeriforvaltning er ein føresetnad for ei berekraftig forvaltning av bestandane i Barentshavet.

Sanksjonane som er innførte, gjer at det no er svært krevjande å handle med Russland. Det er likevel slik at sanksjonane som er innførte ikkje rettar seg mot all handel, og det er ikkje eit generelt forbod mot import av rus-

Svar:

Etter vareførselsloven § 7-10 er opplysninger om noens «bedriftsmessige forhold» som utgangspunkt underlagt taushetsplikt. Tolletaten har nylig avslått krav om innsyn i den samlede vareinnførselen til de fire kinesiske markeds plassene Temu, Shein, Wish og AliExpress, under henvisning til taushetsplikten. Tolletaten kom til at det ikke var anledning til å utlevere aggregerte data om leverandørenes samlede importvolum, ettersom kravet var rettet mot såpass få aktører. Avgjørelsen ble påklaget til Finansdepartementet, som stadfestet Tolletatens vedtak om avslag. Jeg kan derfor ikke gi Stortinget de etterspurte opplysningene. Jeg kan orientere om at avslaget på krav om innsyn er brakt inn for Sivilombudet.

sisk fisk i EU eller i Noreg. Det er innført importforbod for enkelte produkt som kaviar og skaldyr, og i tillegg kan andre tiltak som finansielle sanksjonar og transportforbod ha betydning for handelen også med fisk.

Det er viktig å skilje mellom russisk fisk som vert landa i Noreg og russisk fisk som vert importert til Noreg. Det meste av den russiske fisken som vert landa vert sett på tollager, før den går vidare til andre marknader, som EU. Fisk som går via tollager vil behalde russisk opphav, og vil då møte dei handelsvilkår som russisk fisk har i ulike marknader. Det vart i 2024 landa litt over 80 000 tonn fisk frå russiske fartøy i norske hamner i 2024, og det var omtrent det same som i 2023. I åra før dette vart det landa betydeleg meir. Landa volum har med andre ord gått mykje ned, men den relative verdien av landingane har auka grunna høgare fiskeprisar.

Noko av den russiske fisken som vert landa i Noreg vert importert av norsk industri. Så lenge det ikkje er eit importforbod mot russisk fisk, og så lenge andre relevante sanksjonar vert respekterte, er det opp til industrien sjølv å avgjere om dei vil importere russisk fisk. Korvidt utanlandsk fisk blir «norsk» etter tilverking i Noreg, vert bestemt av ulike opphavsreglar. For at fisk skal få preferanseopphav etter EØS-avtalen ved eksport frå Noreg til EU, må den etter dei såkalla listereglane vere «framstilt i sin heilskap». Det vil seie at fisken må vere fangsta av eit norsk/EØS-registrert fartøy. Russisk fisk kan derfor ikkje

få norsk preferanseopphav ved eksport frå Noreg til EU, og den russiske fisken må derfor bli deklartert med russisk opphav ved eksport frå Noreg. Inntil 15 prosent russisk fisk (såkalla tredjelandsfisk) kan inngå i produksjonen saman med norsk fisk, og sluttproduktet vil då ha norsk preferanseopphav etter EØS-avtalen ved eksport til EU. Det er eit vilkår at den russiske og norske fisken vert blanda før produksjonen. Sjølv om fisken ikkje blir «norsk» kan han gå vidare til EU-marknaden tollfritt på ein såkalla GATT-kvota som EU etablerte i forløparen til Verdens handelsorganisasjon (WTO). GATT-kvota kan brukast av WTO-medlemmer, og russisk fisk kan òg importerast tollfritt til EU på denne kvota.

Når det gjeld EU sitt tollregime, så har EU ulike tollsatsar for ulike sjømatprodukt frå ulike land. EU har i utgangspunktet ein tollsats på 12 prosent for fryst torsk.

Norge har bunde tollsatsane for fisk til null i WTO. I seinare år har betydelege volum russisk fisk kunne importerast tollfritt til EU, gjennom EU sitt system for tollfrie importkvotar for å forsyne eigen industri med råstoff. Desse importkvotane vert kalla autonome importkvotar. Dei autonome kvotane gjeld i utgangspunktet for alle land, men EU har vedteke at frå 2024 er russisk fisk utelaten frå å bruke desse kvotane, og det må då svarast toll ved import. EU importerer trass i dette framleis langt høgre volum russisk fisk enn Noreg. Det er såleis ikkje slik at Russland er avskoren frå eksportinntekter ved handel med EU.

Det er per no ikkje vedteke å innføre ytterlegare restriksjonar på landingar av russisk fisk eller tollsatsar for russisk fisk ved import til Noreg, men dette vil vi vurdere kontinuerleg ut frå den situasjonen vi står i.

SPØRSMÅL NR. 1761

Innlevert 27. mars 2025 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 31. mars 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Afghanske kvinner i Noreg uttrykkjer stor uro og bekymring over at Taliban no styrker representasjonen med ein ny førstesekretær på ambassaden i Oslo. Taliban-regimet fråtar kvinner rett til utdanning, arbeid og deltaking i samfunnet, og kvinnelege menneskerettsaktivistar som har søkt tilflukt i Noreg rapporterer om truslar mot seg sjølv og familiemedlemmer frå personar med tilknytning til Taliban.

Kva vil justisministeren gjera for å trygga afghanske kvinner i Noreg no som ambassaden i Oslo blir gjenopna?

Svar:

Først må jeg gjøre oppmerksom på at spørsmål som gjelder utenlandske ambassader i Norge, herunder gjenåpning av den afghanske ambassaden, og personell som skal arbeide der, ikke hører inn under mitt ansvarsområde. Spørsmål som dreier seg om dette må rettes til utenriksministeren.

Dersom det fremsettes trusler mot afghanske kvinner i Norge fra personer som oppholder seg her, må dette eventuelt anmeldes til politiet. Norsk politi vil i praksis ha svært begrensede muligheter til å etterforske trusler frem satt fra personer i Afghanistan.

Jeg slutter meg for øvrig til representantens syn om at situasjonen for kvinner i Afghanistan er svært bekymringsfull på grunn av deres mangel på grunnleggende rettigheter. Justis- og beredskapsdepartementet ga 15. mai 2023 en instruks til UDI (GI-09/2023), hvor det gis nærmere føringer for behandlingen av søknader om beskyttelse (asyl) fra afghanske kvinner og jenter. Av instruksens fremgår det bl.a. at de i dagens situasjon kan defineres som en «spesiell sosial gruppe» i flyktningkonvensjonens forstand. Som flere av regjeringens representanter har understreket offentlig, er vektlegging av afghanske kvinners rettigheter en sentral del av norsk Afghanistan-innsats. Det gjelder også på mitt sektoransvar.

SPØRSMÅL NR. 1762**Innlevert 27. mars 2025 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 4. april 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

I Skjoma i Narvik kommune har det over lang tid vært behov for å forbedre miljøforholdene, spesielt for villaksen. Situasjoner med villaks som dør i ei bunnfrossen elv er uholdbar. Jeg har derfor lenge pekt på behovet for endringer i minstevannføringen gjennom vilkårsrevisjonen. I mars 2023 uttalte NVE at de overfor ED innstiller på en minstevannføring i vassdraget. Dette er nå to år siden og ingenting har skjedd.

Når vil ministeren og dagens regjering følge opp saken og sørge for akseptable miljøforhold for villaksen i Skjoma?

BEGRUNNELSE:

I Skjomenvassdraget har det siden 1969 blitt bygget ut flere vannkraftverk, noe som har før til at vannføringen til tider blir svært lav. Situasjonen i Skjoma er krevende, og det er behov for tiltak for å forbedre naturtilstanden i vassdraget. 26. februar 2022 publiserte NRK en sak om vannmangelen i Skjoma, som viste bilder av laks fryst fast i en bunnfrossen elv, og belyste behovet for økt vannføring. Vilårsrevisjon brukes for å bedre miljøtilstanden i reguleringsområder og dette må følgelig avveies mot formålet om kraftproduksjon. I Skjoma er det behov for naturresaurering, og kommunen, grunneiere, Norsk institutt for naturforskning (NINA) og natur- og friluftsansjoner-

er, har krevd en revisjon av reguleringsvilkårene. Videre har NVE anbefalt at det slippes mer vann i elven, noe som kan gi et moderat produksjonstap, men som vil gi vesentlige miljøforbedringer i et viktig lakse- og sjørretvassdrag. Utfordringene for fiskebestanden er godt dokumentert i undersøkinger over flere år, og i 2021 overlevde bare 50 prosent av bestanden.

Svar:

Det er i statsråd i dag fastsatt reviderte konsesjonsvilkår for reguleringen av Skjomenvassdraget. Vedtaket setter punktum for en omfattende revisjonsprosess, der kommunen, grunneiere og natur- og friluftsansjoner har vært sentrale pådrivere.

Forholdene for villaks og sjørret i Skjoma bedres ved krav til minstevannføring gjennom hele året. Samtidig blir de opprinnelige konsesjonsvilkårene oppdatert til dagens standard.

Jeg er glad for at vi nå bedrer forholdene for laksen i Skjoma ved å pålegge minstevannføring. Selv om dette innebærer et årlig produksjonstap på 40 GWh, er det nødvendig for å ta hensyn til laksen. Etter nøye vurdering fant jeg at et mindre vannslipp ikke ville gi den ønskede effekten for fisken. Jeg har lyttet til lokale og regionale interesser og mener løsningen som nå er vedtatt ivaretar hensynet til både villaksen og kraftsystemet på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 1763**Innlevert 27. mars 2025 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 4. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Helse Nord har, med statsrådets velsignelse, vedtatt nedlegging av funksjoner på sykehuset i Vefsn.

Vil statsråden sørge for at det etableres tilstrekkelige prehospitale tjenester for indre Helgeland basert på oppdaterte, offentlige, risiko og sårbarhetsanalyser, samt konsekvensanalyser og vil statsråden sørge for at de er på plass i forkant av endringer tilknyttet Mosjøen sykehus?

Svar:

Utredningen av sykehusstrukturen på Helgeland har foregått over mange år. Helse Nord RHF og Helgelandssykehuset HF har gjennomført grundige og omfattende utredninger som ligger til grunn for vedtaket om framtidig sykehusstruktur. Jeg behandlet saken om framtidig struktur for Helgelandssykehuset HF i foretaksmøte i Helse Nord RHF 3. juli 2024.

Saken ble fulgt opp av Helse Nord RHF og Helgelandssykehuset HF med endelig behandling i styret i Helse Nord RHF 14. mars 2025. Helse Nord RHF avholdt foretaksmøte i Helgelandssykehuset HF om funksjons- og oppgavedeling i Helgelandssykehuset HF den 24. mars 2025, som oppfølging av styremøtet. Følgende går fram av vedtakets punkt 2 og 6:

«2. Helgelandssykehuset HF skal forberede overføring av akutt- og døgnfunksjoner i en første fase fram til 1. juni 2025. Som en del av forberedelsene skal Helgelandssykehuset HF gjennomføre to ROS-analyser, en med fokus på HMS og en med fokus på akuttmedisinsk beredskap i prosjektet OU-prehospital.

6. Nødvendig styrking av prehospital beredskap skal være på plass før de somatiske akutt- og døgnfunksjonene overføres fra Mosjøen til lokalisasjonene i Sandnessjøen og Mo i Rana. Før endringen gjennomføres skal ambulansetjenestene i Mosjøen være styrket med en døgnambulans og en dagambulans, iverksettingen av «Trygg Akuttmedisin» skal kontinueres og kvalitetssikres, det skal utredes om akuttbil skal etableres og pasienter med mistanke om hjerneslag skal være sikret CT-undersøkelse i Mosjøen hele døgnet (Slagalarm).»

Jeg legger til grunn at Helgelandssykehuset HF forholder seg til vedtaket og gjennomfører risiko- og sårbarhetsanalyser og sikrer nødvendig styrking av den prehospitale beredskapen før endringene i de somatiske akutt- og døgnfunksjonene i Mosjøen gjennomføres.

SPØRSMÅL NR. 1764

Innlevert 27. mars 2025 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien

Besvart 1. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er status for oppfølging av oppdraget til Statens vegvesen om å vurdere en annen gjennomføringsrekkefølge på E39 Vik-Molde og når vil det foreligge en konklusjon fra Statens vegvesen?

BEGRUNNELSE:

Det er over tid gjort et grundig og godt planleggingsarbeid for E39 Vik-Molde, og det foreligger vedtatt reguleringsplan samt ekstern kvalitetssikring (KS2). Dette innebærer at det foreligger en plan for gjennomføringsrekkefølgen i prosjektet. Det kan imidlertid være grunnlag for en annen gjennomføringsrekkefølge, der deler av prosjektet realiseres før, for å gjøre det mulig å realisere noe nytte for trafikantene selv om det ikke er midler til hele prosjektet. Eksempelvis vil bytunnelen i Molde, Julbøen-Bolsønes, være et svært viktig byutviklingsprosjekt som tar trafikken ut av byen.

I Nasjonal Transportplan 2025-2036 ligger følgende formulering:

«Regjeringen vil gi Statens vegvesen et oppdrag om å vurdere en annen gjennomføringsrekkefølge, der E39 Molde–Julbøen, samt også ev. hengebrua mellom Otrøya og Molde i delprosjektet E39 Vik–Julbøen, realiseres først. Vurderingen skal gjøres med tanke på gjennomførbarhet, kostnader og nytte. Dette vil gi grunnlag for en fornyet vurdering av prosjektet ved neste fremlegg av Nasjonal transportplan, herunder om deler av prosjektet kan startes opp i løpet av den kommende transportplanperioden.»

Svar:

I Meld. St. 14 (2023–2024) Nasjonal transportplan 2025–2036 ligger prosjektet E39 Vik–Molde (Møreaksen) i Statens vegvesens utviklingsportefølje. Det innebærer at det ikke er rom for å realisere prosjektet i sin nåværende form i tolvårsperioden.

Det er vedtatt reguleringsplan og gjennomført ekstern kvalitetssikring (KS2) for Møreaksen. Det innebærer at det foreligger en plan for gjennomføringsrekkefølgen i prosjektet. Det kan imidlertid være grunnlag for en annen gjennomføringsrekkefølge, der deler av prosjektet realiseres tidligere for å gjøre det mulig å realisere noe nytte for trafikantene selv om det ikke er midler til å bygge hele prosjektet slik det er planlagt.

For at prosjektet skal kunne få en fornyet vurdering ved neste fremlegg av Nasjonal transportplan vil regjeringen gi Statens vegvesen i oppdrag å vurdere en annen gjennomføringsrekkefølge der E39 Molde–Julbøen, samt også ev. hengebrua mellom Otrøya og Molde i delprosjektet E39 Vik–Julbøen, realiseres først. Vurderingen skal gjøres med tanke på gjennomførbarhet, kostnader og nytte. Jeg legger opp til å gi oppdraget i tide til at prosjektet kan få en fornyet vurdering ved neste fremlegg av Nasjonal transportplan.

SPØRSMÅL NR. 1765

Innlevert 27. mars 2025 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand
Besvart 2. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hvor mange prosentenheter raskere enn BNP Fastlands-Norge har hhv. offentlig konsum og offentlige bruttoinvesteringer vokst i 2023 og 2024, og hvor mye lavere ville offentlig konsum og bruttoinvesteringer vært i 2023 og 2024 (målt i millioner 2024-kroner) dersom disse hadde hatt samme prosentvise vekst som BNP Fastlands-Norge?

Svar:

Realveksten i offentlig konsum var henholdsvis 2,7 og 1,9 prosentenheter høyere enn realveksten i BNP for Fastlands-Norge i 2023 og 2024, se tabell 1. Realveksten i offentlige bruttoinvesteringer var henholdsvis 3,5 og 3,0 prosentenheter høyere .
Dersom offentlig konsum hadde hatt samme realvekst som BNP for Fastlands-Norge hadde i 2023 og 2024, ville offentlig konsum tilsvart 1 126 mrd. i 2023 og 1 163 mrd. i 2024, målt i faste 2024-kroner. Tilsvarende ville offentlige bruttoinvesteringer vært 266 mrd. og 277 mrd. i 2023 og 2024.

Tabell 1. Offentlig etterspørsel og BNP Fastlands-Norge. Mrd. 2024-kroner og volumvekst i prosent

	2023		2024	
	Mrd. ¹	Prosent	Mrd. ¹	Prosent
Offentlig konsum	1 156,0	3,4	1 184,2	2,4
Offentlige bruttoinvesteringer	275,1	4,1	284,9	3,5
BNP Fastlands-Norge	4 026,9	0,7	4 049,8	0,6

1 Foreløpige nasjonalregnskapstall i faste 2024-priser.

SPØRSMÅL NR. 1766

Innlevert 27. mars 2025 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien
Besvart 3. april 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at statens andel kommer på plass, og eventuelt når?

BEGRUNNELSE:

Antall pilegrimer i Europa, inkludert Norge, er stadig økende. De siste årene har pilegrimsledene i Norge hatt en gjennomsnittlig årlig økning på cirka 20 prosent.

Det er ventet mange flere pilegrimer de neste årene. derfor må vi henge med for å ta godt imot dem. Internasjonalt har pilegrimer begynt å få øynene opp for norske leder. Kystpilgrimsleia er særdeles interessant med

sitt varierte natur- og kulturlandskap til lands og til vanns. Den er et kjøligere og annerledes alternativ til for eksempel den kjente pilegrimsveien Santiago de Compostela i Spania.

Det startet i det små i Spania også. I 1972 var det bare 67 personer som gikk denne veien. I 2024 passerte det en halv million vandrere.

At flere oppdager pilegrimsledene i Norge, har stortingspolitikerne ønsket seg. Regjeringen gikk inn for satsing da langtidsplanen « Veien fram mot 2037» ble utarbeidet av Kulturdepartementet i 2020.

Over halvparten av den statlige finansieringen mangler fortsatt.

I tråd med planen ble det etablert fire regionale kystpilegrimssentre fra Egersund til Trondheim. Lokalt og regionalt eierskap og entusiasme var avgjørende for å få det til.

Fylkeskommuner og vertskommuner har sørget for delfinansieringen, men dette er ikke nok til å dekke det totale finansieringsbehovet for de fire sentrene. Vi må sikre en stabil og fremtidsrettet drift. Den statlige finansieringen må derfor komme på plass fra 2025.

I fjor utgjorde statens andel kun 21 prosent av det nødvendige beløpet for å opprettholde driften av sentrene, noe som skaper en utrygg situasjon og som svekker en viktig statlig satsing.

Svar:

Langtidsplanen for pilegrimssatsingen «Veien fram mot 2037» ble laget av Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider (NDR) på bestilling fra KUD. NDR er et forvaltningsorgan under KUD med ulike forvaltningsoppgaver innenfor kulturvern. NDR omfatter også Nasjonalt Pilegrimssenter med overordnet ansvar for pilegrimsledene eller St. Olavsveiene i Norge, og for disse ledene som europeisk kulturvei under Europarådet. Pilegrimsarbeidet skal bidra til verdiskaping og positiv utvikling langs St. Olavsveiene til Nidaros.

I mandatet til Langtidsplanen for pilegrimssatsingen «Veien fram mot 2037» fra 2017 bad departementet NDR foreslå en innretning på den av statlige finansierin-

gen av pilegrimsarbeidet. Langtidsplanen presenterer en finansieringsmodell som innebærer en deling av finansieringen mellom stat, fylkeskommune og kommune. Planens anbefaling er at den statlige grunnfinansieringen burde settes til 60% av driftskostnaden i de regionale pilegrimssentrene.

Langtidsplanen ble vedtatt av styret i NDR i 2019 og oversendt KUD. KUD mente NDR hadde svart godt på oppdraget fra departementet, men understreket samtidig at statsstøtte til pilegrimsarbeidet ville måtte behandles i de ordinære årlige budsjettprosessene. I tillegg la departementet vekt på at gjennomføring av planen ville måtte være avhengig av at NDR arbeidet videre med å realisere regional/lokal og annen ekstern finansiering.

Kultur- og likestillingsdepartementet ga i 2025 9,5 millioner kroner til NDRs forvaltning av tilskuddsmidler til de regionale pilegrimssentrene. I 2024 var tildelingen 9,2 millioner og i 2023 var tildelingen 8,6 millioner.

NDR har inngått rammeavtaler med alle de regionale pilegrimssentrene som inngår i nettverket av den statlig finansierte pilegrimssatsningen. NDR arrangerer også den nasjonale pilegrimskonferansen årlig. Gjennom finansiering av NDRs funksjon som Nasjonalt pilegrimssenter ønsker jeg å bidra til videre statlig støtte til pilegrimsarbeidet. Det fremtidige nivået på årlige bevilningene til pilegrimsarbeidet ville måtte behandles i de ordinære årlige budsjettprosessene.

SPØRSMÅL NR. 1767

Innlevert 27. mars 2025 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 2. april 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Fensfeltet er ikke på listen over 47 strategisk viktige mineralprosjekter som EU-kommisjonen nå lanserer. Årsaken er trolig at Norge ikke har implementert EUs Critical Raw Materials Act. EUs utvalgte prosjekter vil få støttemidler og tilrettelegging fra EU, og dermed konkurransefortrinn som kan svekke mulighetene til bl.a. Fensfeltet.

Vil regjeringen nå implementere CRMA raskt, og i mellomtiden kompensere Fensfeltprosjektet så det ikke stoppes av EU-prosjekters konkurransefortrinn?

BEGRUNNELSE:

EUs Critical Raw Materials Act er et regulatorisk rammeverk for å sikre EU tilgang og egen kontroll på kritiske råmaterialer, og at utvikling og produksjon blir bærekraftig og sirkulær. Loven skal styrke utviklingen av egne europeiske verdikjeder for kritiske råmaterialer, bl.a. ved å velge ut og iverksette prioriterte strategiske prosjekter som kan få spesiell tilrettelegging og tilgang til finansiell støtte i betydelig omfang, samt informasjonsutveksling og koordinering.

CRMA er på tilsvarende måte som USAs IRA tiltak for å motvirke dominerende konkurranse fra Kina og

styrke nasjonale/ regionale leverandører og verdikjeder. Kinas markedsdominans skyldes mange år med strategisk stor strategisk statlig støtte til kinesiske prosjekter. USA ordninger har allerede rammet bl.a. norsk batterisatsing hardt. EUs ordninger er tilsvarende direkte rettet mot å utkonkurrere aktører på utsiden av ordningene.

Så lenge Norge ikke har implementert CRMA faller norske prosjekter utenfor de europeiske og amerikanske ordningene, og blir desto mer sårbare også mot Kinas markedsdominans.

EU-kommisjonen sier i sin pressemelding om de 47 utvalgte mineralprosjektene at:

“These projects will be able to benefit from coordinated support by the Commission, Member States and financial institutions to become operational, notably regarding access to finance and support to connect with relevant off-takers.”

Norge, som fortsatt ikke har implementert CRMA, kommer under stadig større press for enten å etablere egne kompensatoriske ordninger, hvilket framstår som lite sannsynlig, eller implementere EU-ordninger som CRMA. Jo lengre tid dette tar, desto flere strategisk viktige prosjekter vil mislykkes i Norge. Fensfeltet bør ikke bli et nytt prosjekt i rekken.

Svar:

EUs regelverk for kritiske råvarer, Critical Raw Materials Act (CRMA), er en sentral del av EUs grønne industriplan. CRMA skal sikre EU en stabil og bærekraftig forsyning av kritiske råvarer ved å innføre et felles rammeverk i det indre marked for produksjon og materialgjenvinning av utvalgte metaller og mineraler. Regelverket har til formål å styrke EUs industrielle konkurransekraft og forsyningssikkerhet, og bidrar derfor til å sikre det indre markedets funksjon. Dette er i tråd med intensjonen i EØS-avtalen. CRMA trådte i kraft i EU i mai 2024, og Europakommisjonen og medlemslandene arbeider nå med å gjennomføre forordningen. Som følge av dette åpnet Europakommisjonen i august 2024 for at strategiske prosjekter i EU og tredjeland kan søke om å få status som strategiske prosjekter under forordningen. Norske prosjekter kunne da også søke om å få status som strategisk prosjekt, selv om CRMA ikke enda er innlemmet i EØS-avtalen. Vi er kjent med at det er sendt inn flere norske prosjektsøknader. Gitt at Europakommisjonen utpeker en norsk prosjektsøknad som strategisk, vil et slikt prosjekt få enkelte fordeler fra CRMA allerede før forordningen er innlemmet i EØS-avtalen, slik som finansieringsrådgivning og nettverkstilgang. Regjeringen har nå besluttet at norsk posisjon er at CRMA skal innlemmes i EØS-avtalen, og regjeringen vil gå videre med arbeidet med de øvrige EØS/EFTA-landene og EFTA-sekretariatet for å innlemme forordningen i EØS-avtalen. Når forordningen innlemmes i norsk regelverk vil de norske prosjektene få de samme rammevilkårene som øvrige europeiske mineralprosjekter. Listen over strate-

giske prosjekter i tredjeland er ventet å bli annonsert i løpet av de kommende ukene. Det er Europakommisjonen som foretar utvelgelsen av strategiske prosjekter under CRMA, men departementet har hatt dialog med Europakommisjonen om deres prosess. I tråd med Hurdalsplattformen og mineralstrategien, arbeider regjeringen for at Norge skal være en bærekraftig, stabil og langsiktig leverandør av mineraler. Et av regjeringens tiltak er forslag til ny minerallov, som ble lagt frem 28. mars 2025. Fensfeltet i Nome kommune er en av de mest interessante forekomstene i Norge og det er stor internasjonal oppmerksomhet om forekomsten. Regjeringen har derfor besluttet å sette av fem mill. kroner til Nome kommune for å opprettholde god fremdrift i arbeidet med arealavklaring og utvikling av Fensfeltet. Tilskuddet til Nome kommune er viktig fordi Fensfeltet er i en særstilling, som den største dokumenterte forekomsten av sjeldne jordarter i Norge og blant de største, kjente forekomster i Europa. Dette viser EU og øvrige markedsaktører at Norge støtter og gjør tiltak for å legge til rette for realisering av norske prosjekter.

SPØRSMÅL NR. 1768**Innlevert 27. mars 2025 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt****Besvart 4. april 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Hva er dagens selvforsyningsgrad, og hva ville selvforsyningsgraden vært dersom man ikke medregnet nordmenns sukkerforbruk?

BEGRUNNELSE:

Enkelt forklart utregnes selvforsyningsgraden etter hvor stor andel av nordmenns kaloriinntak som kommer av norskproduserte matvarer. Sukker er en kaloritett vare som ikke produseres i Norge. Tall fra 2019 viste at nordmenn inntar om lag 24 kilo tilsatt sukker årlig, og at det tilsvarer rundt 11 prosent av energien det er anbefalt å få fra mat.

Svar:

Det er NIBIO som gjør beregningene om selvforsyningsgrad. De siste tallene for selvforsyningsgraden ble utarbeidet våren 2024. Neste beregning vil gjøres i etterkant av jordbruksoppgjøret.

Sukker utgjør i underkant av 10 pst. av energiforbruket. Som representanten Strifeldt skriver, produserer

vi ikke sukker i Norge. Jeg vil imidlertid påpeke at vi produserer honning, og i selvforsyningsgradsstatistikken regnes både norskprodusert honning og glukose om til sukkerekvivalenter. Selvforsyningsgraden på sukker i Norge har de siste årene ligget på 1,1-1,2 pst.

Tabellen under viser selvforsyningsgraden i energi, uten korreksjoner for bl.a. import av førråvarer, og selvforsyningsgraden i energi fratrukket sukker. I beregningen er det ikke gjort vurderinger av hva bortfallet av energien fra sukker blir erstattet med. Dersom det importerte sukkeret skulle erstattes med norskprodusert energi, ville selvforsyningsgraden økt med i underkant av 10 prosentpoeng.

Det er mange forutsetninger som ikke hensyntas når man plukker fra hverandre selvforsyningsgraden på denne måten. For eksempel er sukker en sentral ingrediens i sjokolade, men når vi importerer sjokolade kommer sukkerinnholdet i sjokoladen inn i gruppen kakao og ikke sukker. Tilsvarende problemstilling gjelder for samtlige bearbejdede varer. Tallene i tabellen tar heller ikke hensyn til grensehandel av matvarer eller forbruk av drikkevarer.

	2019	2020	2021	2022	2023
Selvforsyning totalt	41,0 %	44,5 %	45,6 %	46,6 %	46,4 %
Selvforsyning fratrukket sukker	45,0 %	49,1 %	50,3 %	51,1 %	51,2 %

SPØRSMÅL NR. 1769**Innlevert 27. mars 2025 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 4. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for om det er gjort noen vurdering av betydningen av elektrifisering av bilparken i Norge med hensyn til beredskapen i en krigs- eller krisesituasjon og de langsiktige beredskapskonsekvensene av målsettingen om at det bare skal selges nullutslippsbiler i det norske kjøretøymarkedet?

BEGRUNNELSE:

I februar hadde elbilene en markedsandel på omtrent 95 % i nybilsalget og regjeringen har en målsetting om at 100 % av nybilsalget skal være nullutslipp. Over noe tid vil mesteparten av den norske kjøretøybestanden være avhengig av strømmettet noe som vil kunne være en sårbarhet i beredskapssammenheng. I Ukraina har vi sett at

Russland systematisk har gått etter å slå ut strømforsyningen i landet. Strøm er kritisk infrastruktur som kan gjøre samfunnet sårbart.

Svar:

Mange av virkemidlene som har vært tatt i bruk for å kutte utslipp fra veitransporten har virket og denne er i ferd med å bli utslippsfri. Så langt i år er over 90 pst. av nye personbiler nullutslippskjøretøy. Overgang til nullutslippstransport er helt sentralt for å kutte klimagassutslipp. I Meld St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029 etablerte regjeringen Solberg flere måltall for nullutslippskjøretøy, herunder et måltall om at nye personbiler skal være

nullutslipp i 2025. Meldingen ble fremmet av daværende samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen.

Selv om elektrifisering av transportsektoren er et viktig klimatiltak, er fortsatt 70 pst. av personbilene i Norge ikke nullutslippskjøretøy. Teknologisk utvikling utfordrer samtidig sikkerhet og beredskap på måter vi ikke fullt ut overskuer. Innfasing av nye energibærere i transportsektoren vil ha betydning for transportberedskapen. I NTP varsler regjeringen derfor at det i første omgang vil bli satt i gang et arbeid for å kartlegge Forsvarets sektorspesifikke behov i denne sammenhengen. Videre skal også forskningsprogrammet Transport 2050 bl.a. peke på sårbarheter og relevante tiltak knyttet til elektrifiseringen av transportsektoren.

SPØRSMÅL NR. 1770

Innlevert 27. mars 2025 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 7. april 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvor mye lavere hadde pumpeprisen på bensin og diesel blitt om man fjernet omsetningskravet til biodrivstoff?

BEGRUNNELSE:

I Norge er det et volumkrav om 19 prosent innblanding av biodrivstoff i fossilt drivstoff. Kravet er at det skal være 19 prosent innblanding av biodrivstoff for veitrafikk, 10 prosent for ikke-veigående maskiner og 6 prosent for sjøfart. I 2023 varslet regjeringen at de vil øke kravene til henholdsvis 33, 18 og 28 prosent i 2030. I Sverige har de kuttet kravet til hvor mye biodrivstoff som skal blandes inn. Før 2024 hadde de et krav på 7,8 prosent i bensin, og så mye som 30,5 prosent i diesel. I fjor ble det redusert til 6 prosent for begge. Ifølge SVT falt prisene med rundt 4 kroner og 30 øre per liter for drivstoff i Sverige i fjor, med redusert innblanding av biodrivstoff.

Svar:

For å nå målene i Parisavtalen må så å si all bruk av fossilt drivstoff erstattes med fornybare alternativer innen 2050. Bruk av bærekraftige bioressurser til å erstatte fossile brensler er en av de tilgjengelige ressursene som er avgjørende for å få til dette. Det tar tid å skifte ut den fossile maskinparken og vi er avhengige av at utslippene kuttes raskt. Biodrivstoff er nyttig i en overgangsfase i transportsektoren

mens vi faser inn nullutslippsteknologi. Det tar tid å erstatte alt fossilt drivstoff, og det vil også på lang sikt være et marked for biodrivstoff der nullutslipp er krevende.

Omsetningskrav for biodrivstoff er et styringseffektivt virkemiddel som sikrer at en politisk bestemt andel biodrivstoff blir solgt hvert år. Omsetningskravene for biodrivstoff er derfor viktige klimatiltak for å nå klimamålet under innsatsfordelingen. Dersom Norge fjerner omsetningskravene for biodrivstoff, ville norske utslipp økt med rundt 1,6 millioner tonn CO₂/år. Utslippseffekten som følger av lavere pris er ikke inkludert og kommer i tillegg. Dette er nye utslipp som ville måtte dekkes opp ved gjennomføring av andre tiltak.

Miljødirektoratet har beregnet merkostnaden ved dagens bruk av biodrivstoff som en følge av omsetningskravene. Merkostnaden pr liter av dagens krav for veitrafikk er rundt 1 kr diesel og 1,8 kr for bensin. For anleggsdiesel er merkostnaden rundt 1,2 kr, mens merkostnaden for sjøfart er rundt 0,7 kroner. For fiske og fangst i fjerne farvann er merkostnaden rundt 0,9 kroner. Prisestimatene er usikre. Det er blant annet usikkert hvordan drivstoffomsettere velger å fordele merkostnader ved innkjøp av biodrivstoff på ulike transportsegmenter og drivstoffprodukter.

SPØRSMÅL NR. 1771**Innlevert 27. mars 2025 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 2. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

E18 Retvet-Vinterbro ligger inne i gjeldende NTP.

Har samferdselsministeren påsett at videre mandat om ekspropriasjon og finansiering er ivaretatt, slik at prosjektet ikke stopper opp og blir unødig forsinket?

BEGRUNNELSE:

Reguleringsplanen for E18 Retvet-Vinterbro ble vedtatt i oktober 2016. Ekspropriasjonsretten må ifølge plan- og bygningsloven være utløst innen 10 år etter at reguleringsplanen ble vedtatt og Statens vegvesen melder nå om at grunnervvervsprosessen i prosjektet E18 Retvet-Vinterbro er stanset som følge av manglende midler. Det haster med en avklaring for å bygge E18 Retvet-Vinterbro, siden man risikerer bortfall av ekspropriasjonsretten. Dersom

ekspropriasjonsretten bortfaller vil man måtte begynne reguleringsarbeidet på nytt, og prosjektet vil ikke kunne ferdigstilles som planlagt.

Svar:

E18 Retvet-Vinterbro ligger i planporteføljen i NTP 2025-2036. Jeg er kjent med at reguleringsplanen er vedtatt i 2016 og at 10-årsfristen for å bruke planen som hjemmel for ekspropriasjon går ut i oktober 2026.

Som jeg svarte på forrige spørsmål om denne saken, har jeg hatt dialog med Statens vegvesen som nå opplyser at de vil gjennomføre nødvendig grunnerverv innenfor rammene av dagens reguleringsplan. Det betyr at det vil bli gjort innenfor fristen på 10 år for gjeldende reguleringsplan.

SPØRSMÅL NR. 1772**Innlevert 27. mars 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 3. april 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Har statsråden kontroll at vi unngår lange køer for å få pass i Norge, og har statsråden kontroll for å unngå at det samme skjer igjen?

BEGRUNNELSE:

VG hadde 26. mars en sak om at det begynner å bli lange ventetider i Øst og Oslo for pass:

<https://www.vg.no/nyheter/i/4BJoAR/maa-du-ha-nytt-pass-eller-id-kort-foer-paaskeferien-begynner-du-aa-faa-veldig-daarlig-tid>

Det er viktig at publikum får levert tjenester innenfor rimelig tid og ingen vil tilbake til situasjonen for en tid tilbake der køene var ekstreme for å få pass.

Svar:

Vi står midt i høysesongen for anskaffelse av pass og nasjonale ID-kort. Dette kan føre til at det er langt mellom ledige timer enkelte steder. Det er likevel stor forskjell i ledig kapasitet mellom de ulike politidistriktene, og det er hovedsakelig politidistriktene i det sentrale østlandsområdet som har størst utfordringer.

Politidirektoratet har opplyst at distriktene har iverksatt ulike tiltak for å øke kapasiteten. Dette inkluderer ansettelse av midlertidige og faste medarbeidere, rekruttering av ferievikarer og politipensjonister, omrokking av ressurser internt, samt kvelds- og helgeåpent ved enkelte lokasjoner. Strukturert utlegging av timer over tid for å gi bedre forutsigbarhet for publikum og løpende publisering av timer frem i tid, er eksempler på andre tiltak som enkelte politidistrikt har iverksatt.

Jeg har tiltro til at Politidirektoratet sammen med politidistriktene evner å finne gode løsninger for at folk skal få pass og ID-kort i tide.

SPØRSMÅL NR. 1773**Innlevert 27. mars 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 3. april 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Er utfordringen til klareringssystemet ressursituasjonen eller er det andre grunner til de lange saksbehandlings-tidene?

BEGRUNNELSE:

EOS utvalget som statsråden kjenner svært godt leverte nylig sin årsmelding til Stortinget.

Dette stod i pressemeldingen fra fremleggelsen:

Også i 2024 fikk NSM, FSA, og SKM kritikk i flere klagesaker for å ha for lang saksbehandlingstid i klareringssaker.

I en av sakene hadde samlet saksbehandlingstid i SKM og NSM vært over 4 år.

I en annen sak hadde NSM latt en sak ligge i kø i ett år. Da saken ble påbegynt, tok behandlingen av den kun fire dager.

Utvalget har i 15 år pekt på problemet med lang saksbehandlingstid i klareringssaker. Utvalget mener Stortinget bør behandle en sak som tar opp denne problemstillingen som etter utvalgets vurdering kan bidra til å undergrave tilliten til klareringssystemet.

Det er viktig at klareringssystemet har tillit og at ingen byråkrati heller ikke dette skal ta unødig lang tid. Jeg lurte derfor på hva statsråden tenker er utfordringen og gjerne også synspunkt på løsninger.

Svar:

Jeg viser til at det i begrunnelsen for spørsmålet fra representanten er trukket frem EOS-utvalget sin årsmelding til Stortinget for 2024. Jeg er inhabil til å behandle EOS-utvalgets årsmelding, på grunn av min tidligere rolle som leder i EOS-utvalget. Statsråd Tonje Brenna er i kgl. resolusjon av 28. februar utnevnt som settestatsråd. Jeg velger derfor å besvare dette spørsmålet mer generelt.

Jeg deler representanten sitt syn om at det er viktig at klareringssystemet har tillit, og som jeg svarte til representant Dagfinn Henrik Olsen, 20. februar 2025 på skriftlig spørsmål nr. 1205, er jeg som justis- og beredskapsminister opptatt av effektiv saksbehandling av klareringssakene som ivaretar både enkeltindividers rettssikkerhet og nasjonale sikkerhetsinteresser.

Regjeringen har i Meld. St. 9 (2024-2025) Totalberedskapsmeldingen varslet at den vil iverksette et arbeid for å modernisere klareringsinstituttet til et system rustet for fremtiden. Som etatsstyrer for Nasjonal sik-

kerhetsmyndighet (NSM) og Sivil klareringsmyndighet (SKM) er jeg opptatt av årsakene til at saksbehandlingstiden for enkelte klareringssaker er lang og at denne må reduseres.

Klareringsmyndighetene peker på at det er flere årsaker til lang saksbehandlingstid. Klareringsmyndighetene opplyser at klareringssakene har blitt mer komplekse og krevende å opplyse tilstrekkelig, og at det forventes mer av klareringsmyndigheten i arbeidet med å opplyse en sak. Det er blant annet en vedvarende økning i behovet for innhenting av ytterligere dokumentasjon gjennom manuelle prosesser fra kilder som utlendingsforvaltningen, politiet, leverandører av kredittopplysninger og helseopplysninger. Klareringsmyndighetene mottar et betydelig antall saker hvor hovedpersonen er utenlandsk statsborger, hvorav flere har liten eller ingen tilknytning til Norge. Disse sakene er særlig tidkrevende.

Klareringsmyndighetene skal behandle saker rettidig og i samsvar med regelverket. Det innebærer at hver klareringssak avgjøres med grunnlag i en konkret og individuell helhetsvurdering, kombinert med et bevisst forhold til likebehandling. Dette er nødvendig for å bidra til at rettssikkerheten til den enkelte ivaretas, og for at samfunnet skal kunne ha tillit til klareringsinstituttet.

SPØRSMÅL NR. 1774**Innlevert 26. mars 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 4. april 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Ved Stortingets behandling av DOK 8:20S om kreative næringer og Innst. 121 (2024-2025) har et stort flertall i merknad påpekt betydningen av det innføres produsentrettigheter for litteratur når EUs digitalmarkedsdirektiv (DSM) skal implementeres i norsk rett.

Hvor raskt vil kulturministeren følge opp Stortingets merknad?

BEGRUNNELSE:

Åndsverkslovens § 2 gir i dag skaper av et åndsverk opphavsrett til verket. Digitalmarkedsdirektivets artikkel 16 åpner for at medlemsstatene kan fastsette at opphaver kan overdra eller lisensiere en rettighet til utgiver.

Den første høringen av digitalmarkedsdirektivet ble gjennomført i 2016, men på det årlige opphavsrettskurset for jurister varslet Kulturdepartementets fagdirektør i mars 2025 ytterligere utsettelse av innføringen i norsk rett.

Svar:

Først vil jeg presisere at åndsverkloven ikke er til hinder for at opphavere kan overdra eller lisensiere rettigheter til en utgiver, for eksempel et forlag.

Digitalmarkedsdirektivet (EU) 2019/790 artikkel 16 handler imidlertid om kompensasjon for regler som gir rett til fri bruk, og klargjør at statene kan velge at også utgivere skal motta slik kompensasjon. Bestemmelsen pålegger ingen plikter, og en eventuell utvidelse av kompensasjonsordningene er frivillig for statene.

Om våre eksisterende kompensasjonsordninger skal utvides til å gjelde andre grupper enn originære (opp-rinnelige) rettighetshavere, er i stor grad også et budsjettspørsmål og vil ikke være avhengig av direktivgjennomføringen. Artikkel 16 krever uansett ikke en særskilt gjennomføring.

Et forslag til gjennomføring av digitalmarkedsdirektivet og nett- og videresendingsdirektivet (EU) 2019/789 i åndsverkloven ble sendt på høring i november 2023. Departementet mottok i høringen ca. 80 høringssvar med realitetsmerknader, totalt rundt 600 sider. Det store engasjementet og de ulike synspunktene i høringen, viser også at det er nødvendig med en grundig behandling.

På bakgrunn av høringen arbeider nå mitt departement med å utarbeide en lov- og samtykkeproposisjon (Prop. LS), hvor også spørsmål om utgiveres rett til kompensasjon vil bli berørt. Jeg tar sikte på å fremme proposisjonen høsten 2025.

Gjennomføring av digitalmarkedsdirektivet og nett- og videresendingsdirektivet er et omfattende og komplisert arbeid. Åndsverkloven skal balansere flere hensyn – både rettighetshavernes, brukernes og samfunnets interesser skal ivaretas. Høringen viser også at det er ulike synspunkter knyttet til de fleste av forslagene i høringsnotatet, inkludert digitalmarkedsdirektivet artikkel 16. Jeg er opptatt av å opprettholde balansen i åndsverkloven. Det er derfor viktig at forslagene ses i sammenheng og at saken blir presentert samlet i proposisjonen, før Stortinget tar stilling til enkeltelementer i direktivgjennomføringen.

SPØRSMÅL NR. 1775**Innlevert 28. mars 2025 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg****Besvart 4. april 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Tv2 rapporterte denne uken om at russisk eksport av stjålet korn fra Ukraina har blitt forsikret av en norsk sjø-

forsikringsaktør. Dette er nok et eksempel på at norske bedrifter enten ubevisst eller bevisst bistår Russland.

Vil regjeringen ta selvkritikk for at deler av norsk næringsliv bistår Russland selv tre år etter fullskalainvasjonen, eller mener regjeringen at de har gjort nok for å skape tydelige regler, og vil regjeringen nå sørge for bedre regler som sikrer at norske bedrifter ikke kan bidra til Russlands krigsøkonomi?

Svar:

Norge har sluttet opp om EUs sanksjoner mot Russland. Sanksjonene er omfattende og påvirker norsk næringsliv innen mange sektorer. Mulighetene for å drive handel med Russland er sterkt begrenset og innebærer høy risiko. Det er også innført tiltak for å forhindre omgåelse av sanksjonene. Jeg forventer at alle aktører gjennomfører grundige og risikobaserte aktsomhetskontroller for å sikre etterlevelse av sanksjonsregelverket.

Det er aktørens selvstendige ansvar å til enhver tid følge gjeldende restriksjoner for handel med Russland. Aktørene må selv vurdere om aktiviteten eller transaksjonen er tillatt etter sanksjonsregelverket. I tillegg må det undersøkes om en handler med listeførte aktører, eller om

den en handler med er eid eller kontrollert av en listeført aktør. Det er opp til enhver aktør å utarbeide, innføre og oppdatere retningslinjer for overholdelse av sanksjonene, som gjenspeiler den enkeltes forretningsmodell, geografiske virkeområde, særtrekk og tilknyttet risikoeksponering.

Direktoratet for eksportkontroll og sanksjoner (DEKSA) ble opprettet for å styrke blant annet oppfølgingen av sanksjonsregelverket. DEKSA har omfattende skriftlig veiledning på sine hjemmesider, og gir i tillegg veiledning på e-post og telefon. Det er utstrakt kontakt med norsk næringsliv om sanksjonene. Det er imidlertid den enkelte aktørs ansvar å sikre at de overholder sanksjonsregelverket.

Brudd på sanksjonsregelverket er straffbart, og det er også forbudt forsettlig å delta i virksomhet som har som formål eller virkning å omgå forbudene i forskriften.

Norge er i kontinuerlig kontakt med EU og andre land med det formål å gjøre sanksjonene mot Russland mer effektive og redusere Russlands evne til å finansiere krigsøkonomien og aggresjonskrigen mot Ukraina.

SPØRSMÅL NR. 1776

Innlevert 28. mars 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 2. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Er finansministeren bekymret for den betydelige økningen det har vært i eiendomsskatt og har regjeringen snudd og nå synes det var bra at Fremskrittspartiet fikk redusert kommunenes mulighet til å skrive ut eiendomsskatt fra maksimalt 7 til 4 promille?

BEGRUNNELSE:

Visert til mitt skriftlige spørsmål og statsrådets svar i Dokument nr. 15:1719 (2024-2025 som viser en betydelig økning i eiendomsskatt som kommer samtidig som øvrige kostnader for husholdningene har skutt i været under dagens regjering.

Svar:

Jeg deler representanten Wiborgs bekymring for økningen i levekostnader mange husholdninger har fått merke og fortsatt opplever. Nettopp derfor har regjeringen gjen-

nomført en rekke målrettede tiltak for å avlaste husholdningene for de økte levekostnadene som har kjennetegnet de siste årene. Vi har for eksempel redusert inntektsskatten på lave nivåer, vi har prioritert å redusere kostnader for barnefamiliene, for eksempel gratis deltid i SFO for 1. til 3. trinn, og vi har innført en gunstig strømstønadordning. Til høsten innføres en Norgespris på strøm. Regjeringen vil fortsette å føre en ansvarlig økonomisk politikk som bidrar til at prisveksten kommer ytterligere ned.

I Hurdalsplattformen fremgår det at regjeringen vil «videreføre maksimumssatsen for bolig, fritidseiendom og næringseiendom i eiendomsskatten på dagens nivå [på fire promille].» Den enkelte kommune står fortsatt fritt til å tilpasse utformingen av eiendomsskatten til lokale forhold, blant annet gjennom justeringer i et eventuelt bunnfradrag. Jeg stoler på at kommunene i fastsettelsen av eiendomsskatt avveier hensyn til behovet for lokale inntekter mot de kostnadene eiendomsskatten påfører de eiendomsskattepliktige.

Som det fremgår av mitt svar på spørsmål 1719 fra representanten Wiborg, har den samlede eiendomsskatten for bolig og fritidsbolig i norske kommuner økt med om lag 10 pst. fra 2020 til 2024, målt i nominelle kroner. Til sammenligning var prisveksten i samme periode om lag 19 pst. Bildet av at eiendomsskatten på bolig er økt «betydelig» i perioden bør etter min mening også nyanseres noe ettersom det er variasjoner kommunene imellom.

Med utgangspunkt i tallene i tabell 2 i mitt svar på spørsmål 1719 vil jeg derfor peke på at mens eiendomsskatten på en enebolig på 120 kvm i perioden 2020–2024 er økt i 87 kommuner, er den redusert i 117 kommuner og holdt uendret i 11 kommuner. Selv om dette er beregnet eiendomsskatt på en eksempelbolig og tallene bør brukes med forsiktighet, kan de si noe om utviklingen i eiendomsskatt i den enkelte kommune.

SPØRSMÅL NR. 1777

Innlevert 28. mars 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 3. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva konkret gjør statsråden nå for å legge til rette for en gjenåpning av Moss lufthavn Rygge?

BEGRUNNELSE:

Viser til mine gjentatte spørsmål knyttet til denne saken over mange år, og også Fremskrittspartiets representantforslag om å legge til rette for en gjenåpning av Moss lufthavn Rygge som AP og resten av Stortinget dessverre stemte ned.

Svar:

Jeg viser til mine tidligere svar som samferdselsminister på spørsmål om mulig gjenåpning av Moss lufthavn, Rygge.

Kjernen i de tidligere svarene er at Samferdselsdepartementet vil være positivt innstilt til alle som søker om konsesjon for ny sivil drift på Rygge, og vil sørge for at de statlige betingelsen for slik drift vil være de samme som for andre som driver lufthavner i Norge.

Når det er sagt: Et uavhengig ekspertutvalg nedsatt av regjeringen leverte sin rapport om behovet for en tredje rullebane på Gardermoen i september i fjor. Ekspertutvalget vurderte blant annet alternativer til en tredje rullebane på Gardermoen for å avlaste Oslo lufthavn med direkteforbindelser til utlandet. Utvalget viser til at verken flyselskapene eller Avinor ønsker en delt løsning da det vil svekke Oslo lufthavns navfunksjon, samtidig som det gir komplekse og derfor mer kostbare driftsoperasjoner. Utvalget viser videre til at det ikke er interesse for å gjenåpne kommersiell drift på lufthavnen på Rygge. Utvalget kommer derfor til at en delt løsning ikke fremstår som et foret-

rukket eller anbefalt alternativ. Ekspertutvalgets rapport har vært på høring i tre måneder, og få høringsinstanser tar til orde for statlig initiativ til gjenåpning. Rapporten og innspillene er nå til vurdering, og regjeringen tar sikte på å orientere Stortinget om sine vurderinger.

SPØRSMÅL NR. 1778**Innlevert 28. mars 2025 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 2. april 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Når regner statsråden med å legge frem forslaget til ny husleielov for behandling i Stortinget, og vil det skje i tide til å kunne behandle forslaget før stortingsvalget, i tråd med hva stortingsflertallet har bedt om?

BEGRUNNELSE:

For Rødt er det svært viktig å få behandlet ny husleielov før valget. Stortingsflertallet har en historisk mulighet til å bedre forholdene for alle som leier. Antallet øker, og det angår nå mer enn 1 million. Enslige forsørgere, aleneboere og innvandrere er overrepresentert. Folk med dårlig råd er kraftig overrepresentert. I februar i år påpekte SSB:

«Det er en klar sammenheng mellom inntekt og boligeierskap. Blant den fjerdedelen av husholdningene med lavest inntekt leier 53,2 prosent, mens 6,5 prosent av husholdningene med høyest inntekt leier.»

På en rekke områder kan ny husleielov bedre for leietakere. Ikke minst er fortrinnsrett til ny kontrakt viktig for å gi bedre forutsigbarhet for leietakere både med og uten barn. For mange leietakere er det svært viktig at retten til å si opp leiekontrakter utvetydig slås fast. Bare for å nevne noe. Den eksisterende loven ble til i en annen tid, og den er overmoden for fornyelse. Flere tiår med deregulert leiemarked har vist oss at det er riktig og nødvendig å styrke leietakernes rettigheter.

Stortinget har tre ganger denne stortingsperioden anmodet Regjeringen om å legge frem ny husleielov i tide for behandling i Stortinget før periodens utløp.

1. desember 2022 vedtok Ap, Sp, SV, Rødt, Venstre, MDG, KrF og Pasientfokus følgende anmodningsforslag:

«Stortinget ber regjeringen sette ned et Husleielovutvalg som går gjennom Husleieloven for å vurdere hvordan den kan styrke leietagernes rettigheter, sikre grunnleggende botrygghet og at loven samsvarer bedre med dagens situasjon på leiemarkedet. Utvalget settes ned våren 2023, og en ny lov skal behandles i inneværende stortingsperiode.»

I forliket om revidert nasjonalbudsjett 17. juni 2024 mellom flertallspartiene Ap, Sp og SV kom det en ny anmodning om dette.

I en flertallsmerknad i Kommunal- og forvaltningskomiteen i Innst. 16 S (2024–2025) fra Ap, Sp, SV og Rødt heter det:

«Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser til omtalen av vedtak 88 (2022–2023) i Meld. St. 4 (2024–2025), hvor regjeringen ikke legger opp til at en ny lov skal behandles i inneværende

stortingsperiode, slik anmodningsvedtaket krever. Flertallet forutsetter at en ny lov behandles i inneværende periode.»

Svar:

Husleieloven spiller en viktig rolle for husholdningenes botrygghet og forutsigbarhet på leiemarkedet. Regjeringen har sagt tydelig at vi ønsker å fornye loven. Vi skal gjøre endringer som bedrer leienes botrygghet. Vårt arbeid med et helhetlig lovforslag har høy prioritert, men vi vil dessverre ikke rekke å legge frem et forslag i inneværende stortingsperiode.

Husleielovuvalget har levert en grundig utredning som gir oss et godt grunnlag for å fornye husleieloven. Utredningen viser også tydelig at det er delte meninger i utvalget om hvor mye det er mulig å øke leieres rettigheter uten at det går på bekostning av insentivene til å leie ut, og dermed størrelsen på tilbudet av leieboliger. Dette kommer til uttrykk gjennom mange dissenser i utvalgets forslag. Også innspillene vi fikk i høringen, viser at det er svært delte meninger om utvalgets forslag.

Vi jobber nå med en lovproposisjon til Stortinget hvor vi ser helhetlig på forslaget fra utvalget. I dette arbeidet må vi finne den rette balansen mellom rettigheter og plikter til både leiere og utleiere. Både de som leier og de som leier ut, skal oppleve at loven legger til rette for trygghet og forutsigbarhet på kort og lang sikt. Loven skal ivareta både dem med et akutt og kortvarig boligbehov og dem som bor til leie hele livet. Som utvalget selv skriver, skal loven stå seg over lang tid og sette rammer som fungerer i tider med høy etterspørsel etter leieboliger, men også i tider der tilbudet overgår etterspørselen og leieprisveksten er lav.

Som utvalget skriver, kan loven ikke alene sikre botrygghet for dem som leier bolig. Regjeringen jobber på flere fronter for å bedre situasjonen i leiemarkedet. Vi ønsker å få fart på boligbyggingen igjen. Dette vil også kunne dempe prisene i leiemarkedet etter hvert.

Husbankens låneramme er rekordhøy og bostøtten er styrket flere ganger, både i 2024 og 2025. Vi gir også mer i tilskudd til studentboliger, noe som vil styrke leietilbudet.

SPØRSMÅL NR. 1779**Innlevert 28. mars 2025 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 22. april 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Hvordan vil ministeren sørge for at målet om økt og hurtigere bruk av KI i offentlig sektor ikke medfører flere slike grove feil som vi nylig så i Tromsø, og hvordan følges målet om økt bruk av KI i offentlig sektor opp med opplæring og veiledning i ansvarlig bruk av KI, også om hva KI ikke skal brukes til?

BEGRUNNELSE:

Digitaliseringsministeren har gjentatte ganger sagt at det er et mål at 80 % av offentlig sektor skal ta i bruk kunstig intelligens, og har nylig opprettet et utvalg som skal sørge for “øke tempoet i bruken av kunstig intelligens på norske arbeidsplasser”.

Forrige torsdag kom det fram at Tromsø kommune brukte kunstig intelligens til å skrive en utredning av konsekvenser av å slå sammen flere skoler og barnehager. Det ble avslørt at rapporten inneholdt en rekke henvisninger til kilder som ikke eksisterer.

Flere eksperter peker på at KI-språkmodeller alltid vil innebære risiko for å fabulere, fordi teknologien ikke kan skille mellom fakta og fiksjon. Utover dette er det store utfordringer med generative språkmodeller blant annet knyttet til manglende åpenhet og ansvarlighet fra selskapene, fare for diskriminering, klima- og miljøøktavtrykk, arbeidstakerrettigheter, mm. Disse bekymringene er ikke adressert i regjeringens digitaliseringsarbeid og stadige oppfordringer til å bruke KI i offentlig sektor.

I en situasjon med presset kommuneøkonomi er det forståelig at KI kan ses på som en løsning for å få gjort stadig mer med mindre ressurser. Saken i Tromsø viser at det ikke nødvendigvis er tilfelle, men faktisk genererer merarbeid og resultater med svært lav kvalitet.

Svar:

Regjeringen har satt et mål om at 80 prosent av offentlige virksomheter skal ta i bruk kunstig intelligens (KI) i år, og alle innen 2030. Ikke for at KI er et mål i seg selv, men for å utvikle bedre tjenester og løse oppgaver mer effektivt. Kunstig intelligens fritar ikke fra ansvar, og de vanlige lovene og reglene til offentlig saksbehandling gjelder fortsatt.

Den alvorlige feilen i Tromsø kommune har vært en viktig påminnelse om at vi ikke kan stole blindt på teknologien. Offentlig sektor må lære av denne feilen slik at den ikke gjentas. Hendelsen viser nødvendigheten av

god opplæring og kompetanse når ny teknologi tas i bruk. Både kommuner og statlige virksomheter har ansvar for egen kompetanseutvikling. Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet har for eksempel laget en veileder og et KI-kurs for alle departementsansatte. Vi vet at det er et stort behov for økt veiledning og kompetanse på KI offentlig sektor. Derfor vil regjeringen i samarbeid med KS lage en strategi for digital omstilling i offentlig sektor der kompetanse er et sentralt tema.

Nylig la regjeringen fram et forslag til ny forvaltningslov som legger til rette for forsvarlig teknologisk utvikling og digitalisering i den offentlige saksbehandlingen. Før sommeren vil jeg sende på høring et forslag til ny KI-lov. Lovforslaget gjennomfører EUs forordning om kunstig intelligens i norsk rett, og er viktig tiltak for at KI-systemer skal være etiske og trygge å bruke. Vi er i gang med å etablere en nasjonal tilsynsordning for de nye KI-reglene, som vil inkludere både kontroll og veiledning. Ordningen skal være på plass samtidig som ny KI-lov trer i kraft, sensommeren 2026. For å øke innovasjonstakten og styrke veiledningen på KI i offentlig og privat sektor, oppretter regjeringen KI Norge, en nasjonal arena for innovativ og ansvarlig KI. KI Norge skal være tilknyttet Digitaliseringsdirektoratet som fra før forvalter den nasjonale veilederen for ansvarlig bruk og utvikling av kunstig intelligens. En ekspertgruppe, som jeg har satt ned, lager en veileder for trygg bruk av KI-assistenten. Den vil være tilgjengelig i juni og er ment for både offentlige og private virksomheter.

Samlet vil disse tiltakene bidra til etisk og trygg bruk av ny teknologi i offentlig sektor, og bidra til økt kompetanse og bevissthet om når KI er et nyttig verktøy og når det ikke er det. Vi må fremme innovasjon med KI samtidig som vi opprettholder tilliten til demokratiske prosesser og offentlige tjenester. Tillit er vår viktigste ressur, også når vi digitaliserer offentlig sektor.

SPØRSMÅL NR. 1780

Innlevert 28. mars 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 4. april 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Norge deltar i en rekke samarbeidsprogrammer i regi av eller i samarbeid med EU. For å delta i disse må Norge som regel bidra etter en kostnadsnøkkel basert på økonomiens størrelse.

Kan statsråden redegjøre for Norges årlige kostnad knyttet til alle EU-programmer Norge deltar i, inkludert EØS/Norges-midlene, samt hvor mye penger vi får tilbake igjen årlig 2021-2024 (anslag av ringvirkninger ikke nødvendig), totalt og per program, i kroner?

BEGRUNNELSE:

Det vil være nyttig for Stortinget og den offentlige samtalen å ha en enkel og forståelig oversikt over Norges bidrag og hvor mye vi får tilbake igjen per år i kroner per år før eventuelle ringvirkninger innregnes. For enkelthets skyld, kan beregningen gjøres for 2021-2024 eller egnet intervall for ulike program.

Svar:

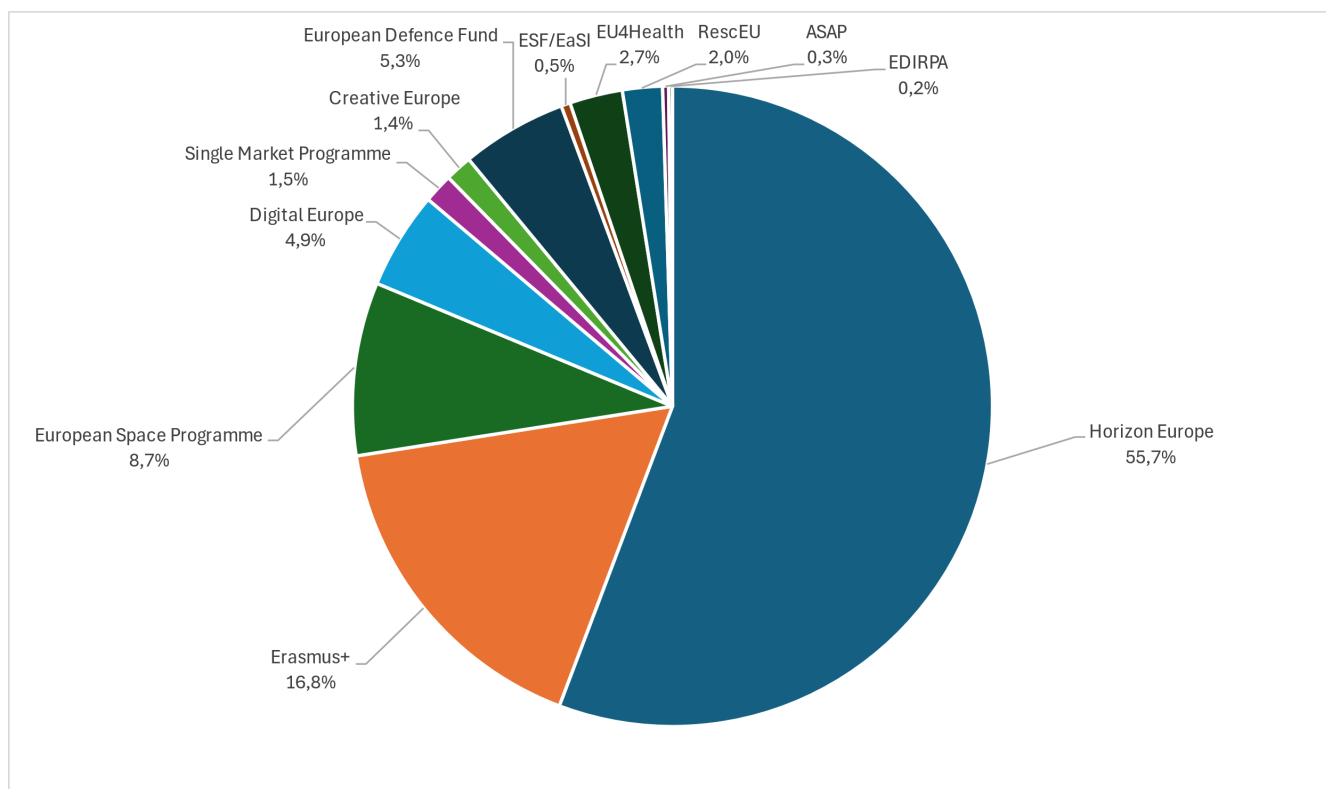
I perioden 2021-2027 deltar Norge i de 12 EU-programmene som omtales nedenfor. I denne perioden har EU

lagt opp til større synergi og samfinansiering av programmene for bedre å håndtere og løse felles oppgaver som blant annet det grønne skiftet, gjenoppbyggingen etter covid-19, styrke innovasjonen og øke digitaliseringen. Norge innbetaler hvert år en kontingent for deltakelse i EUs programmer og byråer. Kontingenten omfatter:

- Prosjekter under programsamarbeidet 2014-2020 eller tidligere
- Prosjekter under programsamarbeidet 2021-2027
- Retur av ubrukte prosjektmidler fra to år tilbake i tid
- Norges bidrag til drift av de EU-byråer vi deltar i

Grunnlaget for den norske kontingentinnbetaling er de budsjettene som ble vedtatt ved etableringen av de enkelte programmene. Det er store variasjoner i kontingentkostnaden for hvert program fra år til år. Dette skyldes spesielt utviklingen av valutakursen og den såkalte proporsjonalitetsfaktoren. Sistnevnte er Norges andel av totalbudsjettet, og defineres som størrelsen på Norges BNI i forhold til EØS-land (EU27 og EØS/EFTA3). Denne varierer fra år til år avhengig av utviklingen av BNI i Norge og i EU.

Norsk deltakelse i EUs programsamarbeid fordelt på de ulike programmene

Estimert budsjett for norsk deltakelse i EUs programmer 2021-2027 i mill. euro

EUR Million	Total EU budget '21-'27	Estimated Norwegian contribution '21-'27
Horizon Europe	91 730,00	2 485,88
Erasmus+	27 595,00	747,82
European Space Programme	14 390,00	389,97
Digital Europe	8 077,00	218,89
Single Market Programme	2 439,00	66,10
Creative Europe	2 236,70	60,61
European Defence Fund	8 779,00	237,91
ESF/ EaSI	762,00	20,65
EU4Health	4 400,00	119,24
RescEU	3 320,00	89,97
ASAP	500,00	13,55
EDIRPA	310,00	8,40
Total	164 538,70	4 459,00

Årlig kontingentinnbetaling for deltakelse i EUs programmer 2021-2025

ppf	2,51 %	2,33 %	2,74 %	3,37 %	2,58 %
EUR	2021	2022	2023	2024	2025 (TBC)
Horizon Europe	48 414 870	231 628 619	269 998 384	349 897 619	280 515 881
Erasmus+	51 613 566	74 638 874	88 030 532	126 474 648	109 207 493
European Space Programme	19 791 249	36 777 031	67 724 730	70 016 032	48 812 266
Digital Europe	2 659 985	19 679 582	33 347 268	36 815 166	17 677 152
Single Market Programme	2 858 868	5 214 896	7 731 054	10 452 300	9 782 585
Creative Europe	3 840 980	7 761 975	5 649 270	10 123 411	10 706 498
European Defence Fund	390 907	12 149 505	8 794 430	24 296 338	29 173 405
ESF/ EaSI	907 531	1 338 034	1 545 543	2 614 710	1 784 862
EU4Health	2 033 000	7 932 850	15 041 089	18 947 743	11 876 125
RescEU	5 846 107	12 733 230	12 592 663	16 673 768	14 839 539
ASAP	0	0	0	2 645 450	3 096 000
EDIRPA	0	0	0	3 397 400	2 580 000
Total payments 2021-2025	138 357 063	409 854 596	510 454 963	672 354 585	540 051 806

Den store økning i proporsjonalitetsfaktoren fra 2023 til 2024 skyldes den betydelige økning av norsk BNI i 2021 grunnet ekstraordinært gassalg til Europa i 2021/22. I 2025 har proporsjonalitetsfaktoren sunket til et mer normalt nivå. Det er to års forsinkelse mellom utviklingen av BNI og beregning av proporsjonalitetsfaktoren.

Oversikt over de fem største programmer Norge deltar i

Når en skal vurdere verdien av norsk deltakelse i EUs programsamarbeid, må man også se utover det rent finansielle. Vår deltakelse gir norske bedrifter, utdanningsinstitusjoner, forskningsmiljøer og offentlig sektor verdifull tilgang til nettverk, infrastrukturer, markeder, kapital og banebrytende kunnskap. Dette representerer en bety-

delig merverdi som det er vanskelig å tallfeste betydningen av.

Under vil jeg omtale nærmere resultatene for de fem største programmene Norge deltar i. Disse utgjør til sammen 91 % av totalbudsjettet for norsk deltakelse. Ønskes mer utfyllende informasjon om programdeltagelsen, må det rettes til ansvarlig fagstatsråd.

Horisont Europa

Norsk returandel er definert som Norges andel av alle utlyste (tilgjengelige) midler. Tabellen nedenfor viser tildelt retur til Norge i 2021-2024, samt norske returandeler, per år i Horisont Europa. Resultatene fra EUs rammeprogram rapporteres i euro. For å unngå effekten av endringer i kronekursen brukes euro i rapporteringen. Så langt har norske aktører mottatt 3,31 % av den totale konkurranseutsatte finansieringen. Dette plasserer Norge på en 8. plass av totalt 140 land som deltar i Horisont Europa.

Gjennom Horisont Europa har norske aktører totalt sett fått tilgang på forskning og innovasjon verdt 87 mrd. kroner. Utover de midlene som har gått direkte til Norge inkluderer beløpet også midler som har gått til ak-

tører fra andre land i samarbeidsprosjekter med Norge. Det viser blant annet at norske miljøer får tilgang til forskning, nettverk, markeder og infrastruktur til en verdi langt utover det beløpet som Norge selv mottar fra EU. Dette beløpet har vi dessverre ikke fordelt per år.

Resultatene kommer også Norge til gode i form av forskning av høyere kvalitet, mer innovative miljøer, bedre offentlige tjenester og en mer konkurransedyktig næringssektor. Deltakelsen knytter næringslivet, forsknings- og utdanningsinstitusjoner, regioner og kommuner, og ideelle organisasjoner til Europa. Tidligere kost-nytte-analyser har vist at fordelene ved å delta i Horisont Europa oppveier kostnadene, spesielt når man tar hensyn til effekter som ikke kan prissettes.

	2021	2022	2023	2024 (ukomplette tall)	Totalt:
Mill. EUR	280,2	478,2	483,3	150,0	1 391,7
Norsk returandel	3,00 %	2,97 %	4,31 %	2,77 %	3,31 %

Erasmus+

Erasmus+-programmet gjennomføres hovedsakelig som et desentralisert program, noe som betyr at Europakommisjonen overlater forvaltning av programmet til nasjonale Erasmus+-kontorer. Ca. 80 % av midlene i Erasmus+-programmet (2021-2027) tildeles direkte til nasjonalkontorene.

I perioden 2021-2024 har Norge fått tildelt 160 millioner euro i desentraliserte prosjektmidler. Hoveddelen av disse midlene utlyses og tildeles direkte til norske aktører som mobilitets-midler. Resterende midler utlyses og tildeles til samarbeidsprosjekter som koordineres av norske aktører. Norske aktører tildeles også midler fra andre lands nasjonalkontorer når de er partnere i samarbeidsprosjekter. Det finnes ikke felleseuropeiske systemer for å vite eksakt hvor mye som tilfaller norske partnere, men vi vet at norske partnere deltar i prosjekter til en verdi av 75,8 millioner euro.

I tillegg til prosjektmidler mottar de norske nasjonalkontorene midler til drift, tverrnasjonale samarbeidsaktiviteter og midler til arbeid med felleseuropeiske løsninger som kommer norske aktører til gode. Dette ink-

luderer blant annet Euroguidance, eTwinning, Europass og EPAL.

De siste ca. 20% av Erasmus+-midlene, såkalte sentraliserte midler, deles ut etter konkurranse på europeisk nivå. I regjeringens Strategi for norsk deltakelse i Erasmus+ og Det europeiske utdanningsområdet (2021-2027), er det satt kvantitative mål for norsk deltakelse i de sentraliserte prestisjetiltakene. Norske aktører gjør det godt i de sentraliserte utlysningene, og så langt har norske aktører overoppfylt målene i fire av fem tiltak. Dette gjelder norsk deltakelse i europeiske universitetsallianser, sentre for fremragende fag- og yrkesopplæring, europeiske lærerakademier og innovasjonsallianser. Målet for deltakelse i Erasmus Mundus-samarbeid ligger godt an til å oppfylles i løpet av perioden.

European Defence Fund

Norsk deltakelse i EDF er en del av regjeringens forsvarsindustrielle strategi. EDF er et flerårig EU-fond som skal stimulere til standardisering og felles utvikling av militære kapasiteter. EDF dekker både forskning, utvikling og i noen tilfeller produksjon av forsvarsmateriell. Deltakelse gir tidligfase tilgang på felles kapabilitetsutvikling i EU og strategisk plassering av norsk industri i verdikjeden til den europeiske forsvarsindustribasen. Dette er viktig for å bidra til at EDF-prosjekter også er relevante for norske kapabilitetsbehov.

Romprogrammet

Norge deltar i EUs romprogram for perioden 2021-2027. Samlet budsjetttramme på EUs side er 14,88 mrd. euro og Norge betaler ut fra størrelsen på vårt bruttonasjonalprodukt. Dette justeres årlig. I 2025 utgjør dette 2,58% av programmets ramme.

Hensikten med deltakelsen er å sikre at vi har tilgang til tjenester og at vi solidarisk betaler for tjenester

Norges årlige bidrag til EDF er i overkant av 300 mill. kroner. EDFs tredje årlige tildeling ble offentliggjort i juni 2024, hvor 16 prosjekter med norsk deltakelse vant frem. Om lag 4 mrd. euro går nå til 157 ulike prosjekter, hvorav 51 har norsk deltakelse. Norske aktører mottar om lag 1.3 mrd. kroner av denne tildelingen. I 2025 mottar norske virksomheter 109 mill. euro i tildelinger fra kommisjonen fordelt på 44 unike bedrifter og institutter.

innen særlig posisjon, navigasjon og tid (PNT), og jordobservasjon. Norge har, i motsetning til deltakelse i ESAs (Den europeiske romorganisasjonen) programmer, ikke konkrete målsettinger knyttet til norsk retur i EUs romprogrammer.

År	Utbetaling (NOK)	Tildelte kontrakter (NOK)
2021	408 982 368	328 110 700
2022	476 793 265	445 742 300
2023	877 308 958	388 993 500
2024	851 495 461	9 337 800
Sum	2 614 580 052	1 172 184 300

Returen er best for jordobservasjonsprogrammet Copernicus, og svakere på andre områder som PNT.

Det vil være variasjoner i utbetalingene som følge av programmets fremdrift og endringer i valutakurs. Utbetalingene økte betydelig fra 2022 til 2023. Årsaken er primært forsinkelser i programmet fra 2021 som først

kom til utbetaling i 2023. Årsaken til høye utbetalinger i 2024 er særlig at Norge dette året hadde en andel på 3,37%. I 2025 er forventet utbetaling 579,7 mill. kroner.

For 2024 har vi ikke mottatt endelig rapportering av tildelte kontrakter. Vi forventer derfor betydelig høyere tall.

Programmet for et digitalt Europa (DIGITAL)

Det totale norske bidraget til Programmet for et digitalt Europa (DIGITAL) er estimert til 218 mill. euro. Estimater er usikkert og vil avhenge av endelig budsjett for programmet, valutakurser og proporsjonalitetsfaktoren. I praksis vil utgiftene fordele seg ujevnt gjennom syvårsperioden. Prosjekter som settes i gang mot slutten av programperioden vil kunne fortsette etter at programperioden formelt er avsluttet. Programutgiftene vil derfor kunne bli spredt over et lengre tidsrom enn syv år. På grunn av faktorene som det er redegjort for over vil den totale kostnaden for programmet ikke være kjent før programmet er avsluttet.

Om man for enkelhets skyld tar utgangspunkt i et totalt bidrag på 2 mrd kroner, og fordeler dette over ti år, blir den gjennomsnittlige årlige kostnaden (inkludert et-

terslep) for deltakelse i programmet 200 millioner kroner per år. Dette er en forenkling siden den årlige kostnaden vil variere med aktiviteten i programmet og andre faktorer som påvirker det totale bidraget.

For perioden 2021-24 har norske aktører foreløpig mottatt ca. 29,8 mill. euro i støtte fra programmet. Det understrekes at programmet har betydelige andre komponenter enn utbetaling av prosjektstøtte. For eksempel bygges det i regi av programmet felleseuropeisk kapasitet på områder som tungregning, kunstig intelligens og digital sikkerhet som Norge gjennom deltakelse i programmet kan dra nytte av. Å kun vurdere retur fra programmet i form av prosjektstøtte gir ikke noe godt bilde. DFD har satt i gang en underveisevaluering av norsk deltakelse i programmet som vil foreligge mot slutten av 2025.

EØS-midlene

I tillegg til de vanlige EU-programmene kommer EØS-midlene som har sin basis i EØS-avtalens artikkel 115–117 og som forhandles på periodebasis. EØS-midlenes målsettinger er å bidra til å redusere sosiale og økonomiske forskjeller i EØS, samt styrke de bilaterale forbindelsene mellom Norge og de 15 mottakerlandene.

Det er naturlig å se den siste EØS-middelperioden 2014 – 2021 under ett. Denne perioden er i en avsluttende fase, og det tas forbehold om at tallene ikke er endelige. Dette skjer først ved formell avslutning av finansierings-

perioden. Midlene forvaltes av nasjonale programoperatører i mottakerlandene og er i all hovedsak søknadsbasert. Norske aktører kan kun være partnere i prosjekter gitt midlenes overordnede målsettinger om økonomisk og sosial utjevning.

Av en totalallokering til finansieringsperioden på 2, 8 milliarder euro, har 2,4 milliarder euro blitt utdelt i prosjektstøtte fordelt på 6 672 prosjekter. Av disse prosjektene har 2 197 hatt partnere fra Norge med et foreløpig estimat til de norske partnere på 236,8 millioner euro.

SPØRSMÅL NR. 1781

Innlevert 28. mars 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 7. april 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Ved framleggelse av statsbudsjettet 2025, kunne vi lese i Prop. 1 S (2024-2025):

“Regjeringa foreslår derfor at 20 mill. kroner av grunnløyvinga til politiet går til å styrke barnehusa og til å opprette underavdelingar av eksisterande barnehus.”

Daværende justisminister fra Sp viste til Nord-Gudbrandsdal som et potensielt sted som kan være egna.

Hvordan følger statsråden opp etablering av flere underavdelinger av barnehus, kan fagfolk fra barnehus reise mer ut, og vil Nord-Gudbrandsdal kunne etablere et satellitt-barnehus?

BEGRUNNELSE:

Politiet bruker store ressurser på transport til og fra barnehus. Barn i en særlig sårbar situasjon bør få best mulig tilrettelegging og oppfølging for å forklare seg uten at det pålegger dem en for stor byrde. Ved å tilrettelegge for at spisskompetanse fra barnehus også kan reise ut til satellitter dersom det oppstår et behov for tilrettelagte avhør med barn, vil kunne bidra til bedre ivaretagelse av barna og mer effektiv bruk av tid og ressurser for alle involverte.

Svar:

Barnehusene står sentralt i regjeringens arbeid for å sikre at barns rettsikkerhet ivaretas og at hjelpen til barn som utsettes for vold og overgrep eller er vitner til vold, er godt koordinert.

I dag har samtlige politidistrikter et eget barnehus. I tillegg er det etablert underavdelinger av henholdsvis barnehusene i Bodø, Bergen, Mosjøen og i Førde, samt at Finnmark vil ved utgangen av juni 2025 ha på plass tre barnehuslokasjoner. Alta og Kirkenes er allerede etablert og barnehuset i Karasjok åpner i juni.

Det ble gjennomført en større evaluering av barnehusene i 2022. Hovedbildet i evalueringen var at barnehusene fremstår som et viktig, høykompetent og godt innarbeidet tilbud til barn og unge i politianmeldte saker om vold og overgrep. Evalueringen viste videre at utbyggingen av barnehusstilbudet de senere årene har bidratt til at få barn nå har lang reisevei og at avhørene hovedsakelig kan gjennomføres på en dag. Unntaket er situasjonen i Nord Norge der lang reisevei til barnehus fortsatt er en utfordring enkelte steder. Det er bakgrunnen for at vi nå etablerer et eget barnehusstilbud i Harstad, som vil kunne gi et tilbud både til barn i Nordland og Troms politidistrikt. I tillegg etableres det et tilbud i Kristiansund. Begge åpner i løpet av 2025.

Barnehusene er bygget på en helhetlig modell der det tilrettelegges for avhør, gjennomføres medisinske undersøkelser og tilbys behandling og oppfølging av barn og psykisk utviklingshemmede under samme tak. En etablering av nye barnehus krever derfor et tett samarbeid mellom særlig justis- og helsesektoren for å sikre at de nødvendige tjenestene kan tilbys. En for rask etablering, der berørte tjenester ikke i tilstrekkelig grad er trukket med, vil kunne medføre en utvanning av det helhetlige tilbudet som barnehusene representerer.

Etter min vurdering er det derfor viktig at nyetableringer av barnehusene, også et eventuelt tilbud i Nord-Gudbrandsdal, må vurderes nærmere. Det bør foretas en nærmere kartlegging av utfordringer knyttet til rei-

sevei samt vurderes hvilke muligheter øvrige tjenester har til å levere et tilfredsstillende tilbud før vi beslutter videre utbygging av tilbudet.

SPØRSMÅL NR. 1782

Innlevert 28. mars 2025 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe

Besvart 3. april 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden følge opp drikkevannssituasjonen på Svalbard, og er det vurdert å innføre drikkevannsforskriften på Svalbard med nødvendige lokale tilpasninger slik at innbyggerne sikres samme helsemessige beskyttelse som fastlandet?

BEGRUNNELSE:

I februar 2025 ble det kjent at det var påvist høye konsentrasjoner av det metalliske grunnstoffet mangan i drikkevannet på Svalbard. Folkehelseinstituttet (FHI) konkluderte med at det i perioden fra september 2024 til dags dato er så høyt mangan innhold at vannet ikke kan gis til spedbarn (barn mellom 0 - 12 måneder).

Longyearbyen lokalstyre har iverksatt en tiltaksplan for å avdekke rotårsaken til de høye mangan verdiene. Langvarig forhøyede verdier av mangan i drikkevannet har skapt usikkerhet og bekymring blant innbyggerne, særlig småbarnsfamilier. Flere studier peker på at langtidseksposering for mangan, selv i relativt lave konsentrasjoner, kan ha negative konsekvenser for barns kognitive utvikling og nervesystemet.

Mens drikkevannsforskriften setter klare krav og grenser for mangan i drikkevannet på fastlandet, gjelder ikke denne forskriften på Svalbard. Dette skaper en utydelig situasjon både med hensyn til tilsyn, tiltak og ansvar. En hensiktsmessig infrastruktur er avgjørende for næringsaktivitet, verdiskaping, sikkerhet, beredskap og god samfunnsutvikling. Til sammen bestemmer disse faktorene hvor attraktiv Longyearbyen er som et sted å bo og arbeide. En robust og velfungerende fysisk infrastruktur er derfor helt sentral for å opprettholde og videreutvikle det norske samfunnet på Svalbard.

Det er i Svalbardmeldingen påpekt at det er utfordringer knyttet til Longyearbyens vannforsyning, som blant annet forsterkes av klimaendringene. Infrastruk-

turen knyttet til vannverket er sårbar for naturhendelser, akutt forurensning og tilsiktede handlinger.

Svar:

Longyearbyen lokalstyre har etter Svalbardloven ansvaret for infrastruktur i Longyearbyen som ikke er lagt til staten eller andre. Dette gjelder blant annet drikkevannsforsyningen i Longyearbyen, og Longyearbyen lokalstyre har derfor ansvaret for Longyearbyen vannverk.

Det er som kjent utfordringer knyttet til vannverkets kilder og tilstand, som bl.a. forsterkes av klimaendringene. Infrastrukturen knyttet til vannverket er videre sårbar for ulike hendelser. Longyearbyen er ikke koblet sammen med et større system slik kommunene på fastlandet kan være. Det er behov for å vurdere robusthet og reserveløsninger i dagens system, noe bl.a. Totalberedskapskommisjonen har pekt på. Mattilsynet avla i 2022 en rapport som også bekrefter denne vurderingen.

Vannforsyning i Longyearbyen er kritisk infrastruktur og arbeidet med å utrede fremtidig reserveløsning for vannforsyning er viktig og må prioriteres. Regjeringen foreslo i revidert nasjonalbudsjett for 2024 å bevilge 3 mill. kroner til statlig medfinansiering av forprosjekt for etablering av sikrere vannforsyning i Longyearbyen. Stortinget sluttet seg til forslaget, jf. Innst. 447 S (2023–2024). Longyearbyen lokalstyre utreder den fremtidige reserveløsningen for vannforsyning i Longyearbyen. Foreløpige vurderinger peker på sjøvann som den mest aktuelle alternative råvannskilden i ny reservedrikkevannsløsning.

Som omtalt i Meld. St. 26 (2023–2024) Svalbard vil regjeringen vurdere tiltak for oppfølging av Totalberedskapskommisjonens anbefalinger, herunder tiltak knyttet til forsyningssikkerheten på Svalbard. I dette inngår vurderinger av fremtidig organisering av bl.a. vannforsyning med ev. etablering av reservedrikkevann.

Helse- og omsorgsdepartementet har ansvar for drikkevannsforskriften. Departementet har opplyst at det

arbeider med et utkast med sikte på høring av forskrift om anvendelse av matloven og enkelte næringsmiddel-forskrifter m.m. for Svalbard. I denne forskriften vurderes

det om og hvordan regjeringen kan gjøre drikkevanns-forskriften gjeldende for Svalbard. Ytterligere spørsmål til dette arbeidet må rettes til helse- og omsorgsministeren.

SPØRSMÅL NR. 1783

Innlevert 28. mars 2025 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe

Besvart 9. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for at norske spedbarn kan få et godt forebyggende tilbud mot den alvorlige luftveisinfeksjonen som RS-virus er?

BEGRUNNELSE:

Hvert år legges minst 1 000 norske spedbarn inn på sykehus på grunn av alvorlige RS-virusinfeksjoner. Mange flere blir syke, men kan behandles hjemme. Dette er en stor belastning for sårbare spedbarn og deres familier. Det er også en stor belastning for en allerede presset helse- og omsorgstjenesten.

Nesten alle land i Europa har nå etablert offentlige finansierte forebyggende strategier mot RS-virusinfeksjoner hos spedbarn. For RS-virusseongen 2024/2025 er dette blant annet på plass i Spania, Portugal, Italia, Sveits, Frankrike, Tyskland, Østerrike, Portugal, Irland, Belgia, Nederland, Finland, Polen etc. (der man gir spedbarn et beskyttende RS-virus antistoff med lang halveringstid) og i England (der man anbefaler en RSV-vaksine til gravide kvinner).

Arbeidet med en slik forebyggende strategi i Norge henger etter. Det betyr at norske spedbarn ikke får tilbud om en like god beskyttelse mot RS virusinfeksjoner sammenlignet med andre land i Europa. Det må tas på alvor.

Det vises også til dette innlegget fra Claus Klingenberg som er professor ved Institutt for Klinisk medisin, UiT-Norges arktiske universitet, og seksjonsoverlege ved barne- og ungdomsavdelingen, Universitetssykehuset Nord-Norge: <https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/8qOO6r/rs-virus-epidemiene-blant-spedbarn-kan-unngaas>

Svar:

God hånd- og hostehygiene er det viktigste infeksjonsforebyggende tiltaket mot RSV-infeksjon. Dette er særlig

viktig for nyfødte og spedbarn som kan bli alvorlig syke av mange vanlige luftveisinfeksjoner.

Monoklonalt antistoff (palivizumab) er tilgjengelig til bruk som profylaktisk behandling til særlig utsatte barn, og dette har vært brukt som forebyggende behandling mot RS-virusinfeksjoner i cirka 20 år. Aktuelle målgrupper er barn under 2 år med alvorlig medfødt sykdom, immunsvikt, alvorlig lunge-hjerte-sykdom eller ekstremt premature barn. Norsk barnelegeforening har utarbeidet nærmere indikasjoner for behandling med palivizumab.

For forebygging av alvorlig RSV-infeksjon hos nyfødte og barn opp til 1 år i deres første RSV-sesong, pågår det en metodevurdering for et monoklonalt antistoff med lang virketid (nirsevimab). DMP har informert departementet om at dette arbeidet er godt i gang.

Helse- og omsorgsdepartementet gjør løpende vurderinger av innholdet i barne-vaksinasjonsprogrammet og vil vurdere om et program for RS-virusinfeksjon skal innføres når dette er utredet.

SPØRSMÅL NR. 1784**Innlevert 24. mars 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 3. april 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å forhindre urettferdig behandling av personer med funksjonsnedsettelse i det norske rettssystemet, og for å sikre menneskerettighetene til personer med funksjonsnedsettelse?

BEGRUNNELSE:

Det vises til sak i Adresseavisen 21.03.25 om en sterkt hørselshemmet flykning som er i ferd med å bli tvangsendt etter å ha bodd i Norge halve livet. Mannen var analfabet da han kom til Norge og søkte om beskyttelse som ung voksen i 2004. Oppholdstillatelse ble innvilget og han etablerte seg med arbeid, bolig og nære relasjoner i Trondheim.

I august 2022 tilbakekalte UNE alle oppholdstillatelsene og begrunnet det med at mannen hadde oppgitt uriktig informasjon om hvor og når han er født og familieforhold. Det til tross for at de hadde store språk- og kommunikasjonsutfordringer gjennom intervjuet. Han hadde ingen høreapparater, forstod ikke spørsmålene som ble stilt og hadde ikke samme dialekt som tolken. Lagmannsretten vedtok i fjor å opprettholde UNEs vedtak, og mannen sitter nå på utlendingsinternatet på Trandum og utvises med varig innreiseforbud til Norge og Schengen-området og innmelding i SIS. Mannen blir med dette fullstendig avskåret fra livet han har og fra sine nærmeste i Trondheim.

Det er kritikkverdig at mannen blir holdt ansvarlig av UDI for kommunikasjonsutfordringene i UNE sitt intervju, og straffebyrden er uforholdsmessig stor.

Mannens advokat mener at UDI ikke i tilstrekkelig grad har tatt med i sin vurdering at intervjuet manglet tilrettelegging. Mannen kunne heller ikke kontrollere opplysninger som ble gitt grunnet analfabetisme. Videre er det kritikkverdig at mannen ikke ble informert om muligheten for å søke under identitetsavklaringsprogrammet for irakere han kvalifiserte for før det stengte. Konsekvensene er katastrofalt for mannen.

UNE mente at tilbakekallingen ikke var i strid med EMK (den europeiske menneskerettskonvensjonen), selv om det er opplyst fra vitner med kompetanse på området i Irak at hørselshemmede ofte utsettes for vold og fysiske konfrontasjoner, hets og trakassering. Det er etter vår oppfatning lite tvil om at mannen enten vil måtte isolere seg. Det vises til EMK artikkel § 3 om at ingen måtte bli utsatt for tortur eller umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff, her burde mannen blitt vernet mot

retur fordi han står i reell fare for å utsettes for nedverdiggende eller umenneskelig behandling.

Svar:

Ut fra begrunnelsen for spørsmålet dreier dette seg om en enkeltsak, hvor oppholdstillatelse som flykting er kalt tilbake fordi vedkommende har gitt uriktige opplysninger til utlendingsmyndighetene – opplysninger som har vært av vesentlig betydning for at oppholdstillatelse ble gitt i første omgang. I slike tilfeller gir utlendingsloven UDI og UNE adgang til å kalle tilbake både oppholdstillatelse og flyktingstatus.

Jeg kjenner ikke til nevnte enkeltsak, og som kjent har jeg ikke myndighet til å gå inn i eller overprøve utfallet i enkeltsaker etter utlendingsloven med mindre saken berører grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn. Det er UDI og UNE som avgjør enkeltsaker etter utlendingsloven. Vedtak kan bringes inn for domstolene, noe som etter det opplyste skal ha skjedd i denne saken, og lagmannsretten skal så sent som i 2024 ha konkludert med at tilbakekallsvedtaket er gyldig.

I tilbakekallssaker skal utlendingsmyndighetene vurdere om det kan gis ny oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til Norge. I utvisningssaker skal det vurderes om en utvisning vil være uforholdsmessig overfor utlendingen selv eller de nærmeste familiemedlemmene.

Jeg har for øvrig tillit til at både UDI, UNE og norske domstoler har gjennomført sin saksbehandling på en forsvarlig måte etter forvaltningsloven og tvistelovens bestemmelser, og at det er vurdert at retur til Irak ikke vil stride mot våre internasjonale forpliktelser, herunder den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK).

SPØRSMÅL NR. 1785

Innlevert 25. mars 2025 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø
Besvart 7. april 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Jeg ber om en årlig oversikt for perioden 2009-2024 (samt hittil i 2025).

Hvor mange innsigelsessaker fra statsforvalter har departementet behandlet, og i hvor mange av dem - i antall og prosent - har kommunene fått helt eller delvis medhold?

BEGRUNNELSE:

Det er viktig å lytte til lokaldemokratiet.

Svar:

Innsigelser fremmes av en rekke ulike myndigheter. Fylkeskommunen, nabokommuner, statsforvalteren selv og

en rekke sektormyndigheter som Statens Vegvesen og Bane Nor. Statsforvalteren samordner de statlige innsigelsene, har ansvar for mekling, og sender de innsigelsene som ikke løses lokalt til behandling i mitt departement.

Jeg legger til grunn at Aleksander Stokkebø ønsker et samlet bildet av antallet innsigelsessaker som har blitt behandlet og utfallet av disse, ikke bare oversikt over de av sakene hvor det er statsforvalteren selv som har fremmet innsigelsen i første omgang. Dersom det mot formodning er sistnevnte han ønsker informasjon om, kan han stille et nytt spørsmål der dette utdypes i begrunnelsen.

Tabellen under viser hvor mange innsigelsesvedtak departementet fattet hvert år fra 2009-2024, og til nå i år, i antall og prosent.

	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016	
Til følge	28	57 %	13	45 %	15	63 %	17	55 %	14	31 %	1	7 %	6	20 %	11	31 %
Delvis til følge	8	16 %	6	21 %	3	13 %	7	23 %	18	40 %	4	29 %	11	37 %	10	29 %
Ikke til følge	13	27 %	10	34 %	6	25 %	7	23 %	13	29 %	9	64 %	13	43 %	14	40 %
Totalt	49		29		24		31		45		14		30		35	

	2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023		2024		2025	
Til følge	6	21 %	2	13 %	3	14 %	8	21 %	8	27 %	4	31 %	4	40 %	12	46 %	6	55 %
Delvis til følge	7	25 %	4	25 %	6	29 %	12	32 %	9	30 %	5	38 %	4	40 %	9	35 %	2	18 %
Ikke til følge	15	54 %	10	63 %	12	57 %	18	47 %	13	43 %	4	31 %	2	20 %	5	19 %	3	27 %
Totalt	28		16		21		38		30		13		10		26		11	

De aller fleste innsigelsessakene blir løst lokalt. De siste åra har andelen av innsigelsesvedtak i departementet der kommunen får helt eller delvis gått noe ned. Min vurdering er at dette blant annet skyldes at innsigelsene som kommer inn til departementet er bedre begrunnet, og tydeligere forankret i nasjonale interesser. Derfor er det ikke unaturlig at en betydelig andel av dem blir tatt til følge.

SPØRSMÅL NR. 1786**Innlevert 25. mars 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 4. april 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvordan vurderer statsråden nedbørsituasjonen og prognosene for 2025, hva kan norske strømkunder forvente av produksjonskapasitet og strømpriser utover i 2025, og hvordan vil statsråden hindre at behovet for å møte høye strømpriser med økt kraftproduksjon går uforsvarlig utover økologien i vassdragene, ville mer ny kraftproduksjon på sørøstlandet bidra til å minske presset på vassdragene i perioder med lite nedbør?

BEGRUNNELSE:

21.mars slo Telemarksavisa opp hvor ekstremt lite snø det er i Rauland i Telemark. «I løpet av dei 21 åra eg har vore her har eg på denne tida av året aldri opplevd så lite snø ved hotellet», sa direktør og hoteleier Kristian Samnøen ved Rauland Høgfjellshotell til Telemarksavisa. Store områder står praktisk talt uten snø i mars.

Dette kan være dramatisk, for i nærheten av Rauland ligger også Totak og Mjøsvatn, som er viktig reguleringsvann for kraftproduksjon i NO2. Er det lite snø kan det bli lite vann, dårlige produksjonsforhold og høye strømpriser i NO2 utover året.

Ifølge NVEs hydrologiske data, er snøens energiinnhold per uke (GWh), til uke 11 i 2025 på det laveste i NO2 i dette tiåret, og ned mot et minimumsnivå for perioden 2005-2024.

Nyttbart tilsig er på et anstendig nivå så langt i år, men både hydrologisk balanse per uke og nedbørsenergi per uke er i likhet med snøens energiinnhold på et svært lavt nivå sammenlignet med observasjoner i perioden 2005-2024.

Svar:

Den norske ressursituasjonen er god. Per uke 12 i 2025 ligger den samlede magasinfyllingen i Norge på det høyeste nivået som er registrert for denne tiden av året de siste 20 årene. I prisområde NO2 (Sørvest – Norge) er fyllingsgraden blant de 20 prosent høyeste siden 1995. Snøens energiinnhold i NO2 er isolert sett noe lavere enn den har vært de siste årene, men ligger over nivået som ble registrert i for eksempel 2019.

Vinteren 2024/2025 har hatt høyere temperaturer enn normalt i store deler av Sør-Norge. Dette har ført til at en større andel av nedbøren har kommet som regn, som igjen har bidratt til økt tilsig og høyere magasinfylling, fremfor snølagring i fjellet. Samtidig har mildværet redu-

sert behovet for elektrisitet til oppvarming, og det samlede kraftforbruket hittil i år er lavere enn på samme tid i fjor, både i NO2 og i Norge som helhet.

Terminmarkedet i uke 12 indikerer priser for de kommende månedene (april – september) mellom 22 – 40 øre per kWh for nordisk kraft, og gjenspeiler en normal ressursituasjon.

Strømprisene i våre naboland har i økende grad blitt påvirket av en høy andel fornybar kraftproduksjon, som sol- og vindkraft. Dette har ført til lave- og til dels negative priser i perioder. For eksempel var strømprisen i Danmark, Tyskland og Nederland negativ fra 07:00 – 18:00 den 30. mars. I slike situasjoner får Norge billig import, samtidig som vi kan spare på den regulerbare vannkraften til senere bruk i perioder med høyere etterspørsel og priser. Ifølge data fra NordPool, ble det importert 26,1 GWh strøm til NO2 fra Danmark, Tyskland og Nederland den 30. mars. Dette er nok kraft til å dekke det årlige strømbehovet for rundt 1 600 norske husholdninger.

Sol- og vindkraft er eksempler på kraftproduksjon som kan supplere vannkraften når tilsiget er lavt. Regjeringen har gjennomført flere tiltak som kan øke utbyggingen av disse kraftkildene, blant annet har vi gjenopptatt konsesjonsbehandlingen for vindkraft på land og vi har lansert en historisk satsing på havvind med en ambisjon om å tildele prosjektområder for 30 GW innen 2040. I februar 2025 ble det fastsatt endringer i energilovforskriften som innebærer at solkraftanlegg med en nedre effektgrense på 10 MW installert effekt ikke krever konsesjon fra NVE, men behandles av kommunen etter reglene i plan- og bygningsloven. Dette vil omfatte de aller fleste takmonterte solkraftanleggene, og flere bakkemonterte solkraftanlegg.

Til representantens punkt om økt kraftproduksjon og påvirkning på økologien i vassdragene vil jeg minne om konsesjonsprosessene for vannkraft. For å regulere vassdrag må tiltakshaver ha konsesjon. Konsesjon kan gis der fordelene overstiger skadene og ulempene for private og allmenne interesser. Når konsesjonen er gitt, må konsesjonæren forholde seg til de vilkårene som er fastsatt. Dette inkluderer å gjennomføre og overholde de avbøtende tiltakene som gjennom konsesjonsbehandlingen er vurdert som nødvendige for å minimere negative virkninger på miljøet og økologien i vassdraget. Overholdelse av de fastsatte vilkårene er avgjørende for å sikre at vannkraftanlegget opererer på en forsvarlig og bærekraftig måte som tar hensyn til de naturlige og samfunnsmessige verdiene i området.

SPØRSMÅL NR. 1787**Innlevert 26. mars 2025 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 3. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vi registrerer at BaneNor skal gjennomføre planlagt vedlikehold ønsker å sette i gang banevedlikehold midt i påsken på Bergensbanen.

Er dette tilstrekkelig konsekvensutgreidd i forhold til den ekstraordinære situasjonen som er i påsken, med ski og bagasje som hører påsken til og er kapasiteten på alternativ transport ivare tatt?

BEGRUNNELSE:

Hentet fra Vys nettside på de aktuelle avgangene: BaneNor sin infoside: Oslo S–Geilo

Bane NOR jobber på strekningen Oslo S–Geilo fra torsdag 17. apr. kl. 15:25 til søndag 20. apr. kl. 09:30. Dette berører bare F4 Bergensbanen. Vi kjører buss for tog mens arbeidet pågår. Du finner informasjon om rutetider og stoppesteder i reisesøket i Vy-appen og på vy.no.

Bane NOR forklarer på sin side planlagt vedlikehold i påsken slik:

“Færre tar toget når det er påske og helligdager. Da bruker vi anledningen til å utføre nødvendig vedlikeholdsarbeid på slitt infrastruktur. Og når togstrekninger stenges, må passasjerene reise med buss”.

Dette stemmer nok godt på de typiske pendler-strekningene på Østlandet, men for Bergensbanen er det noe helt annet. Toget er her et godt alternativ for reise fra Oslo/Bergen til flere skidestinasjoner langs strekningene, og selvfølgelig for reise mellom Oslo og Bergen.

Svar:

Bane NOR har opplyst om at planlegger fornyelsesarbeider i påsken 2025 på strekningen Hønefoss-Geilo på Bergensbanen. De planlagte arbeidene krever et større antall timer enn hva Bane NOR kan planlegge med på en vanlig helg, av hensyn til det totale trafikkbildet for person- og godstog på strekningen.

Det nøyaktige tidspunktet for bruddet er ettermiddag skjærtorsdag til driftsdøgnet start 1. påskedag. Det betyr at de store reisedagene ikke er påvirket. De aller fleste reiser på påskeferie i dagene før bruddet - og hjem igjen fra påskeferie i dagene etter bruddet. Strekningen Bergen-Geilo er heller ikke berørt, som normalt har den største andelen av påsketrafikken på Bergensbanen. Det er flere som benytter tog på denne delen av strekningen i påsken, enn på østsiden av Geilo. Bane NOR opplyser at tidspunktet er valgt i samsvar med Vy tog sitt ønske. God-

stogoperatøren CargoNet, som er en del av Vygruppen, mener det er fordelaktig at sporbruddet blir lagt til røde dager da de kjører betydelig færre tog på slike dager.

Bane NOR opplyser at de har hatt en god dialog med Vy tog om avvikshåndteringen, og det gjøres flere grep på Geilo stasjon for å tilrettelegge for enkel overgang mellom tog og alternativ transport i de berørte periodene. Bane NOR og Vy tog har hatt dialog om nødvendig antall busser/kjøretøy til alternativ transport og tilgjengelig areal/holdplasser ved berørte stasjoner. Bane NOR vil også sikre god informasjon på alle berørte stasjoner i forkant av og underveis i arbeidene gjennom både statiske og digitale informasjonskanaler.

Bane NOR planlegger større fornyingsarbeid i god tid før gjennomføring, for de største tiltakene opp til fem år i forkant. Underveis inviteres de berørte togselskapene til høring og samråd for å finne de beste løsningene.

Med økt innsats på vedlikehold og fornying av jernbanen, vil det følge økt tid til arbeid i sporet. Dette er nødvendig for å oppnå bedre punktlighet på jernbanen.

SPØRSMÅL NR. 1788**Innlevert 27. mars 2025 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 7. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden bruke det offentliges innkjøpsmakt til å øke forbruket av norsk frukt og grønt og dermed til økt beredskap, bedre folkehelse og bærekraftig matproduksjon?

BEGRUNNELSE:

Av hensyn til norsk beredskap vil norske myndigheter øke selvforsyningsgraden for mat. Totalberedskapskommisjonen (NOU 23: 17 Nå er det alvor) og regjeringens opptrappingsplan (Meld. St. 11 (2023–2024)) gir en klar marsjordre til den norske verdikjeden for mat. Det er spesielt planteproduksjonene som skal økes.

I tillegg skal offentlig sektor stille klima- og miljøkrav i innkjøpene av mat- og måltidstjenester (Regjeringens klimaplan, Meld. St. 13 2020-2021), deriblant gjøre anskaffelser som reduserer matsvinn og som er i tråd med de nye kostrådene i retning av et mer plantebasert kosthold (Handlingsplan for økt andel klima- og miljøvennlige offentlige anskaffelser og grønn innovasjon, DFØ/MD, 2021).

I 2022 anslo NIBIO at andelen av norsk frukt og grønt i offentlige anskaffelser er lavere enn for resten av storhusholdningsmarkedet og dagligvaremarkedet og at denne andelen kan økes.

Regjeringens opptrappingsplan gir offentlige innkjøpere ansvar for å bidra til at norskandelen øker:

«Offentlige innkjøparar må utnytte dei moglegheitene regelverket gjev for å velje lokalprodusert og berekraftig norsk mat og drikke.»

«Auka offentlig etterspurnad etter norskproduserte varer vil vere eit viktig bidrag til å auke sjølvforsyninga. Regjeringa vil sjå nærare på om det er grunn til å vurdere og setje måltal for kva for norskandel offentlig sektor kan eller bør oppnå for frukt og grønt for å oppnå auka sjølvforsyning.»

Norske grøntprodusenter og grossister kan øke produksjon og omsetning for å levere på dette samfunnsoppdraget, men ikke uten at etterspørselen etter frukt og grønt øker. Offentlige aktører har et særskilt ansvar for å bidra til å øke etterspørselen etter norsk frukt og grønt gjennom sine anskaffelser.

Svar:

Offentlig sektor utgjør en stor og viktig innkjøper av mat og drikke. Innkjøp gjennom offentlig sektor blir i økende

grad sett på som et viktig virkemiddel for å fremme et sunt kosthold, men også for å fremme innkjøp av f.eks. norske mat- og drikkevarer. Hvilke mat- og drikkevarer som kjøpes inn og serveres i det offentlige, har stor helsemessig betydning for den som spiser maten. Samtidig har det også betydning for klima og miljø, samt for etterspørselen.

For meg som helse- og omsorgsminister er det viktig at mat som kjøpes inn og serveres i offentlige virksomheter, tar hensyn til kostrådene. Vi vet at inntaket av frukt, bær og grønnsaker i befolkningen er langt under det som er anbefalt, og at et økt inntak i alle grupper av befolkningen vil gi bedre helse og forebygge en rekke sykdommer. Helsedirektoratet har allerede utviklet en nasjonal veileder om ernæringshensyn i offentlige anskaffelser av mat- og drikkeprodukter og måltider i offentlige virksomheter som ikke driver heldøgns forpleining. Målet med veilederen er å styrke ernæringshensyn i offentlige anskaffelser av mat- og drikkeprodukter og/eller måltidstjenester. Innunder dette ligger også å stille krav til mengde og utvalg når det gjelder frukt, bær og grønnsaker. Helsedirektoratet vil utvikle en tilsvarende veileder for virksomheter som driver heldøgnsforpleining.

Et kosthold i tråd med anbefalingene vil også kunne bidra til et mer klimavennlig kosthold. Helsedirektoratet har publisert omtale av klima- og miljøpåvirkning relatert til kostrådene. Under omtalen av rådet om at frukt, bær eller grønnsaker bør være en del av alle måltider, står det at et økt forbruk av frukt, bær og grønnsaker vil være gunstig for klima og miljø. Videre at å velge norske eller økologiske grønnsaker, frukt, bær og poteter kan være klima- og miljøvennlige valg.

Regjeringen innførte i januar i 2024 krav til at klima- og miljøhensyn i offentlige innkjøp skal vektes med minst 30 %. Dette kravet gjelder også offentlige innkjøp av mat- og drikkevarer. Direktoratet for forvaltning og økonomistyring har utformet en veileder som skal hjelpe offentlige oppdragsgivere med å ivareta de nye reglene om klima- og miljøhensyn. I veilederen omtales hvordan reglene kan ivaretas i forbindelse med mat og måltidstjenester, og der vises det også til at forbruk i tråd med nasjonale kostråd vil kunne bidra til utslippsreduksjoner.

Regjeringen har en ambisjon om å øke bruken av norskprodusert og lokal mat i offentlige virksomheter, og offentlige oppdragsgivere har allerede gode muligheter for å legge til rette for lokale og regionale leverandører gjennom offentlige innkjøp. Blant annet har oppdragsgiver mulighet til å vektlegge kvalitet over pris i den enkelte anskaffelse, noe som i enkelte tilfeller kan være til fordel

for norskprodusert mat. For eksempel får leverandører av frukt og grønnsaker, som kan tilby norsk frukt og grønt, en bedre skår i anbudskonkurransen om levering til skolefruktordningen. I «Oppskrift for mer lokalmat», som ble lagt frem av landbruks- og matministeren i januar i år, blir det vist hvordan ulike aktører i næringskjeden, inkludert forvaltningen, kan bidra til å fremme lokalmat og -drikke fra norsk jordbruk og reindrift. Del to av oppskriften handler om hvordan offentlige innkjøpere kan inspireres til å øke andelen av lokalprodusert mat og drikke med mål

om å øke andelen mat og drikke som kjøpes inn lokalt. Dette gjelder også lokalprodusert frukt og grønt.

Jeg mener det er et stort potensial for å øke omsetningen av både norsk, sunn mat gjennom offentlige innkjøp. Det er utarbeidet krav og veiledning til virksomheter om hvordan dette kan gjøres. Det finnes gode eksempler fra virksomheter som har brukt disse mulighetene, og dette kan brukes som inspirasjon både for offentlige og private virksomheter som kjøper inn og serverer mat – enten det er i kantiner, på sykehjem eller i barnehager.

SPØRSMÅL NR. 1789

Innlevert 27. mars 2025 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 3. april 2025 av utviklingsminister Åsmund Aukrust

Spørsmål:

USA har bidratt stort for å sikre livreddende vaksiner til barn i fattige land gjennom vaksinealliansen Gavi. Ifølge N Y Times foreslår Trump administrasjonen nå å kutte framtidige amerikanske bidrag. Norge er en av grunnleggerne og største giverne til Gavi, og har ved hver giverkonferanse under skiftende regjeringer, styrket Norges bidrag.

Vil dagens regjering fortsette denne linjen og øke Norges årlige bidrag og vil man gi ekstraordinære bidrag for å unngå at mange barns liv går tapt på grunn av Trumps politikk?

BEGRUNNELSE:

Den globale vaksinealliansen Gavi har denne våren sin ressursmobiliseringskonferanse for å sikre penger til sitt arbeid de neste fireårsperiode 2026-2030.

Mellom 2000 og 2020 bidro Gavi til å vaksinere over 1 milliard barn i tett samarbeid med 78 lavinntektsland, noe som har reddet over 17 millioner liv. I dag har et barn født i et Gavi-støttet land 70 % lavere risiko for å dø av en vaksineforebyggbar sykdom før fylte fem år sammenlignet med år 2000. Disse resultatene viser at å investere i Gavi er noe av det mest effektive man kan gjøre innen global helse og internasjonal bistand.

Fra 2026 til 2030 vil Gavi, om de får de nødvendige ressursene, kunne vaksinere ytterligere en halv milliard barn og redde ytterligere 8-9 millioner liv. Videre vil de styrke beredskapen med større nødlagre, og en ny malariavaksine vil bidra til å bekjempe en av verdens dødeligste sykdommer. Over halvparten av vaksinene utgjør også et viktig bidrag til landenes håndtering av antibiotika resis-

tens. Smitte stopper ikke ved landegrenser – dette arbeidet styrker også Norges helsesikkerhet. Gavi vil i tillegg samarbeide med regionale partnere for å øke vaksineproduksjonen lokalt, særlig i Afrika.

Norge var medgrunnlegger av Gavi og har vært en av de aller største giverne siden starten i 2000. Ledere som Gro Harlem Brundtland, Jens Stoltenberg, Dagfinn Høybråten og Erna Solberg har bidratt med politisk lederskap og skiftende regjeringer har gitt økende støtte ettersom arbeidet har vokst. Spørsmålet er om regjeringen nå vil ta ansvar sammen med EU og Gates Foundation som er vertskap for påfyllingskonferansen og sikre at ikke millioner dør på grunn av katastrofale beslutninger fra Trump administrasjonen. Dette handler også om Norges egen helsesikkerhet og beredskap.

Norge bør minimum bidra med det bidraget Gavi alliansen har bedt oss om, og vurdere ytterligere bidrag for å demme opp for utviklingen i USA.

Svar:

Takk til representanten for et viktig og aktuelt spørsmål. Frys og sannsynligvis dramatisk bortfall av amerikansk bistand, utmelding av Verdens helseorganisasjon, og mulig kutt i bistanden til vaksinealliansen Gavi, gir store konsekvenser for helsesamarbeid, normativt arbeid og operativ innsats i utviklingsland. Som jeg redegjorde for i svaret mitt til representantens spørsmål nr.1743 (2024-2025), arbeider regjeringen med å tilpasse norsk bistand til den endrede situasjonen og med å vurdere hvordan vi, sammen med andre, best kan påvirke og bidra til den globale innsatsen og organisering fremover. Vi må se på reformer

i den globale helsearkitekturen, og vektlegge økt effektivitet og tettere dialog med både givere og mottakere om prioriteringer. Som representanten påpeker, gir investeringer gjennom Gavi gode resultater. Norge har gjennom skiftende regjeringer vært blant de største bidragsyterne til Gavi.

I tillegg til Gavis påfyllingskonferanse i 2025, vil Det globale fondet for bekjempelse av aids, tuberkulose og malaria og Den globale finansieringsfasiliteten for kvinners, barns, og ungdoms helse, arrangere påfyllinger den kommende tiden. Regjeringen vil vurdere Norges bidrag til de kommende påfyllingene og andre globale helsetiltak i sammenheng.

SPØRSMÅL NR. 1790

Innlevert 28. mars 2025 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 7. april 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Vil statsråden tillate at rullestolbrukere beholder sin gamle manuelle rullestol som reservestol ved tildeling av ny, når den ellers skal kondemneres?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede ble kontaktet av en rullestolbruker som er helt avhengig av elektrisk rullestol i hverdagen. Etter mange reparasjoner og justeringer får han nå en ny. Han har bedt om å beholde sin gamle manuelle stol som reservestol – blant annet for å sikre mobilitet ved strømbrudd, brann eller feil på den nye stolen. Dette ble avslått fordi den gamle stolen skal kondemneres i henhold til gjeldende regler.

Han uttrykker alvorlige bekymringer: Uten reservestol blir han lenket til senga uten mulighet til å komme seg til toalettet – og kan i verste fall miste muligheten til å evakuere ved brann. Å nekte ham å beholde en fungerende, manuell reservestol setter både sikkerhet, verdighet og helse i fare.

Når stolen uansett skal kasseres, bør regelverket åpne for at den kan beholdes som beredskap. Det gagnar både trygghet, miljø og menneskeverd. Byråkratiet må ikke stå i veien for løsninger som styrker den enkeltes frihet og sikkerhet.

Svar:

Folketrygden dekker nødvendige og hensiktsmessige hjelpemidler til bedring av funksjons- evnen i dagliglivet. Arbeids- og velferdsdirektoratet har opplyst meg om at det ikke er uvanlig at personer med forflytningsutfordringer har både en manuell og en elektrisk rullestol, da disse to variantene som regel har ulike bruksområder

og dermed løser ulike behov. Det framgår av begrunnelsen til spørsmålet at brukeren har fått en ny elektrisk rullestol, og ønsker å beholde sin gamle manuelle rullestol som reservestol, men at dette ble avslått fordi den gamle rullestolen skal kondemneres.

Nav Hjelpemiddelsentral forholder seg til forskrift om Hjelpemiddelsentralens virksomhet og ansvar, normalinstruks for utrangering og kassasjon av materiell og bygninger, samt for avhending av materiell som tilhører staten. Her fremkommer det at hjelpemidler som ikke lenger egner seg til resirkulering/gjenbruk, skal kasseres. Hjelpemiddelsentralen er ansvarlig for å kildesortere og håndtere avfall på en forsvarlig og bærekraftig måte, slik at det ikke utgjør et miljøproblem, eller er en risiko for bruker.

Direktoratet opplyser på generelt grunnlag om at så lenge denne personen fra før har hatt både en manuell rullestol og en elektrisk rullestol, kan det tilsi at han har et dokumentert behov for begge deler. Om så er tilfelle og den gamle manuelle rullestolen har blitt kondemnert, kan han få utlevert en ny manuell rullestol med samme funksjonalitet. Han bør derfor ta kontakt med hjelpemiddelsentralen for å få veiledning i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 1791**Innlevert 28. mars 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 7. april 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

I lys av de senere tids avsløringer om de store kostnadsforskjellene mellom etablering av CAOC i Rygge og Bodø, kan forsvarsministeren redegjøre for hvor mye Forsvarsbygg har stipulert etableringskostnadene til de ulike lokasjonene, hvor mye han vil vekte de samfunnsøkonomiske kostnadene i sin beslutning om lokalisering, og hvordan regjeringen foreslår å finansiere disse kostnadene?

BEGRUNNELSE:

21. mars publiserte Aftenposten en artikkel som viser til at de har fått innsyn i en rapport fra Forsvarsbygg som beskriver at om Norge velger å etablere NATOs nye luftkommandosenter (CAOC) i Bodø fremfor Rygge vil dette medføre at Norge må ut med flere milliarder kroner.

Artikkelen viser også til at investeringer knyttet til NATO-hovedkvarter vil i utgangspunktet betales av NATO, men at ved å velge Bodø vil en rekke utgifter knyttes Forsvarets Operative Hovedkvarter, og dermed må disse utgiftene dekkes av Norge selv, enten i form av ekstra bevilgning eller omprioriteringer innad i Forsvarets egne budsjetter.

Svar:

Proessen i NATO om krav til luftoperasjonssenteret er pågående, og NATO vil fremover utrede detaljerte krav til innretningen av luftoperasjonssenteret og en milepælsplan for etableringen.

Regjeringen vil ta stilling til lokalisering av luftoperasjonssenteret som tilbys NATO basert på helhetlige vurderinger av de alternativene som møter NATOs krav. Kostnadene for etableringen er ett moment som vil inngå i denne vurderingen. Det gjøres vurderinger i dette sakskomplekset i flere fagmiljøer i Forsvarsbygg, Forsvaret og Forsvarsdepartementet. Her er det en rekke ulike faktorer som vil måtte vurderes opp mot hverandre i en helhet, og som vil kunne påvirke det samlede kostnadsbildet for den løsningen som velges. NATOs tidskrav for operativ drift og krav til operativ evne, og forsvarssjefens råd og fagmilitære vurderinger vil også være viktige momenter for beslutningen om lokalisering, og den nasjonale understøttelsen som bør tilbys NATO for etableringen av luftoperasjonssenteret i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1792**Innlevert 28. mars 2025 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 2. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Hva har statens momsinntekter vært per år i perioden 2013-2024?

Svar:

Tabell 1 viser de nominelle inntektene fra merverdiavgiften i perioden 2013–2024.

Tabell 1 Årlige merverdiavgiftsinntekter 2013–2024. Mill. kroner

År	Inntekter
2013	233 874
2014	242 571
2015	252 220
2016	266 172
2017	267 433
2018	295 121
2019	305 886
2020	306 740
2021	333 241
2022	365 705
2023	378 585
2024	387 935

Kilde: SSBs tabell 07107: Enkelte større inntektsposter i statsregnskapet.

SPØRSMÅL NR. 1793

Innlevert 28. mars 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug
Besvart 7. april 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil NVE publisere analyse som fremskriver energibruken i bygg mot 2030 i første kvartal 2025?

BEGRUNNELSE:

Jeg etterspurte oppdaterte analyser i forbindelse med komiteens behandling av statsbudsjettet for 2025. Sist gang NVE kom med en analyse av strømforbruksutviklingen i bygg mot 2030 var i oktober 2023. I brev av 2. desember 2024 opplyste energiministeren komiteen om at oppdaterte analyser skulle komme i løpet av første kvartal 2025. Kan ministeren bekrefte at disse analysene kommer i første kvartal og i god tid før høringsfristen for Norgespriis og strømstønad utløper den 21. april.

Brev fra Energidepartementet til Energi- og miljøkomiteen den 2. desember 2024:

«Departementet har forelagt spørsmålet for NVE. Det er ikke mulighet til å gjennomføre oppdaterte analyser av strømforbruket i bygg før 12. desember 2024. NVE tar sikte på å publisere NVEs kortsiktige kraftbalanse første kvartal 2025, og i den for-

bindelse vil modellårene 2025 – 2029 bli fremskrevet, inkludert energibruk i bygg. NVE vil også utarbeide en egen analyse som fremskriver energibruken i bygg mot 2030 som etter planen også vil publiseres i første kvartal 2025.»

Svar:

NVE publiserer framskrivninger av strømbruken i bygninger i sin analyse Tilstanden i Kraftsystemet (TIKS). Ifølge NVE skal en ny slik analyse publiseres 8. april, og denne analysen vil ta for seg årene 2025-2029. NVEs langsiktige kraftmarkedsanalyse skal etter planen publiseres før sommeren, og inneholder også framskrivninger av strømbruken i bygg, men da helt frem mot 2050.

SPØRSMÅL NR. 1794**Innlevert 28. mars 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 7. april 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden nå ta initiativ overfor statens vegvesen for å sikre at det iverksettes sikringstiltak på Grenlandsbrua på samme måte som Breviksbrua er sikret for å hindre at personer hopper fra brua?

BEGRUNNELSE:

I flere år har det vært etterlyst høyere gjerde på Grenlandsbrua. Bakgrunnen er at de siste årene har det dessverre vært flere tilfeller av selvmord og selvmordsforsøk. I 2019 var det 10 selvmord og selvmordsforsøk. Senest sist uke opplevde man på nytt et selvmord fra bruene. Flere ganger har lokalpolitikere, brannvesenet og politiet etterlyst handling og tiltak som kan bidra til å sikre bruene og hindre dette. Spørsmålet er også tatt opp med Statens Vegvesen uten at det er iverksatt forebyggende tiltak som blant annet høyere gjerde på bru. Det er jo et tiltak som er brukt mange andre steder med positiv effekt.

Svar:

Det er trist at bruene på veinettet brukes til selvmord og selvmordsforsøk. Statens vegvesen har i flere år gjennomført sikringstiltak på flere bynære bruer for å forebygge selvmord.

Regjeringen la i 2020 frem en handlingsplan for forebygging av selvmord, med en nullvisjon for selvmord i Norge. Sikring av høye bruer er fremhevet som et viktig

tiltak. Min fagetat Statens vegvesen gjorde i den forbindelse en kartlegging av hvilke bruer slike sikringstiltak kunne være aktuelt for. Grenlandsbrua er en av disse. Det er ikke ønskelig å skape mye fokus i lokalmiljøene på enkeltbruer eller steder som folk velger for å ta sitt eget liv. Det er derfor handlingsplanen ikke navngir enkeltbruer eller plassering.

Sikringstiltak på Grenlandsbrua med forhøyet rekkverk har blitt vurdert for noen år siden, men det viste seg den gang å være utfordrende på grunn av økt vindbelastning og bruas dimensjonering. På den tiden var også ny parallell bru under prosjektering av Nye Veier AS. Et forhøyet rekkverk på den eksisterende Grenlandsbrua ville kunne endre vindforholdene på den nye brua, noe som igjen ville kreve nye beregninger og forsinke og fordyre prosjektet. Man gikk derfor den gang ikke videre med tiltak for å forhøye rekkverket på den eksisterende Grenlandsbrua.

Andre aktuelle tiltak på Grenlandsbrua har vært vurdert. Det mest aktuelle tiltaket var å montere utstyr for overvåking, detektering, varsling og styring. Ved bedre overvåkning kan brua raskere stenges dersom en bil stopper og en person går ut av bilen.

Etter de senere hendelsene vil Statens vegvesen nå ta opp saken til ny vurdering for om mulig finne en løsning med forhøyet rekkverk som påvirker eksisterende og ny bru minst mulig med hensyn til vindkrefter.

Statens vegvesen jobber også med å vurdere selvmordssikring av andre bruer i området.

SPØRSMÅL NR. 1795**Innlevert 28. mars 2025 av stortingsrepresentant Erling Sande****Besvart 7. april 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Pukkindustrien melder om ei betydeleg auke i saksbehandlingstida for å kunne drive med mottak av massar som skal deponerast på ein trygg og sikker måte.

Kan statsråden stadfeste om dette medfører riktighet og om det i så tilfelle vil bli tatt initiativ frå depar-

tementet si side til igangsetting av grep som kan forenkle søknadsprosessane og vidare korte ned saksbehandlingstida?

GRUNNGJEVING:

Pukkverka har fleire viktige funksjonar, herunder mottak av massar som skal deponerast på ein trygg og sikker måte. Det gjeld både massar som blir definert som avfall og som ikkje kan gjenbrukast/ombrukast, men det meste av massane pukkverka mottar blir lagra før dei blir bearbeidd til nye produkt.

Pukkverkindustrien er sterkt lovregulert, og det skal den fortsatt vere. Den siste tida melder dog industrien om at dei over dei siste åra opplever eit stadig aukande byråkrati, og lengre saksbehandling på løyve dei er avhengige av for å drive lovleg og seriøst.

Spesielt dreier dette seg om søknader for å ta imot reine massar til deponi. Alle bedrifter som mottar massar til deponi, enten massane er forureina eller ikkje, må søke om godkjenning etter avfallsforskrifta i forureiningslova. Det er statsforvaltaren som behandlar desse søknadene på vegne av Miljødirektoratet.

Bedrifter i industrien melder om at dette er ei godkjenning ein tidlegare fekk innan 6-7 månader, men at ein no opplever at det er søknadsprosessar hos enkelte statsforvaltarar (som godkjenner på vegne av Miljødirektoratet) som tar opp mot 2 år.

Svar:

Forurensning fra pukkverk reguleres av forurensningsforskriften kapittel 30, som statsforvalteren er myndighet for. Forskriften regulerer ikke mottak av masser eller annet avfall, og mottak av overskuddsmasser vil derfor i noen tilfeller kreve egen tillatelse etter forurensningsloven. Dette kan for eksempel være dersom mottak av masser medfører fare for forurensning.

Det stemmer at saksbehandlingstiden på dette området har økt hos noen statsforvaltere, men dette varierer mellom de ulike statsforvalterne. Det kan være flere grunner til økt saksbehandlingstid. En av grunnene er at saksmengden har økt, fordi flere anlegg åpner for mottak av masser eller annet avfall. De nye aktivitetene i pukkverket medfører ofte fare for forurensning, og det kreves derfor tillatelse etter forurensningsloven. I noen tilfeller kan saksbehandlingstiden øke som følge av at søknader om tillatelse er mangelfulle eller i strid med gjeldende reguleringsplan.

Kommunal- og distriktsdepartementet utarbeider med bidrag fra miljømyndighetene en veileder for massehåndtering. Gjennom et oppdrag knyttet til regulering av samferdselsprosjekter, vurderer Miljødirektoratet tiltak for mer enhetlig praksis og mer effektiv behandling av saker som gjelder massehåndtering hos statsforvalterne. Det vil blant annet gjøres et arbeid med å forbedre veiledningen til statsforvalterne.

SPØRSMÅL NR. 1796

Innlevert 28. mars 2025 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 3. april 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

En russisk student blir nå nektet visum til Norge, på tross av at Students at Risk og Universitetet i Tromsø mener han kvalifiserer til å fullføre sine studier her. Gitt dagens situasjon med krigen i Ukraina, og studentens bakgrunn burde et visum være mulig.

På hvilken måte kan statsråden jobbe for å endre praksis slik at den samsvarer med situasjonen vi ser i Russland i dag, og med det sikre studenter muligheten for å fullføre sine studier?

BEGRUNNELSE:

I media kan vi nå lese om en russisk student som med sin familie har tilknytning til Norge, og som har studieplass ved UiT. Hans situasjon i Russland er slik at han ikke kan studere der, og Students at Risk har derfor vurdert det som nødvendig at han får fullføre sine studier utenfor Russland. Ledelsen ved UiT har ved rektor besluttet å dekke studiene, da de vurderer det som fornuftig og nødvendig. Ved at det er UiT som betaler, ikke UDI så har han fått vansker med å få visum, selv om alt ligger til rette for at han kan slutføre sine studier i Tromsø. Det er en stor støtte både i universitetet og andre miljø som jobber for å gi studenten denne muligheten, mens han nå oppholder seg i Serbia i påvente av en mulighet. Situasjonen i de nevnte

land medfører en form for unntakstilstand som også bør gjenspeiles i vår praksis ovenfor studenter under press, og statsråden vil ha mulighet for å se på praksis i lys av situasjonen uten å gå inn i enkeltsaken. Ytterligere belysning av saken kan leses i Khrono denne uken.

Svar:

Spørsmålet er oversendt fra forsknings- og høyere utdanningsministeren til justis- og beredskapsministeren som ansvarlig for regelverket om oppholdstillatelse til studenter.

For ordens skyld vil jeg først minne om at jeg ikke kan kommentere den konkrete saken det vises til. Det er Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda som avgjør saker og klager etter utlendingsloven. Verken jeg eller departementet har myndighet til å gripe inn i eller påvirke utfallet av enkeltsaker som ikke gjelder grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn.

En studietillatelse er en tillatelse som er tidsbegrenset og som ikke danner grunnlag for permanent opphold.

Det er en forutsetning for å kunne innvilge en søknad om oppholdstillatelse i forbindelse med studier i Norge, at søkeren skal reise tilbake til hjemlandet etter endt opphold. Det gjøres konkrete, individuelle returvurderinger, hvor de økonomiske, sosiale og politiske forholdene i søkerens hjemland spiller inn. Manglende returforutsetninger vil som hovedregel føre til avslag på søknad om oppholdstillatelse for studier. Dette gjelder også for studenter som er omfattet av ordningen Students At Risk (StAR).

Samtidig åpnes det i Utlendingsdirektoratets retningslinje UDI 2013-019 for at samfunnsmessige og politiske hensyn kan føre til at oppholdstillatelse gis selv om returforutsetningene er svake. Jeg har forstått det slik at UDI bl.a. har brukt dette skjønnet i forbindelse med saker som er omfattet av StAR-ordningen.

Jeg vurderer kontinuerlig behovet for å gjøre endringer i gjeldende lover og tilhørende regelverk, men det er på nåværende tidspunkt ikke konkrete planer om å endre regelverket knyttet til studietillatelser.

SPØRSMÅL NR. 1797

Innlevert 29. mars 2025 av stortingsrepresentant Erling Sande

Besvart 7. april 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

NHO, Rekneskap Noreg og Revisorforeininga meiner skjemavelde kostar små og mellomstore bedrifter 20 mrd. kroner per år. Dei etterspør m.a. at staten (1) identifiserer og fjernar rapporteringsplikter som ikkje lenger er relevante eller vert brukte til noko, (2) fjernar dobbeltrapportering og (3) utviklar betre og meir samanhengande tenester på tvers av etatane.

Er næringsministeren i gang med å iverksetje desse tiltaka, og når kan bedriftene vente å få ei innsparing som fylgje av eit eventuelt slikt arbeid?

GRUNNGJEVING:

Norske bedrifter bør få bruke tida si på det dei er best på - å produsere gode varer og tenester med forteneste og gjennom det skape verdiar og arbeidsplassar for AS Noreg. NHO, Rekneskap Noreg og Revisorforeininga er uroa for at bedriftene i staden må bruke tida på å fylle ut skjema for norske styresmakter. Eg deler den uroa. I dagens situasjon med aukande konkurranse mellom land er

det viktigare enn noko sinne å syte for at norsk næringsliv har så gode vilkår som mogleg for å kunne hevde seg i den internasjonale konkurransen. Undersøkinga, som er den første av slaget sitt, er gjennomført blant medlemmene i dei tre organisasjonane og representerer norske bedrifter med inntil 100 tilsette. 1711 personar har svart i undersøkinga. Det er omfanget og tidsbruken ved rapporteringa som er mest krevjande for dei små og mellomstore bedriftene, dernest kompleksitet i regelverk og på tredjeplass utfordringar med teknologiske løysingar (manglande driftstryggleik og brukarsnitt). Bedriftene bruker mykje tid på rapportering. Små verksemdar med éin til ti tilsette oppgir i snitt å bruke elleve timar i månaden. Fire av ti bedrifter opplever i høg grad å rapportere same informasjon til fleire offentlege instansar. 6 av 10 meiner at dei fleste rapporteringsløysingane har som formål å gjere det enklare for det offentlege meir enn for næringslivet. Små og mellomstore bedrifter oppgir til saman rapportering til 43 ulike etatar. Eg lurar på kva næringsministeren gjer med saka.

Svar:

Eg deler representant Sande sitt syn når det gjeld at næringslivet skal bruke minst mogleg tid på unødvendig byråkrati. Forenklingar bidreg til auka verdiskapingsevne for både næringsliv og forvaltning. Dette handlar ikkje berre om å redusere krav, men òg om å byggje nye og smartare løysingar som reduserer rapporteringsbyrda og støttar ansvarleg næringsverksemd.

Forenklingsarbeidet, særleg for små og mellomstore bedrifter, er viktig for regjeringa. Difor har vi prioritert dette høgt og sett oss eit ambisiøst mål. Vi har så langt identifisert forenklingstiltak som, på usikkert grunnlag, kan gje om lag 5,8 milliardar kroner i årlege innsparingar for næringslivet i denne perioden. Realisering av desse innsparingane for bedriftene vil avhenge av dei spesifikke tiltaka som blir gjennomførte og tidspunktet for gjennomføring. Nokre tiltak er små, nokre er store, nokre krev meir omfattande utgreingar og prosessar, og nokre treng vedtak i Stortinget.

Representanten peikar på utfordringar knytt til tidsbruk ved rapportering. Regjeringa sitt mål er at unødvendige rapporteringsplikter blir reduserte i tal og omfang, mellom anna ved større grad av gjenbruk av allereie

innhenta opplysningar, og at ein større del av rapporteringa kan gjerast gjennom maskinelle og automatiserte løysingar.

Vi har gjort det enklare å etablere selskap digitalt, forenkla skattemeldinga med fleire ferdig utfylte felt og digitalisert byggesaksprosessane. Dette sparar næringslivet for store summar kvart år. Regjeringa vurderer vidare tiltak som kan gje auka bruk av e-faktura mellom private næringsdrivande, noko som på sikt kan gje milliardgevinstar i privat sektor.

Vi vil òg halde fram arbeidet med å utvikle betre og meir samanhengande tenester på tvers av etatane, for å effektivisere rapporteringa i bedriftene. Dette er òg ei viktig prioritering i regjeringa sin nye digitaliseringsstrategi "Framtidas digitale Noreg 2025–2030".

Brønnøysundregistra har etablert fleire samanhengande tenester i eit offentleg-privat samarbeid. Eit døme er Digital selskapsetablering, der bedrifter kan starte verksemd direkte frå nettbanken eller rekneskapssystemet. Dette samarbeidet syner at gode resultat blir oppnådde når bedrifter får høve til å handtere søknader og rapportering direkte frå sine egne system, der naudsynte opplysningar allereie er tilgjengelege.

SPØRSMÅL NR. 1798

Innlevert 29. mars 2025 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 4. april 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

I 2022 vart det forbode å bruke tilsetningsstoffet titandioksid i mat. Stoffet kan forstyrre funksjonen til arvematerialet vårt og såleis vera kreftframkallande. Framleis blir det likevel brukt i medisinar, også i medisinar som mange tek mykje av, som Paracet og Ibux.

Vil helseministeren gjera noko for å bidra til at det blir teke ei raskare avgjerd om å fremme alternativ til titandioksid i legemiddel, som å legge press på Direktoratet for medisinske produkt for å få saka behandla raskare?

GRUNNGJEVING:

14. august 2022 skreiv NRK.no dette i artikkelen «Stoffet er nå forbudt i mat – men fortsatt tillatt i Paracet og Ibux»:

«I Norge brukes titandioksid i over 700 legemidler. Det brukes for å gi hvit farge, i tillegg til å beskytte mot UV-stråler som kan

trengje inn og bryte ned virkestoffene. Stoffet finnes blant annet i reseptfrie midler som Paracet, Ibux og Viagra.

Magasinet Vi omtalte EFSA's konklusjon tidligere i sommer.

Tore Midvedt, spesialist i medisinsk mikrobiologi, mener bruken burde forbys på samme måte som i mat.

– Det er ikke tvil om at titandioksid i medisin er like farlig som i mat, sier han.

Selv om mengden av stoffet er mindre i medisiner, kan konsentrasjonen av titandioksid lokalt i tarmen bli høy, ifølge professoren. Det kan ha skadelig effekt på cellene som er i deling, og potensielt føre til kreft.»

Vidare frå den nemnte artikkelen i NRK:

«EFSA-rapporten viser også at tilsetningsstoffet kan føre til betennelse i tarmen. 40.000 nordmenn sliter med inflammatoriske tarmsykdommer.

– Jeg mener at det ikke er etisk greit å bruke dette i legemidler. Tamproblemer gir ekstremt mye plager, men er veldig nedprioritert, sier ernæringsbiolog Marit Kolby.»

Bruken av titandioksid i mat og i medisin blir regulert av ulike regelverk og styrt fra EU. Norske helsemyndigheter bør gjera sitt beste for å påverke og påskunde viktige prosessar både nasjonalt og internasjonalt som kan bety noko for helsa til nordmenn. Bekymringane kring at bruken av stoffet kan skade helsa er tilstrekkeleg begrunna til at det er forbode i mat frå 2022. Det same føre var-prinsippet må gjelde for medisinar òg.

Svar:

Som et føre-var-tiltak har det europeiske organet for mat-sikkerhet (EFSA) innført forbud mot titandioksid i mat. EFSA publiserte en omfattende rapport om bruk av titandioksid i mat i 2021. De konkluderte med at det ikke er vist at titandioksid i mat gir sykdom. Samtidig kunne ikke studiene utelukke at titandioksid muligens kan skade DNA, og føre til helseskader som kreft. Det var derfor ikke mulig å fastsette hvilke mengder titandioksid som er trygt å bruke i mat.

Fordi det ikke kan utelukkkes at titandioksid kan gi helseskade, har EU som et sikkerhetstiltak bestemt at titandioksid ikke lenger skal brukes i mat. De internasjonale matsikkerhets-organene i Verdens helseorganisasjon, USA, Canada, Storbritannia og New Zealand har i motsetning til EFSA konkludert med at titandioksid trygt kan brukes i mat.

Titandioksid brukes som hjelpestoff i mange legemidler, men i svært små mengder. Titandioksid har mange viktige egenskaper, blant annet å beskytte virkestoffet mot lys så det ikke inaktiveres, og bidra til at tabletter løses opp. I tillegg brukes det til å farge tabletten eller kapselen hvit, men det er ikke den viktigste egenskapen. Titandioksid har vært brukt i tusenvis av legemidler i mange tiår uten påvist helseskade. Legemidler gjennomgår omfattende undersøkelser og testing før de blir godkjent til bruk i Norge og EU. I tillegg overvåkes alle legemidler så lenge de er i bruk, for å sikre at nytten er større enn risikoen.

Mengden titandioksid man får i seg ved å ta tabletter er liten sammenlignet med det man får via mat. De fleste voksne får i seg 200 - 1100 mg titandioksid per dag via mat. Til sammenlikning tilsvarer dette et inntak av 120 - 2200 tabletter daglig. Daglig anbefalt dose Paracet er maks 8 tabletter og Viagra 1 tablett. Det er for øvrig bare en liten andel av titandioksid i legemidler som suges opp i tarmen. Størstedelen av titandioksid skilles ut uendret i avføringen.

EU og det europeiske legemiddelbyrået (EMA) undersøker om det er mulig å fase ut titandioksid som hjelpestoff i legemidler. Det er ikke angitt noen tidslinje for dette arbeidet. Foreløpig er det ikke funnet gode nok

alternativer som kan erstatte titandioksid sine egenskaper i legemidler uten at det går utover legemidlets kvalitet, sikkerhet og effekt.

En utfasing av titandioksid vil omfatte svært mange legemidler, og kreve omfattende undersøkelser og testing av de berørte legemidlene. I tillegg vil legemidlene måtte gjennomgå ny evaluering for godkjenning av regulatoriske myndigheter.

Dersom det blir besluttet å fase ut titandioksid i legemidler, er det viktig at denne prosessen gjennomføres på en kontrollert måte slik at vi unngår leveringsvansker og mangel på legemidler. En slik omlegging vil antakelig pågå i minst 10 år og føre til økte legemiddelpriser.

I Europa er det om lag 90 000 godkjente legemidler til mennesker som inneholder titandioksid. Et forbud mot titandioksid i legemidler vil føre til mangel på mange viktige legemidler som for eksempel antibiotika og legemidler mot diabetes.

Den potensielle risikoen knyttet til bruk av titandioksid i legemidler må veies mot de store helseproblemene som kan oppstå ved krav om en rask utfasing av titandioksid som hjelpestoff.

SPØRSMÅL NR. 1799**Innlevert 29. mars 2025 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 7. april 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

I Surnadal kommune har kommunestyret vedtatt å bygge ut boligfeltet "Vollan" hvor det i dag er dyrka mark. Jorda er klassifisert som svært god i NIBIOs kartverk. Planen har fått avslag fra statsforvalteren og saken ligger nå i Kommunal- og distriktsdepartementet for endelig avgjørelse. Surnadal kommune har mye ledig areal egna til boliger, som ikke er dyrka mark og flere tomter på dyrka mark som står ledige i dag.

Vil statsråden stanse bit-for-bit nedbyggingen av matjord, og sikre at matjord som Vollan ikke bygges ned?

Svar:

Spørsmålet til stortingsrepresentant Bastholm omhandler detaljregulering for Vollan boligfelt i Surnadal

kommune. Reguleringsplanen åpner for omdisponering av omtrent 13,5 dekar dyrket jord til fordel for boliger. Kommunal- og distriktsdepartementet har saken til avgjørelse på grunn av to uløste innsigelser fra Statsforvalteren i Møre og Romsdal og NVE begrunnet med hensynet til jordvern og manglende avklaring av reell fare for områdeskred og kvikkleire.

På generelt grunnlag ønsker jeg ikke å uttale meg om innsigelsessaker som er sendt departementet for avgjørelse så lenge de fortsatt er til behandling. Dette gjelder også for den konkrete saken i Surnadal. Jeg kan likevel si at foreløpige tall fra Statistisk sentralbyrå for 2024 viser at tempoet i nedbyggingen av dyrket jord går nedover, og at det aldri har blitt registrert mindre omdisponering av dyrket jord til andre formål enn i fjor.

SPØRSMÅL NR. 1800**Innlevert 30. mars 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 8. april 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Hva er provenyeffekten for henholdsvis hele og halve året av å redusere momsen på henholdsvis nettleien og på hele strømregningene fra 25 % til 15 %, for henholdsvis bare husholdningene og for alle forbruksgrupper, og kan det bes om svar på alle disse variantene av reduksjon i momsen på strøm og nettleie?

Svar:

I pressemelding¹ av 31. januar 2025 var det anslått at redusert merverdiavgift på nettleie fra 25 til 15 pst. ville spare husholdningene for 1,8 mrd. kroner i året. Det tilsvarer 900 mill. kroner i halvåret.

I forbindelse med behandlingen av Statsbudsjettet 2025 ble provenytapet av å redusere merverdiavgiftssatsen på strøm fra 25 pst. til 15 pst. anslått til om lag 4 mrd.

kroner i helårseffekt. Det tilsvarer om lag 2 mrd. kroner i halvårseffekt.

Registrerte næringsdrivende kan fradragføre merverdiavgift på sine anskaffelser. Merverdiavgiften på innsatsvarer, herunder strøm, utgjør dermed ikke noen kostnad for de næringsdrivende. Redusert merverdiavgiftssats på nettleie vil derfor ikke innebære besparelser for næringsdrivende. Å avgrense forslagene til kun å gjelde husholdningene har derfor begrenset betydning for provenyet.

¹ [Nye grep for lavere strømregninger og kontroll over kraftressursene - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/no/nyheter/2025/nye-grep-for-lavere-strømregninger-og-kontroll-over-kraftressursene)

